ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΑΡ. 264 11 ΝΟΕΜ

84 ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΤΕΧΕΡΑΝΗ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΕΙ

Ἀποκλειστικὸ φωτορεπορτάζ

ΠΑΙΔΕΙΑ, Η ΥΠΑΝΑΠΤΥΚΤΗ

Ἄρθρο τοῦ κ. Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΕΛΣΑ ΜΑΡΤΙΝΕΛΛΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΠΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΙΛΑΤΕΛΙΩΝ ΑΠΕΙΡΑΝΤΑΝ

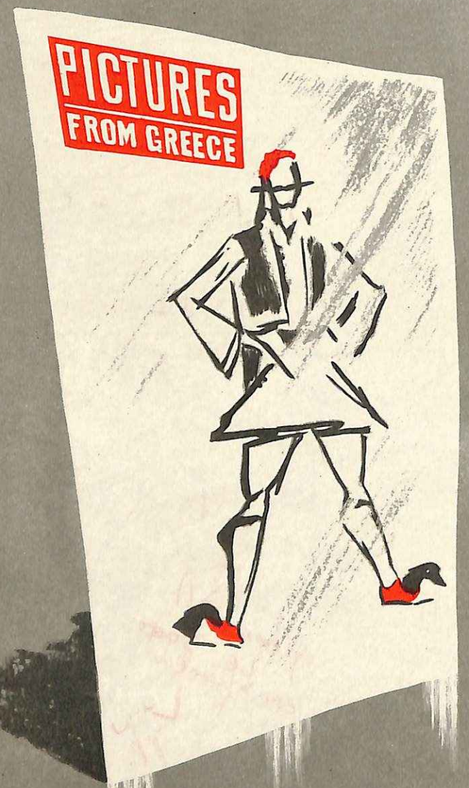

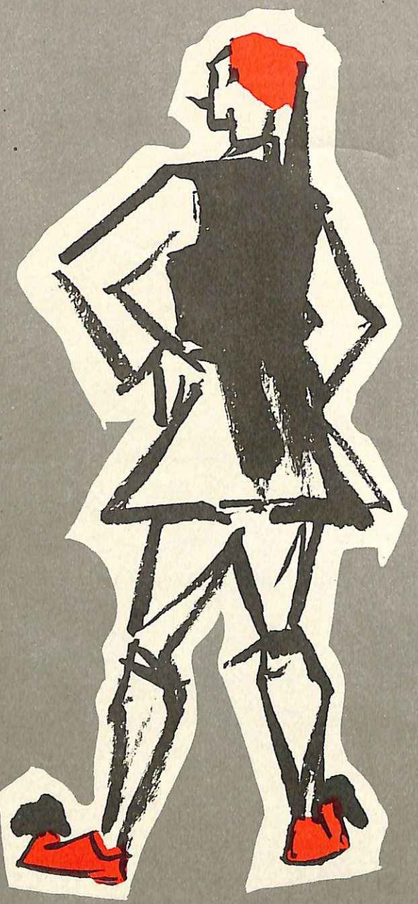

Τό πάνω-κάτω τῆς σύγχρονης Ἑλληνικῆς ζωῆς!

ΕΝΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τὸ μηνιαῖο εἰκονογραφημένο περιοδικὸ Pictures from Greece δίνει σὲ ὅλους τοὺς ξένους φίλους τοῦ τόπου μας μιὰ ζωντανὴ εἰκόνα τῆς σύγχρονης Ἑλλάδος.

Ὅροι ἐτησίας συνδρομῆς:

Ἐσωτερικοῦ	Δρχ. 120
Ἐξωτερικοῦ	£ 2/10 ἢ $ 7

Ἀποτανθῆτε στὴν:
Ἑλληνικὴν Ἐκδοτικὴν Ἑταιρίαν ΕΛΚΗΝ
Λεωφ. Βουλιαγμένης 352—ΑΘΗΝΑΙ

ΕΓΓΡΑΨΕΤΕ ΤΟΥΣ ΞΕΝΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΣΑΣ ΣΤΟ... PICTURES FROM GREECE

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΕΥΧΟΣ ΑΡΙΘ. 264 ΔΡΑΧ. 5
ΕΤΟΣ ΣΤ' 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1960

Ἔκδοσις: ΕΛΚΗΝ Ἑλένη Γ. Βλάχου—Η. Γ. Ἡλιόπουλος
Διεύθυνσις: Κων. Κ. Ψύχας (Μονῆς Πετράκη ἀριθ. 8, Ἀθῆναι)
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Κ. Ζαγοριανίτης (Ἄλδου Μανουτίου 18 Ἀθῆναι)

Γραφεῖα:
Συντάξεως, Σωκράτους 57, Ἀθῆναι, Τηλεφ. 527-081
Ἐκδόσεως, Βουλιαγμένης 352, Ἀθῆναι, Τηλεφ. 971-685

Συνδρομαί:
Ἐσωτερικοῦ, ἑξάμηνος δραχ. 130. Ἐτησία δραχ. 260.
Ἐξωτερικοῦ, ἑξάμηνος δολλάρ. 7. Ἐτησία δολλάρ. 14.

Ἀεροπορικὴ ἀποστολὴ κατόπιν συνεννοήσεως—Διαφημίσεις κατὰ συμφωνίαν. Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις ἄρθρων καὶ εἰκόνων τοῦ περιοδικοῦ χωρὶς τὴν ἄδεια τῶν συγγραφέων καὶ τῶν ἐκδοτῶν—Χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται—Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις. ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΘΗΝΑΙ.

«ΕΛΚΗΝ» ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Ε.Π.Ε. (Κεφ. Καταβεβλημένον δρ. 400.000)

Οἱ ἀναγνῶστες μας γράφουν

Τὰ ἑλληνικὰ ὑφάσματα

«Μὲ μεγάλην μου ἔκπληξιν διάβασα στὸ περιοδικόν σας «Εἰκόνες», τεῦχος ἀριθ. 262, τῆς 21ης λήξαντος καὶ εἰς τὴν στήλην «Φλυαρίες» τὴν γνώμην συνεργάτου σας περὶ τῶν παραγομένων ἐν Ἑλλάδι ὑφασμάτων.

Εἶναι πολὺ ἀπογοητευτικόν νὰ βλέπη κανεὶς διατυπουμένας τοιαύτας ἀντιλήψεις γενικῆς μορφῆς ἐπηρεαζούσας τὴν κοινὴν γνώμην, ὅταν εἰς ὅλους εἶναι γνωστὴ τόσον ἡ πρόοδος τῆς ἑλληνικῆς διομηχανίας ὑφασμάτων, ὅσον καὶ ἡ τεραστία προσπάθεια ποὺ καταβάλλεται (ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς διομηχάνους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ κράτος) διὰ τὴν διαφήμισιν τῶν ἀρίστων κλωστοϋφαντουργικῶν μας προϊόντων, οὕτως ὥστε νὰ ἀποτρέπεται τὸ ἀγοραστικόν κοινὸν ἀπὸ τὴν ἀγορὰν εὐρωπαϊκῶν ὑφασμάτων.

Πάμπολλαι κλωστοϋφαντουργικαὶ ἐπιχειρήσεις ἔχουν ἐκθέσει κατὰ καιροὺς δείγματα τῶν παρ' αὐτῶν παραγομένων προϊόντων, μαλλίνων, βαμβακερῶν, μεταξωτῶν, ὥστε εἰς κομμίαν περίπτωσιν δὲν δικαιολογεῖται ὁ συνεργάτης σας δι' ἄγνοιαν τῶν ἐν Ἑλλάδι παραγομένων ὑφασμάτων.

Παράδειγμα τοιαύτης ἐκδηλώσεως ἀπετέλεσε καὶ ἡ ἐκ μέρους τῶν διομηχανικῶν ἐπιχειρήσεών τῆς Α.Ε. «Βόμβυξ» κατὰ τὰς 27 Ἀπριλίου ἐπίδειξις εἰς τὰ «Ἀστέρια» Γλυφάδας, τῶν παρ' αὐτῆς παραγομένων εἰς κατ' ἐξοχὴν δύσκολον κλάδον τῆς ὑφαντουργίας, ἐκείνου τῶν γυναικείων μεταξωτῶν ἐμπριμέ καὶ μονοχρώων ὑφασμάτων.

Ὅλοι ὅσοι παρέστησαν εἰς τὴν ἐπίδειξιν ἐκείνην, ἀλλὰ καὶ γενικῶς ὅλοι οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὸ εἶδος, συμφωνοῦν ὅτι εἶναι θαυμάσια τὰ ἑλληνικὰ ἐπιτεύγματα καὶ εἰς τὸν κλάδον αὐτὸν τῆς κλωστοϋφαντουργίας.

Ἐν τέλει δέ ὁ συνεργάτης σας γράφει ὅτι τὰ ὑφάσματα θὰ ἦσαν καλύτερα ἂν ἦσαν τυποποιημένα καὶ δὲν παρουσίαζαν κατ' ἔτος διαφοράς.

Σκεφθῆκατε ποτέ ποία θὰ ἦτο ἡ ἀντίδρασις τῶν κυριῶν καὶ δεσποινίδων, ἐὰν ἦσαν ὑποχρεωμέναι νὰ ἀγοράζουν ὑφάσματα τυποποιημένα, τόσον εἰς τὴν ποιότητα καὶ τὸ σχέδιον τοῦ φορέματος, ὅσον καὶ πρὸς τοὺς χρωματισμούς, μὴ παρουσιάζοντα κομμίαν διαφορὰν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος;

Πιστεύω ὅτι μᾶλλον περὶ κακῆς τοποθετήσεως πρόκειται, παρακαλῶ δὲ θερμῶς ὅπως ἀποκαταστήσετε τὰ πράγματα διὰ νεωτέρου δημοσιεύματός σας καὶ εἰ δυνατὸν εἰς τὰς «Φλυαρίας».

Μετὰ τιμῆς
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΗΣ»

Πράγματι, ἔχετε δίκιο. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ τῆς διομηχανίας, ἀλλὰ περὶ τῆς διατεχνίας τοῦ ἑλληνικοῦ ὑφάσματος. Αὐτή, μὲ ἀληθινὰ χειροποίητα ὀφαντὰ ἀπὸ ἀληθινὸ κουκούλι, εἶχε πρὸς στιγμὴν καταπλήξει τὴν ξένη ἀγορά. Ἡ Σκιαπαρέλλι καὶ ὁ Μπαλενσιάγκα καὶ ἄλλοι εἶχαν ἀγοράσει ἑλληνικὰ ὑφάσματα γιὰ τὴν «κολλεξιόν» τους.

Αὐτὸ τὸ καθαρῶς ἑλληνικὸ εἶδος ἀνωτέρας ποιότητος, δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει πιὰ στὴν ἀγορά.

Ἡ θυσία ἑνὸς ἀνθρώπου

«Ποτὲ δὲν ἔλειψαν οἱ ἄνθρωποι», γράφει ὁ ἀναγνώστης μας κ. Φ. Μογιάνος, — Πειραιεύς, θέλοντας νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν σημασία τῆς θυσίας τοῦ «διαπρεποῦς Ἰταλοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἀνατομίας καὶ Παθολογικῆς Ἱστολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μιλάνου, Ὀράτιο Καρέρε, ὁ ὁποῖος ἀπέθανεν, ἀφοῦ ἐπειραματίσθη ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του ἕνα νέον φάρμακον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐπιφέρει μὲ θάσιν τὴν βιταμίνη Β». Ἡ εἴδησις, ὅπως εἶναι γνωστό, δημοσιεύθηκε στὶς ἐφημερίδες τῆς 2ας Ὀκτωβρίου, σπεύδουμε δὲ νὰ συμπληρώσουμε ὅσα γράφει ὁ κ. Φ.Μ. τιμώντας ἔτσι τὴ θυσία καὶ τὴν μνήμη τοῦ Ἰταλοῦ ἐπιστήμονα. Ὁ Ὀράτιος Καρέρε ἦταν μόλις 47 ἐτῶν καὶ πεθαίνοντας ἄφησε χήρα καὶ δύο ἀνήλικα παιδιά. Ὁ ἴδιος εἶχε ἐκτελέσει στὸ παρελθὸν πολλὰ ἐπιστημονικὰ πειράματα στὸν ἑαυτό του, τὸ τελευταῖο, ὅμως, —μιὰ ἐνδοφλέβια ἔνεση — στάθηκε γι' αὐτὸν μοιραῖο.

Ἡ Σχολὴ Δοκίμων

Ἀναγνώστης μας, ποὺ θέλει νὰ διατηρήσῃ ἀνωνυμία, μιλώντας γιὰ ἕνα τόσο ἀνώδυνο θέμα, γράφει: «Εἰς

→

BY APPOINTMENT
TO HER MAJESTY THE QUEEN
SCOTCH WHISKY DISTILLERS
JOHN WALKER & SONS LTD

Johnnie Walker

Fine Old
Scotch Whisky

ΚΟΥΣΕΝΤΟΣ

Ροῦχα Χιονάτα!

Τὰ καθαρότερα ροῦχα εἶναι πλυμένα μὲ ROL. Γιατὶ μόνον τὸ ROL ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸ Ροῦχο ὅ,τι ἔχει εἰσχωρήσει βαθειὰ μέσα στὴν ὕφανσι καὶ τοῦ δίνει πραγματικὰ νέα ὄψι.

Χέρια Βελούδινα!

Τὰ ὡραιότερα χέρια χρησιμοποιοῦν ROL μὲ 07 Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀνωτερότητος τοῦ ROL. Γιατὶ τὸ 07 ἡ ἀληθινὴ ἐπαναστατικὴ προσθήκη μέσα στὸ ROL ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ προφυλάσσει καὶ τὰ ἀφρότερα χέρια.

ROL

ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΡΟ ΠΛΕΝΕΙ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

τὸ ὑπ' ἀριθ. 258 τεῦχος τῶν «Εἰκόνων» ὁ ἐξαίρετος καλλιτέχνης κ. Παπαδιαμαχαὴλ λέγει: «Γυρίζουμε τώρα μιὰ χαρτωμένη κωμωδία τοῦ Ἀλέκου Σακελλαρίου, στὴ Σχολὴ Δοκίμων, στὸν Πόρο». Ἡ Σχολὴ Ναυτικῶν Δοκίμων, ἐξ ὅσων γνωρίζω, εἶναι στὸν Πειραιᾶ καὶ ἐκ ταύτης, ὡς γνωστόν, ἐξέρχονται οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ. Εἰς τὸν Πόρον, ὅμως, εὑρίσκεται ἡ Σχολὴ Ναυτοπαίδων, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξέρχονται οἱ ὑπαξιωματικοὶ τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ».

Ἡ παρατήρησή του εἶναι σωστὴ πέρα γιὰ πέρα, γι' αὐτὸ καὶ δημοσιεύουμε τὴν ἐπιστολή του, ἂν καὶ ἀνώνυμη. Στὶς ναυτικὲς ἐγκαταστάσεις τοῦ Πόρου δὲν στεγάσθηκε ποτὲ ἡ Σχολὴ Ναυτικῶν Δοκίμων. Σὲ παλαιότερη ἐποχὴ στὸ Προγυμναστήριο τοῦ Πόρου γινόταν ἡ βασικὴ ἐκπαίδευση τῶν κληρωτῶν τοῦ Ναυτικοῦ. Στὶς ἴδιες ἐγκαταστάσεις ἐξ ἄλλου λειτούργησε καὶ ὁ πρῶτος Ναύσταθμος τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Ἀμετακίνητη μνήμη

«Ἡ Ἀθήνα κόντευε νὰ ξεχάση τὰ τελευταῖα χρόνια μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ μεγάλες ἐθνικές μας γιορτές, τὴν 28η Ὀκτωβρίου 1940. Ἡ μεταφορὰ τοῦ ἑορτασμοῦ στὴν συμπρωτεύουσα — καλῶς ἢ κακῶς — εἶχε στερήσει τὴν πρωτεύουσα τὴν χαρὰ νὰ ξαναθυμᾶται τὶς μεγάλες στιγμὲς ποὺ ἔζησε πρὶν ἀπὸ 20 χρόνια, νὰ ἀναπολῆ τὴν καθολικότητα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς ἀποφασιστικότητος ἐνὸς λαοῦ, ποὺ σὲ μιὰ στιγμὴ μέσα εἶχε ἀποδεχθῆ τὴν ὁλόψυχη συμμετοχή του σὲ μιὰν ἀντίσταση ἐκτὸς λογικῆς».

Αὐτὰ γράφει ὁ ἀναγνώστης μας κ. Ἰ. Πολύδωρος σ' ἕνα μεγάλο του γράμμα καὶ συμπληρώνει: «Γι' αὐτὸ ἦταν ἀξιέπαινη ἡ πρωτοβουλία τοῦ Δήμου Ἀθηναίων νὰ γιορτάση, ἔπειτα ἀπὸ χρόνια σιγῆς, τὴν ἐπέτειο στὸ Στάδιο, γιὰ νὰ ἀποδειχθῆ ἔτσι πόσο ἀναγκαία εἶναι ἡ μνήμη, πόσο ἀμετακίνητη εἶναι ἡ ἀνάμνηση ἐκείνης τῆς φθινοπωρινῆς ἡμέρας». Καὶ ἀναγκαία καὶ ἀμετακίνητη εἶναι ἡ μνήμη ἐκείνης τῆς ἡμέρας καὶ δὲν φανταζόμαστε νὰ ὑπάρχη κανεὶς μὲ διαφορετικὰ συναισθήματα, εἴτε στὴν Ἀθήνα, εἴτε στὴν Θεσσαλονίκη.

Κέννεντυ — Ροῦζβελτ

«Στὸ ὑπ' ἀριθ. 261 τεῦχος τῶν «Εἰκόνων», γράφει ὁ κ. Γ. Κ. Φαρμακίδης, Πάτρα, ἀναφέρεται ὅτι, ἂν ὁ κ. Κέννεντυ ἐκλεγῆ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, θὰ εἶναι ὁ νεώτερος ἄνθρωπος ποὺ ἔχει ποτὲ ἀνέλθει στὸ ἀνώτατο αὐτὸ ἀξίωμα τῆς ὑπερατλαντικῆς φίλης χώρας. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐφημερίδα «THE NEW YORK TIMES»:

> «Ὁ Θεόδωρος Ροῦζβελτ ἦτο 42 ἐτῶν, 10 μηνῶν καὶ 18 ἡμερῶν ὅταν ἔγινε Πρόεδρος τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1901...».

Πρέπει ἐπίσης νὰ σημειωθῆ ὅτι ὁ κ. Κέννεντυ ἔχει πρὸ πολλοῦ ὑπερβῆ τὸ 43ον ἔτος τῆς ἡλικίας του».

Φαίνεται ὅτι διέφυγε τῆς προσοχῆς τοῦ κ. Γ. Κ. Φ. μιὰ ἄλλη παράγραφος τοῦ ἄρθρου μας, σχετικὰ μὲ τὸν γερουσιαστὴ Κέννεντυ, ὅπου γράφουμε: «Δὲν θὰ εἶναι μόνο ὁ πρῶτος καθολικὸς ποὺ γίνεται Πρόεδρος τῶν Η.Π.Α., ἀλλὰ καὶ ὁ νεώτερος ποὺ ἀνεδείχθη μὲ ἐκλογές. Ὁ Θεόδωρος Ροῦζβελτ, ὅταν ἔγινε Πρόεδρος, τὸ 1901, ἦταν κατὰ ἕνα χρόνο μικρότερος ἀπ' τὸν Κέννεντυ, ἀλλὰ χωρὶς ἐκλογές, ὡς ἀντιπρόεδρος, μετὰ τὴν δολοφονία τοῦ Προέδρου Μάκ Κίνλεϋ». Αὐτά.

Ὁδηγίες τῆς τροχαίας

Ἕνας ὁδηγὸς — προφανῶς αὐτοκινήτου — διαμαρτύρεται γιατὶ «οἱ τόσον χρήσιμες καὶ σαφεῖς ὁδηγίες τῆς τροχαίας δημοσιεύονται μὲ μικροσκοπικὰ στοιχεῖα; Μήπως πρόκειται γιὰ ὀφθαλμολογικὸν τέστ;», καὶ προσθέτει: «δὲν γνωρίζετε ὅτι στὸν πόλεμο μεταξὺ πεζῶν - ὁδηγῶν - τροχαίας θὰ ἔπρεπε νὰ κυριαρχῆ τὸ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους»;

→

"ΝΤΟΥΑΛ"

γκρέκα

dual

Ἡ τελειοτέρα ξυριστικὴ μηχανὴ τὸ καλύτερο δῶρο

..... ΕΙΝΑΙ **ΙΖΟΛΑ**

ΑΥΤΟ ΦΤΑΝΕΙ!

ΤΕΛΕΙΑ
ΟΜΟΡΦΗ
ΑΘΑΝΑΤΗ
ΑΣΥΓΚΡΙΤΗ
ΞΑΚΟΥΣΤΗ
ΜΟΝΑΔΙΚΗ
ΕΚΠΛΗΚΤΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΥΚΟΛΟΧΡΗΣΤΗ

Η ΘΕΡΜΑΣΤΡΑ ΕΠΙΠΛΟ ΖΕΣΤΑΙΝΕΙ ΚΙ' ΟΜΟΡΦΑΙΝΕΙ ΤΟ ΣΠΙΤΙ!

Ἀκουμπάει στὸν τοῖχο καὶ δὲν πιάνει τόπο.
Τὸ χρῶμα της ταιριάζει μὲ τὰ ἔπιπλα.
Δὲν λερώνει τὸ πάτωμα. Ἔχει καυστῆρα
ἀπὸ ἀνοξείδωτο πυρίμαχο χάλυβα. Δὲν φαίνεται
ἡ φλόγα της. Ἀνάβει καὶ σβήνει εὔκολα.

ΤΡΙΑ ΜΕΓΕΘΗ: ΣΠ/31, γιὰ μικρὸ χῶρο, δρχ. 2.200
ΣΠ/41, γιὰ μέτριο χῶρο, δρχ. 2.850
ΣΠ/51, γιὰ μεγάλο χῶρο, δρχ. 3.300

I 1/134

ΙΖΟΛΑ Η **ΠΡΩΤΗ** ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

Τὰ στοιχεῖα, ὅμως, ποὺ χρησιμοποιοῦμε γιὰ τὶς ὁδηγίες τῆς τροχαίας εἶναι ὅμοια μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ χρησιμοποιοῦμε καὶ γιὰ τὴν συνηθισμένη ὕλη τῶν «Εἰκόνων». Ὅσο γιὰ τὸ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους», ποιὸς ἔχει ἀντίρρηση;

Τὸ Πατριαρχεῖον

«Σχετικὰ μὲ τὰ συμπεράσματα τοῦ πρίγκιπος Πέτρου «Οἱ ἀσιατικοὶ σύμμαχοί μας», ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολη δὲν ὑπάρχει «Ἑλληνικὸ Ὀρθόδοξο Πατριαρχεῖο», ἀλλὰ «Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον», γράφει ὀρθῶς ὁ κ. Ἰ. Τριανταφυλλίδης.

Ἀπαντήσεις

«Ἠλέκτρας» (τέλος)

Ὁ κ. Θεόδωρος Κρίτας μᾶς ἀπέστειλε καὶ νέαν ἐπιστολὴν ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν παραστάσεων τοῦ «Πειραϊκοῦ Θεάτρου» τοῦ κ. Ροντήρη εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ὁ ὀργανωτὴς τῶν περιοδειῶν αὐτῶν ὑποστηρίζει εἰς αὐτὴν ὅτι ὁ θεατρικὸς συνεργάτης μας κ. Ἀχ. Μομάκης «κατέχεται ἀπὸ τὸ πάθος μιᾶς μόνιμης ἀποστροφῆς πρὸς τὴν καλλιτεχνικὴν ἐργασίαν τοῦ Δημητρίου Ροντήρη, ἡ ὁποία χρονολογεῖται ἀπὸ μακροῦ χρόνου». Ὁ κ. Κρίτας εἰς ἀπόδειξιν ἀναφέρει ὅτι ὁ συνεργάτης μας καὶ εἰς τὰ 1936, ὅταν ἡ «Ἠλέκτρα» πρωταιεβάστηκε ἀπὸ τὸν κ. Ροντήρη εἰς τὸ Ὠδεῖον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, δημοσίευσε ἀντιρρήσεις διὰ τὸ παίξιμο τῆς Κατίνας Παξινοῦ καὶ τοῦ Θάνου Κωτσόπουλου. Σχετικῶς ὁ κ. Μομάκης εἰς ἀπάντησιν παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς: «Εἰλικρινῶς συμπονῶ τὸν κ. Κρίτα διὰ τὸ ἀδιέξοδο εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει περιέλθει. Λοιπόν, διὰ νὰ τελειώνουμε: Δὲν ἔχω κομμιά, μὰ κομμιὰ μόνιμη ἀποστροφὴ διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν ἐργασίαν τοῦ κ. Ροντήρη. Ἀντιθέτως πιστεύω, καὶ ὑποστηρίζω ἀδιάστακτα, ὅτι εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους τοῦ εἴδους. Μπορῶ, μάλιστα, νὰ πῶ, πὼς εἶναι πρῶτος σκηνοθέτης τοῦ τόπου. Αὐτό, ὅμως, δὲν σημαίνει ὅτι καὶ ὁ μεγαλύτερος σκηνοθέτης τοῦ κόσμου, ἠθοποιοὺς μὲ περιωρισμένο ταλέντο, ἠθοποιοὺς χωρὶς ἰδιαίτερη ἀξία, ἠθοποιοὺς μέτριους, μπορεῖ νὰ τοὺς μεταμορφώση εἰς δημιουργικοὺς πρωταγωνιστάς. Παράδειγμα: Ὁ κ. Κρίτας ἄρχισε πρὸ ἐτῶν τὴν ἐπίδοσή του στὸν τομέα τῆς Τέχνης ὡς ἠθοποιός, ἀλλ' ὅμως, πολὺ γρήγορα ἀπεσύρθη τῆς σκηνικῆς δράσεως καὶ ἔγινε ἕνας ὁμολογουμένως ἐξαίρετος θεατρικὸς ἐπιχειρηματίας. Ὑποστηρίζω, λοιπόν, ὅτι ὁ μεγάλος σκηνοθέτης Ροντήρης εἶναι ἀδύνατον νὰ πάρη τὸν ἠθοποιὸ Κρίτα καὶ νὰ τὸν μεταμορφώση εἰς πρωταγωνιστὴν κλάσεως. Γιατί, γιὰ νὰ παίξη καλὰ ἕνας καλλιτέχνης, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν σκηνοθέτην ποιότητος, χρειάζεται νὰ ἔχη ὁ ἴδιος ἀξιόλογο ταλέντο. Τελεία καὶ παῦλα, λοιπόν».

Ὁ

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Η ΕΛΣΑ ΜΑΡΤΙΝΕΛΛΙ ξαναγύρισε στὸν κινηματογράφο χωρὶς τὸν τίτλο τῆς κόμισσας. Σχετικὸ ρεπορτάζ στὶς σελίδες 70 - 71. Φωτογραφία ἐξώφυλλου Len Sirman Press.

Οἱ ἀκτινολόγοι ἰατροὶ
ΓΕΩΡ. ΣΑΛΑΜΙΝΙΟΣ
ΚΑΙ
ΔΗΜ. ΝΗΦΟΡΟΣ
μετέφεραν τὸ ἀκτινολογικὸν καὶ ἀκτινοθεραπευτικὸν ἰατρεῖον των εἰς τὴν ὁδὸν ΚΑΝΙΓΓΟΣ 23α
τηλ. 621.432

Ὅλα καινούργια!

Καινούργιες ἰδέες, καινούργια τεχνική, καινούργια χαρακτηριστικά, καινούργια σχήματα, νέες φόρμες καὶ χρώματα εἶναι τὰ πλεονεκτήματα τῶν μοντέλων ΦΙΛΙΠΣ 1961 ποὺ σᾶς ἐξασφαλίζουν ἄμεμπτη λειτουργία καὶ τέλεια μουσικὴ ἀπόδοση.

PHILIPS ΤΟ ΣΗΜΑ ΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΣ ΦΙΛΙΠΣ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΟΙΟΤΗΤΑ!

Ἰατροὶ...

ἀλλὰ καὶ **κάθε ἄνθρωπος**

ἐξυπηρετοῦνται σήμερα πρακτικα-τέλεια-οἰκονομικὰ μὲ τὸ νέο Φαρμακευτικὸ Βαμβάκι τῆς Α. Ε. "ΒΙΟΦΑΡΜ,,

πλεονεκτήματα

Ἀπολύτως καθαρὸ - ὑδρόφιλο

Εἰδικὸ σχῆμα **ZIK-ZAK**

Εὔχρηστο πλάτος 65—75 καὶ 95 m/m

Ταχύτης στὴ χρῆσι

Οὐδεμία σπατάλη

Πακέτο ΠΛΑΚΕ πρακτικό,

τῶν 100 γρμ., τῶν 50 γρμ.

Τὸ μικρὸ τῶν 25 γρμ. δρχ. 2

ZikZak **ΒΑΜΒΑΞ ΒΙΟΦΑΡΜ**

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ & ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΒΙΟΦΑΡΜ Α. Ε. - ΜΥΛΟΙ ΑΘΗΝΩΝ, ΤΗΛ. 871.625 - ΑΘΗΝΑΙ

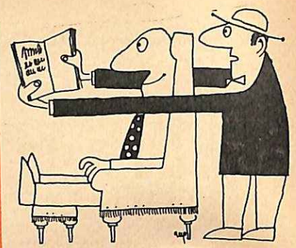

Διαβάσαμε γιὰ σᾶς

Ἔκφρασις

Φώτη Κόντογλου.

Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἀστὴρ», Τόμ. Α΄, σελ. κβ΄+514, Τόμ. Β΄, σελ. κη΄+230 πίνακες.

Καὶ μόνο ἀπὸ τοὺς ἐσωτίτλους θ' ἀντιληφθῆ ὁ ἀναγνώστης τὸ χαρακτῆρα, τὸ ὕψος καὶ τὸ ὕφος τοῦ μνημιώδους ἔργου ποὺ μᾶς προσφέρει τώρα τὸ ζέον πνεῦμα τοῦ Φώτη Κόντογλου. Τοὺς μεταφέρομε πλήρως, ὅπως εἶναι χαραγμένοι ἀπὸ τὸ χέρι τῆς πιὸ ἰδιότυπης ἴσως καλλιτεχνικῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ τόπου μας: «Βίβλος καλουμένη ΕΚΦΡΑΣΙΣ, ἤγουν Ἱστόρησις τῆς Παντίμου Ὀρθοδόξου Ἁγιογραφίας, τῆς καὶ λειτουργικῆς καλουμένης, περιέχουσα τὴν Τεχνολογίαν καὶ Εἰκονογραφίαν τῆς εἰρηναχότου ταύτης Τέχνης, ἤτοι τὴν ἑρμηνείαν τῶν τεχνικῶν τρόπων καὶ τοὺς ἱεροὺς τύπους τῶν εἰκόνων, καθὼς καὶ ἐξήγησιν περὶ τῆς λεπτότητος καὶ τοῦ πνεύματος καὶ κάλλους καὶ περὶ τῆς τιμῆς αὐτῆς. Συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἁγιογράφοις ἐλαχίστου Φωτίου Κόντογλου καὶ περιλαβοῦσα ὅσα ἐκ παλαιῶν κωδίκων καὶ εἰδήσεων οὗτος ἐμελέτησε καὶ ἐξ ἰδίας πείρας ἐξέμαθε. Μετὰ πολλῶν σχεδίων καὶ εἰκόνων παλαιῶν τε καὶ διὰ χειρὸς τοῦ συγγραφέως φιλοτεχνημένων. Εἰς δύο τόμους τύποις ἐκδοθεῖσα παρὰ τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου τοῦ «Ἀστέρος», τῶν αὐταδέλφων Ἀλεξάνδρου καὶ Εὐαγγέλου Παπαδημητρίου, ἐν τῇ ἐνδόξῳ πόλει τῶν Ἀθηνῶν, ἐν Ἔτει σωτηρίῳ 1960».

"Ἔργο λατρείας καὶ μυστικῆς ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ ἔργο μακροχρόνιας καὶ ἐπίμοχθης θητείας στὴν Ὀρθόδοξη ἁγιογραφία εἶναι ἡ «Ἔκφρασις». Ἀφοῦ ὁλόκληρη μιὰ ζωὴ γέμισε ἐκκλησιὲς καὶ ξωκκλήσια τῆς Ἑλλάδας μὲ τὶς θαυμάσιες ἁγιογραφίες του, ἀφοῦ ἐμφύσησε τὴν πνοή του σὲ ἄξιους «μαθητάδες» του συγκεντρώνει τώρα στὸ τυπωμένο χαρτὶ ὁ Φ. Κ. πεμπταπόσταγμα τῆς ἀνεκτίμητης πείρας του, τῆς πείρας ἑνὸς «μάστορα» (στὴν παλιὰ καὶ καλὴ σημασία τῆς λέξεως) γιὰ νὰ μεταβιβάση στοὺς ἐπιγενομένους, πνευματικὴ κληρονομιά, τὴν ἀγάπη του γιὰ τὴν ὀρθόδοξη εἰκονογραφία καὶ τὰ μυστικὰ τῆς ἁγιασμένης τέχνης του. Ἔνθεν ἡ φιλοδοξία του νὰ κρατήση ζωντανὴ τὴν παράδοση, ποὺ πνίγεται στὸν καιρό μας μέσα στὰ ξενόφερτα, ἀντικαιρό μας μέσα στὰ πνευματικὰ καὶ κακόγουστα στοιχεῖα: «Ἡ πάντιμος τέχνη τῆς Εἰκονογραφίας τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι μία τέχνη ἱερὰ καὶ λειτουργική, ὅπως εἶναι ὅλαι αἱ ἐκκλησιαστικαὶ τέχναι, ὁποῦ ἔχουν σκοπὸν πνευματικόν», διδάσκει στὸ προοίμιο. «Αἱ ἅγιαι αὐταὶ τέχναι δὲν θέλουν νὰ στολίσουν μόνον τὸν ναὸν μὲ ζωγραφικὴν διὰ νὰ εἶναι εὐχάριστος καὶ τερπνὸς εἰς τοὺς ἐκκλησιαζομένους, ἢ νὰ τέρψουν τὴν ἀκοὴν των μὲ τὴν μουσικήν, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀνεβάσουν εἰς τὸν μυστικὸν κόσμον τῆς πίστεως μὲ τὴν πνευματικὴν κλίμακα ὁποῦ ἔχει διὰ βαθμίδας, ἤγουν σκαλούνια, τὰς ἱερὰς τέχνας, τὴν ὑμνολογίαν, τὴν ψαλμῳδίαν, τὴν οἰκοδομικήν, τὴν ἁγιογραφίαν καὶ τὰς λοιπὰς τέχνας, ὁποῦ συνεργοῦν, ὅλες μαζύ, εἰς τὸ νὰ μορφωθῆ μέσα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν ὁ μυστικὸς παράδεισος, ὁ εὐωδιάζων μὲ πνευματικὴν εὐωδίαν. Διὰ τοῦτο, τὰ ἔργα τῶν ἐκ-

Συνέχεια σελ. 18

Δὲν σβύνει οὔτε καπνίζει ἡ θερμάστρα ὅταν εἶναι "ΠΙΤΣΟΣ"

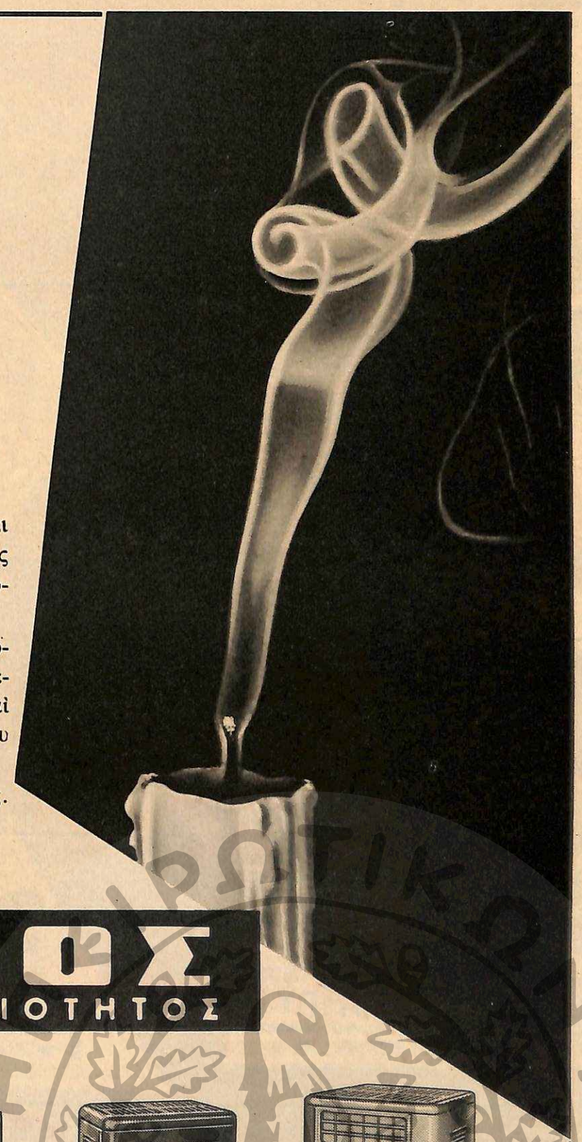

• Κάθε θερμάστρα «ΠΙΤΣΟΣ» εἶναι ἕνας «σκληρὸς μηχανισμὸς», ποὺ σᾶς θερμαίνει ἐπὶ πολλὰ χρόνια χωρὶς ἀπρόοπτα καὶ διακυμάνσεις.

• Ἡ παροιμιώδης ἀπόδοσίς της καὶ ἀρχοντική της κομψότης, εἶναι οἱ συντελεσταὶ τῆς μεγάλης της φήμης καὶ τῆς σταθερᾶς προτιμήσεώς της ὅπου κυκλοφορεῖ.

• Φροντίστε ἐγκαίρως γιὰ τὴν δική σας.

ΠΙΤΣΟΣ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

Τ3 δρχ. 3600 | Τ2 δρχ. 2900 | Μ35 δρχ. 2200 | Τ3 V δρχ. 4500

ΖΗΤΗΣΤΕ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ "ΗΛΕΚΤΡΟΝ,, ΑΓ. ΣΟΦΙΑΣ 34 - ΤΣΙΜΙΣΚΗ 35 - ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

Η Σύλληψη τῆς Ἕφης

"ΑΛΕΚΤΩΡ"

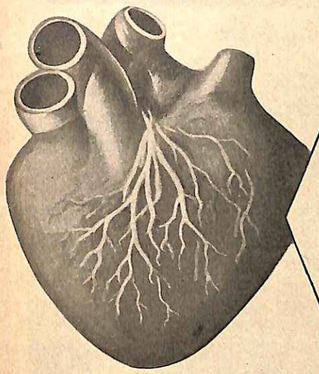

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΨΥΓΕΙΟΥ

εἶναι τὸ μηχάνημα ψύξεως. Ὅπως στόν ἀνθρώπινο ὀργανισμό ἡ καρδιά εἶναι τὸ βασικώτερο ὄργανο, ἔτσι καί στό ἠλεκτρικό ψυγεῖο ἡ καρδιά του εἶναι τὸ μηχάνημά του. Ἀπό αὐτό τὸ μηχάνημα ψύξεως ἐξαρτᾶται ἡ καλή του λειτουργία, ἡ ἀπόδοσίς του, ἡ ἴδια ἡ ζωή του. Τὰ ἠλεκτρικά ψυγεῖα KELVINATOR ἔχουν τὸ προνόμιον νά διαθέτουν τὸ περίφημο Ἀμερικανικό μηχάνημα POLARSPHERE, πού εἶναι τὸ καλύτερο τοῦ κόσμου! Περισσότερες ἀπό 15.000.000 οἰκογένειες σ' ὅλον τὸν κόσμο μποροῦν νά σᾶς τὸ βεβαιώσουν. Ἀποκτῆστε, λοιπόν, καί σεῖς ἕνα ἠλεκτρικό ψυγεῖο KELVINATOR μὲ μηχάνημα POLARSPHERE, πού θά τὸ ἔχετε γιά ὅλη σας τὴ ζωή.

ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΨΥΓΕΙΑ

KELVINATOR

Γιά ὅλη σας τὴ ζωή!

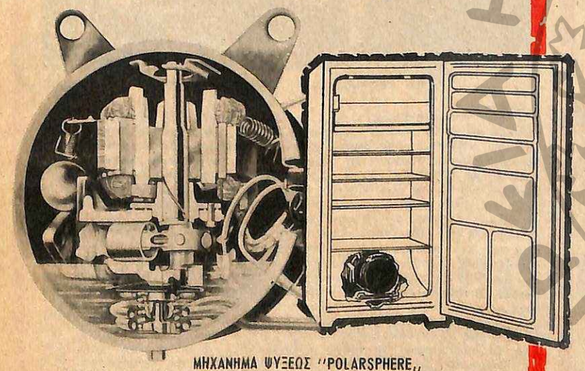

ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΨΥΞΕΩΣ "POLARSPHERE"

Τσιμής Ο.Ε.
ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ - ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ
ΤΑΧ. ΘΥΡΙΣ 491 - ΑΘΗΝΑΙ Τηλ. 529.411-529.412

ΑΡΜΟΣ

Ένα προϊόν ὀμορφιᾶς

πού ἐπεβλήθη

παγκοσμίως

"Οταν φανῆ ἡ πρώτη ἄσπρη τρίχα στὰ μαλλιά... εἶναι κάτι πού κάθε γυναῖκα θὰ ἤθελε νὰ τὸ κρατήση μυστικό, κάτι πού θὰ ἤθελε νὰ τὸ ἀποφύγη. Μ' ἕνα ἁπλὸ λούσιμο μὲ τὸ Χρωμοσαμπουὰν ΒΕΛΛΑΤΟΝ μπορεῖτε καὶ σεῖς νὰ ἐπαναφέρετε τὰ μαλλιά σας στὸν φυσικό νεανικό τους χρωματισμὸ ἢ ἀκόμη νὰ τοὺς δώσετε μία νέα ἀπόχρωσι ἀπὸ τὸ Μαῦρο μέχρι τὸ ἀνοικτὸ Ξανθό.

"Γνώμη"

ΒΕΛΛΑΤΟΝ

WELLA

Γεν. Ἀντιπρόσωποι διὰ τὴν Ἑλλάδα.
ΒΕΛΛΑ ΕΛΛΑΣ
ΝΙΚΗΣ & ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 14 - ΤΗΛ: 32.844
ΑΘΗΝΑΙ

Τὰ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ 7ης ΤΕΧΝΗΣ

ΤΟ ΘΑΥΜΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΦΙΛΜ «ΤΟ ΘΑΥΜΑ»

Η Γουώρνερ Μπρός, ἡ ἑταιρία πού μᾶς χάρισε τὶς πιὸ μεγάλες δημιουργίες τοῦ κινηματογράφου, παρουσιάζει τώρα τὴν κορυφαία ἔγχρωμη ὑπερδημιουργία της τὸ «ΘΑΥΜΑ» (THE MIRACLE), κατάφορτη ἀπὸ δάφνες καὶ ὕμνους τῆς κριτικῆς.

Χρειάστηκαν πέντε χρόνια ἀμέτρητων κόπων καὶ γενικὴ κινητοποίησις ὅ,τι καλύτερου διαθέτει ἡ διεθνὴς κινηματογραφία, γιὰ νὰ γυριστῆ αὐτὸ τὸ μνημειῶδες δραματικὸ μεγαλούργημα τοῦ Μάξ Ράϊνχαρτ, ποὺ συγκλόνισε τὶς πέντε ἠπείρους μὲ τὴ βιαιότητα, τὴν τόλμη καὶ τὸν ρεαλισμό του. Μέσα σ' ἕνα πανόραμα ἄγριων παθῶν καὶ δραματικῶν συγκρούσεων, δείχνει τὸν γολγοθᾶ μιᾶς γυναίκας ποὺ ἐγκατέλειψε τὴ γαλήνη τοῦ μοναστηριοῦ, ἔρμαιο τοῦ πιὸ παράφορου πόθου, τῆς πιὸ φλογερῆς ἀγάπης. Κυριολεκτικὰ ἀσύγκριτη ἡ ΚΑΡΟΛ ΜΠΕΝΚΕΡ (ἡ ἀξέχαστη «Κουκλίτσα») γνωρίζει ἕνα μεγάλο θρίαμβο μὲ τὴ συγκλονιστικὴ ἑρμηνεία της. Τὴν πλαισιώνουν, ἡ μεγάλη δόξα τοῦ κινηματογράφου ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΞΙΝΟΥ, ὁ ἑρμηνευτὴς τῶν μεγάλων ρόλων ΒΙΤΤΟΡΙΟ ΓΚΑΣΜΑΝ καὶ ὁ νέος ἠθοποιὸς ΡΟΤΖΕΡ ΜΟΥΡ, ποὺ θὰ καταπλήξη μὲ τὸν ἄφθαστο δυναμισμό του. Τὸ κολοσσιαῖο αὐτὸ ἀριστούργημα προβάλλεται ἀπὸ τὴν Δευτέρα στοὺς κινηματογράφους ΠΑΛΛΑΣ, ΠΑΝΘΕΟΝ καὶ εἰς δύο ἀκόμη ἄλλους κινηματογράφους.

ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΤΙΤΟΣ ΒΑΝΔΗΣ ΚΑΙ ΑΛ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗΣ

Εἶναι ἀναμφισβήτητα ἡ πιὸ μεγάλη μέχρι σήμερα ἐπιτυχία τοῦ ἑλληνικοῦ κινηματογράφου. Καὶ ὁ θρίαμβός της στὸ Φεστιβάλ τῆς Θεσσαλονίκης, ποὺ ἀπέσπασε τοὺς ὕμνους τῆς κριτικῆς καὶ τὴν ἀποθέωσι τοῦ κοινοῦ, ὑπῆρξε πραγματικὰ δίκαιος. Μιὰ κυριολεκτικὰ συγκλονιστικὴ ταινία, μὲ ἀγωνιώδη πλοκή, γρήγορο ρυθμὸ καὶ συναρπαστικὴ δράσι, κερδίζει τὸν θεατὴ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ καὶ τὸν καθηλώνει ὥς τὸ ἀπρόοπτο τέλος της. Ὁ νέος σκηνοθέτης Ντίνος Κατσουρίδης κέρδισε τὴ γενικὴ ἀναγνώρισι μὲ τὴ μεγάλη του αὐτὴ ἐπιτυχία. Ἄψογη, ὑποδειγματικὴ στὸ εἶδος της, μὲ νεῦρο καὶ δύναμι, δὲν ἔχει νὰ ζηλέψη τίποτα ἀπὸ τὶς πιὸ περίφημες ξένες ἀστυνομικὲς περιπέτειες. Τὸ ἴδιο ἀνυπόκριτος ἦταν ὁ ἐνθουσιασμός γιὰ τὸ ὑπέροχο σενάριο τοῦ Γιάννη Μαρῆ, τὴν ὑποθλητικὴ φωτογραφία τοῦ Ἀρ. Καρύδη - Φούκς (Α' βραβεῖον Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης), τὴ συναρπαστικὴ μουσικὴ ὑπόκρουσι τοῦ Μίμη Πλέσσα καὶ κυρίως τὴ γεμάτη δυναμισμὸ ἑρμηνεία τοῦ Ἀλ. Ἀλεξανδράκη, τοῦ Τίτου Βανδῆ καὶ τῆς Ζώρζ Σαρρῆ, ποὺ πῆρε καὶ βραβεῖον Ἠθοποιΐας στὸ Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης. Ἐπίσης σὲ τρεῖς μοναδικοὺς ρόλους θ' ἀπολαύσετε τὴν Μάρω Κοντοῦ, τὴν Ἀλίκη Γεωργούλη καὶ τὸν Χρ. Τσαγανέα. Τὸ «ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ» προβάλλεται ἀπὸ τὴν Δευτέρα στοὺς κινηματογράφους: ΟΡΦΕΥΣ — ΑΣΤΟΡ — ΕΛΛΗ — ΡΑΔΙΟ ΣΙΤΥ — ΑΣΤΡΟΝ — ΙΛΙΣΙΑ.

(Ἀνακοίνωσις)

γκρέκα

Ὅλα τὰ παιδικά εἴδη εἰς ἀφθονίαν διαθέσιμα.

ΑΦΟΙ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΙ
ΑΘΗΝΑΙ - ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

FLAMINAIRE

Ὁ Πρῶτος Κατασκευαστὴς ΑΝΑΠΤΗΡΩΝ ΑΕΡΙΟΥ τοῦ κόσμου

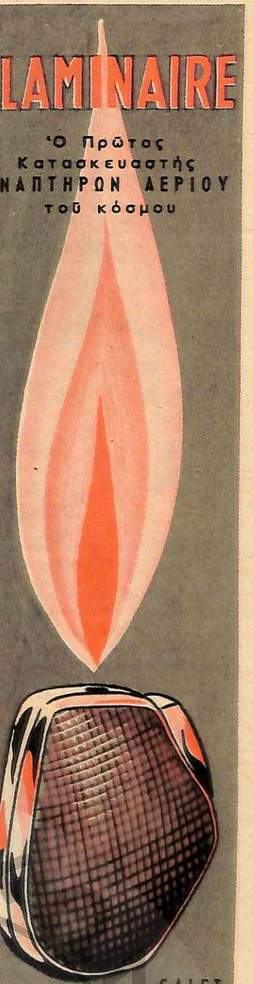

GALET

Φόρμα μοντέρνα καὶ κομψοτάτη

Οἱ μοναδικοὶ αὐτόματοι ΑΝΑΠΤΗΡΕΣ ΑΕΡΙΟΥ FLAMINAIRE

Ἀναγέμισις ἄμεσος καὶ ἁπλουστάτη μὲ ἀντικατάστασιν τῆς κάψουλας μεγάλης διαρκείας.

Θαυμάσια μοντέλα τσέπης καὶ ἐπιτραπέζια.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
Murano
ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 11
ΤΗΛ. 624.361

ΠΕΣ

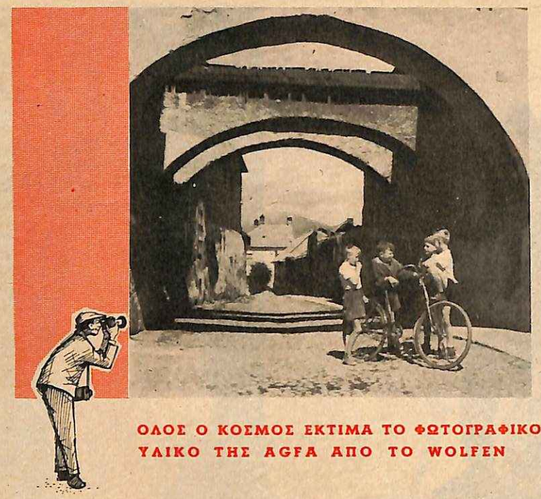

ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΕΚΤΙΜΑ ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΤΗΣ AGFA ΑΠΟ ΤΟ WOLFEN

AGFACOLOR: ἀσπρόμαυρο φίλμ γιὰ κινηματογράφο καὶ μικροφίλμ.

AGFACOLOR: ἀσπρόμαυρο φίλμ γιὰ ἐπαγγελματίες καὶ ἐρασιτέχνες φωτογράφους.

VEB FILMFABRIK AGFA WOLFEN

WOLFEN/KREIS BITTERFELD · ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Διαρκὴς παρακαταθήκη:
Β. ΒΕΝΤΣΛΑΦ ΑΘΗΝΑΙ · ΠΛ. ΚΑΡΥΤΣΗ 2 · ΤΗΛ. 32.594

Τὸ πλαστικὸ στύλβωμα τῆς ἐποχῆς..!

Γιὰ:
- ΜΩΣΑΪΚΑ
- ΜΑΡΜΑΡΑ
- ΠΛΑΚΑΚΙΑ
- ΠΛΑΣΤΙΚΑ
- Κ.Λ.Π. ΔΑΠΕΔΑ

ΓΥΑΛΙΖΕΙ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΓΛΥΣΤΡΑ

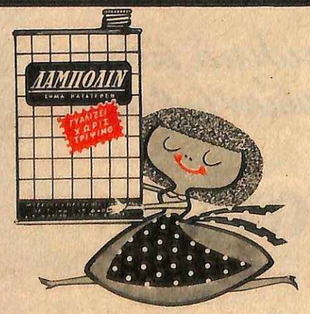

ΛΑΜΒΟΛΙΝ

Τό μάτι εἶναι πάνω λεπτό!

- Γι' αὐτὸ πρῶτα στὸν γιατρό σας κι' ὕστερα σὲ μᾶς.
- Εἰδικευμένο προσωπικό, σύγχρονα μέσα καὶ ἐνημερότης στὶς τελευταῖες ἐξελίξεις τῆς ὀπτικῆς, σᾶς ἐξασφαλίζουν τὸ «μάξιμουμ» τῆς ἐξυπηρετήσεως.
- ΚΡΥΣΤΑΛΛΑ ΑΠΛΑ-ΔΙΠΛΕΣΤΙΑΚΑ-ΤΡΙΠΛΕΣΤΙΑΚΑ.
- ΣΚΕΛΕΤΟΙ ΚΑΘΕ ΤΥΠΟΥ.
- ΤΑ ΑΟΡΑΤΑ ΓΥΑΛΙΑ (κρύσταλλα κατ' ἐπαφήν).
- ΤΕΧΝΗΤΟΙ ΟΦΘΑΛΜΟΙ.

Κι' ὅ,τι ἄλλο χρειάζεσθε γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ὁράσεώς σας.

Ο,ΤΙ ΒΡΙΣΚΕΤΕ ΠΑΝΤΟΥ-ΚΙ Ο,ΤΙ ΠΟΥΘΕΝΑ ΑΛΛΟΥ
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ
Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΟΜΟΝΟΙΑ - ΤΗΛ. 532.631-5

ΑΛΕΚΤΩΡ„

Χαρούμενος χειμώνας
μὲ
THERMOFAN
(ΘΕΡΜΟΦΑΝ)

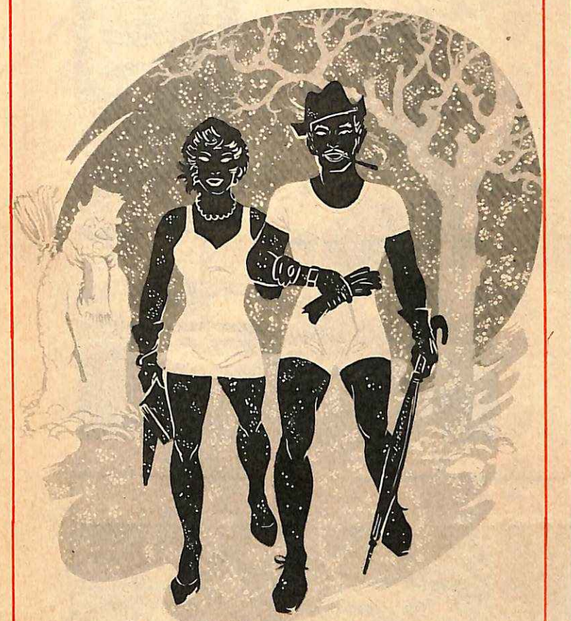

Ἀνδρικὰ καὶ γυναικεῖα ἐσώρουχα
THERMOFAN
(ΘΕΡΜΟΦΑΝ)

Ἡ μεγάλη ἀνακάλυψις τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας RHOVYL

24% πιὸ ζεστὰ ἀπὸ ὅλα τὰ χειμερινὰ ἐσώρουχα

ΔΕΝ ΜΑΖΕΥΟΥΝ ΠΟΤΕ

Προλαμβάνουν — ἐξουδετερώνουν ὅλας τὰς ρευματοαρθριτικὰς παθήσεις

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΛΕΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΑΝΕΛΛΟΠΟΙΙΑΣ "ΑΤΟΙΣ Ο. Ε."

ΠΝΟΗ

Στὴν Ἑλλάδα καὶ παντοῦ τὸ προτιμοῦν!

Σταθερὰ ποιότης

Μεγάλη κατανάλωσις.

DEWAR'S
"White Label"
SCOTCH WHISKY

Μ' ἕνα ὑποκάμισο STOFFELS κερδίζετε τὸν τίτλο τῆς κομψότητος.

«Ὀξφορντ», «Φινεφιλ» καὶ ποπλίνες σὲ ὁ ποιότητες (νῆμα 80 ἕως 120) γιὰ τὴν ἄψογη ἐμφάνισί σας.

Ζητῆστε ἐπιμόνως στὴν οὐγία τους τὸ σῆμα «ΨΑΡΑΚΙ». Σᾶς ἐγγυᾶται ὑφάσματα MERCERISÉ SANFORIZED, μὲ διπλοστριμμένα νήματα, ἐπεξεργασμένα τέλεια στὰ μεγάλα ἑλβετικὰ ἐργοστάσια STOFFELS.

S7/7

Μὲ ὑποκάμισο STOFFELS πάντοτε αἰσθάνεσθε ἄνετα!

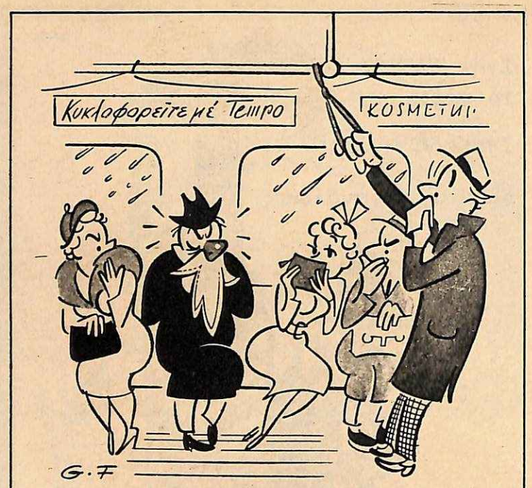

— Τὸ μανδῆλι σᾶς ἐνοχλεῖ
καὶ ἐνοχλεῖ καὶ τοὺς ἄλλους...
— Τὰ χαρτομάνδηλα ΤΕΜΠΟ
σᾶς ἀπαλλάσσουν ἀπὸ ὅλες
αὐτὲς τὶς ἐνοχλήσεις.

Τὰ μόνα ἀρωματισμένα
ΧΑΡΤΟΜΑΝΔΗΛΑ
Tempo
Καθαριότης - Οἰκονομία
Μεγάλη εὐκολία
ΑΠΟΚΛ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ: ΑΔΕΛΦΟΙ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗ Α.Ε. • ΝΙΚΗΣ 9 ΑΘΗΝΑΙ • ΤΗΛ. 25739

Τὸ "Παλὲτ" λούζει καὶ μακιγιάρει τὰ μαλλιὰ...

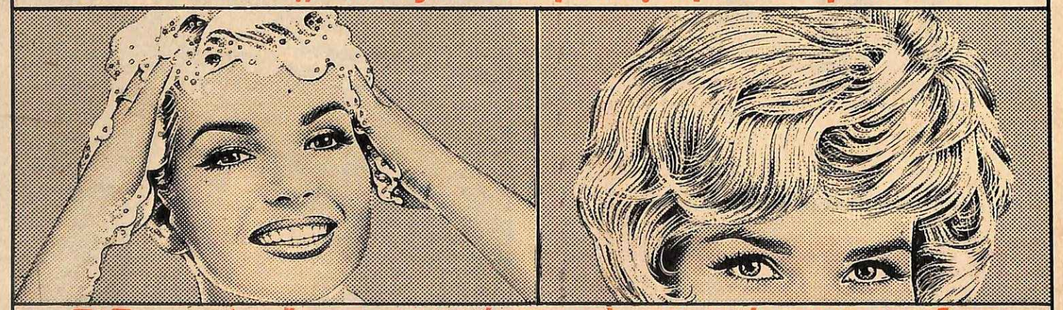

...δίδει στὶς ἄσπρες τρίχες τὸ φυσικό τους χρῶμα.

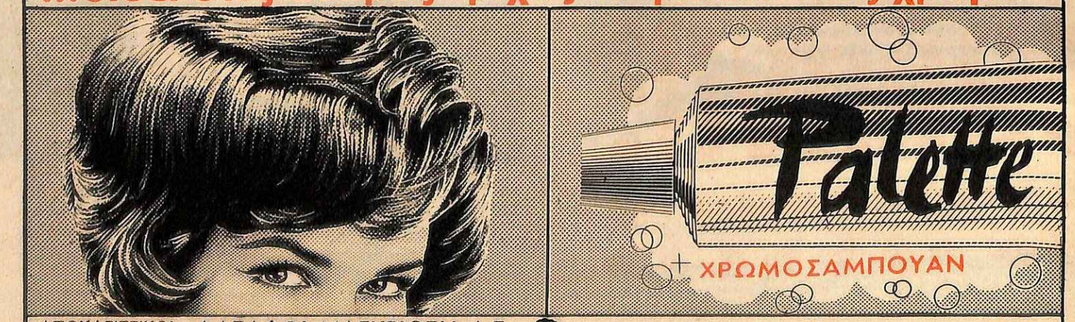

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗ Α.Ε. ΑΘΗΝΑΙ — ΝΙΚΗΣ 9 — ΤΗΛΕΦ. 25.739
Ὁ SCHWARZKOPF Ὡμορφαίνει τὰ μαλλιά!

Ὁ καλὸς καφὲς εἶναι τέχνη
Ὁ καλὸς καφὲς εἶναι BRAVO

Τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει!
Ἀπόλαυσις τοῦ πολυάσχολου σημερινοῦ ἀνθρώπου ὁ στιγμιαῖος ἀμερικάνικος καφὲς BRAVO.

BRAVO
ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΦΕΔΩΝ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ

Τὰ καμαρώνουν γιατὶ εἶναι γεμάτα δύναμι καὶ ὑγεία!

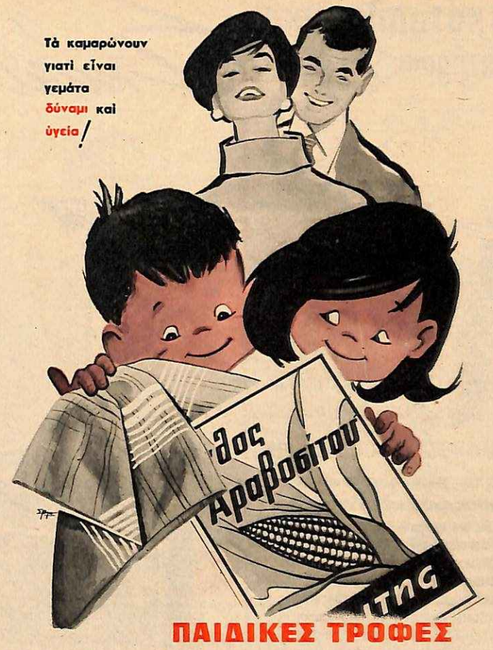

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΤΡΟΦΕΣ
"ΓΙΩΤΗ"
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΤΡΟΦΩΝ ΓΡΑΦΕΙΑ ΙΚΤΙΝΟΥ 3 — ΤΗΛ. 527.900 — ΑΘΗΝΑΙ

— "Ὅταν βλέπω ἕνα ποτήρι νερό, θυμᾶμαι τὴν ΙΖΟΛΑ. Ἀλλὰ ὅταν βλέπω μισὸ ποτήρι νερό, δὲν μπορῶ νὰ θυμηθῶ τὶ θυμᾶμαι....

ΙΖΟΛΑ
Η ΠΡΩΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

Μιά καταπληκτική παρατήρηση:

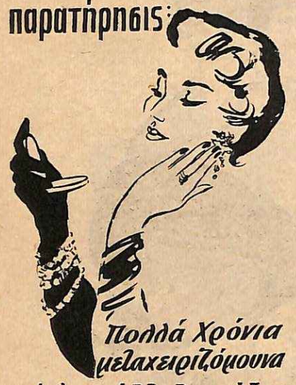

Πολλά Χρόνια μεταχειριζόμουνα

μιά ἀκατάλληλη πούδρα

Ἡ δοκιμή μιᾶς καινούργιας πούδρας μὲ κατέκτησε.

Πολλὲς γυναῖκες μεταχειρίζονται ἀκατάλληλη πούδρα καὶ δὲν ξέρουν ὡς πιὸ σημεῖο ἡ ἀπόχρωση πού τοὺς πηγαίνη παίζει ρόλο, ὥστε νὰ γίνωνται πιὸ χαριτωμένες, πιὸ γοητευτικές.
Τὸ χρῶμα πού σᾶς πηγαίνει βρίσκεται ἀσφαλῶς στὶς λεπτές ἀποχρώσεις τῆς πούδρας Tokalon, πού ἔχουν βρεδὴ χάρις στὸ χρωμοσκόπιο. Δοκιμάστε καὶ σεῖς.
Ἡ πούδρα Tokalon εἶναι ἀεροποιημένη, θαυμάσια ἀρωματισμένη καὶ δὲν θὰ φαίνεστε πουδραρισμένη.
Κρατάει θαυμάσια καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ πουδράρεστε συχνά.

Tokalon
ΠΟΥΔΡΑ

Σκάει ὁ Τζίτζικας

στὸ σπίτι πού ὑπάρχει
ΘΕΡΜΑΣΤΡΑ
ΘΕΡΜΙΣ

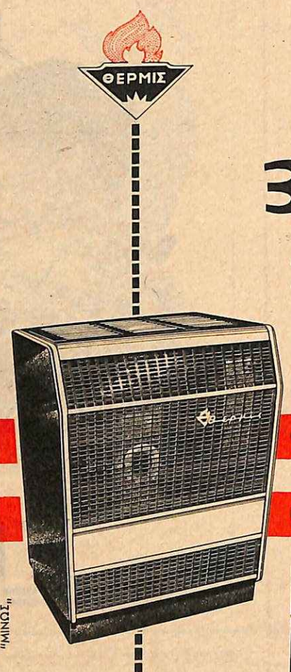

3 ΤΥΠΟΙ ΘΕΡΜΑΣΤΡΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

ΘΝ 10 10.000 ΘΕΡΜΙΔΕΣ ΔΡΧ. **2.650**
ΘΝ 13 13.000 ΘΕΡΜΙΔΕΣ ΔΡΧ. **3.200**

Καὶ ἡ **ΝΕΑ**

ΘΕΡΜΑΣΤΡΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΘΑ 9 9.000 ΘΕΡΜΙΔΕΣ ΔΡΧ. **2.800**
ΕΝΑ ΚΟΜΨΟΤΕΧΝΗΜΑ

"ΗΜΙΝΩΣΙΣ"

• ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
• ΑΣΦΑΛΕΙΑ
• ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ

ΘΕΡΜΙΣ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Πωλοῦνται ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΟΛΑ ΤΑ ΞΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ & ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ
ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΑΝΝΑ ΜΑΖΑΡΑΚΗ & Σ/ΙΑ
ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ ΣΕΡΒΙΑΣ 4
ΣΤΟΑ ΚΑΛΛΙΓΑ — ΤΗΛ. 21.976

ΔΙΣΚΟΙ
ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΞΕΝΟΙ ΔΙΣΚΟΙ
ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΑΝΝΑ ΜΑΖΑΡΑΚΗ & Σ/ΙΑ
ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ 4
ΣΤΟΑ ΚΑΛΛΙΓΑ — ΤΗΛ. 21.976

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ...

Ἐκεῖνοι πού ἀναζητοῦν τὴν τελευταία λέξι τῆς ἄμογης ἐμφανίσεως, τὴν αὐσιαστικὴ λεπτομέρεια, προσέχουν πάντα πολὺ τὴν ποιότητα τοῦ ὑποκαμίσου.

Ἰδιαιτέρως τὸν χειμῶνα, ἕνα ὑποκάμισο καλῆς ποιότητος, μὲ μαλακό, στιλπνὸ ὄφασμα, πού δὲν «μπαίνει» στὸ πλύσιμο καὶ συνεπῶς δὲν χάνει τὴ φόρμα του, εἶναι τὸ ἰδεῶδες συμπλήρωμα τοῦ ἀνδρικοῦ ντυσίματος.

Φροντίζοντας γιὰ τὸ ἄψογο ὑποκάμισό σας, βεβαιωθῆτε πὼς εἶναι ἀπὸ ποπλίνα Πειραϊκῆς - Πατραϊκῆς. Αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴν ἀσφαλέστερη ἐγγύηση. Τὰ θετικὰ πλεονεκτήματα πού ἔχουν οἱ ποπλίνες τῆς Πειραϊκῆς-Πατραϊκῆς: σταθερὰ ποιότης, ἀνεξίτηλα, εὐγενικὰ χρώματα, ἐξαιρετικῆς ποιότητος νήματα καὶ ἡ ἐπεξεργασία Σάνφοράιζνγ —πού τὴν κάνει νὰ μὴ μπαίνη στὸ πλύσιμο — τὶς ἐπέβαλαν ὡς τὰ τελειότερα ὑφάσματα ὑποκαμίσων.

Λευκά, χρωματιστά, ριγέ, γιὰ ἄμπιγέ ἢ σπὸρ ἐμφάνισι, τὰ ὑποκάμισα ἀπὸ ποπλίνες Πειραϊκῆς Πατραϊκῆς εἶναι μεγίστης ἀντοχῆς καὶ προπαντὸς βασικὸ συμπλήρωμα τῆς καλαίσθητης χειμερινῆς ἐμφανίσεως.

ΒΙΒΛΙΑ

Συνέχεια ἀπὸ σελ. 8

«λησιαστικῶν τεχνῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὑπομνήματα εἰς τὸν θεῖον λόγον».

Σὲ δύο βιβλία χωρίζεται ὁ Α΄ τόμος. Στὸ πρῶτο, τὸ «Τεχνολογικόν», ὅσο πιὸ ἁπλᾶ καὶ καθαρὰ γίνεται, ὁ «μάστορης» Κόντογλου ἀποκαλύπτει τὰ μυστικά του, «περὶ τῆς τεχνικῆς κατασκευῆς τῶν ἐπὶ ξύλου φορητῶν εἰκόνων», «περὶ τῆς ζωγραφικῆς τοῦ τοίχου». Πῶς νὰ ἑτοιμάσης τὸ σχέδιο, πῶς νὰ ἑτοιμάσης τὸ σανίδι τῆς εἰκόνος, πῶς νὰ χρυσώσης, πῶς νὰ κάμης βαρβάμαρον, ἤγουν τὸ τσιγκιάρι, πῶς ζωγραφίζονται ἡ θάλασσα καὶ οἱ ποταμοί, πῶς ζωγραφίζονται οἱ πολιτεῖες καὶ τὰ κάστρα, πῶς νὰ ζωγραφίζης τὰ ἄλογα, πῶς θὰ ἑτοιμάσης τὸν τοῖχον, πῶς θὰ κάμης τὸν ἀσβέστην μὲ ἄχυρον, πῶς δουλεύεται μιὰ μεγάλη τοιχογραφία... Καὶ σ' ὅλ' αὐτὰ διάχυτα εἶναι τὸ πνεῦμα πού διατυπώνεται μὲ τὴν πρώτη φράση τοῦ κειμένου του... «Ὅταν πρόκειται ν' ἀρχίσης μίαν εἰκόνα, κατὰ πρῶτον κάμε τὴν προσευχήν σου εἰς τὸν Κύριον, νὰ σὲ φωτίση εἰς τὸ ἔργον σου, ποιῶν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Εἶτα μέτρησον μὲ πολλὴν προσοχήν, πάλιν καὶ πολλάκις, τὰ μέτρα τῆς εἰκόνος πού θέλεις νὰ ἱστορήσης».

Στὸ «Εἰκονογραφικὸν» βιβλίον τοῦ Α΄ τόμου, ὁ σοφὸς Κόντογλου, μὲ τὸ ἴδιο πάντα, τὸ ταπεινὸ ὕφος του, ἔχει συγκεντρώσει κρίσεις, πληροφορίες, σχόλια, ὑποδείξεις, πού ἀφήνουν νὰ διαφαίνεται ὁ κρυμμένος πίσω τους ἀπέραντος μόχθος. Ἐδῶ ἐξηγοῦνται ὁ χαρακτήρας καὶ οἱ τύποι τῆς ὀρθοδόξου εἰκονογραφίας, ἡ διάταξη τῶν εἰκόνων στὰ διάφορα μέρη τοῦ ναοῦ, οἱ προσωνυμίες πού ἐπιγράφονται στὶς εἰκόνες τῶν Ἁγίων. Μόνο ἡ ἁπλὴ ἀναγραφὴ τῶν περιεχομένων τοῦ βιβλίου καταλαμβάνει ἑξήμισι σελίδες. Ἴσως οἱ δύο αὐτὲς παράγραφοι δίνουν μιὰ ἐντύπωση τῆς ποιότητος. «Τὰ λαϊκὰ τραγούδια καὶ τὰ εἰκονίσματα», «Ὁ πλαρχηγὸς καὶ ἄλλα ἐπίσημα πρόσωπα, ζωγραφισμένα μέσα εἰς ἐκκλησίας». Πλῆθος σχεδίων σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς σελίδες ἐπεξηγοῦν τὰ γραφόμενα.

Στὸν Β΄ τόμο «περιέχονται ἐκτυπώματα ἀπὸ παλαιὰς καὶ νέας εἰκόνας, ἱστορημένας ἐπὶ ξύλου καὶ ἐπὶ τῶν τοίχων, διὰ νὰ ἠμπορέση ὁ ἀναγνώστης νὰ ἐννοήση καλλίτερον, σπουδάζοντάς τες, ὅσα εἶναι γραμμένα περὶ τῆς ὀρθοδόξου εἰκονογραφίας εἰς τὸν Α΄ τόμον». Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς παλαιὲς ἁγιογραφίες — τοιχογραφίες καὶ φορητὲς εἰκόνες — καὶ ἀπὸ σύγχρονα ἔργα ἱστορημένα ἀπὸ τὸ ἁγιογραφικὸ ἐργαστήριο τοῦ συγγραφέα, παρουσιάζονται καὶ ἔργα κοσμικῆς τέχνης τοῦ Φ. Κ. ■ ■ ■

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ

Ὁ Ἑλληνικὸς Ὀργανισμὸς Τουρισμοῦ ἀναγγέλλει τὴν προκήρυξιν διεθνοῦς διαγωνισμοῦ κινηματογραφικῆς τουριστικῆς ταινίας, τύπου «ντοκυμανταὶρ», μὲ θέμα Ἑλλάδα καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Τουρισμόν.

Πλείονες πληροφορίαι ὡς πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ ὡς ἄνω διαγωνισμοῦ παρέχονται ἑκάστην Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον, εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Ε.Ο.Τ., Σταδίου 4, (Μέγαρον Μετοχικοῦ Ταμείου) ,Ἀθῆναι (Γραφεῖον ἀριθ. 12).

Ἀθῆναι τῇ 31η Ὀκτωβρίου 1960
Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Ν. ΦΩΚΑΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΑΡ. 264 11.11.1960

Στοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου

(Central Press)

Ὁ διάδοχος Κωνσταντῖνος καὶ ἡ πριγκίπισσα Σοφία στοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου. Ὁ φωτογραφικὸς φακὸς συνέλαβε τὴν πριγκίπισσα ἐνῶ εἶχε ἐξέλθει στὰ καταστήματα καὶ τὸν διάδοχο Κωνσταντῖνο τὴ στιγμὴ πού ἐπέστρεφε στὸ ξενοδοχεῖο «Κλάριτζ». Ὁ διάδοχος καὶ ἡ πριγκίπισσα συνώδευσαν τὴν Βασίλισσα Φρειδερίκη στὸ ἀνεπίσημο ταξίδι της στὸ Λονδῖνο

Ἡ «Σύνδεσις»

«Ἐξήγησα τὴν στάσιν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἑλληνικὴν ἄποψιν ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ τώρα ἀφήνω τοῦτο εἰς τοὺς ὑπουργούς», δήλωσε ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Ἀθέρωφ, μετὰ τὴ λήξη τῆς συνεδριάσεως τῶν ἕξη χωρῶν - μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ., στὸ Παρίσι, ὅπου ἐξετάσθηκε ἡ αἴτηση τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὴ σύνδεσή της μὲ τὴν Κοινὴ Ἀγορά. Κατὰ τὶς ἐπικρατοῦσες ἐντυπώσεις, ἡ σύνδεση θὰ πραγματοποιηθῆ στὰ τέλη Νοεμβρίου ἢ στὶς ἀρχὲς Δεκεμβρίου.

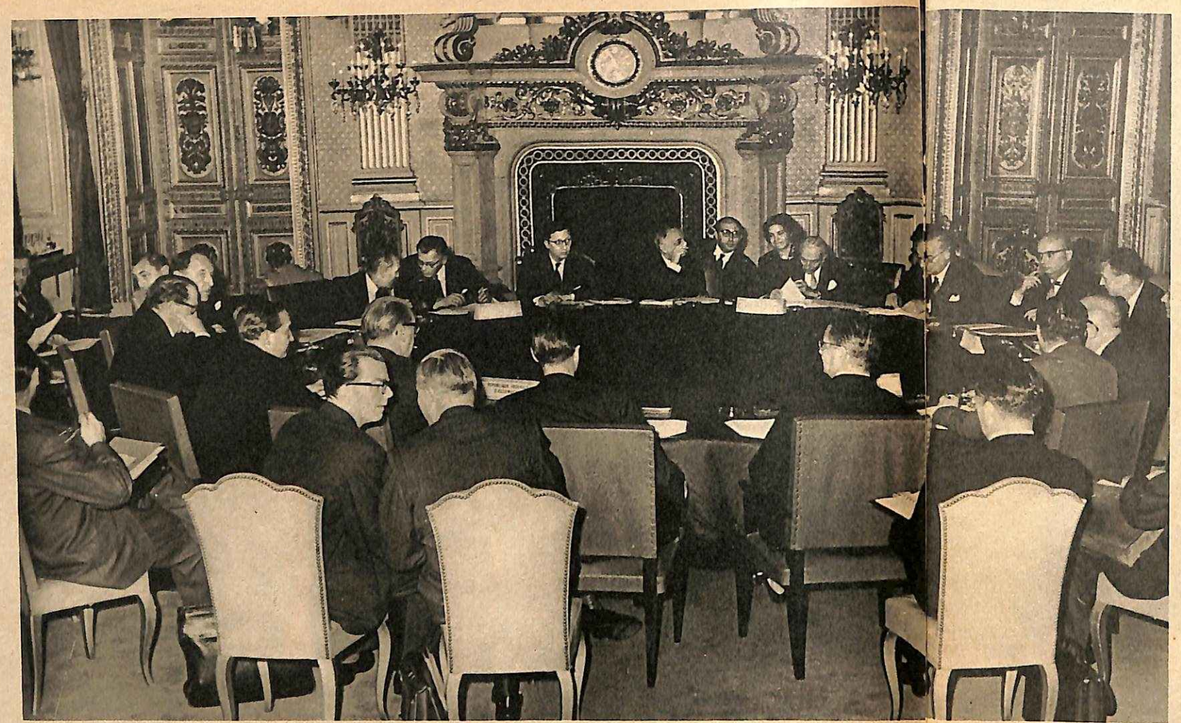

(A.F.P.)

«Συνταγματάρχις»

Ἡ πριγκίπισσα Μαργαρίτα πού, ἐκτὸς τῶν ἄλλων τίτλων, φέρει καὶ τὸ βαθμὸ τῆς συνταγματάρχου τῶν Βασιλικῶν Τυφεκιοφόρων, προσέρχεται στὸ ξενοδοχεῖο «Κλάριτζ», τοῦ Λονδίνου, γιὰ νὰ λάβη μέρος στὸ καθιερωμένο ἐπίσημο γεῦμα τοῦ συντάγματός της.

(Central Press)

(Paul Popper)

Βίβιαν Λῆ...

Μὲ καταφανὴ τὰ ἴχνη τοῦ χρόνου στὸ ἄλλοτε γοητευτικὸ πρόσωπό της, ἡ Βίβιαν Λῆ, λαίδη Ὀλίβιε, παρηκολούθησε στὸ Παρίσι τὴν «πρεμιέρα» τοῦ χοροδράματος «Κοιμωμένη καλλονή», ποὺ ἔδωσαν τὰ μπαλλέτα τοῦ μαρκησίου ντὲ Κουέβας. Ἡ διάσημη ἠθοποιὸς φοροῦσε τουαλέττα καὶ μαντὼ ἀπὸ κόκκινο σατέν, ποὺ τὴν βοήθησε νὰ διαλέξη ἀπὸ τοῦ Μπαλμαὶν ὁ συνοδός της, ὁ νεαρὸς Ἀμερικανὸς ἠθοποιὸς Τζὼν Μέριβεϊλ.

Φθινόπωρο καὶ καταστροφὲς

Ἡ διπλὴ γραμμή, ποὺ ξεχωρίζει σὰν λεωφόρος μέσα στὰ νερά, εἶναι ὁ ἄτακτος ποταμὸς Τόουν πού, μὲ τὶς πρῶτες φθινοπωρινὲς βροχές, πλημμύρισε πάλι, προξενώντας τεράστιες ζημίες σὲ ὅλη τὴν περιοχὴ τοῦ Τάουντον, στὴν Ἀγγλία. Ὅλα τὰ χαμηλότερα ἐδάφη μεταβλήθηκαν σὲ λίμνες καὶ σὲ πολλὰ σημεῖα τὰ νερὰ ἀνέβηκαν ὡς τὰ κλαδιὰ τῶν δένδρων.

(Central Press)

Σὰν ἀστραπὴ

Μὲ ρωσικῆς ἐμπνεύσεως γοῦνες ἔκανε τὴν ἀστραπιαία ἐμφάνισή της ἡ πριγκίπισσα Ἀλεξάνδρα τοῦ Κέντ –γνωστὴ σὰν μιὰ ἀπὸ τὶς κομψότερες γυναῖκες τοῦ κόσμου– στὸ ἀεροδρόμιο τοῦ Λονδίνου. Ἡ πριγκίπισσα, μόλις ἀπεβιβάσθη ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνο τῶν Παρισίων, ἐπεβιβάσθη στὸ ἀεροπλάνο τοῦ Μπέλφαστ καὶ ἀνεχώρησε γιὰ τὴν Β. Ἰρλανδία

(Associated Newspupers)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙ

ΑΓΟΡΙ!

ΠΟΤΕ ΕΝΑ ΤΟΣΟ ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΣΟ Ο ΤΟΚΕΤΟΣ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΔΕΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟΣΗ ΑΓΩΝΙΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΛΑΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΓΝΩΜΗ. Η ΣΤΕΨΗ ΕΝΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ, Η ΕΥΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΦΑΡΑΧ ΝΤΙΜΠΑ, Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΜΙΑΣ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑΣ, Η ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΘΡΟΝΟΥ ΑΚΟΜΗ ΚΙ' Ο ΝΕΟΣ ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΗΣ ΣΟΡΑΓΙΑΣ ΣΥΣΧΕΤΙΖΟΝΤΟΥΣΑΝ ΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΑΓΟΡΙ Ἢ ΚΟΡΙΤΣΙ.

ΠΡΟΓΕΥΜΑ ΣΤΟ ΜΙΚΡΟ ΑΝΑΚΤΟΡΟ. ΟΣΟ ΠΛΗΣΙΑΖΑΝ ΟΙ ΜΕΡΕΣ, ΤΟΣΟ ΜΕΓΑΛΩΝΕ Η ΚΡΥΜΜΕΝΗ ΣΥΓΚΙΝΗΣΗ

ΘΡΙΑΜΒΙΚΗ ΑΝΤΗΧΗΣΕ Η ΙΑΧΗ: Ο ΣΑΧΗΣ ΑΠΕΚΤΗΣΕ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ! - ΔΙΑΔΟΧΟ

Πανηγυρίζει ἡ Τεχεράνη καὶ ὁλόκληρη ἡ Περσία. Ἔπειτα ἀπὸ 19 ἐτῶν ἀναβολές, ὁ Ἀλλάχ, ἐπιτέλους, εὐδόκησε νὰ χαρίση στὴ δυναστεία τῶν Παχλεβή, διάδοχο. Πολυετεῖς ἀνησυχίες καὶ ἀπογοητεύσεις διαλύθηκαν αὐτοστιγμεὶ στὸν λαϊκὸ ἐνθουσιασμό, ποὺ μετέβαλε τὴν πρωτεύουσα σ' ἕνα ἀπέραντο ἑορταστικὸ χῶρο. Περήφανος καὶ συγκινημένος ὁ Σάχης, ἀμνηστεύει καταδίκους, χαρίζει φορολογίες καὶ προσφέρει δωρεὰν τροφὴ στὸ λαό. Τὸ νεογέννητο αὐτοκρατορικὸ βρέφος, ποὺ ἔφερε στὸν κόσμο ἡ Φαράχ, ἡ «σκιὰ τοῦ Ἀλλάχ ἐπὶ τῆς Γῆς», κατὰ περσικὴ λαϊκὴ παράδοση, ἀνέστησε σελίδες ἀπὸ τὶς Χίλιες καὶ μιὰ Νύχτες.

ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ πλημμύρισε τοὺς δρόμους τῆς Τεχεράνης, γιὰ νὰ ἐκδηλώση, μὲ κάθε τρόπο, τὴ χαρά του γιὰ τὸ εὐτυχὲς γεγονός. Γιὰ νὰ ἐκφράση τὴν λαϊκὴ εὐγνωμοσύνη στὴν Φαράχ ποὺ ἐξασφάλισε διάδοχο στὸν περσικὸ θρόνο →

← **ΟΙ ΚΟΡΥΦΑΙΟΙ** μαιευτῆρες τῆς Τεχεράνης παρεστάθησαν στὸν τοκετὸ τῆς νεαρῆς βασίλισσας. Στὴ φωτογραφία ὁ δρ Μοκταμένυ, ἕνας ἀπὸ τοὺς βοηθοὺς τοῦ ἐπικεφαλῆς μαιευτῆρος Σαλέχ.

ΣΤΟ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ τῆς λαϊκῆς συνοικίας, ὅπου θέλησε νὰ γεννήση ἡ Περσίδα βασίλισσα, εἶχε ἑτοιμασθῆ ἀπὸ μῆνες τὸ διαμέρισμά της.

ΕΝΑ ΜΩΡΟ, ΜΕ ΝΟΥΜΕΡΟ 2.002 ΦΕΡΝΕΙ...

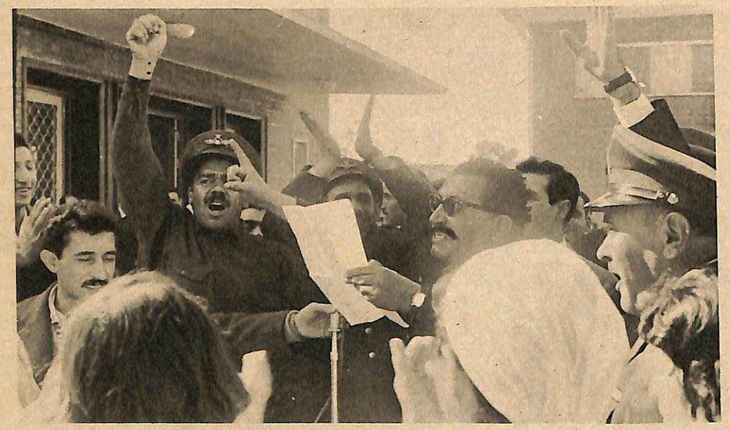

ΑΓΟΡΙ! Ἕνας ὑπουργός ἀναγγέλλει ἐπισήμως τὴν εὐχάριστη εἴδηση στὸ συγκεντρωμένο ἀπ' ἔξω πλῆθος. Οὐρανομήκεις ἰσχὲς ὑποδέχτηκαν τὸ εὐτυχισμένο ἄγγελμα.

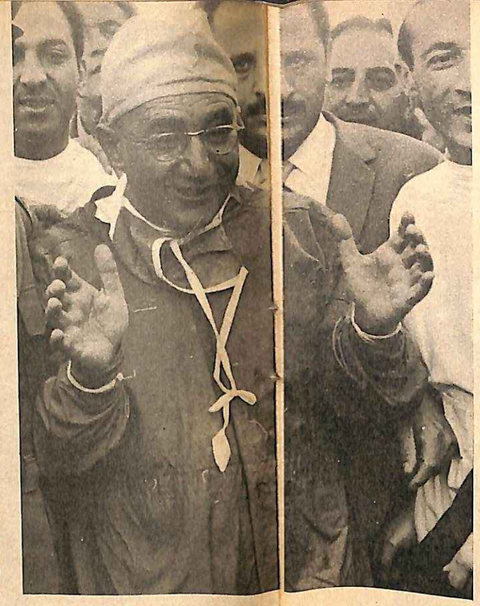

ΠΕΡΙΧΑΡΗΣ ὁ καθηγητὴς Σαλέχ, ὁ βασιλικὸς μαιευτήρ, ἐπιχειρεῖ νὰ δείξῃ μὲ τὰ χέρια του τὸ μέγεθος τοῦ λιλλιπούτειου διαδόχου, τοῦ τόσο ποθητοῦ γιὰ τὴ δυναστεία τῶν Παχλεβῆ, μικροῦ ἀγοριοῦ.

...ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟ Σ' ΕΠΙΣΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΑΠΛΟ'Ι'ΚΟΥΣ

ΗΛΙΚΙΑΣ μιᾶς ἡμέρας ἀκόμη, ὁ νεογέννητος πρίγκιψ ἔχει γίνει κιόλας παγκόσμια προσωπικότης. Ὅλα τὰ πρακτορεῖα εἰδήσεων, οἱ ἐφημερίδες, τὰ περιοδικά, μετέδωσαν καὶ δημοσίευσαν τὴ φωτογραφία τοῦ μικροῦ διαδόχου.

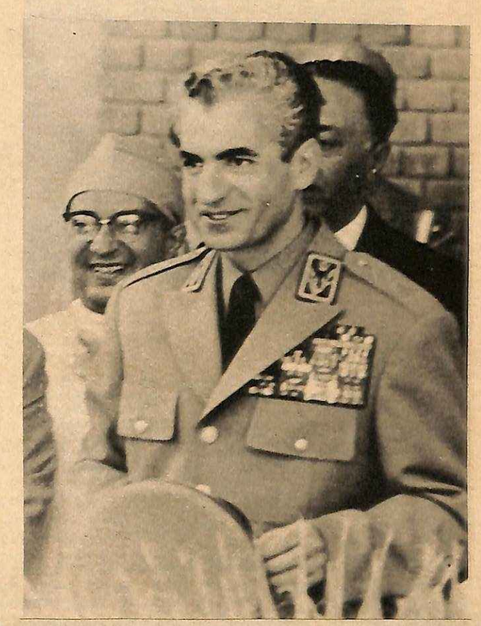

ΠΑΝΕΥΤΥΧΗΣ ὁ Σάχης, ποὺ δὲν ἔλειψε ἀπὸ το πλευρὸ τῆς συζύγου του, βγαίνει τώρα στὸν κῆπο τοῦ Δημοσίου Μαιευτηρίου, γιὰ νὰ δεχθῇ τὰ συγχαρητήρια ἀπὸ τὰ μέλη τῆς κυβερνήσεως καὶ ἀπὸ ἄλλες προσωπικότητες.

Παραληροῦν τὰ πλήθη, ποὺ κατέκλυσαν τοὺς δρόμους τῆς πρωτευούσης σ' ὅλο τὸ μῆκος τῆς διαδρομῆς ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα ὡς τὸ Μαιευτήριο, καθὼς περνάει τὸ αὐτοκίνητο μὲ τὸν Σάχη

ΚΟΥΦΕΤΑ στοὺς συγκεντρωμένους ἐπίσημους φίλους, ποὺ περίμεναν κι αὐτοὶ μὲ ἀγωνία τὴν ἔκβαση τοῦ τοκετοῦ. Τὰ πράγματα ἐξελίχθηκαν, κατὰ τοὺς ρεπόρτερς, ὡς ἑξῆς: «Συγχαρητήρια, Μεγαλειοτάτη. Εἶναι ἀγόρι». Ἦταν οἱ πρῶτες λέξεις ποὺ ἄκουσε ἡ Φαράχ Πεχλεβῆ, μόλις ξύπνησε ἀπὸ τὸν ληθαργο τοῦ τοκετοῦ. Δίπλα της στεκόταν ὁ ἄνδρας της. Τὴν κοίταζε στοργικά. Ὕστερα ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα ἀστραφτερὸ διαμαντένιο δαχτυλίδι καὶ τὸ πέρασε στὸ δάχτυλό της ἐνῶ, σπεύδοντας κοντά της, τῆς ψιθύρισε μὲ συγκινημένη φωνή: «Σ' εὐχαριστῶ ποὺ μοῦ χάρισες τὸ πιὸ ὄμορφο παιδί τοῦ κόσμου καὶ εἶμαι ὑπερήφανος γιατί σοῦ μοιάζει». Ὁ καθηγητὴς Σαλὲχ γέλασε καὶ κούνησε συγκινημένος τὸ κεφάλι του. Πόσες φορὲς δὲν εἶχε παραδρεθῆ σὲ παρομοιες σκηνές. Ὁ ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ περσικοῦ θρόνου, Ρίζα Κῦρος - Ἀλή, ἕνα κλαψάρικο μαυρίδερο μωρουδάκι, ποὺ ἔφερε τὸ Νο 2.002 στὴν δημόσια μαιευτικὴ κλινικὴ τῆς περσικῆς πρωτευούσης.

'Ενῶ ἑτοιμάζονται γιὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν, ὕστερα ἀπὸ 19 χρόνια, οἱ ὀνειρώδεις θρόνοι: Περσία—ἕνας παράδεισος γιὰ τὶς ὄμορφες γυναῖκες καὶ μιὰ κόλαση γιὰ τὰ μικρὰ παιδιὰ

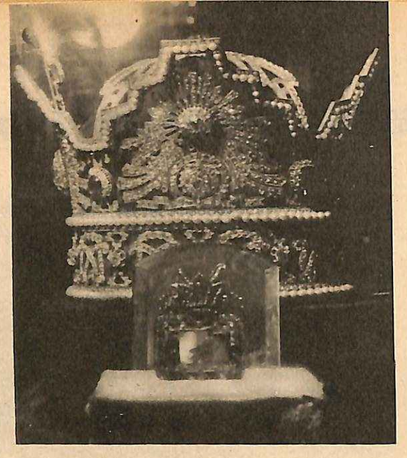

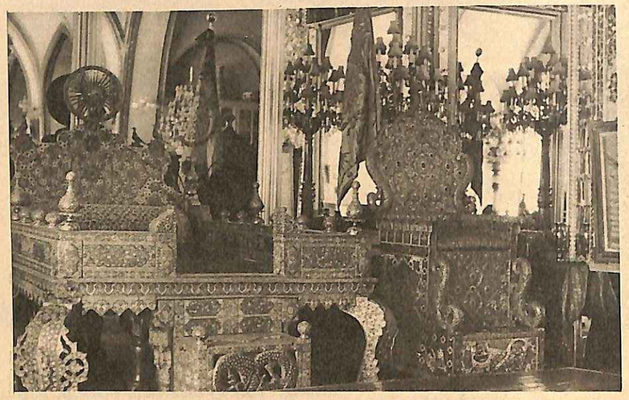

ΤΡΕΙΣ ΘΡΟΝΟΙ στὰ «'Ανάκτορα τῶν Ρόδων» τῆς Τεχεράνης θὰ μποροῦν πάλι νὰ χρησιμοποιηθοῦν. 'Ως τώρα ἔμεναν κενοὶ στὸ μουσεῖο, ἀφοῦ ἔμενε κενὸς ὁ μικρότερος, ὁ προοριζόμενος γιὰ τὸν διάδοχο. Κατὰ τὴν παράδοση, ὁ Σάχης μπορεῖ νὰ στεφθῆ Βασιλεὺς τῶν Βασιλέων καὶ νὰ φορέση τὸ βαρύτιμο αὐτοκρατορικὸ στέμμα (ἄνω) μὲ τὴν «ἱερὴ πέτρα» —τὸ μεγαλύτερο διαμάντι τοῦ κόσμου—, μόνο ἀφοῦ ἀποκτήση διάδοχο. Τότε μόνο μπορεῖ νὰ καθήση στὸν «Θρόνο τοῦ 'Ηλίου (δεξιά).

ΔΕΚΑΕΝΝΕΑ ΧΡΟΝΙΑ περίμενε ὁ Σάχης γιὰ ν' ἀνεβῆ στὸν «Θρόνο τοῦ 'Ηλίου». Στὸν θρόνο αὐτὸ κάθησαν ὅλοι οἱ Πέρσαι ἡγεμόνες, ἀπὸ τὸν 18ο αἰῶνα, ἀφοῦ πρῶτα χάριζαν στὴ δυναστεία ἄρρενα διάδοχο. Τρεῖς γάμους ἔκανε ὁ Σάχης γιὰ νὰ κατακτήση τὸ πολυπόθητο αὐτὸ δικαίωμα.

Ο ΘΡΟΝΟΣ «ΠΑΟΝ» προορίζεται γιὰ τὴ Βασίλισσα. Οὔτε ἡ Φαουζία, οὔτε ἡ Σοράγια ἀπέκτησαν σ' αὐτὸν δικαίωμα. Τώρα τὸ χαρίζει στὴ Φαραὰ ὁ γιός.

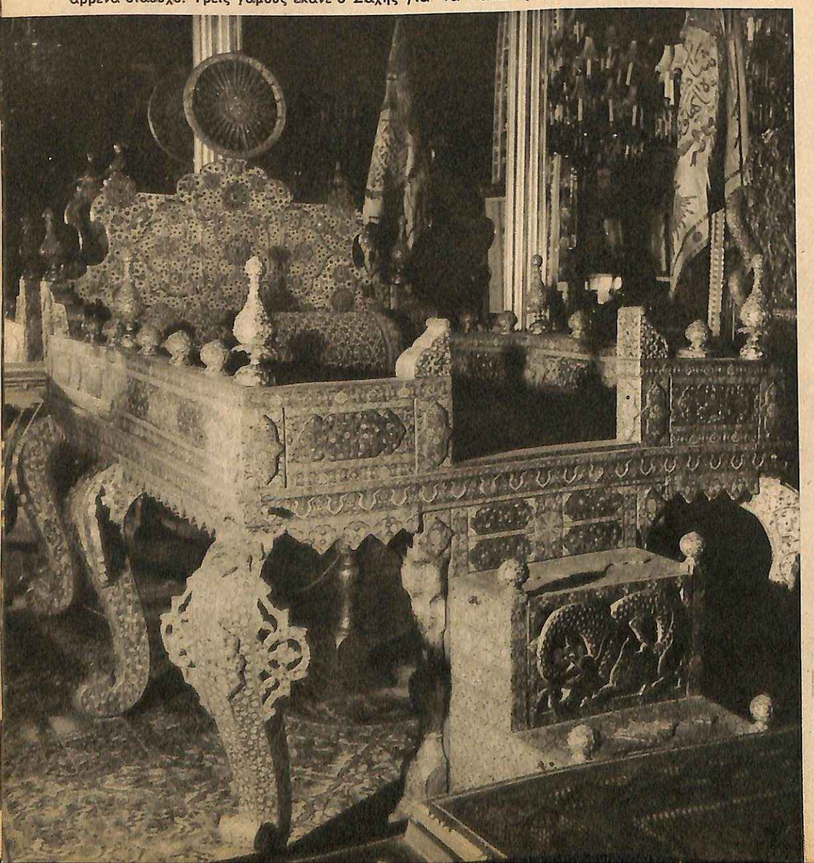

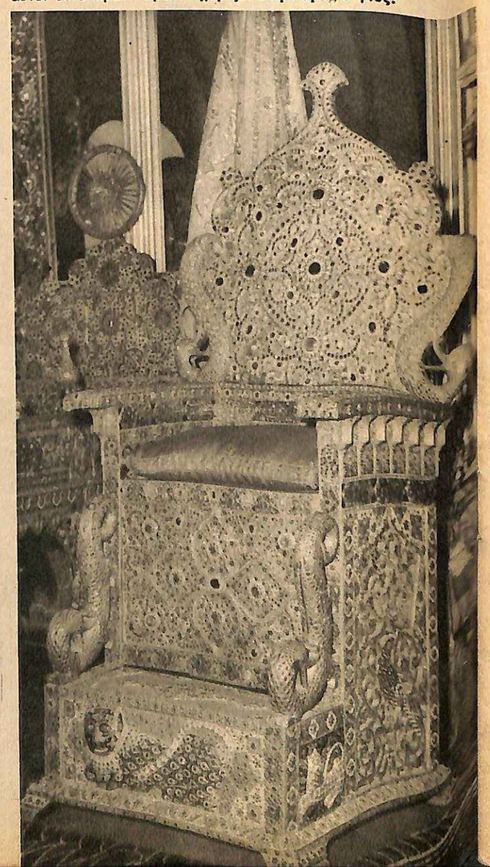

Ποιά εἶναι, ὅμως, ἡ ἀληθινὴ ὄψη τῆς Περσίας, αὐτὴ ποὺ κρύβεται πίσω ἀπὸ τὴν φαντασμαγορία τῶν πανηγυρισμῶν γιὰ τὴ γέννηση τοῦ διαδόχου στὴ δυναστεία τῶν Παχλεβή; Χώρα μὲ παλιὰ ἱστορία, ἀλλὰ καὶ ὀξύτατα σύγχρονα προβλήματα, μὲ τὸν πλοῦτο τοῦ μαύρου χρυσοῦ ποὺ κρύβεται κάτω ἀπὸ τὴν ἀπέραντη ἀθλιότητα τῶν ἀγόνων της ἐκτάσεων, καθυστερημένη, ἀλλὰ καὶ μὲ σημαντικὴν εἰσφορὰ στὴν παγκόσμια ποίηση, ἡ Περσία συγκεντρώνει συχνὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς διεθνοῦς κοινῆς γνώμης. Κατωτέρω ἐκθέτουμε τὴν ἀληθινὴ αὐτὴν ὄψη, ὅπως τὴν εἶδε σὲ πρόσφατο ταξίδι του ὁ συνεργάτης μας δημοσιογράφος καὶ συγγραφεὺς κ. Σπ. Γιαννάτος.

Ἀπὸ τὴ μακρινὴ ἐκείνη ἐποχὴ τοῦ «Δαρείου καὶ Παρισάτιδος», μέχρι τὴ σημερινὴ τοῦ Σάχη Παχλεβή καὶ τῆς πολυύμνητης Φαράχ, ἡ Περσίδα δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ ξεφύγη οὐσιαστικὰ τὴ βαρειὰ μοῖρα τοῦ χαρεμιοῦ. 'Ακόμα καὶ τώρα, ποὺ ὁ ἄνεμος τῆς ἐλευθερίας πνέει πολὺ πιὸ ἀνατολικὰ τῆς 'Εδέμ καὶ οἱ χῶρες τῆς 'Ασίας ξυπνᾶνε, ἔστω καὶ μὲ ἀνατολίτικο ρυθμό, ἡ Περσίδα βρίσκει φυσικὸ νὰ μοιράζεται μὲ ἄλλες πέντε τὴ νόμιμη κλίνη τοῦ ἀφέντη της κι ἀκόμα νά... νοικιάζεται ἀπὸ ἕνα σύζυγο, ὁ ὁποῖος δὲν βρίσκει ἀρκετὲς τὶς ἕξη γυναῖκες, ποὺ τοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἔχη νόμιμα ὁ πολυεύσπλαχνος 'Αλλάχ.

Καὶ ὅμως ἡ περσικὴ ποίηση παρουσιάζει τούτη τὴ θερμὴ χώρα σὰν ἕνα παράδεισο τῶν γυναικῶν, ποὺ αὐτὲς τὸν διαφεντεύουν καὶ ποὺ γι' αὐτὲς θυσιάζουν τὰ πάντα οἱ ἐρωτύλοι ὑπήκοοι τῆς αὐτοκρατορίας. Ἔτσι, ὁ 'Ομὰρ Καγιάμ, ποὺ ἔχει συγκινήσει μὲ τοὺς στίχους του ἐννιὰ αἰώνων Πέρσες, τραγουδάει μὲ πολὺ πάθος στὰ «Ρουμπαγιάτ» του:

«Ἂς ἤτανε νὰ κρατάη ἡ νύχτα ἕναν ὁλόκληρο χρόνο,

ὅταν ἔχης γιὰ προσκέφαλο τὰ στήθη μιᾶς ὡραίας...»

Αὐτὸ ὅμως τὸ... θρησκευτικὸ πάθος καὶ ὁ φανατισμὸς τοῦ Πέρση γιὰ τὴν ὄμορφη γυναῖκα στάθηκε καὶ τὸ μεγάλο δρᾶμα τῆς Περσίδας, γιατὶ τὸ χαρέμι ποτὲ δὲν ἦταν γι' αὐτὴν ὁ παράδεισος, ποὺ τόσο ἐγωϊστικὰ διαφήμιζαν καὶ διαφημίζουν οἱ ἀρσενικοὶ ὁμοεθνεῖς της.

'Η σημερινὴ Περσίδα

Σήμερα, βέβαια, τὸ περσικὸ χαρέμι δὲν μοιάζει μὲ τὸ παλιό, ποὺ τὸ γέμιζαν οἱ «γενναῖοι» πολέμαρχοι μὲ ὡραῖες κοπέλλες, ἁρπαγμένες ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας τους γιὰ νὰ γνωρίσουν τὸν ἔρωτα μὲ τὸ ἀπαίσιο προσωπεῖο τοῦ βιασμοῦ. Σήμερα αὐτὸς ὁ μικρὸς «παράδεισος» τῆς Περσίδας, ποὺ δὲν διαθέτει περισσότερες ἀπὸ ἕξη γυναῖκες, κατὰ τό... ἀναθεωρημένο θέλημα τοῦ 'Αλλάχ, δὲν ἔχει ἁρπαγμένες γυναῖκες.

Κάθε μιὰ ἔρχεται μὲ τὴ δική της θέληση, ἀφοῦ παντρευτῆ νόμιμα, νὰ μοιρασθῆ μ' ἄλλες δυὸ ὡς πέντε τὸν οἰκοδεσπότη. 'Ωστόσο, τούτη ἡ μοῖρα τοῦ χαρεμιοῦ, κληρονομημένη ἀπὸ αἰῶνες, ἔχει σφραγίσει τὴν ἔκφραση καὶ τῆς σημερινῆς «ἐλεύθερης» Περσίδας. Κι αὐτὸ τὸ βλέπεις καλά, καθὼς διασταυρώνεσαι στοὺς δρόμους τῆς Τεχεράνης μ' αὐτὲς τὶς σιωπηλὲς 'Ανατολίτισσες, ποὺ μοιάζουν θαμμένες μέσα στὴ μαύρη ἢ στὴν ἀνοιχτόχρωμη –οἱ πιὸ νέες– μελάγια τους, καὶ δὲν μπορεῖς παρὰ νὰ σκεφτῆς πὼς ἡ μελαγχολία αὐτῶν τῶν ματιῶν, τύπου Σοράγια, δὲν εἶναι παρὰ ἡ κληρονομημένη θλίψη χιλιάδων ὁμοφύλων τους, ποὺ δὲν εἶναι πιὰ θλίψη, παρὰ τύπος ὁμορφιᾶς.

Γάμος μὲ... προθεσμία

Ο γάμος μὲ προθεσμία, ὁ ἄλλος αὐτὸς θεσμὸς ποὺ πολὺ τόν... σέβονται οἱ Πέρσες, δίνει τουλάχιστον στὶς γυναῖκες τὸ δικαίωμα νὰ ξεφορτωθοῦν τὸν ἄντρα τους, ὅταν τελειώση ἡ συμφωνία ποὺ μ' αὐτὴ μισθώθηκαν. Βέβαια, τούτη ἡ ἐφήμερη συζυγικὴ ζωή, ποὺ θὰ σκανδάλιζε τὸν «πολιτισμένο» κόσμο, θεσμοθετήθηκε ἐδῶ γιατὶ θάταν ἄδικο ἕνας φευγοδόρχης, ποὺ ἔχει λόγου χάρη δέκα χωριὰ δικά του, νἄχη ἕξη μονάχα γυναῖκες, ἐνῶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο μπορεῖ κάθε πιστὸς δοῦλος τοῦ 'Αλλὰχ νὰ ἀνανεώνη τὸ χαρέμι του, χωρὶς νὰ παραβαίνη τοὺς νόμους τοῦ Κορανίου. Φυσικά, ἡ Περσίδα νοικιάζεται μὲ τὴν ἐλεύθερη θέλησή της, μὲ τὴν ἴδια «ἐλευθερία» ποὺ ἔχει ἕνας φτωχὸς νὰ διαλέξη ἢ τὸ θάνατο ἀπὸ τὴν πεῖνα ἢ τὴ φυλακή, ποὺ θὰ τοῦ ἐξασφαλίση ἕνα πιάτο φαΐ. Κι ἀληθινὰ εἶναι τόσο μικρὴ ἡ «προίκα» ποὺ δίνει συχνὰ ὁ Πέρσης στὶς νοικιασμένες γυναῖκες του, ὅταν τελειώσουν τὴ «θητεία» τους κοντά του! Μονάχα οἱ ξένες «καλλονὲς», ποὺ ξεκινᾶνε ἀπὸ τὴν μακρινὴ Εὐρώπη, μαγνητισμένες ἀπὸ τὴ «μαγεία» τῆς 'Ανατολῆς, καταφέρνουν νὰ πετύχουν συχνὰ ἕναν ἀκριβοπληρωμένο γάμο μὲ προθεσμία. Ἔρχονται «βασίλισσες τῆς ὀμορφιᾶς», στεμμένες σὲ κάποια γέφυρα καλλιστείων, γιὰ νὰ γίνουν βασίλισσες ἀληθινὲς σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ ἐμιράτα, ποὺ φλέγονται στοὺς 45 βαθμοὺς ὑπὲρ τὸ μηδὲν στὸ μυχὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Καὶ δὲν εἶναι σπάνιο νὰ δῆς στὴν Τεχεράνη μιὰ τέτια νοικιασμένη βασίλισσα νὰ φτάνη, γιὰ τὴν πατροπαράδοτη ἐπίσκεψη θαυμασμοῦ, στὰ χρυσὰ ἀνάκτορα τῶν Περσῶν βασιλέων. Κ' εἶναι ἀληθινὰ μιὰ γραφικότητα ποὺ δύσκολα μπορεῖς νὰ ξεχάσης: 'Εκεῖ ποὺ χαζεύεις ἔξω ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα, μαζὺ μὲ τόσους ἄλλους ξένους –εἶναι ἡ πρώτη περιέργεια ποὺ πρέπει νὰ ἱκανοποιήση ὁ ξένος ποὺ φτάνει γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Τεχεράνη– βλέπεις μιὰ μικρὴ κουστωδία νὰ ξεπροβάλλη ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ δρόμου. Ἕνας ἡγεμόνας, ντυμένος τὴν κάτασπρη γκελεμμία του, κρατάει μὲ μιὰ ἀδέξια τρυφερότητα τὸ μπράτσο μιᾶς κοπέλλας, ντυμένης ὅπως θὰ κυκλοφοροῦσε στὴ Ρώμη ἢ στὸ Παρίσι. Δεξιὰ κι ἀριστερὰ καὶ πίσω τους, ψηλοί, ἀρειμάνιοι σωματοφύλακες, μὲ τὶς τοπικὲς στολές τους. Τὸ ντύσιμο τοῦ ἡγεμόνα σὲ βεβαιώνει πὼς πρόκειται γιὰ κάποιον ἐμίρη καὶ τὸ ντύσιμο τῆς κοπέλλας πὼς αὐτὴ κάνει ὅ,τι θέλει στὸ ἐμιράτο. Κι αὐτὴ ἡ νοικιασμένη βασίλισσα, καθὼς προχωρεῖ ἀνάμεσα σ' αὐτὴ τὴν κουστωδία τῶν 'Ανατολικῶν σωματοφυλάκων, μοιάζει ἁρπαγμένη ἀπὸ τὴν Αὐλὴ ἑνὸς Εὐρωπαίου βασιλιᾶ ποὺ νικήθηκε. Μὰ τούτη τὴν ἐπικὴ εἰκόνα ἔρχεται νὰ σοῦ τὴ διαλύση ἡ ἴδια, καθὼς περνάει σὲ λίγο ἀπὸ πλάϊ σου, τραβώντας μ' ἕνα προσοποιητὸ γυναικεῖο νάζι τό... αὐτὶ τοῦ γενειοφόρου ἐμίρη της, γοητευμένη ὅπως φαίνεται μαζύ του ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ διαπίστωσε πὼς τὸ πιὸ ἀκριβὸ καὶ πιὸ ὡραῖο ἄρωμα εἶναι τοῦ... πετρελαίου. Καὶ ἡ κουστωδία προχωρεῖ ἀνάμεσα στοὺς περίεργους ξένους καὶ τοὺς ἀμίλητους Πέρσες ἀργόσχολους, ποὺ δὲν μποροῦν οὔτε μιὰ γυναῖκα νὰ νοικιάσουν, γιατὶ εἶναι θεόφτωχοι σὰν τοὺς φελλάχους τῆς ἐρήμου.

Σοράγια καὶ χαρέμι

Βέβαια, τὸ ἔθιμο τοῦ χαρεμιοῦ εὕρισκε πάντα τὴν ἀποθεωσή του στὸ παλάτι. Μὰ στὴ σημερινὴ Περσία δὲν μπόρεσε νὰ εὐδοκιμήση ἐπίσημα στ' ἀνάκτορα τοῦ Σάχη, γιατὶ μέσα σὲ τοῦτο τὸ παλάτι ἐνδημοῦσε ἕνας μεγάλος του ἀντίπαλος: 'Η μολυσμένη μὲ τὶς εὐρωπαϊκὲς συνήθειες Σοράγια, ποὺ δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ δείξη στὸν ἄντρα της τὴ μεγαλοψυχία ποὺ ἔδειξε ὁ 'Αλλὰχ στοὺς Πέρσες θνητούς. Φυσικά, αὐτὸ δὲν ἐμπόδιζε τὸν Σάχη νὰ σέβεται τὶς ἐντολὲς τοῦ Κορανίου στὰ κρυφά, γιατὶ εἶναι γνωστὸ σ' ὅλη τὴν Τεχεράνη πὼς ἡ «πονεμένη» αὐτοκράτειρα ἔφυγε ἀπὸ τὴν Περσία, ἀφοῦ φιλοδώρησε μ' ἕνα ἠχηρότατο χαστούκι τὴν ὡραία σύζυγο ἑνὸς ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς τοῦ Σάχη, πιάνοντάς την σὲ μιὰ πολὺ εἰδυλλιακὴ στιγμὴ μαζύ του στὸν κῆπο τῶν ἀνακτόρων. Μὰ καὶ τώρα, ποὺ ὁ φανατικὸς αὐτὸς ἐχθρὸς τῆς πολυγαμίας ἔφυγε, ἡ ἐπιθυμία τῆς αὐτὴ κυριαρχεῖ ἀκόμη στὰ ἀνάκτορα τῆς Περσίας.

Τὸ πιὸ φτηνὸ πρᾶγμα

Ὅπως εἶναι φυσικό, ἡ πολυγαμία ἀποτελεῖ τὴν παραγωγικώτερη βιοτεχνία ἢ μᾶλλον... οἰκοτεχνία τῆς Περσίας. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ παιδιὰ εἶναι τὸ πιὸ φτηνὸ πρᾶγμα σ' αὐτὴ τὴ χώρα. Τὰ συναντᾶς κατὰ μιλιούνια στὸ δρόμο, πάντα ξυπόλητα, ἢ στὰ ρυάκια ποὺ τρέχουν πλάϊ στὰ πεζοδρόμια, καθισμένα ἀμίλητα χάμω, μὲ τὰ πόδια βουτηγμένα στὸ βρώμικο νερό, ποὺ κυλάει χωρὶς κανένας τουρισμὸς νὰ ἐνοχλῆται, μασουλώντας ἕνα κομμάτι πίττα ἀπὸ καλαμπόκι, βρεμένη στὸ ἴδιο νερὸ ποὺ βροσίζει τὰ πόδια τους.

Ἂν πλησιάσης νὰ τὰ φωτογραφίσης, θὰ πεταχτοῦν σὰν τὰ ζαρκάδια καὶ θὰ φύγουν κυνηγημένα ἀπὸ τὸν περίεργο αὐτὸ φόβο τῆς διασημότητος. Μὰ τὰ πιὸ πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ παιδιὰ τὰ καταπίνει ὁ Καιάδας τῆς βιοτεχνίας τῶν φημισμένων περσικῶν χαλιῶν. Χιλιάδες παιδιά, ποὺ μόλις συμπλήρωσαν τὰ ὀχτώ τους χρόνια, ὁδηγοῦνται ἀπὸ τοὺς γονιούς τους γιὰ νὰ δουλέψουν μαζύ τους στὸν ἀργαλειό. Εἶναι μιὰ μικρὴ τραγωδία ποὺ ἡ περσικὴ ποίηση, μ' ὅλη τὴ θυμοσοφία της, ἄφησε ἀνέγγιχτη.

Η περσικὴ τέχνη

Τὰ πιὸ ὡραῖα ἀπὸ τὰ φημισμένα χαλιὰ ἔχουν δουλευτῆ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς μικροὺς σκλάβους τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, γιατὶ ἔχουν μιὰ εἰδικότητα ποὺ δὲν τὴν ἔχουν οἱ μεγάλοι: Τὰ λεπτὰ δαχτυλάκια τους, μπορώντας νὰ περνοῦν εὐκολώτερα ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ νήματα, ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ φτιάχνουν πιὸ πολλοὺς καὶ πιὸ πυκνοὺς κόμπους, δεῖγμα τῆς καλῆς ποιότητος τοῦ χαλιοῦ. Κ' ἡ πληρωμή τους δὲν ξεπερνάει τὶς τρεῖς ἢ τέσσερις δραχμὲς τὴν ἡμέρα, ποὺ μπαίνουν κι αὐτὲς στὸν κορβανὰ τοῦ πατέρα καὶ ἀφέντη τους. Κανένα Κοράν καὶ κανένας νόμος δὲν τὰ προστατεύει. Καὶ γεράζουν πρὶν μεγαλώσουν, ἀαχητικὰ ἀπὸ τὸ σκύψιμο, καὶ ξεμαθαίνουν ἀκόμα καὶ νὰ περπατάνε, ἀπὸ τὸ ἀτέλειωτο σταυροπόδι στὸν ἀργαλειό. Ἂν ἤξεραν οἱ ξένοι, ποὺ χαζεύουν στὸ παζάρι τῆς Τεχεράνης, πόση πίκρα ἀντιπροσωπεύουν οἱ χαρούμενες παραστάσεις τῶν ὡραίων χαλιῶν τῆς Μπουχάρας, θὰ θαμαζαν λιγώτερο αὐτὴ τὴν περσικὴ Τέχνη τῶν Τεχνῶν...

ΣΠΥΡΟΣ ΓΙΑΝΝΑΤΟΣ

Στὴ μεγάλη ἔρευνα
«ΕΙΜΑΣΤΕ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΟΙ
Ἢ ΥΠΑΝΑΠΤΥΚΤΟΙ;»
ποὺ ἄρχισε ἀπὸ τὸ
προηγούμενο τεῦχος
τῶν ΕΙΚΟΝΩΝ
ἀπαντᾶ σήμερα
ὁ κ. Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ἀναλύοντας
τὸ τραγικὰ μόνιμο
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ
καὶ τὶς διαρκῶς
περισσότερο ἐπικίνδυνες
ἐπιπτώσεις του
ΣΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ
τῆς χώρας μας

Δὲν ὑπάρχει σήμερα χώρα τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν νὰ μὴν ἀπασχολῆ σοβαρῶς τὸ πρόβλημα τῆς ἐκπαιδεύσεως. Διότι ζῶμεν εἰς ἕνα ταχύτατα μεταβαλλόμενον κόσμον, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ προσαρμοζώμεθα διαρκῶς. Καὶ ἡ προσαρμογὴ προϋποθέτει κατάλληλον, ἑκάστοτε, ἐξοπλισμὸν τῶν ἀνερχομένων γενεῶν. Ἡ ἀνθρωπότης διανύει μίαν περίοδον ἀγωνιώδους ἀναζητήσεως νέων στόχων, μεθόδων καὶ μορφῶν ὀργανώσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως. Διότι αἱ μέχρι τοῦδε ἰσχύουσαι δὲν καλύπτουν πλέον τὰς ἀνάγκας της.

Τὸ ἴδιον πρόβλημα ἀπασχολεῖ καὶ τὴν Ἑλλάδα. Τὸ κακόν, ὅμως, εἶναι ὅτι δι' αὐτὴν ἐμφανίζεται πολὺ περισσότερον περίπλοκον. Διότι ἡ χώρα μας δὲν ἠτύχησε ποτὲ νὰ ἔχη ἀξίαν τῆς ἀποστολῆς της ἐκπαίδευσιν. Οὔτε ὅταν ὁ ρυθμὸς τῆς ἐξελίξεως τοῦ κόσμου ἦτο ἄνετος καὶ ἡ πρόβλεψις τοῦ μέλλοντος ἀσφαλής. Τότε αἱ ἄλλαι χῶραι—αἱ προηγμέναι— κατώρθωναν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον, νὰ μορφώνουν τοὺς πολίτας των. Ἡ Ἑλλάς, ὅμως, διήνυε μίαν μόνιμον ἐκπαιδευτικὴν κρίσιν, ἡ ὁποία συνεχίζεται καὶ ἡ ὁποία ἐπεδεινώθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, λόγῳ τῆς πιεστικότητος τῶν νέων συνθηκῶν.

ΠΑΙΔΕΙΑ

Η ΑΧΙΛΛΕΙΟΣ ΠΤΕΡΝΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Κάποτε ἐπιστεύθη καὶ ὑπεστηρίχθη ὅτι ἔπαιεν ἀφ' ἑνὸς ἡ καθαρεύουσα καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἄγνοια τῆς παιδαγωγικῆς ἐκ μέρους τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν. Ἂν ἐξωρίζετο ἡ καθαρεύουσα ἀπὸ τὰ σχολεῖα καὶ ἂν ἐφηρμόζοντο αἱ νέαι παιδαγωγικαὶ μέθοδοι, θὰ ἐγίνετο τὸ θαῦμα. Τὰ σχολεῖα μας –καὶ κυρίως ἡ μέση γενικὴ ἐκπαίδευσις, ποὺ ἀποτελεῖ τὸν κορμὸν τῆς παιδείας– θὰ παρέδιδαν εἰς τὴν κοινωνίαν πολίτας μορφωμένους, φωτισμένους, ἱκανοὺς ν' ἀντιμετωπίσουν ἐπιτυχῶς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς καὶ χρησίμους εἰς τὸ σύνολον.

Τὸ κίνημα κατὰ τῆς διγλωσσίας συνεπῆρε τοὺς ἐκλεκτοτέρους, ἴσως, πνευματικοὺς ἐκπροσώπους τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἀπὸ δεκαετηρίδων, ἤδη, ἡ καθαρεύουσα κατηργήθη οὐσιαστικῶς εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, ἐνῶ ἡ δημοτικὴ ἐνσωμιοποιήθη εἰς τὰ γυμνάσια. Παραλλήλως, κατὰ τὸ ἴδιον περίπου χρονικὸν διάστημα, κατεβλήθη συστηματικὴ προσπάθεια ὑπὸ τῆς πολιτείας, καὶ ἀπ' εὐθείας καὶ μέσῳ τοῦ πανεπιστημίου, δ.ὰ τὴν ἀνύψωσιν τῆς παιδαγωγικῆς στάθμης τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν. Τὸ ἀναμενόμενον ὅμως θαῦμα δὲν ἔγινε.

Υπάρχουν ὄχι ὀλίγοι ποὺ φρονοῦν ὅτι πρὸ τεσσαρακονταετίας ἐξήρχοντο ἀπὸ τὰ σχολεῖα περισσότερον μορφωμένοι ἄνθρωποι, παρὰ σήμερον. Εἶναι κάπως δύσκολον νὰ ἐλεγχθῆ ἡ ἀκρίβεια τῆς γνώμης των. Ἡ τάσις ἐξιδανικεύσεως τοῦ παρελθόντος, ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔχουν κάποιαν ἡλικίαν, εἶναι καθολικόν, σχεδόν, ἀνθρώπινον γνώρισμα. Τὰ παράπονα, πάντως, διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ποτὲ δὲν ἔλειψαν εἰς τὴν χώραν μας. Καὶ τὸ ἀναμφισβήτητον αὐτὸ γεγονὸς μαρτυρεῖ ὅτι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν δὲν ἐθεωρεῖτο ἱκανοποιητική.

Βλέπομεν, ἄλλωστε, τὰ ἀποτελέσματά της εἰς ὅλας τὰς ἡλικίας καὶ εἰς ὅλας τὰς τάξεις. Τὸ πομπῶδες ὕφος, ἡ κενολόγος ρητορεία, ἡ ἀσάφεια εἰς τὴν διατύπωσιν, ἡ προχειρότης καὶ ἡ ἡμιμάθεια εἶναι μόνιμα ἐθνικὰ χαρακτηριστικά. Οἱ ξένοι, ποὺ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός των εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ μεταφράζουν εἰς τὴν γλῶσσαν των ἑλληνικοὺς λόγους ἢ γραπτὰ κείμενα, συναντοῦν τεραστίας δυσχερείας, διότι ὁ Ἕλλην δὲν κατορθώνει νὰ ἐκφράζεται ἢ νὰ γράφη μὲ σαφήνειαν καὶ ἁπλότητα. Καὶ ἡ εὐθύνη τῆς θλιβερᾶς αὐτῆς καταστάσεως βαρύνει βεβαίως τὴν ἐκπαίδευσιν.

Διὰ τὸν προφορικὸν λόγον τὸ καλύτερον κριτήριον εἶναι τὸ κοινοβουλευτικὸν βῆμα. Εἰς ὅλας τὰς χώρας οἱ λαμπροὶ ρήτορες εἶναι ἐλάχιστοι. Πολλάκις, μάλιστα, δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνας. Οἱ περισσότεροι ὅμως βουλευταὶ κατορθώνουν νὰ ἐκφράζουν τὰς ἀπόψεις των μὲ συντομίαν, ἀκρίβειαν καὶ καθαρότητα. Ἐδῶ οἱ περισσότεροι ἀπεραντολογοῦν διὰ νὰ μὴ εἴπουν τίποτε. Δὲν εἶναι ἠθελημένη ἡ ἀπεραντολογία των. Εἶναι συνέπεια τῆς ἀνεπαρκοῦς συγκροτήσεώς των καὶ ἀποτέλεσμα ἀδυναμίας, ποὺ ἔχει τὰς ρίζας της εἰς τὰ μαθητικὰ θρανία. Διότι ἐκεῖ θὰ μάθη ὁ ἄνθρωπος νὰ ταξινομῆ, νὰ πειθαρχῆ καὶ νὰ ἐκφράζη ἀνεκτῶς τὰς σκέψεις του.

Τὸ πρᾶγμα καταντᾶ τραγικὸν ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ Ἑλληνόπαιδες ὑποτίθεται ὅτι γαλουχοῦνται μὲ τὰ ἀρχαῖα κείμενα, ποὺ ἀποτελοῦν ἀριστουργήματα λιτότητος καὶ πυκνότητος. Εἰς τοὺς κλασικοὺς –Ἕλληνας καὶ Λατίνους, ποιητὰς καὶ πεζογράφους, φιλοσόφους, ἱστορικοὺς ἢ ρήτορας– δὲν ὑπάρχει οὔτε μία λέξις περιττή. Καὶ ἡ ρητορεία των εἶναι ἡ κατὰ τρόπον αἰσθητικῶς ἄψογον παράθεσις δεμένων συλλογισμῶν καὶ ἐπιχειρημάτων, ὄχι φλυαριῶν.

Ἡ ἐκπαίδευσίς μας –εἰς τὴν κεντρικὴν καὶ βασικὴν βαθμίδα της, τὴν μέσην παιδείαν– ἦτο καὶ παραμένει οὐσιαστικῶς κλασική. Ποῖος ὅμως ἀπόφοιτος γυμνασίου –ὄχι μόνον σημερινός, ἀλλὰ καὶ οἱασδήποτε ἄλλης περιόδου– ἦτο ἢ εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀναλύση αἰσθητικῶς ἕνα χωρίον τοῦ Ὁμήρου, ἐπὶ παραδείγματι, ἔστω καὶ ἐν μεταφράσει, ἢ νὰ ἐξηγήση εἰς ἕνα τρίτον, ἀμύητον, κατὰ τρόπον ἁπλοῦν καὶ εὔληπτον τί, ἐπί τέλους, ἔκαμαν –πέραν τῶν μαχῶν– αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας, τοὺς· ὁποίους θαυμάζει ὅλος ὁ κόσμος, ἢ ν' ἀναπτύξη μὲ ἱκανοποιητικὴν σαφήνειαν, μὲ εἱρμὸν καὶ μὲ λιτότητα κάποιο θέμα;

Πόσοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἔμαθαν ὅτι προτοῦ ἀρχίσουν νὰ γράφουν ὁ,τιδήποτε πρέπει νὰ σκεφθοῦν προηγουμένως, νὰ κατατάξουν λογικῶς τὰς σκέψεις των καὶ νὰ κάμουν ἕνα προκαταβολικὸν διάγραμμα; Καὶ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τὸ ἔμαθαν, πόσοι τὸ ἐφαρμόζουν; Ὁ Σοπεγχάουερ διαιρεῖ τοὺς γράφοντας εἰς τρεῖς κατηγορίας: εἰς ἐκείνους ποὺ σκέπτονται προτοῦ γράψουν· εἰς ἐκείνους ποὺ σκέπτονται ἐνῶ γράφουν· καὶ εἰς ἐκείνους ποὺ δὲν σκέπτονται καθόλου, ἀλλὰ γράφουν ὅ,τι καὶ ὅπως τοὺς ἔλθη. Οἱ περισσότεροι Ἕλληνες ἀνήκουν, δυστυχῶς, εἰς τὴν τρίτην κατηγορίαν. Καὶ δι' αὐτὸ πταίει ἡ ἐκπαίδευσις.

Ε κπαιδευτικὸν πρόβλημα, καὶ μάλιστα ὀξύτατον, ὑπῆρχε διὰ τὴν Ἑλλάδα πολὺ προτοῦ ἐμφανισθῆ ἡ γενικωτέρα ἀνάγκη προσαρμογῆς τῆς παιδείας εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς νέας ἐποχῆς. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ λύσις του, ὑπὸ τὴν σύνθετον μορφήν ποὺ παρουσιάζεται σήμερα, εἶναι δυσχερεστάτη καὶ ἀπαιτεῖ μέτρα τολμηρὰ καὶ ὑλικὰ μέσα ὄχι συνήθη. Πρὸς στιγμὴν ἐπιστεύθη ὅτι θ' ἀνελαμβάνετο μία σοβαρὰ προσπάθεια πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, ὥστε ἡ ἐκπαίδευσίς. μας νὰ καταστῆ ἱκανὴ ὅπως παραδίδη εἰς τὴν κοινωνίαν πολίτας συγκροτημένους πνευματικῶς καὶ ἐξωπλισμένους διὰ τὴν σύγχρονον βιοπάλην.

Ἡ νομοθετηθεῖσα ὅμως πέρυσιν «ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις», παρὰ τὰς ἐξαγγελίας ποὺ εἶχαν προηγηθῆ καὶ παρὰ τὴν μακρὰν προεργασίαν, ποὺ εἶχε γίνει, ὑπῆρξεν ἐπιφανειακή. Οὐδεμίαν πρόκειται νὰ ἐπιφέρη βελτίωσιν εἰς τὴν γενικὴν κατάστασιν τῆς παιδείας μας. Διότι, βέβαια, δὲν λύεται τὸ περίπλοκον ἐκπαιδευτικὸν μας πρόβλημα μὲ τὴν ἵδρυσιν μιᾶς δεκάδος δημοσίων τεχνικῶν σχολῶν καὶ μὲ τὴν μετονομασίαν διὰ λόγους «ψυχολογικοὺς καὶ ἠθικούς» τοῦ ἐνδεικτικοῦ τῆς τρίτης ἐξαταξίου γυμνασίου εἰς «ἀπολυτήριον τῆς πρώτης βαθμίδος» – ποὺ ἀποτελοῦν τὴν οὐσίαν τῆς «μεταρρυθμίσεως» μαζὺ μὲ τὴν θολὴν πρόβλεψιν προσθήκης εἴς τινα γυμνάσια μερικῶν πρακτικωτέρων μαθημάτων.

Ἡ πενιχρὰ ἀπόδοσις τῆς παιδείας μας ἀποτελεῖ ἐθνικὸν δυστύχημα. Διότι ἐμποδίζει τὴν ἀξιοποίησιν τῶν δυνατοτήτων τῆς φυλῆς. Διαθέτομεν «πρώτην ὕλην» θαυμασίαν. Ὅλοι οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν ἔχουν διαπιστώσει ὅτι τὰ Ἑλληνόπουλα ἔρχονται ἀπὸ τὸ ἐργαστήριον τῆς φύσεως προικισμένα μὲ πολὺ καλὰς καταβολάς. Ἔχουν, εἰς τὴν μεγάλην πλειονότητά των, ἀντίληψιν, ἰσχυρὰν μνήμην, παρατηρητικότητα, περιέργειαν, ἱκανότητα πρὸς λογικὴν σκέψιν, πνεῦμα σπινθηροβόλον καὶ ἔφεσιν πρὸς μάθησιν. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀποψεως αὐτῆς ὑπερτεροῦν τῶν παιδιῶν ἄλλων χωρῶν. Ἐκεῖνο ποὺ τοὺς λείπει –καὶ ποὺ ἠμποροῦν νὰ τὸ ἀποκτήσουν– εἶναι ἡ ἱκανότης τῆς συγκεντρώσεως καὶ τῆς παρατεταμένης προσοχῆς, ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ ὑπομονή. Ἡ ἐκπαίδευσις δὲν κατορθώνει νὰ τὰ ὁπλίση μὲ τὰς ἰδιότητας ποὺ στεροῦνται καὶ ν' ἀναπτύξη πρὸς ὄφελος τοῦ ἔθνους ὁλοκλήρου τὰς ἰδιότητας, ποὺ φέρνουν μαζύ τους.

Γιατί; Ὁ πρῶτος καὶ θεμελιώδης λόγος τοῦ ἀνησυχητικοῦ αὐτοῦ φαινομένου εἶναι ὅτι τὸ ἑλληνικὸν κράτος διαθέτει διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τὸ χαμηλότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα κράτη –ἐλεύθερα ἢ ὁλοκληρωτικὰ– ποσοστὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τοῦτο κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν ἐκυμαίνετο γύρω ἀπὸ τὸ 7%, ἐνῶ κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον τὸ Βέλγιον διέθετε τὰ 11%, ἡ Ἰταλία τὰ 11%, ἡ Σουηδία τὰ 12,5%, ἡ Αὐστραλία τὰ 14%, ἡ Ἰαπωνία τὰ 13%, ὁ Καναδᾶς τὰ 15,5%, ἡ Αἴγυπτος τὰ 12,5%, τὸ Ἰρὰκ τὰ 13,9%, ὁ Λίβανος τὰ 12%, ἡ Συρία τὰ 17,7%, ἡ Τουρκία τὰ 12%. Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς συγκρίσεως, ὁ ἀναλογικός, εἶναι ἀποκαλυπτικός, διότι δὲν γίνεται μὲ ἀπολύτους ἀριθμούς, ποὺ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ θεμελιώσουν τὴν δ.καιολογίαν ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι χώρα πτωχὴ καὶ ἐπομένως... Ἡ διάθεσις τόσον χαμηλοῦ ποσοστοῦ ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν μαρτυρεῖ ὅτι τὸ ἑλληνικὸν κράτος δὲν ἔχει ἀκόμη ἀντιληφθῆ τὴν ἐθνικὴν σημασίαν τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἔχουν ἀποφασιστικὴν σημασίαν διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως τὰ διατιθέμενα δι' αὐτὴν ποσά. Διότι ἡ πενιχρότης των ἔχει ὡς ἄμεσον συνέπειαν τὴν ἀριθμητικὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἄλλων μέσων («κτιρίων, ὀργάνων, ἐργαστηρίων κλπ.), τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκτέλεσιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἔργου, ἀπὸ τῆς κατωτάτης μέχρι τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος. Τὸ ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτικὸν πρόβλημα δὲν εἶναι ἁπλῶς πρόβλημα παροχῆς καταλλήλου ἢ μὴ μορφώσεως εἰς τὸ ἔθνος, ὥστε νὰ λυθῆ μὲ μερικὰς ματαρρυθμίσεις ποὺ θὰ δώσουν πρακτικωτέρας κατευθύνσεις εἰς τὴν παιδείαν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν παρέχεται ὑπὸ τοῦ κράτους ἱκανοποιητικῶς κανενὸς εἴδους μόρφωσις. Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ δυστύχημα. Αἱ «μεταρρυθμίσεις», χωρὶς γενναίαν αὔξησιν τῶν δαπανῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως, οὐδεμίαν πρόκειται νὰ ἐπιφέρουν θετικὴν βελτίωσιν. Ἁπλῶς θὰ μεταβάλουν τὸν τομέα τῆς ἡμιμαθείας.

Τόσον δυσμενῆς εἶναι ὁ ἀντίκτυπος τῆς πενιχρότητος τῶν διατιθεμένων διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν πόρων ἐπὶ τῆς ἀριθμητικῆς ἐπαρκείας τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ θὰ φανῆ ἀπὸ μερικὰς ἁπλᾶς συγκρίσεις. Εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα τῆς ἐκπαιδεύσεως, τὴν στοιχειώδη, φοιτοῦν περὶ τὰς 950.000 μαθητῶν. Καὶ διδάσκουν περὶ τὰς 20.000 δημοδιδασκάλων. Ἀντιστοιχεῖ, δηλαδή, ἕνας διδάσκαλος εἰς 47 μαθητάς, ἐνῶ ἡ διεθνὼς παραδεδεγμένη ἀναλογία διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ παιδευτικοῦ ἔργου μὲ ἀποδοτικότητα εἶναι ἕνας διδάσκαλος ἀνὰ 30 μαθητάς. Θὰ ἔπρεπε, δηλαδή, οἱ λειτουργοὶ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως νὰ φθάνουν τὰς 30.000 περίπου.

Εἰς τὴν μέσην ἐκπαίδευσιν, ποὺ ἀποτελεῖ τὸν κορμὸν τῆς ἐθνικῆς παιδείας, ἡ κατάστασις εἶναι ἀπογοητευτικὴ καὶ καθ' ἑαυτὴν καὶ ἐν συγκρίσει μὲ τὴν προπολεμικήν. Διότι προπολεμικῶς οἱ μαθηταὶ τῆς δευτέρας αὐτῆς βαθμίδος ἀνήρχοντο εἰς 93.000 περίπου, ἐνῶ σήμερον φθάνουν τὰς 184.000. Ἔχομεν, δηλαδή, διπλασιασμόν των, ποὺ μαρτυρεῖ γενικῶς ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία αἰσθάνεται τώρα ἐντονωτέραν τὴν ἀνάγκην τῆς μορφώσεως. Καὶ ἐνῶ προπολεμικῶς διὰ τὰς 93.000 τῶν μαθητῶν ἐχρησιμοποιοῦντο 3.740 καθηγηταὶ (ἀναλογία: ἕνας καθηγητὴς ἀνὰ 25 μαθητάς, ποὺ εἶναι ἀνεκτὴ κάπως ἀναλογία), τώρα διὰ τὰς 184.000 μαθητῶν χρησιμοποιοῦνται 5.150 καθηγηταί. Ἡ ἀναλογία, δηλαδή, εἶναι ἕνας καθηγητὴς ἀνὰ 35 μαθητάς. Ἔχομεν, συνεπῶς, καταφανῆ ὀπισθοδρόμησιν ἀπὸ ἀπόψεως ἀριθμοῦ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Τοῦτο σημαίνει ὅτι διὰ νὰ εὑρισκόμεθα εἰς τὸ προπολεμικὸν ἐπίπεδον, ποὺ δὲν ἦτο περίφημον, ἔπρεπε νὰ ὑπηρετοῦν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως 7.000 τουλάχιστον καθηγηταί.

Τὸ ἴδιον φαινόμενον, ἀπὸ τὴν ἄποψιν τῆς ἀριθμητικῆς ἐπαρκείας τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν. Ἔχομεν καὶ ἐδῶ ὀπισθοδρόμησιν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν προπολεμικὴν κατάστασιν. Προπολεμικῶς τὸ σύνολον τῶν φοιτώντων εἰς τὰς διαφόρους ἀνωτάτας σχολάς (εἰς τὰς ὁποίας δὲν συμπεριλαμβάνομεν τὰ διδασκαλεῖα, ποὺ ὀνομάζονται τώρα παιδαγωγικαὶ ἀκαδημίαι) ἀνήρχετο εἰς 8.300. Καὶ τὸ σύνολον τῶν διδασκόντων εἰς αὐτὰς (τακτικῶν καθηγητῶν, ὑφηγητῶν, ἐκτάκτων κλπ.) ἔφθανε τοὺς 490. Σήμερον οἱ φοιτηταὶ καὶ σπουδασταὶ ἀνέρχονται εἰς 18.000 περίπου–ἔχουν, δηλαδή, ὑπερδιπλασιασθῆ– ἐνῶ οἱ καθηγηταὶ κλπ. δὲν ὑπερβαίνουν τοὺς 640.

Δὲν εἶναι ὅμως μόνον ἡ ἀριθμητικὴ ἀνεπάρκεια γενικῶς τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἡ αἰτία τῆς χαμηλῆς ἀποδόσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν χώραν μας. Εἶναι καὶ ἡ γλισχρότης τῶν ἀπολαβῶν τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ, ἡ ὁποία μοιραίως μαραίνει τὸν ζῆλον τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, ποὺ ἀσκοῦν ἔργον ἀποστολικὸν καὶ ὄχι διεκπεραιωτικόν, ὅπως πολλοὶ ἄλλοι κρατικοὶ λειτουργοί. Ὁ διδάσκαλος, ὁ καθηγητὴς τῆς μέσης, ὁ καθηγιτὴς τῆς ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως πρέπει νὰ εἶναι ἀπερίσπαστοι, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, ἀπὸ ὑλικὰς φροντίδας καὶ νὰ αἰσθάνωνται ὅτι ἡ πολιτεία τοὺς περιβάλλει μὲ τὴν τιμὴν τῆς ὁποίας εἶναι ἄξιοι, λόγῳ τῆς ὑψηλῆς πράγματι ἀποστολῆς των. Αὐτὸ ὅμως τὸ αἴσθημα δὲν τὸ ἔχει ὁ Ἕλλην ἐκπαιδευτικός, οἱασδήποτε βαθμίδος.

Ὁ τομεὺς τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀποτελεῖ τὴν ἀχίλλειον πτέρναν τοῦ ἔθνους μας. Ἡ ἀπόδοσίς του μᾶς τάσσει ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν μοῖραν τῶν ἀπολαμπτύκτων χωρῶν καὶ ἀσκεῖ δυσμενέστατον ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς προκοπῆς καὶ τῆς προόδου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τόσον τῆς ὑλικῆς, ὅσον καὶ τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς πνευματικῆς. Ἡ πολιτεία πρέπει νὰ ἀντιληφθῆ ὅτι ὁσηδήποτε δαπάνη διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, δὲν εἶναι ποτὲ μεγάλη, ἐνῶ εἶναι πάντοτε παραγωγική. Καὶ ὅσον ταχύτερον ἀντιληφθῆ τὴν ἀλήθειαν αὐτήν, ποὺ δι' ὅλας τὰς ἄλλας χώρας ἀποτελεῖ κοινοτοπίαν καὶ καθημερινὴν πρακτικήν, τόσον τὸ καλύτερον.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ:
Ἄρθρο τοῦ βουλευτοῦ, τ. ὑπουργοῦ
κ. Π. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑ

ΓΚΟΥΑΝΤΑΝΑΜΟ: ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΥΒΑ Ἢ ΑΦΟΡΜΗ ΠΟΛΕΜΟΥ;

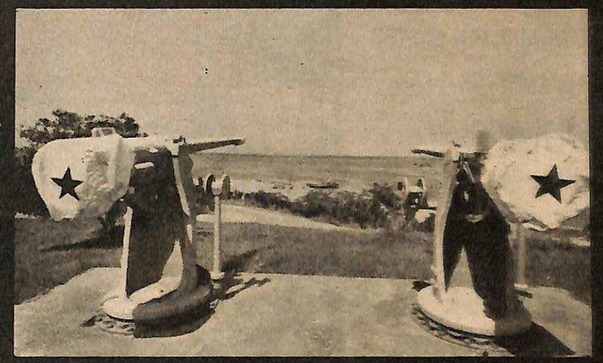

ΕΙΝΑΙ Η ΒΑΣΗ ΓΚΟΥΑΝΤΑΝΑΜΟ Ο ΕΠΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟ;

Οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες δὲν πρόκειται ν' ἀποσύρουν τὶς δυνάμεις τους. Θὰ ὑπερασπίσουν τὴ βάση σὲ περίπτωση ἐπ θέσεως, λόγῳ τῆς μεγάλης σημασίας ποὺ ἔχει γιὰ τὴν ἄμυνα τοῦ δυτικοῦ ἡμισφαιρίου. Αὐτὰ ἐδήλωσε ὁ πρόεδρος Ἀϊζενχάουερ ὅταν 1.500 Ἀμερικανοὶ γεζοναῦτες ἔφευγαν ἀπὸ τὴ ναυτικὴ βάση τοῦ Γκουαντανάμο, στὴν ἄκρη τῆς ἡφαιστειώδους Κούβας. Εἶχαν περάσει ἐκεῖ ἕνα «γουὴκ ἔντ», ποὺ ἴσως νὰ στοίχιζε τὴν ἔκρηξη ἑνὸς νέου πολέμου..

Στωμύλος ὅπως πάντα ὁ γενειοφόρος ἡγέτης τῆς Ἐπαναστάσεως, κατέκλυσε πάλι τὰ εἰδησεογραφικὰ πρακτορεῖα μὲ δραματικὲς ἀναγγελίες ὅτι ἐπίκειται ἀμερικανικὴ εἰσβολὴ στὴ χώρα του — εἴτε ἄμεση, στρατιωτικῶν δυνάμεων τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν, εἴτε ἔμμεση, «μισθοφόρων τῆς Οὐάσιγκτων», ἀποβιβαζομένων ἐκ Γουατεμάλας». Κι' ὁ κ. Ν. Κρουϋστσεφ βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπισείση τοὺς πυραύλους του, ἐπαναλαμβάνοντας ὅτι θὰ τοὺς ἐξοκοντίση κατὰ τῶν Η.Π.Α. σὲ περίπτωση ἐπεμβάσεως. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀπουέρθησαν —χωρὶς τίποτα νὰ συμβῆ— οἱ Ἀμερικανοὶ πεζοναῦτες, ὁ Φιντὲλ Κάστρο δὲν χαμήλωσε τὸν τόνο τῆς ἀνησυχίας του καὶ τὴν βιαιότητα τῶν χαρακτηρισμῶν του: «Ἡ κρίσιμος περίοδος θὰ συνεχισθῆ καὶ μετὰ τὶς ἐκλογές, ὁποιοσδήποτε ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς δύο ἡ λιθίους (Νίξον ἢ Κένεντυ) ἀνέλθη στὸ προεδρικὸ ἀξίωμα».

Ἔτσι παρουσιάζεται — μέχρι τὴ στιγμὴ ποὺ γράφονται οἱ γραμμὲς αὐτὲς — ἡ κατάσταση στὶς πολιτικὲς ἐκφάνσεις της. Ὡστόσο, οἱ ἐντυπωσιακὲς κινήσεις στὴ μεγάλη «σκακιέρα» τῆς Καραϊβικῆς, ἀποτελοῦν ἁπλῶς τὶς ἐκδηλώσεις μιᾶς βαθύτερης κρίσεως ποὺ σοβεῖ ἀπὸ ἀρκετοὺς τώρα μῆνες. Καὶ ὅπου ἐμπλέκονται δυὸ οὐσιαστικότατα στοιχεῖα: Ἡ ἀνησυχία τῶν Η.Π.Α. γιὰ τοὺς ὁλοένα θερμότερους ἐναγκαλισμοὺς τοῦ Κάστρο μὲ τὸ σοβιετικὸ μπλὸκ καὶ τὸ τραγικὸ ἀδιέξοδο ποὺ ἀντιμετωπίζει τὸ σύνολο τῆς οἰκονομίας στὴν Κούβα.

Παρ' ὅλες τὶς ἐπιφυλάξεις ποὺ διατυπώνουν ἀρκετοὶ Ἀμερικανοὶ — μεταξὺ ἄλλων καὶ ὁ ὑποψήφιος τῶν Δημοκρατικῶν στὶς δύο προηγούμενες ἐκλογὲς κ. Στήβενσον — γιὰ τὴν ὀρθότητα τῆς ἀκολουθουμένης τακτικῆς στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ Κάστρο, κοινὴ εἶναι ἡ ἀντίληψη ἁρμοδίων καὶ μή: Ὅτι ὁ Ἐπαναστάτης τῆς Καραϊβικῆς ἔχει γίνει «κακὸς μπελᾶς» καὶ μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο πρέπει νὰ παραμεριστῆ. Οἱ πιὸ ἀπερίφραστοι ἀποκαλοῦν τὸ καθεστῶς του ἀπροσχημάτιστα κομμουνιστικὸ καὶ ὅλοι ἀναμένουν ποιὲς θὰ εἶναι οἱ ἑπόμενες ἐνέργειές του. Θὰ δημεύση καὶ τὰ ὑπόλοιπα 20% τῶν ἀμερικανικῶν περιουσιῶν; Θὰ σκηνοθετήση ἐπεισόδια γιὰ ν' ἀποδείξη ἐπέμβαση τῶν Η.Π.Α.; (Κατηγγέλθη ὅτι στὸ ἀεροδρόμιο τῆς Ἀβάνας ὑπάρχουν πέντε κουβανέζικα ἀεροπλάνα μὲ ἀμερικανικὰ χρώματα, τάχα ὁποῖα εἶναι εὔκολο νὰ δημιουργήσουν τὸ ποθούμενο ἐπεισόδιο). Θὰ ἐπιτεθῆ στὴ βάση τοῦ Γκουαντανάμο ἢ θὰ προσφύγη στὸ Διεθνὲς Δικαστήριο ἀπαιτώντας τὴν ἐπιστροφή της;

Εἰδικώτερα τὸ θέμα τοῦ Γκουαντανάμο ἀπασχολεῖ σημαντικὰ τοὺς Ἀμερικανοὺς ὑπευθύνους. Στὸ λιμάνι αὐτὸ ναυλοχοῦν ἄνετα 50 ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα πολεμικά. Εἶναι μεγάλο ὁρμητήριο ὑποβρυχίων καὶ ἔρεισμα τῆς ὅλης ἀμύνης τῆς Διώρυγος τοῦ Παναμᾶ. Οἱ Ἀμερικανοὶ κατέλαβαν τὴ βάση στὰ 1898 κατὰ τὸν Ἱσπανοαμερικανικὸ πόλεμο. Στὰ 1903 ἡ Δημοκρατία τῆς Κούβας, ἐξεμίσθωσε στὴν νοτιοανατολικὴ ἐσχατιὰ τῆς νήσου, μιᾶς ἐκτάσεως 45 τετρ. μ. λίων, στὴν κυβέρνηση τῶν Η.Π.Α. ἀντὶ συμβολικοῦ ἐτησίου τιμήματος 3.386 δολλαρίων. Στὰ 1934, κατόπιν νέας συνθήκης, ἡ μίσθωση παρετάθη εἰς τὸ διηνεκὲς καὶ μόνο «ἀμοιβαίᾳ τῶν συμβληθέντων συναινέσει» μπορεῖ νὰ λυθῆ. Σήμερα, στὸ Γκουαντανάμο βρίσκονται 3.100 Ἀμερικανοὶ ναῦτες, 200 πεζοναῦτες καὶ 2.000 Ἀμερικανοὶ ἐργάτες μὲ τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά τους. Ἀπασχολοῦνται ἀκόμα 3.800 Κουβανοὶ ἐργάτες.

Ἐκεῖνο, ὅμως, ποὺ φοβοῦνται οἱ Ἀμερικανοὶ περισσότερο ἀπὸ τὴν εἰρηνική (ἔχουν τὰ νομικὰ στοιχεῖα νὰ τὴν ὑπερασπίσουν) ἢ μαχητικὴ (εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ πολεμήσουν) διεκδίκηση τῆς βάσεως, εἶναι ἡ γενικώτερη σοβιετικὴ διείσδυση στὸ «κατώφλι» τους (370 χιλιομ. ἀπὸ τὴ Φλωρίδα) καὶ κυρίως ἡ ἐπέκταση τῆς σοβιετικῆς ἐπιροῆς στὶς ἄλλες λατινικὲς χῶρες τῆς Ἀμερικῆς. Κατηγοροῦν τὸν Κάστρο ὅτι ἔχει συγκεντρώσει τεράστια ἀποθέματα τσεχοσλοβακικῶν ὅπλων— ἀσυγκρίτως δυσανάλογα μὲ τὶς ἔνοπλες δυνάμεις του — γιὰ νὰ μεταδώση τὴ φλόγα τῆς ἐπαναστάσεως στὶς γειτονικὲς χῶρες. Φοβοῦνται ἀκόμα τὴν παρουσία Ρώσων «τεχνικῶν», ἀγνώστου μέχρι στιγμῆς ἀριθμοῦ. Τέλος ἀνησυχοῦν — πολὺ περισσότερο ἀπὸ τοὺς σοβιετικοὺς πυραύλους — γιὰ τὰ φιλικὰ αἰσθήματα ποὺ τρέφουν οἱ λατινικοὶ λαοὶ τῆς Ἀμερικῆς ἀπέναντι τοῦ Κάστρο καὶ γιὰ τὴν ἀποστροφὴ ποὺ αἰσθάνονται κυβερνώμενοι καὶ κυβερνῆτες τῶν ὑπολοίπων ἀμερικανικῶν χωρῶν γιὰ ὁποιαδήποτε ἐπέμβαση τῆς μεγάλης γειτονός των στὰ ἐσωτερικά τους.

Ὁπωσδήποτε, φαίνονται ἀποφασισμένοι κάτι νὰ κάνουν. Μόλις πρὸ ἑβδομάδων ἐπέβαλαν οἰκονομικὴ «καραντίνα» στὴν Κούβα. Εἶναι ὁ αὐστηρότερος ἀποκλεισμὸς πλὴν ἐκείνου τῆς Ἑσυθδᾶς Κίνας. Ἐπὶ ποινῇ δεκαετοῦς φυλακίσεως καὶ χρηματικῆς ποινῆς 10.000 δολλαρίων, ἀπηγόρευσαν τὴν ἐξαγωγὴ παντὸς ἄλλου εἴδους, πλὴν τροφίμων καὶ φαρμάκων. Ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψη ὅτι οἱ Ἡν. Πολιτεῖες ἐκάλυπταν τὰ 70% τῶν εἰσαγωγῶν τῆς Κούβας, εὔκολα γίνεται ἀντιληπτὴ ἡ περαιτέρω ἀναστάτωση ποὺ θὰ ἐπέλθη στὴν κλονιζόμενη οἰκονομία τοῦ Κάστρο. «Θὰ τὸν παρενοχλήση, ἀλλὰ δὲν θὰ τὸν ἀνατρέψη», παρατηρεῖ Ἀμερικανὸς ἁρμόδιος. Καὶ σὲ κείνους ποὺ ἀντιτείνουν ὅτι τὸ μέτρο θὰ σπρώξη τὸν Κάστρο ἀσθύτερα στὶς σοβιετικὲς ἀγκαλιές, ὁ ὑπουργὸς Ἐμπορίου κ. Χ. Μύλλερ ἀπαντᾶ: «Πολὺ κακό, ἀλλ' αὐτὸς εἶναι ποὺ κλωτσάει...».

Τὸ πρόβλημα, ὅμως, δὲν λύνεται μὲ τὸν οἰκονομικὸ ἀποκλεισμό, γιατὶ ἐκτὸς τῆς Ρωσίας ὑπάρχουν καὶ ἄλλες χῶρες — Ἀγγλία, Καναδᾶς, κ.λ.π. —, ποὺ θὰ σπεύσουν νὰ πληρώσουν τὸ κενό. Ἤδη ἡ συνταγηρατικὴ κυβέρνηση τοῦ Καναδοῦ κ. Τζὼν Ντηφεμπέκερ προκάλεσε τὴν ὀργὴ τῆς Οὐάσιγκτων μὲ τὴ δήλωση ὅτι δὲν σκοπεύει καθόλου ν' ἀκολουθήση τὸ παράδειγμα τῶν Η.Π.Α.

Ἐκεῖνο ποὺ θὰ ἔφερη σὲ δύσκολη θέση τὸν Κάστρο εἶναι ἡ ἔλλειψη ρευστοῦ χρήματος. Ἡ Ἀγγλία, ὁ Καναδᾶς καὶ οἱ ἄλλοι προμηθευτὲς θέλουν τὰ χρήματά τους στὸ χέρι καὶ μόλις τὴν τελευταία ἑβδομάδα ὁ Κουβανὸς «Οἰκονομικὸς Τσάρος» Ἐρνέστο Γκουεβάρα (δεδηλωμένος κομμουνιστὴς) ἀνέφερε ὅτι ἐλάχιστο συνάλλαγμα ἀπέμεινε στὰ ταμεῖα του.

Πρὶν φύγη γιὰ τὴ Μόσχα γιὰ νὰ ὑπογράψη καὶ ἄλλες ἐμπορικὲς συνθῆκες, ὁ Γκουεβάρα δήλωσε ἀπὸ τὴν τηλεόραση ὅτι τὰ συναλλαγματικὰ ἀποθέματα εἶχαν πέσει ἀπὸ 214 ἑκατομ. δολλάρια στὰ 170 καὶ μέχρι τὸ τέλος τοῦ χρόνου θὰ κατρακυλήσουν στὰ 100. Προεξοποίησε ὅτι «ὀφείλομε νὰ ἔχομε πρὸ ὀφθαλμῶν ἐλλείψεις», ἀλλὰ ὑποσχέθηκε «τέλεια σχέδια» ἀπὸ τὸ κομμουνιστικὸ μπλόκ. Ὁ Γκουεβάρα ἐνδεχομένως θὰ ἔφερη πίσω ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ μεγάλα μηχανήματα, ἀλλὰ δὲν θὰ κατορθώση νὰ προσφέρη τὰ πλυντήρια, τὰ ψυγεῖα καὶ τὶς συσκευὲς κλιματισμοῦ ποὺ οἱ Κουβανοὶ ἔχουν συνηθίσει νὰ θεωροῦν ὡς εἴδη πρώτης ἀνάγκης.

Ἀντιμέτωπος τῆς ὁλοένα ὀξυνομένης κρίσεως, ὁ Κάστρο προχωρεῖ μὲ μεγάλα βήματα στὸ σχέδιό του, τῆς ἐθνικοποιήσεως τῆς οἰκονομίας. Πρόσφατα μέτρα: Ἡ ἐθνικοποίηση 382 ἐπιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων ὅλων τῶν Τραπεζῶν, πλὴν τῆς Βασιλικῆς Τραπέ-

Συνέχεια σελ. 82

ΦΙΝΤΕΛ ΚΑΣΤΡΟ

Η ΚΑΡΑΪΒΙΚΗ — ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΣΤΡΟ ΜΙΑ ΛΙΜΝΗ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ — ΤΩΡΑ ΜΙΑ ΠΙΘΑΝΗ ΕΣΤΙΑ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η Καραϊβική θάλασσα είναι τὸ πιὸ περίεργο μωσαϊκὸ φυλῶν, γλωσσῶν καὶ πολιτικῶν συστημάτων. Οἱ περισσότερες χῶρες ποὺ βρέχονται ἀπὸ αὐτήν, εἶναι κυρίως ἀγροτικές, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Βενεζουέλα (πετρέλαια), τὴν Κολομβία (σίδερα) καὶ τὸ Πορτορίκο (διάφορες βιομηχανίες).

Οἱ κάτοικοι εἶναι νέγροι στὴν πλειοψηφία τους, ἀπόγονοι ἀφρικανῶν σκλάβων, ἐκτὸς τῆς Κούβας ποὺ εἶναι κατὰ τὰ δύο τρίτα λευκοί. Στὰ νησιὰ τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἐπικρατεῖ ἡ ἱσπανικὴ γλῶσσα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγγλικὴ ὁμιλεῖται στὴν Ἰαμαϊκὴ καὶ στὸ Τρίνιντανντ, ἡ γαλλικὴ στὴν Ἀϊτή, τὴν Μαρτινίκα καὶ τὴν Γουαδελούπη, καὶ ἡ ὁλλανδικὴ στὸ Κουρασάο. Ἡ Κολομβία (11 ἑκατ.) καὶ ἡ Κούβα (6,5 ἑκατ.), εἶναι οἱ πιὸ πυκνοκατοικημένες. Τὰ πολιτικὰ καθεστῶτα εἶναι ποικίλα: δικτατορίες λαϊκὲς (Κούβα), στρατιωτικὲς (Ἀγ. Δομίνικος), ἀνεξάρτητες δημοκρατίες, ἀποικίες (Νασσάου), μέλη τῆς Κοινοπολιτείας καὶ Γαλλικὲς κτήσεις. Οἱ Ἡν. Πολιτεῖες ἐλέγχουν περισσότερο ἀπὸ τὸ μισὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Ἡ Καραϊβικὴ θάλασσα εἶναι, ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, μιὰ περιοχὴ καθαρὰ ἀμερικανική. Πρὶν ἀπὸ λίγους μῆνες ἦταν καὶ πολιτικὸς ἕνας εὐρὺς χῶρος ἀμερικανικῆς ἐπιρροῆς, πρὶν ἐμφανισθῆ ὁ Κάστρο. Παράλληλα, ὅμως, μὲ τὴν ἀμερικανο-κουβανικὴ διαμάχη, στὴν ἐξωτικὴ καὶ μαγευτικὴ αὐτὴ γωνιὰ τῆς γῆς, ὅπου ἐπικρατεῖ μιὰ διαρκὴς ἄνοιξη, συμπλέκονται γαλλικά, ἀγγλικὰ καὶ ὁλλανδικὰ συμφέροντα, ποὺ κάνουν ἀκόμα πιὸ πολύπλοκο τὸ πρόβλημά της.

ΤΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥΣ

Σάς μεταφέρει είς ὅλας τάς ἠπείρους! Τό ταξίδι δέν ἀπαιτεῖ πλέον μακρό χρόνο!
Ὁ στόλος ἀεριωδουμένων τῆς B.O.A.C. κάνει κάθε σημεῖο τῆς γῆς κοντινό.
Ἐξασφαλίζει ἄνετη καὶ ταχύτατη ἐπικοινωνία μεταξύ ὅλων τῶν ἠπείρων!

Συμβουλευθῆτε τὸν πράκτορά σας ἤ ἀποταθῆτε εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ΒΕΑ.
Ἀμαλίας 2 καὶ Ὀδωνος, τηλ. 22.521

B·O·A·C

ΕΧΕΙ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΟΒΑΔΙΣΜΑ
ΣΤΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ΜΕ JETS

BO/6

BRITISH OVERSEAS AIRWAYS CORPORATION

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ πρῶτες κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις τῶν πρωτογόνων εἶναι ἡ ὀργάνωση τελετῶν. Κι αὐτὲς διευθύνονται ἀπὸ τοὺς γεροντότερους, ποὺ σιγὰ - σιγὰ κατοχυρώνουν ἔτσι τὴν κοινωνικὴ ἱεράρχηση.

Ὑπὸ ὅρος ΜΑΡΣΑΛ ΣΑΛΙΝ

Στὸ προηγούμενο τεῦχος δημοσιεύθηκε — πρῶτο στὴ σειρὰ τῆς «καταγωγῆς καὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρώπου» —, τὸ ἄρθρο τοῦ Σέργουντ Βάσιμπουρν. Σ' αὐτό, ὁ Ἀμερικανὸς καθηγητὴς ἀνέπτυσσε, βάσει τῶν τελευταίων ἀνακαλύψεων, τὴν πορεία τοῦ ἀνθρωπίνου εἴδους ἀπὸ τὴν ζωώδη κατάσταση ὡς τὴν ἐμφάνιση τοῦ «χάμο σάπιενς». Κατὰ τὴν ἄποψη τοῦ συγγραφέως, στὴν ἐξέλιξη αὐτὴ πρωτεύοντα ρόλο ἔπαιξε ἡ χρησιμοποίηση τῶν ἐργαλείων, ἡ ὁποία προσέφερε νέους τρόπους καὶ δυνατότητες ἐνεργείας: Κάθε μεταβολὴ στὸν τρόπο ἐνεργείας ἐπιδρᾶ στὴν κατασκευὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Στὸ σημερινὸ τεῦχος, ὁ ὑφηγητὴς τῆς ἀνθρωπολογίας στὸ πανεπιστήμιο τοῦ Μίτσιγκαν δρ Μάρσαλ Σάλιν παρουσιάζει, μὲ βάση πάλι τὰ πιὸ πρόσφατα δεδομένα τῆς ἐπιστήμης, τὸν μετασχηματισμὸ τῆς ὀρδῆς τῶν πιθηκανθρώπων σὲ μιὰ ἀνθρώπινη κοινωνικὴ ὁμάδα.

Ἡ μελέτη τῶν ἀρχικῶν φάσεων τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας ἀσχολεῖται μὲ γεγονότα· ποὺ ἔχουν γίνει πρὶν ἀπὸ ἕνα ἑκατομμύριο χρόνια, σὲ ὄχι ἀκριβῶς γνωστοὺς τόπους καὶ κάτω ἀπὸ συνθῆκες γιὰ τὶς ὁποῖες μόνο ὑποθέσεις μποροῦμε νὰ κάνουμε, ἀλλὰ ποὺ τὶς βασίζουμε σὲ ὡρισμένες γνώσεις. Ἡ μελέτη στηρίζεται σὲ συμπεράσματα καὶ ὄχι σὲ παρατηρήσεις. Καὶ αὐτὸ γίνεται μὲ τὴν παραβολὴ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τῶν στενώτερων συγγενῶν τοῦ ἀνθρώπου —τῶν πιθήκων— μὲ τὴν ὀργάνωση τῆς ζωῆς τῶν γνωστῶν πρωτογόνων κοινωνιῶν. Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν πιθήκων, ἡ ἔρευνα στηρίχθηκε κυρίως στοὺς ἀνθρωποειδεῖς καὶ ἰδιαίτερα στὸν γίββωνα καὶ τὸν χιμπαντζῆ (ποὺ εἶναι συγγενέστεροι πρὸς τὸν ἄνθρωπο), καθὼς καὶ στοὺς πιθήκους τοῦ Νέου καὶ τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου. Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ ἀνθρώπου, οἱ σύγχρονες κοινωνίες ποὺ πλησιάζουν περισσότερο τὶς ἀρχικὲς πολιτιστικὲς συνθῆκες εἶναι οἱ κοινωνίες τῶν κυνηγῶν καὶ τῶν καρποσυλλεκτῶν, ποὺ ἐξασφαλίζουν τὴ λίγη τροφή τους ἀπὸ τὴ φύση. Οἱ πολιτιστικὲς αὐτὲς συνθῆκες ἐπικρατοῦσαν κατὰ τὴν Λιθικὴ Ἐποχή (πρὶν ἀπὸ 1.000.000 - 10.000 ἤ 15.000 χρόνια). Ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὴν συγκριτικὴ αὐτὴ μέθοδο, ποὺ ἐξισώνει τοὺς σύγχρονους κυνηγοὺς καὶ καρποσυλλέκτες μὲ τοὺς πραγματικοὺς πρωταγωνιστὰς τῆς Λιθικῆς Ἐποχῆς, ἐνισχύεται ἀπὸ τὴν ἀξιοσημείωτη κοινωνικὴ ὁμοιότητα ποὺ ἔχει παρατηρηθῆ ἀκόμα στοὺς λαοὺς αὐτούς, ἄν καὶ ἀπέχουν τόσο πολὺ μεταξύ τους, ὅσο ἡ Λιθικὴ ἀπὸ τὴν σύγχρονη ἐποχή! Σ' αὐτοὺς περιλαμβάνονται οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας, οἱ Βιαχιμάνοι τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, οἱ Ἀνδαμανοί, οἱ Σοσοναῖοι τοῦ Μεγάλου Ἀμερικανικοῦ Λεκανοπεδίου, οἱ Ἐσκιμῶοι, οἱ Πυγμαῖοι τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Μαλαισίας καὶ τῶν Φιλιππίνων.

Ὁ πολιτισμὸς ὀφειλεσθῆκε τὴν βιολογικὴ ἐξέλιξη

Ἡ παραβολὴ τῆς κοινωνιολογίας τῶν πρωτευόντων μὲ τὰ εὑρήματα τῆς ἀνθρωπολογικῆς ἔρευνας ὁδηγεῖ ἀμέσως σ' ἕνα ἐκπληκτικὸ συμπέρασμα: Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐνεργοῦν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἴσως νὰ ἐνεργοῦσαν πάντοτε, δὲν ἀποτελεῖ ἐκδήλωση ἐμφύτου ἀνθρώπινου χαρακτῆρα. Ὑπάρχει κάποια ποσοτικὴ διαφορὰ καὶ κοινὴ φορὰ πλήρης ἀντίθεση ἀνάμεσα καὶ στὴν πιὸ στοιχειώδη ἀνθρώπινη κοινωνία καὶ τὴν πιὸ προηγμένη κοινωνία ὑπανθρωπείων πρωτευόντων. Ἡ ἔλλειψη αὐτὴ συνεχείας σημαίνει ὅτι ἡ ἐμφάνιση τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας χρειάστηκε μᾶλλον κάποια καταστολὴ παρὰ ἄμεση ἐκδήλωση τῆς ἀρχεγόνου φύσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ κοινωνικὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων καθορίζεται πολιτιστικὰ καὶ ὄχι βιολογικά.

Δὲν κακολογοῦμε τοὺς κατημένους τοὺς πιθήκους λέγοντας ὅτι ἡ κοινωνική τους ζωὴ εἶναι κατ' ἀνάγκην ἐμφυτη καὶ ἀκεφαλιέρηγητη. Ὅμως εἶναι ὁλοφάνερο ὅτι εἶναι καρπὸς τῆς φύσεώς των, ζωϊκῶν ἀναγκῶν καὶ ἀντιδράσεων, φυσιολογικῶν λειτουργιῶν καὶ ψυχολογικῶν ἀντιδράσεων. Γι' αὐτὸ ἡ κοινωνική τους ζωὴ συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴν ὀργανικὴ σύνθεση τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς ὀρδῆς. Σ' ἕνα ἀμετάβλητο περιβάλλον, τὰ κοινωνικὰ χαρακτηριστικὰ ἐνὸς δεδομένου ὑπανθρωπείου εἴδους πρωτευόντων παραμένουν ἀμετάβλητα, ἐκτὸς ἐάν, ἡ μέχρις ὅτου, τὸ εἶδος μεταβληθῆ ὀργανικά. Δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε τὸ

ἴδιο γιὰ τὶς ἀνθρώπινες κοινωνίες. Ὅλοι ἀνήκουμε στὸ ἴδιο εἶδος, ἀλλ' οἱ κοινωνικοί μας θεσμοί ἀναπτύσσονται καὶ διαφοροποιοῦνται, ἀκόμη καὶ ὅταν τὸ περιβάλλον παραμένη ἀμετάβλητο καὶ εἶναι ἐντελῶς ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὶς δευτερώτερες βιολογικές (φυλετικές) διαφορές. Ποὺ ἀναπτύσσονται ἀνάμεσα στοὺς διαφόρους λαούς.

Ἡ ἀπελευθέρωση αὐτῆ τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας ἀπὸ τὸν ἄμεσο βιολογικό Ἔλεγχο ἦταν ἡ μεγάλη ἐξελικτικὴ δύναμή της. Ὁ πολιτισμὸς ἔσωσε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν πρώτη κόλας ἐποχή τῆς ἐμφανίσεώς του, τὸν ἔντυσε, τὸν ἐθρεψε καὶ τὸν ἐνίσχυσε. Ἀπὸ κεῖνες κόλας τὶς ἐποχές, ὁ ἄνθρωπος μπόρεσε νὰ σχηματίση σιγὰ - σιγὰ μεγάλες κοινωνίες, ποὺ ἐξασφάλισαν τὴν ἐπιβίωση ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων. Ὅμως ἡ ἀξιοσημείωτη ἀπσψη τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ πολιτισμὸς σφετερίστηκε τὸ ἐξελικτικὸ ἔργο τῆς βιολογίας, ἦταν ὅτι ὁ πολιτισμὸς ἀναγκάστηκε ἔτσι ν' ἀντιταχθῆ στὸν ἔμφυτο χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ τὸν δαμάση. Εἶναι παράξενο ὅτι οἱ πρωτόγονες τάσεις συχνὰ δὲν ἐξασφάλιζαν τὴ βάση τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὴν ἐξασθένιζαν.

Τὸ φῦλο — βάση ὀργανώσεως τῆς κοινωνίας

Ἡ ἀποφασιστικὴ πάλη ἀνάμεσα στὸν πρωτόγονο πολιτισμὸ καὶ στὴν ἀνθρώπινη φύση πρέπει νὰ ἔγινε στὸ πεδίον τῆς σεξουαλικότητος. Ὁ ἰσχυρὸς κοινωνικὸς μαγνήτης τοῦ φύλου ἦταν ἡ μεγάλη ὤθηση πρὸς τὴν κοινωνικότητα τῶν ὑπανθρωπείων πρωτευόντων. Αὐτὸ ἔχει ἀναγνωρισθῆ ἀπὸ πολὺν καιρό. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ ἀνήγαγε τὴν σεξουαλικότητα σὲ βασικὸ θέμα τῆς κοινωνιολογίας τῶν πρωτευόντων ἦταν ὁ Βρετανὸς ἀνατόμος σὲρ Σόλλυ Ζούκερμαν, ὁ ὁποῖος εἶχε παρακολουθήσει τὴν σχεδὸν ἀναίσχυντη συμπεριφορὰ κυνοκεφάλων πιθήκων σὲ ζωολογικοὺς κήπους. Οἱ ὑπανθρώπειοι πρωτεύοντες εἶναι ἔτοιμοι γιὰ σεξουαλικὲς σχέσεις ὅλες τὶς ἐποχές καὶ ἀν καὶ οἱ θηλυκοὶ εἶναι πολὺ πρόθυμοι κατὰ τὸ μέσον τοῦ μηνιαίου κύκλου, εἶναι συχνὰ ἱκανοὶ γιὰ σεξουαλικὲς σχέσεις καὶ σὲ ἄλλες περιόδους.

Ἡ μεγαλύτερη σημασία γιὰ τὴν ἐκτίμηση τοῦ ἱστορικοῦ τοὺς ρόλου εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ συνεχεῖς σεξουαλικὲς σχέσεις ἀνάμεσα στοὺς ἀνωτέρους πρωτεύοντες συνδέονται μὲ συνεχῆ κοινωνικὴ συμβίωση τῶν δύο φύλων. Σὲ ἄλλα θηλαστικά, ἡ σεξουαλικὴ δραστηριότητα καὶ ἐπίσης ἡ συμβίωση τῶν δύο φύλων περιορίζονται συχνὰ στὴν σχετικῶς σύντομη περίοδο τῶν σεξουαλικῶν σχέσεων.

Φυσικὰ στὴν ὀρδὴ τῶν ὑπανθρωπείων πρωτευόντων ἀναπτύσσονται καὶ ἄλλες σημαντικὲς κοινωνικὲς δραστηριότητες. Ἡ ὁμαδικὴ ζωὴ ἐξασφαλίζει πλεονεκτήματα, ὅπως ἡ προστασία ἀπὸ τὴν κλοπή, ποὺ ἡ ἀνάγκη τῆς εἶναι ἰσχυρότερη ἀπὸ τὰ ἐρωτικὰ κίνητρα. Στὴν ἐξελικτικὴ προοπτική, ἡ ἔντονη, μακροπρόθεσμη σεξουαλικότητα τοῦ πρωτεύοντος εἶναι τὸ ἱστορικὸ συμπλήρωμα τῶν πλεονεκτημάτων τῆς ὀρδικῆς ζωῆς. Μελετώντας τὴν σεξουαλικότητα τοῦ ὑπανθρωπείου πρωτεύοντος, δὲν πρέπει νὰ περιορίζωμε τὴν προσοχή μας στὶς σεξουαλικὲς σχέσεις. Αὐξάνουν οἱ ἀποδείξεις τοῦ γεγονότος ὅτι μερικοὶ πίθηκοι τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου —ὅπως οἱ στενὰ συγγενεῖς μεταξὺ τους κυνοκέφαλος πίθηκος, πίθηκος ρέζους καὶ ὁ ἰαπωνικὸς πίθηκος— ἀν καὶ ὡρισμένες ἐποχὲς δὲν ἔχουν τάση πρὸς σεξουαλικὲς σχέσεις ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν κατὰ ὀρδές. Ἀλλὰ τὸ φῦλο ὑπεισέρχεται στὶς κοινωνικὲς σχέσεις τῶν ὑπανθρωπείων πρωτευόντων μὲ πολλὲς μορφὲς καὶ οἱ σεξουαλικὲς σχέσεις εἶναι μόνο μιὰ ἀπ' αὐτές.

Ἡ Ἔλξη τῶν φύλων δὲν εἶναι γιὰ τοὺς πρωτεύοντες μιὰ ἀσκίαστη κοινωνικὴ εὐλογία. Π.χ., ὁ ἀνταγωνισμὸς γιὰ τὴν ἐξεύρεση συντρόφου μπορεῖ νὰ ὁδηγήση σὲ τρομερὴ καὶ, καμμιὰ φορὰ, θανατηφόρο πάλη. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ πλευρὰ τῆς σεξουαλικότητος τῶν πρωτευόντων ἐπέβαλε στὸν ἀρχέγονο πολιτισμὸ νὰ τὴν περιορίση καὶ νὰ τὴν καταστελῆ. Ὁ ἐμφανιζόμενος ἀνθρώπινος πρωτεύων, ποὺ βρισκόταν σὲ μιὰ οἰκονομικὴ πάλη ζωῆς ἢ θανάτου μὲ τὴ φύση, δὲν μπόρεσε νὰ ἀντιμετωπίση τὴν πολυτέλεια μιᾶς κοινωνικῆς πάλης. Ἐκεῖνο ποὺ χρειαζόταν ἦταν ἡ συνεργασία καὶ ὄχι ὁ ἀνταγωνισμός. Γι' αὐτὸ ὁ πολιτισμὸς ἔθεσε τὴν πρωτόγονη σεξουαλικότητα ὑπὸ Ἔλεγχον. Ἀκόμη περισσότερο, οἱ σεξουαλικὲς σχέσεις ὑπήχθησαν σὲ ὡρισμένους κανονισμούς, ἀλλὰ τὸ ταμποῦ τῆς αἱμομιξίας ποὺ ἐξυπηρέτησε τὶς σχέσεις συνεργασίας μεταξὺ συγγενῶν. Στοὺς ὑπανθρωπείους πρωτεύοντας οἱ σεξουαλικὲς σχέσεις εἶχαν ὀργανώσει τὴν κοινωνία. Τὰ ἔθιμα τῶν κυνηγῶν καθὼς καὶ ἐκείνων ποὺ μάζευαν καρποὺς ἀποδεικνύουν ὅτι τώρα ἡ κοινωνία ὀργάνωνε τὶς σεξουαλικὲς σχέσεις πρὸς τὸ συμφέρον τῆς οἰκονομικῆς προσαρμογῆς τῆς ὁμάδας.

Ἡ ἐξέλιξη τῆς φυσιολογίας τοῦ φύλου προσέφερε μιὰ βάση γιὰ τὴν πολιτιστικὴ ὀργάνωση τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Ὅπως ἔχει τονίσει ὁ Φράνκ Μπήτς, τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γαίηλ, ἡ προσδευτικὴ χειραφέτηση τῆς σεξουαλικότητος ἀπὸ τὸν ὀρμονικὸ Ἔλεγχο κατέχει τὴν πρώτη θέση. Ἡ πορεία αὐτὴ φθάνει στὸ κατακόρυφο στὴν ἀνθρωπότητα, στὴν ὁποία οἱ σεξουαλικὲς σχέσεις ἐλέγχονται περισσότερο ἀπὸ τὴν διανοητικὴ σφαῖρα —τὸν φλοιὸ τοῦ ἐγκεφάλου— παρὰ ἀπὸ τοὺς ἀδένες. Ἔτσι ἔγινε δυνατὴ ἡ ρύθμιση τῶν σεξουαλικῶν σχέσεων ἀπὸ ἠθικοὺς κανόνες. Ἔτσι οἱ σχέσεις αὐτὲς εἶχαν ὑποταχθῆ σὲ ὀψηλότερους, συλλογικοὺς, σκοπούς. Ἡ ἐπακόλουθη περιστολὴ τῆς σεξουαλικότητος στὶς πρωτόγονες, καθὼς καὶ στὶς πιὸ προηγμένες κοινωνίες πῆρε ἐκπληκτικὲς μορφές. Σὲ ὅλες τὶς ἀνθρώπινες κοινωνίες, οἱ φυλετικὲς σχέσεις φράσσονται ἀπὸ ταμποῦ. Εἶναι ἀξιοσημείωτο ὅτι ἡ καταστολὴ τῆς σεξουαλικῆς ὁρμῆς πρὸς χάριν ἄλλων σκοπῶν εἶναι μιὰ πάλη ποὺ, παρ' ὅτι τὴν ἔχουν κερδίσει τὰ εἴδη, συνεχίζεται ἀκόμη ὡς σήμερα σὲ κάθε ἄτομο. Κατὰ τὴν περίφημη ἀλληγορία τοῦ Σίγκμαντ Φρόϋντ, ἡ σύγκρουση ἀνάμεσα στὸν ἐγωϊσμό, τὴν σεξουαλικὴ τάση καὶ τὸ μὲ κοινωνικὴ συνείδηση Ὑπερεγώ, ὀπεκίνησε τὴν ἀνάπτυξη τοῦ πολιτισμοῦ ποὺ, ἔγινε κατὰ τὸ ἀπώτατο παρελθόν.

Ὁ σκοπὸς πολλῶν ἀπὸ τὰ ταμποῦ αὐτὰ εἶναι φανερός: Ἡ ταραχοποιὸς γοητεία τῆς σεξουαλικῆς Ἔλξεως καὶ οἱ πιθανὲς διασπαστικὲς συνέπειές της ἔπρεπε νὰ ἐκλείψουν ἀπὸ τὶς ζωτικὲς κοινωνικὲς δραστηριότητες. Ἔτσι, τὸ ταμποῦ τῆς αἱμομιξίας εἶναι ὁ φύλακας τῆς οἰκογενειακῆς ἁρμονίας καὶ ἀλληλεγγύης —ἕνα κρίσιμο θέμα γιὰ τοὺς κυνηγοὺς καὶ τοὺς καρποσυλλέκτες, γιατὶ σ' αὐτοὺς ἡ οἰκογένεια εἶναι μιὰ θεμελιώδης οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ὁμάδα. Ταυτόχρονα, ὁ ἀποκλεισμὸς τῶν σεξουαλικῶν σχέσεων καὶ τοῦ γάμου ἀνάμεσα σὲ στενοὺς συγγενεῖς ὠθεῖ διάφορες οἰκογένειες πρὸς τὴν συνεργασία καὶ ἔτσι συντελεῖ στὴν ἐπέκταση τῆς συγγενείας καὶ τῆς ἀλληλοβοηθείας.

Πατέρας τοῦ παιδιοῦ ὁ σύζυγος τῆς μητέρας

Ἔχει λεχθῆ ὅτι ἡ συγγένεια, μὲ τὴν οἰκονομικὴ της ἄποψη τῆς συνεργασίας, ἔγινε ἡ βάση τῆς πρωτόγονης ἀνθρώπινης κοινωνίας. Ἐδῶ ἡ συγγένεια εἶναι μιὰ πολιτιστικὴ μορφή, ὄχι βιολογικὸ γεγονός. Φυσικά, οἱ πίθηκοι εἶναι γενετικῶς συγγενεῖς μεταξύ τους. Ἀλλὰ οἱ πίθηκοι δὲν ξεχωρίζουν τοὺς συγγενεῖς καὶ δὲν χρησιμοποιοῦν τὴ συγγένεια σὰ μιὰ συμβολικὴ ὀργάνωση τρόπου δράσεως. Ἐξ ἄλλου, ἡ πολιτιστικὴ συγγένεια δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση μὲ τὴν βιολογικὴ συγγένεια. Π.χ., κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπόλυτα βέβαιος ποιὸς εἶναι, ἀπὸ γενετικὴ ἔννοια, ὁ πατέρας του, ἀλλά, σὲ ὅλες τὶς ἀνθρώπινες κοινωνίες, ἡ πατρότης εἶναι ἕνας θεμελιώδης κοινωνικὸς θεσμός. Ὀλλὲς σχεδὸν οἱ κοινωνίες παραδέχονται φανερά, ἢ ὄχι, σχετικὰ μὲ τὴν πατρότητα, τὸ δόγμα τοῦ Ναπολεοντείου Κώδικος: πατέρας τοῦ παιδιοῦ εἶναι ὁ σύζυγος τῆς μητέρας.

Πολλοὶ κυνηγοὶ καὶ καρποσυλλέκτες ἐπεκτείνουν τὴν συγγένεια τόσο πολύ, ποὺ μᾶς προκαλεῖ τὴν περιέργεια. Ἀγνοοῦν τὶς διαφορὲς ἀνάμεσα στοὺς κατ' εὐθεῖαν καὶ ἐκ τοῦ πλαγίου συγγενεῖς σὲ ὡρισμένες περιπτώσεις. Ἔτσι, ὁ ἀδελφὸς τοῦ πατέρα μου μπορεῖ νὰ εἶναι πατέρας μου καὶ ἐγὼ φέρομαι ἀναλόγως. Μὲ τὴν ἴδια λογική, ἡ στενὴ συγγένεια μπορεῖ νὰ ἐπεκταθῆ ἀπεριόριστα: Ὁ γιὸς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατέρα μου εἶναι «ἀδελφός» μου, ὁ ἀδελφὸς τοῦ παπποῦ μου εἶναι «παπποῦς» μου, ὁ γιὸς τοῦ ὁποίου εἶναι «πατέρας» μου, ὁ γιὸς τοῦ ὁποίου εἶναι «ἀδελφός» μου κ.ὁ.κ. Ὅπως ἀναφέρει ἕνας ἐρευνητὴς ποὺ μελέτησε τὰ ἔθιμα τῶν ἰθαγενῶν τῆς Αὐστραλίας, «εἶναι ἀδύνατο γιὰ τὸν Αὐστραλὸ ἰθαγενῆ νὰ ἔχη ὁποιαδήποτε σχέση μὲ ὁποιονδήποτε, ποὺ νὰ μὴν εἶναι συγγενής του, τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου εἴδους, κοντινὸς ἢ μακρινός».

Ἡ ὀρδὴ τῶν ὑπανθρωπείων πρωτευόντων δὲν ἔχει ὡρισμένο ἀριθμὸ μελῶν. Σὲ μερικοὺς πιθήκους τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, ἡ ὀρδὴ εἶχε ἑκατοντάδες μέλη, ἐνῶ στοὺς ἀνθρωποειδεῖς πιθήκους χαρακτηριστικὸ εἶναι οἱ μικρὲς ὁμάδες ποὺ συχνὰ ἔχουν λιγώτερα ἀπὸ δέκα μέλη. Τὰ μέλη τῆς ὀρδῆς μπορεῖ νὰ βρίσκωνται μαζὺ συνεχῶς ἢ μπορεῖ νὰ διασκορπίζωνται κατὰ τὴν ἡμέρα σὲ μικρὲς ὁμάδες —ἐρωτικὰ ζευγάρια, θηλυκὰ μὲ τὰ μικρά τους, ἀρσενικὰ μόνο— καὶ νὰ ξανασυναντῶνται τὴ νύχτα στοὺς τόπους ποὺ κοιμοῦνται.

Συνήθως στὴν ὀρδὴ ὑπάρχουν περισσότεροι ἐνήλικοι θηλυκοί, παρὰ ἐνήλικοι ἀρσενικοί. Αὐτὸ ὀφείλεται ἐν μέρει στὸ γεγονὸς ὅτι οἱ θηλυκοὶ φθάνουν ἐνωρίτερα στὴν ὡριμότητα. Ἐπίσης μπορεῖ νὰ ὀφείλεται στὸ γεγονὸς ὅτι μερικοὶ ἀρσενικοὶ ἐγκαταλείπουν τὴν ὁμάδα κατὰ τὸν ἀνταγωνισμὸ γιὰ τὴν ἐξεύρεση θηλυκοῦ συντρόφου. Οἱ ἀρσενικοὶ αὐτοὶ δὲν σημαίνει ὅτι ἔχουν σκοτωθῆ. Φεύγουν ἁπλῶς ἀπ' τὴν ὁμάδα καὶ ζοῦν μόνοι, ἐνῶ συγχρόνως προσπαθοῦν νὰ προσκολληθοῦν σὲ κάποια ἄλλη ὁμάδα καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν ἕνα θηλυκὸ σύντροφο.

Ἡ θαυμαία χειραφέτηση τῶν σεξουαλικῶν σχέσεων ἀπὸ τὸν Ἔλεγχο τῶν ὁρμονῶν στοὺς πρωτεύοντες φαίνεται νὰ συμβαδίζη μὲ μιὰ προοδευτικὴ ἐξέλιξη ἀπὸ τὶς ἀνάμικτες σεξουαλικὲς σχέσεις στὴν ἀποκλειστικὴ μόνιμη σεξουαλικὴ σχέση μὲ ἕνα μόνο σύντροφο τοῦ ἄλλου φύλου. Σὲ μερικοὺς πιθήκους τοῦ Νέου Κόσμου, οἱ θηλυκοὶ μὲ τὰ μικρὰ τους σχηματίζουν μιὰ ξεχωριστὴ ὁμάδα καὶ μόνον ὅταν ὁ θηλυκὸς βρίσκεται σὲ σεξουαλικὴ ἐξαψη ἐγκαταλείπει τὴν ὁμάδα γιὰ νὰ ἀρῆ σεξουαλικὸ σύντροφο. Ὁ θηλυκὸς πίθηκος αὐτὸς δὲν ἀφοσιώνεται σὲ ἕνα μόνο ἀρσενικό, ἀλλὰ πηγαίνει ἀπὸ τὸν ἕνα στὸν ἄλλον. Οἱ ὀρδικές, ὅπως καὶ οἱ σεξουαλικὲς σχέσεις στοὺς πιθήκους ρέζους τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου εἶναι δομικές, ἀλλὰ πρέπει νὰ προστεθῆ ὅτι τὸ θηλυκὸ περιέρχεται στοὺς ἐπικρατέστερους ἀρσενικούς, πράγμα ποὺ εἶναι ἕνα ὄβημα πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ἀποκλειστικότητος. Στὸν ἀνθρωποειδῆ γίββωνα ἡ τάση πρὸς τὴν ἀποκλειστικότητα ἔχει ἀναπτυχθῆ πλήρως: Ἡ ὀρδὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν ἑνήλικο ἀρσενικό, τὴν μόνιμη θηλυκὴ σύντροφό του καὶ τὰ μικρά τους. Ἕως τώρα δὲν εἶναι βέβαιο ἀν ἡ προοδευτικὴ αὐτὴ μεταβολὴ ἔχει ἐκδηλωθῆ σὲ ὅλους τοὺς πρωτεύοντες. Φαίνεται ὅτι οἱ ἀνώτεροι προανθρώποειοι πρωτεύοντες προμηνύουν τὴν ἀνθρώπινη οἰκογένεια περισσότερο ἀπὸ τοὺς κατωτέρους.

Ἡ ἐχθρότητα συνδέει τὶς γειτονικὲς ὀρδὲς

Πρακτικῶς, ἡ ὀρδὴ τῶν πρωτευόντων εἶναι μιὰ «κλειστὴ κοινωνικὴ ὁμάδα». Κάθε ὀρδὴ ἔχει τὸ ἔδαφός της καὶ οἱ ἐντόπιες ὁμάδες τῶν περισσοτέρων εἰδῶν προστατεύουν τὸ ἔδαφός τους (ἢ τὰ δένδρα τους) ἀπὸ ἄλλες ὀρδὲς ἄλλων εἰδῶν, ποὺ θὰ ἤθελαν νὰ τὸ σφετεριοῦσθν. Ἡ τυπικὴ σχέση ἀνάμεσα σὲ γειτονικὲς ὀρδὲς εἶναι ἡ ἐχθρότητα, ἰδίως, ὅπως φαίνεται, ὅταν ἡ τροφὴ εἶναι λίγη. Τὰ σύνορά τους εἶναι σημεῖα κοινωνικῶν ἀναταραχῆς καὶ ἡ ἐπαφὴ μεταξὺ γειτόνων χαρακτηρίζεται συνήθως ἀπὸ πολεμικὲς κραυγές, ὅταν δὲν ἐκραγῆ θανατηφόρα σύγκρουση.

Οἱ συγγενικοὶ δεσμοὶ περιορίζουν τὴ διαμάχη

Οἱ «ἐδαφικὲς» σχέσεις ἀνάμεσα στὶς ἀνθρώπινες ὁμάδες κυνηγῶν καὶ συλλεκτῶν καρπῶν ἐμφανίζουν μιὰ διδακτικὴ ἀξίωση. Τὸ ἔδαφος τῆς κάθε ὁμάδας δὲν εἶναι ποτὲ ἀποκλειστικὰ δικό της. Ἄτομα καὶ οἰκογένειες μπροοῦν νὰ πηγαίνουν ἀπὸ ὁμάδα σὲ ὁμάδα, ἰδίως στὰ μέρη ὅπου ἡ ποσότης τῶν τροφίμων διαφέρει ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο καὶ ἀπὸ τόπο σὲ τόπο. Ἐπίσης ἦταν πολὺ διαδεδομένες οἱ φιλοξενίες καὶ οἱ ἐπισκέψεις γιὰ καθαρὰ κοινωνικοὺς σκοποὺς καὶ γιὰ γιορτές. Ἂν καὶ οἱ ἀνθρώπινες αὐτὲς ὁμάδες παρομένουν «πολιτικὰ» αὐτόνομες, ἀνάμεσα στὶς γειτονικὲς ὁμάδες ἀναπτύσσεται μιὰ γενικὴ ἔννοια φυλετικῆς ἑνότητος, ποὺ βασίζεται στὴν ὁμοιότητα γλώσσας καὶ ἐθίμων καὶ στὴν κοινωνικὴ συνεργασία. Οἱ τάσεις αὐτὲς ἐνισχύθηκαν πολὺ ἀπὸ τὶς συγγένειες καὶ τὴν πολιτιστικὴ ρύθμιση τῶν ζητημάτων τῶν σεξουαλικῶν σχέσεων καὶ τοῦ γάμου. Ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους ποὺ ζοῦν ἀκόμη καὶ σήμερα ὑπὸ τὶς συνθῆκες τῆς Λιθικῆς Ἐποχῆς, ὁ γάμος μετεξὺ στενῶν συγγενῶν ἀπαγορεύεται, εἰδὲ ὁ γάμος ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὁμάδα εἶναι τουλάχιστον προτιμότερος καὶ καμμιὰ φορὰ ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὴν ἠθική. Ἔτσι, οἱ συγγενικοὶ δεσμοὶ ποὺ ἐδημιουργήθησαν ἔγιναν κοινωνικοὶ δρόμοι, οἱ ὁποῖοι ὡδήγησαν στὴν ἀλληλοβοήθεια καὶ στὴν ἀλληλεγγύη ποὺ συνδέουν τὴ μιὰ ὁμάδα μὲ τὴν ἄλλη. Δὲν φαίνεται ἀστήριχτη ἡ ἀντίληψη ὅτι ἡ ἱκανότητα ποὺ ἔδειξε ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπεκτείνη τὴν συγγένεια ἦταν ἕνας ἀναγκαῖος κοινωνικὸς ὅρος γιὰ τὴν ἐπέκταση τοῦ πρωτογόνου ἀνθρώπου ἑπάνω στὶς μεγάλες ἐκτάσεις τοῦ πλανήτη.

Πρέπει ἐπίσης νὰ τονισθῆ μιὰ ἄλλη συνέπεια τῆς ἀναπτύξεως τῆς συγγενείας μέσα στὶς ὁμάδες: Ὁ πόλεμος ἀνάμεσα στοὺς κυνηγοὺς καὶ στοὺς καρποσυλλέκτες περιορίστηκε. Μιὰ μεγάλη πολεμικὴ προσπάθεια ἦταν ἀδύνατο νὰ διατηρθῆ γιὰ τεχνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς λόγους. Ἀλλὰ ὁ πόλεμος ἐμποδίζοταν ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ τὴ διάδοση μιᾶς κοινωνικῆς σχέσεως —τῆς συγγενείας— ποὺ στὴν πρωτόγονη κοινωνία εἶναι συχνὰ συνώνυμη μὲ τὴν «εἰρήνη». Ἡ Ἔνταση, ἡ αἱματοχυσία, ἡ διάρκεια τοῦ πολέμου καὶ ἡ σημασία ποὺ ἔχει γιὰ τὴν ἐπιβίωση αὐξάνονται μαζὺ μὲ τὴν ἐξέλιξη τοῦ πολιτισμοῦ καὶ φτάνουν στὸ κορύφωμά τους κατὰ τὸν σύγχρονο πολιτισμό. Εἶναι παράδοξο τὸ ὅτι ἡ σκληρὴ πολεμικότης, ποὺ θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους σὰν ἔκφραση τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, φθάνει στὸ κατακόρυφο στὶς κοινωνίες ἀνθρώπων ποὺ ἀπέχουν περισσότερο ἀπὸ τὸν πρωτογονισμό. Ἀντίθετα, ἔχει παρατηρηθῆ σχετικὰ μὲ τοὺς Βισχιμάνους ὅτι «δὲν εἶναι στὴ φύση τους νὰ πολεμοῦν».

Ἡ μόνη μόνιμη ὀργάνωση μέσα στὴν ὁμάδα εἶναι ἡ οἰκογένεια, καὶ ἡ ὁμάδα εἶναι ἕνα ἄθροισμα συγγενικῶν οἰκογενειῶν — 20-50 ἄτομα περίπου. Οἱ ὁμάδες αὐτὲς —ποὺ λένονται καὶ «συμμορίες»— δὲν ἔχουν πραγματικὴ «ἀξίωση» καὶ δίκαιο. Οἱ κανόνες τῶν καλῶν σχέσεων εἶναι συνώνυμοι μὲ τὴν συμπεριφορὰ ποὺ ἀρμόζει ἀπέναντι σὲ συγγενεῖς. Ἀπὸ ὡρισμένες ἀπόψεις, τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς συμπεριφορᾶς εἶναι πιὸ ἀποτελεσματικὸ ἀπὸ τὸν νόμο. Ἡ παραβίαση τῶν κανόνων τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς δὲν περνᾶ ἀπαρατήρητη καὶ ἡ ποινή, μὲ τὴν μορφὴ ἀπομονώσεως καὶ γελοιοποιήσεως τοῦ ἑνόχου, ἐπιβάλλεται μὲ αὐστηρότητα.

Ὁ γάμος, ἕνα μέσον διατηρήσεως τῆς γαλήνης

Ἀντίθετα μὲ τὸ ζευγάρι τῶν ὑπανθρωπείων πρωτευόντων, ἡ πρωτόγονη ἀνθρώπινη οἰκογένεια δὲν βασίζεται μόνο στὴ σεξουαλικὴ Ἔλξη. Οἱ σεξουαλικὲς σχέσεις ἔχουν μεγάλη σημασία σὲ πολλὲς ὁμάδες, πρὶν καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν γάμο, ἀλλὰ αὐτὲς καὶ μόνες οὔτε δημιουργοῦν, οὔτε καταστρέφουν τὴν οἰκογένεια. Τὸ «ταμποῦ» τῆς αἱμομιξίας ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα τὸ ὅτι ἡ ἀνθρώπινη οἰκογένεια δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ κοινωνικὸς καρπὸς ἐρωτικῶν ἐξάψεων. Καὶ ἀκόμη, τὰ σεξουαλικὰ δικαιώματα ἐπάνω σὲ μιὰ σύζυγο μπροοῦν νὰ παραραφοῦν γιὰ χάρη τῆς ἐξασφαλίσεως φιλικῶν σχέσεων μὲ ἄλλους ἄνδρες, ὅπως συμβαίνει μὲ τὸ ἔθιμο τῶν Ἐσκιμώων, ποὺ «δανείζουν» τὴ γυναῖκα τους. Αὐτὸς εἶναι ἁπλὸς ἕνας τρόπος, ἀνάμεσα σὲ πολλοὺς ἄλλους, μὲ τὸν ὁποῖο ὁ γάμος καὶ οἱ σεξουαλικὲς σχέσεις χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴ δημιουργία μεγάλου κοινωνικοῦ δεσμοῦ. Ἀντίθετα ἀπὸ τοὺς γάμους τῶν ὑπανθρωπείων πρωτευόντων, ποὺ γίνονται καὶ διατηροῦνται μὲ τὴ βία, ὁ γάμος στὴν κοινωνία τῶν ἀνθρωπίνων ὁμάδων εἶναι ἕνα μέσον γιὰ τὴ διατήρηση τῆς γαλήνης. Ἡ μοιχεία καὶ οἱ φιλονεικίες γιὰ τὴν ἐξασφάλιση γυναικῶν δὲν εἶναι ἀγνωστες στοὺς πρωτογόνους. Ἀλλὰ οἱ πράξεις αὐτὲς θεωροῦνται καταγορηματικὰ ἀντικοινωνικές. Ἐξ ἄλλου, στοὺς πιθήκους ὅμοια γεγονότα δημιουργοῦν τὴν κοινωνικὴ τάξη.

Οἱ νῖκες ἐξασφαλίζουν τὰ μελλοντικὰ προνόμια

Ὁ γάμος καὶ ἡ οἰκογένεια εἶναι θεσμοὶ μὲ πολὺ μεγάλη σημασία γιὰ τὴ ζωὴ τῶν πρωτογόνων, ὥστε νὰ μὴν εἶναι δυνατὸν νὰ στηριχθοῦν στὰ εὐθραυστα καὶ ἀμφίβολα θεμέλια τῆς «ἀγάπης». Ἡ οἰκογένεια εἶναι ὁ ἀποφασιστικὸς οἰκονομικὸς θεσμὸς τῆς κοινωνίας. Εἶναι γιὰ τὸν κυνηγὸ καὶ γιὰ τὸν καρποσυλλέκτη ὅ,τι ἦταν ἡ ὑποτέλεια γιὰ τὴν φεουδαρχικὴ Εὐρώπη καὶ τὸ σύστημα τῆς ἐργοστασιακῆς ἐργασίας γιὰ τὸν καπιταλισμό: Εἶναι ὁ παραγωγικὸς ὀργανισμός. Ἡ ἀρχικὴ κατανομὴ τῆς ἐργασίας στὴν οἰκονομία τῆς ὁμάδος εἶναι ἡ κατανομὴ ἀνάμεσα στοὺς ἄνδρες καὶ στὶς γυναῖκες. Συνήθως οἱ ἄνδρες κυνηγοῦν καὶ φτιάχνουν ὅπλα, οἱ γυναῖκες μαζεύουν ἀγριόχορτα καὶ φροντίζουν τὸ σπίτι καὶ τὰ παιδιά. Ὁ γάμος εἶναι συνεπῶς μιὰ ἕνωση τῶν δυὸ ἀσκικῶν στοιχείων τῆς παραγωγῆς. Οἱ παράγοντες αὐτοὶ ἀλληλοσυμπληρώνονται. Πολλοὶ ἀνθρωπολόγοι ἔχουν διαπιστώσει ὅτι, στὴν ἀντίληψη τῶν ἰθαγενῶν, τὸ νὰ ἔφρη κανεὶς νὰ μαγειρεύη, νὰ ράβη ἢ νὰ κυνηγᾶ εἶναι πολὺ σημαντικότερο ἀπὸ τὴν ὁμορφιὰ τοῦ ὁποιουδήποτε φίλου συζύγου ἢ τῆς ὁποιωφήποτε συζύγου.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ εἰδικὰ χαρακτηριστικὰ στοὺς γάμους τῶν πρωτογόνων ὀφείλονται σὲ οἰκονομικοὺς λόγους. Πρῶτος εἶναι ἡ κανονικὴ ἡλικία τῆς ἐνηλικιώσεως, γιατὶ στὴν περίπτωση αὐτὴ κανεὶς δὲν εἶναι σὲ θέση ν' ἀντεπεξέλθη οἰκονομικῶς μόνος. Ὁ ἀριθμὸς τῶν συζύγων περιορίζεται γιὰ οἰκονομικοὺς λόγους μεταξὺ τῶν πρωτογόνων. Ὁ ἀρσενικὸς πίθηκος ἔχει τόσες συζύγους, ὅσες μπορεῖ νὰ κρατήση γιὰ τὸν ἑαυτό του. Καὶ ὁ ἄνδρας, ὄχι περισσότερες ἀπὸ ὅσες μπορεῖ νὰ συντηρήση. Στὴν πραγματικότητα, στοὺς κυνηγοὺς καὶ στοὺς καρποσυλλέκτες ἐπικρατεῖ ἡ μονογαμία, ἀν καὶ ἡ πολυγαμία δὲν ἀπαγορεύεται. Ἔτσι ὁ πολιτισμός, ποὺ ἀνταιναλᾶ τὶς οἰκονομικὲς συνθῆκες, ἄλλαξε κατὰ τρόπο ἐντυπωσιακὸ τὸν γάμο στοὺς ἀνθρώπους καὶ διαφοροποίησε τὴν ἀνθρώπινη οἰκογένεια ἀπὸ τὶς πλησιέστερες πρὸς αὐτὴ οἰκογένειες τῶν πρωτευόντων.

Ὁ συνεχὴς ἀνταγωνισμὸς γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τροφῆς, θηλυκῶν καὶ ἄλλων χρησίμων πραγμάτων συντελεῖ στὴ δημιουργία καὶ στὴν διατήρηση ἱεραρχιῶν σὲ κάθε ὁμάδα πιθήκων. Οἱ ἐπανειλημμένες νῖκες ἐξασφαλίζουν τὰ μελλοντικὰ προνόμια τοῦ ζώου ποὺ ἐπικρατεῖ. Στὰ περισσότερα εἴδη, τὰ ἀρσενικὰ ἐπιβάλλονται σιὰ θηλυκά, ἂν καὶ σὲ ὡρισμένους ἀνθρωποειδεῖς πιθήκους, καὶ ἰδίως στὸν χιμπαντζῆ καὶ στὸν γίββωνα, μπορεῖ νὰ συμβῆ καὶ τὸ ἀντίθετο. Στὶς ὑποκατηγορίες τῶν πρωτευόντων φαίνεται νὰ ἐμφανίζεται κάποια διαφορὰ σ' ἐκεῖνο ποὺ μπορεῖ νὰ ὀνομασθῆ «ποιότης τῆς δεσποτείας». Στοὺς πιθήκους τοῦ Νέου Κόσμου ἡ δεσποτεία εἶναι «λεπτὴ» καὶ στοὺς πιθήκους τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου μπ

ΣΥΜΦΩΝΟΙ! Εἴμαστε προθυμότατοι νὰ μελετήσουμε τὸ βιβλίο σας, δεσποινίς μου. Ἀλλὰ δὲν ἔχετε καὶ σεῖς τὴ γνώμη πὼς οἱ τάξεις καὶ τὰ θρανία τοῦ σχολείου σας θὰ μᾶς πέσουν κάπως μικρά;

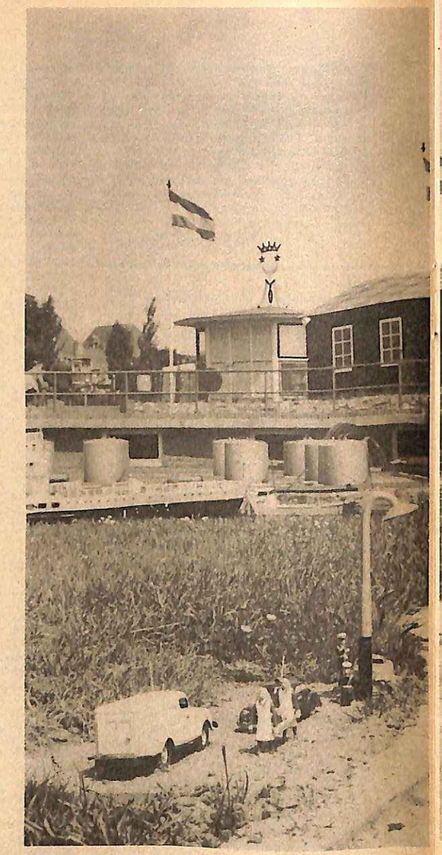

ΣΤΟΥΣ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ, ὅπου τ' αὐτοκίνητα τρέχουν σὰν τρελλά, δὲν μποροῦν νὰ λείψουν τὰ δυστυχήματα. Εὐτυχῶς, οἱ πρῶτες βοήθειες ἔφθασαν ἔγκαιρ

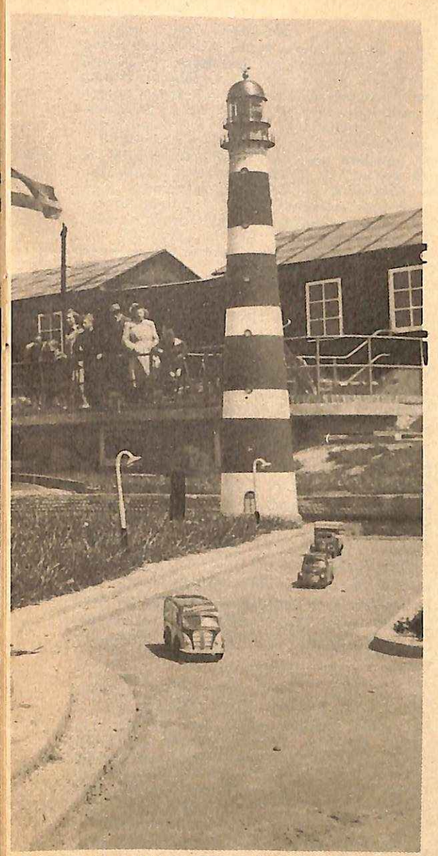

ΠΑΛΙ, ὅσοι ἀγαπᾶνε τὰ ταξίδια τῆς θάλασσας, μποροῦν νὰ προτιμήσουν τὸ πλοῖο, ποὺ εἶναι ἕτοιμο νὰ σαλπάρη. Στὸ τέρμα τοῦ καναλιοῦ ἀνοίγονται πιὰ οἱ μεγάλοι ὁρίζοντες, ἀρχίζει ὁ ἀπέραντος, ὁ ἀνήσυχος ὠκεανός.

ΠΡΙΝ ΛΙΓΟ ΕΦΘΑΣΕ ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη ἤ, ἂν προτιμᾶτε, ἀπὸ τὴν Καλκούττα. Μόλις ἐφοδιασθῆ ἀπὸ τὸ βυτιοφόρο μὲ βενζίνη, τὸ ταξίδι του θὰ συνεχισθῆ. Μαζύ του ταξιδεύει καὶ ἡ φαντασία.

ΜΙΑ ΠΟΛΗ ΣΕ ΜΙΚΡΟΓΡΑΦΙΑ

Η ΛΙΛΛΙΠΟΥΤΗ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Τὴν ξέρετε τὴν Μαντουροντάμ; Ὅσο δεινὸς καὶ ἂν εἶσθε στὴ γεωγραφία, θὰ ἀπαντήσετε ὄχι, γιατί, ἁπλούστατα, μολονότι ἡ Μαντουροντάμ εἶναι ὁλόκληρη πόλη, δὲν τὴν ἀναγράφει κανένας χάρτης.

Ἱδρύθηκε στὴν Ὁλλανδία καὶ διαθέτει ὅ,τι μπορεῖ νὰ ἐπιθυμήση μιὰ σύγχρονη μεγαλόπολη, ἀκόμη καὶ μεσαιωνικὴ ἱστορία, μὲ μόνη τὴ διαφορὰ πὼς ὅλα σ' αὐτὴ τὴν ἀλλόκοτη πόλη, τὰ σπίτια της, οἱ δρόμοι της, τὸ λιμάνι, τὸ ἀεροδρόμιο, εἶναι κατασκευασμένα στὸ 1)25 τῶν φυσικῶν διαστάσεων.

Πραγματικά, φαντάζεται κανεὶς ὅτι ξύπνησε στὴ θρυλική Λιλλιπούτη τοῦ Γκιούλλιβερ, καθὼς σεργιανίζει ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς μικροσκοπικὲς μινιατοῦρες ποὺ μὲ τόση ἐπιτυχία ζωντανεύουν σ' ὅλες τὶς λεπτομέρειές της μιὰ σύγχρονη ὁλλανδικὴ πόλη.

Τὸν θεμέλιο λίθο, δηλαδὴ τὰ πρῶτα κεφάλαια γιὰ τὴν κατασκευή της, τὰ ἔβαλε κάποιος κύριος Μαντοῦρο, γιὰ νὰ τιμήση τὴ μνήμη τοῦ γιοῦ του ποὺ ἔπεσε ἡρωϊκὰ στὴν Ἀντίσταση. Αὐτὸς χάρισε καὶ τ' ὄνομά του στὴν Μαντουροντάμ, ποὺ μὲ τὴ σειρὰ της προσφέρει ὅλες τὶς εἰσπράξεις ἀπὸ τὰ εἰσιτήρια τῶν ἐπισκεπτῶν ὑπὲρ τοῦ Φοιτητικοῦ Σανατορίου.

Ἡ πρωτότυπη αὐτὴ μικρογραφία πόλεως βρίσκεται στὴ Χάγη καὶ καταλαμβάνει ἔκταση περίπου 14.500 τετραγωνικῶν μέτρων. Οἱ κατασκευαστὲς της κατόρθωσαν, μὲ τέχνη καὶ ὑπομονή, ν' ἀπομιμηθοῦν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ ποὺ συναντᾶ κανεὶς στὶς ὁλλανδικὲς πόλεις. Πίσω ἀπὸ τὰ πολιὰ τείχη μὲ τὶς ὠχυρωμένες τους πύλες βρίσκονται τὸ δουκικὸ κάστρο, ἡ τυπικὴ μεσαιωνικὴ ἀγορά, πλῆθος γοτθικῶν σπιτιῶν καί, φυσικά, οἱ ἀπαραίτητοι ἀνεμόμυλοι καὶ τὰ σχετικὰ κανάλια. Οἱ συνοικίες ἔχουν μοντέρνα σπίτια, κοσμοθριθεῖς ἐμπορικοὺς δρόμους, θέατρα κλπ. Τὸ ἀεροδρόμιο βρίσκεται στὰ περίχωρα καὶ τὴ νύχτα δὲν παραλείπεται ν' ἀνάβουν στὸ διάδρομο προσγειώσεως τὰ καθωρισμένα διεθνῆ σήματα. Ὑπάρχει, βέβαια, καὶ ὁ σιδηροδρομικὸς σταθμὸς μὲ ὅλες τὶς ἐγκαταστάσεις γιὰ τὴν κίνηση διεθνῶν συρμῶν. Στὸ λιμάνι δένουν ὑπερωκεάνια καὶ ἀπὸ τὴν παραλία της δὲν λείπει ἡ κοσμικὴ πλάζ.

Καὶ μιὰ ἐνδιαφέρουσα λεπτομέρεια γιὰ ὅσους σκοπεύουν νὰ ταξιδέψουν στὴν Μαντουροντάμ. Τὸ μοναδικό της κτίριο σὲ φυσικὸ μέγεθος εἶναι ἕνα ἐστιατόριο, πάντοτε πρόθυμο νὰ καλοδεχτῆ τοὺς πολυπληθεῖς ἐπισκέπτες ποὺ κατακλύζουν τὴ μοντέρνα Λιλλιπούτη. Εὐτυχῶς, οὔτε καὶ μὲ ἄσπρα μαλλιὰ παύουμε κατὰ βάθος νὰ εἴμαστε παιδιά. ■■■

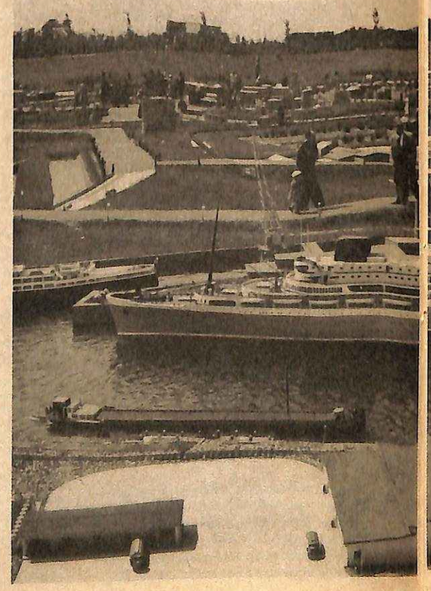

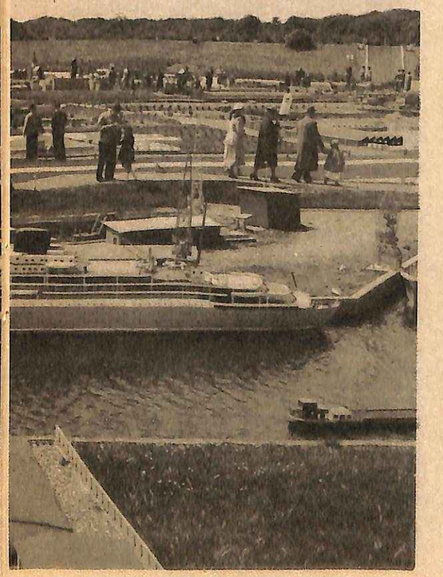

ΜΙΑ ΣΤΕΡΝΗ ΜΑΤΙΑ στὴ γιορτινὴ καὶ σημαιοστόλιστη Λεωφόρο τῆς Μαντουροντάμ, καὶ ἂς ἀποχαιρετίσουν τὴ μαγεία, μικροὶ καὶ μεγάλοι. Ἡ χώρα αὐτὴ τοῦ παραμυθιοῦ, ἀλίμονο, τελειώνει ἐδῶ.

Η ΜΟΙΡΑ ΤΗΣ ΚΟΖΙΜΑ

ΥΠΟ ΓΚΕΡΤΥ ΚΟΛΙΝ

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ:

Ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ πρωτοσυναντήθηκαν, ἡ κόμισσα Μαρία ντ' Ἀγκοὺ κι' ὁ νεαρός, ἀλλὰ διάσημος κιόλας βιρτουόζος Φρὰντς Λίστ, ἀγαπήθηκαν. Ἐγκαταλείποντας τὸν ἄνδρα της, ἡ Μαρία συμμερίζεται τὴν ζωὴ τοῦ Φράντς. Ἀλλὰ ἡ ζωὴ τοῦ πιανίστα, ποὺ τὸν ἀναγκάζει νὰ βρίσκεται μακρυὰ ἀπ' τὴ γυναῖκα του, καὶ τὸ εἰδύλλιό του μὲ τὴν διάσημη τυχοδιώκτρια Λόλα Μοντὲζ, προκαλοῦν τὸν χωρισμό τους. Οἱ δυὸ κόρες τους —ἡ Μπλαντὶν κ' ἡ Κοζίμα— μένουν μὲ τὴ γιαγιά τους, τὴ μητέρα τοῦ Λίστ, καὶ ὑποφέρουν ἀπ' τὸ δράμα τῶν γονέων τους.

19

Στὶς 22 Ὀκτωβρίου 1842, στὶς 6 τὸ βράδυ, ἡ αὐλαία τῆς νέας ὄπερας τῆς Δρέσδης ὑψωνόταν γιὰ μιὰ πρεμιέρα: Ἡ κυρία Σρέντερ - Ντέβριεντ κι' ὁ τενόρος Τίχατσεκ ἐρμήνευαν τοὺς κύριους ρόλους τοῦ «Ριέντσι», μιᾶς ὄπερας σὲ πέντε πράξεις τοῦ Ριχάρδου Βάγνερ. Ἦταν μεσάνυχτα ὅταν τελείωσε ἡ πέμπτη πράξη. Οἱ θεαταί, πτώματα ἀπ' τὴν κούραση, τοὺς ἤχους καὶ τὸν ἐνθουσιασμό, σηκώθηκαν γιὰ νὰ χειροκροτήσουν καὶ νὰ ἐπευφημήσουν καὶ κάποιος ἀπ' τὰ παρασκήνια ἔσπρωξε τὸν συνθέτη στὴ σκηνή. Ἐμφανίστηκε ἀνάμεσα στοὺς ἐπιβλητικούς ἐρμηνευτάς του, μικρόσωμος, ἀσθενικός, πολὺ χλωμός καὶ χαμένος. Τὸ κεφάλι του γύριζε. Τὸν εἶχε πιάσει μιὰ ἐξαιρετικὴ συγκίνηση, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ συγκριθῆ μὲ ὅ,τι εἶχε νοιώσει ἄλλοτε, καὶ τοῦ ἐρχόταν νὰ κλάψη καὶ νὰ ψελλίση ἄναρθρα λόγια. Μόνο τὰ ψελλίσματα θὰ μποροῦσαν νὰ ἐκφράσουν τὸν συγκεχυμένο ὄγκο τῶν ἐντυπώσεών του — τὴν ἀνακούφιση, τὴ χαρά, τὸ αἴσθημα τῆς δικαιώσεως, τὴν ἐπίγνωση ὅτι ὄχι μόνο τὸν ἄκουσαν, ἀλλὰ καὶ τὸν κατάλαβαν καὶ τὸν ἀγάπησαν — κ' ἐκείνη τὴν ἰδιαίτερη εὐτυχία ποὺ τοῦ προκαλοῦσε τὸ γεγονὸς ὅτι τὸν ἐπευφημοῦσαν στὴν πόλη ὅπου εἶχε ζήσει παιδί, ὅπου ἦταν κάποτε ἕνα συνηθισμένο ἀγοράκι κ' ὅπου εἶχε γίνει τώρα σπουδαῖος ἄνθρωπος...

Σ' ἕνα θεωρεῖο εἶδε τὴν Μίννα ποὺ ἔκλαιγε καὶ τοῦ ἀνέθηκαν δάκρυα στὰ μάτια κ' αἰσθάνθηκε γεμᾶτος εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴ μοῖρα καὶ τοὺς θεούς, ποὺ τοῦδιναν αὐτὴ τὴ διπλὴ χαρά: Τὸν θρίαμβο καὶ τὴ συγκίνηση τῆς Μίννας. Εἶχε ζήσει πέντε ὀδυνηρὰ χρόνια. Εἶχε κάνει κ' εἶχε ἀπαιτήσει πολλὲς θυσίες. Εἶχε ὑποφέρει μὲ πολλοὺς τρόπους, ἀλλὰ τίποτα δὲν εἶχε πιὰ τόση σημασία, ὅση ἡ καινούργια ζωή ποὺ ἀνοιγόταν μπροστά του. Χαμογέλασε στὴν ἰδέα πὼς θὰ πήγαινε σὲ λίγο γιὰ προσκύνημα στὸ Μπλέζεβιτς καὶ πὼς θἄβλεπε τὸν ἑαυτό του ὅπως ἦταν πρὶν ἀπὸ πέντε χρόνια, τότε ποὺ ἡ Μίννα εἶχε χαθῆ καὶ μαζύ της καὶ ἡ ψυχή του. Τὸ βιβλίο τῶν Μποῦλβερ - Λύττον τὸν εἶχε σώσει, καὶ τότε ποὺ ἔφυγε ἀπ' τὸ Μπλέζεβιτς γιὰ τὴ Ρίγα δὲν εἶχε τίποτα σημαντικὸ μαζύ του, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ τὸ βιβλίο, ἔστω κι' ἄν δὲν τὄξερε.

Τί παράξενα ποὺ ἦταν αὐτὰ τὰ πέντε χρόνια! Εἶχε φύγει ἀπελπισμένος καὶ χωρὶς θάρρος, ἀφάντασται ταπεινωμένος σὰν ἄνδρας καὶ σὰν καλλιτέχνης, ἀποφασισμένος νὰ πάρη διαζύγιο, ἀλλὰ κ' ἔτοιμος νὰ δικαιωθῆ στὰ μάτια τῆς ἄπισης μουγυναίκας του, ν' ἀφιερωθῆ στὴν ἐπιμορικὴ μουσική, γιὰ νὰ τῆς δείξη τί ἦταν ἄξιος νὰ κάνη.

Ὅμως τὸ βαθύτερο ἐγώ του εἶχε σταθῆ πιὸ δυνατό. Εἶχε ἐγκαταλείψει τὴν «Χαρούμενη οἰκογένεια τῆς ἀρκούδας» κ' ἔκανε ὄπερα τὸν «Ριέντσι». Κ' ἡ Μίννα εἶχε γυρίσει μετανοιωμένη. Εἶχε ἔρθει νὰ τὸν βρῆ στὴ Ρίγα κι' ἀργότερα, ἀφοῦ τὸ διευθυντοῦ ὀρχήστρας, ἀηδιασμένος ἀπ' τοὺς ἠθοποιοὺς καὶ τὴν μέτρια μουσικὴ ποὺ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτελῆ, ἀποφάσισε νὰ γυρίση στὸ Παρίσι καὶ νὰ δοκιμάση τὴν τύχη του, ἡ Μίννα τὸν ἀκολούθησε. Στάθηκε ὁ καλός του ἄγγελος καὶ τὸ στήριγμά του στὰ χρόνια τῆς ἀθλιότητος, γιατὶ δὲν εἶχε γνωρίσει παρὰ ἀθλιότητα στὸ Παρίσι, τὴν πόλη αὐτὴ ὅπου κάθε ἄνθρωπος μὲ ταλέντο εἶναι σίγουρος πὼς θὰ βρῆ ἕναν πενιχρὸ τρόπο νὰ ζήση, ἀλλὰ ὅπου εἶναι τόσο δύσκολο ν' ἀναγνωρισθῆ τὸ ταλέντο του. Ναί, ἡ Μίννα εἶχε φερθῆ θαυμάσια. Τοῦ ἔδειξε ἀγάπη, ὑπῆρξε θαρραλέα, ἐνεργητικὴ καὶ δὲν τῆς ξέφυγε τὸ παραμικρὸ παράπονο.

Ὁ Ριχάρδος δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα νὰ διαλυθῆ τὸ πλῆθος γιὰ νὰ μείνη μόνος μαζύ της, νὰ τὴν πάρη στὴν ἀγκαλιά του καὶ νὰ τὴν εὐχαριστήση. Θὰ τὸν εὐχαριστοῦσε κ' ἐκείνη καὶ θὰ συγχωροῦσαν κ' οἱ δυὸ τὰ λάθη τους, θὰ θρηνοῦσαν γιὰ τὶς ἀτυχίες τοῦ παρελθόντος καὶ τίποτα πιὰ δὲν θὰ τοὺς χώριζε...

Ἕξη χρόνια ἀργότερα, τί ἤμενε ἀπ' αὐτὴ τὴ μοναδικὴ στιγμή, ἀπ' αὐτὴ τὴν κεραυνοβόλο εὐτυχία;

Ὁ Ριχάρδος Βάγνερ, καθισμένος μπροστὰ στὸ γραφεῖο του, κοιτοῦσε τὰ δένδρα τοῦ κήπου, ποὺ τὸ φθινόπωρο τὰ γύμνωνε ἀπ' τὰ φύλλα τους. Ἕνα ἀκόμα καλοκαίρι τελείωσε, τὸ 360 καλοκαίρι τῆς ζωῆς του, καί, μὲ σφιγμένη καρδιά, ὁ συνθέτης κοίταζε τὰ δένδρα. Ὁ ἄνεμος φυσοῦσε δυνατά, παίρνοντας κάθε φορὰ ἕνα σωρὸ νεκρὰ φύλλα. Οἱ ἀλλέες τοῦ κήπου ἦταν σκεπασμένες μ' αὐτὰ τὰ χρυσὰ φύλλα, ποὺ εἶχαν μιὰ μελαγχολικὴ, μεγαλόπρεπη ὁμορφιά. Στὸ γραφεῖο του ἐπάνω βρισκόταν ἕνα χονδρὸ δερματόδετο τετράδιο, ἡ παρτιτούρα τοῦ «Λόενγκριν», τῆς τελευταίας του ὄπερας. Τὸ ἄνοιξε, ξεφύλλισε τὶς πρῶτες σελίδες. Ἔλεγαν ὅτι κανεὶς δὲν ἔγραφε τὴν μουσικὴ τόσο καθαρά, τόσο κομψά, ὅσο αὐτός. Γέλασε πικρὰ καθὼς τὸ θυμήθηκε αὐτὸ κι' ἄφησε νὰ πέση τὰ κάλυμμα τοῦ χειρογράφου. Τὸ ἔλεγαν αὐτό, μὰ δὲν ἀνέβαζαν τὴν ὄπερά του! Ἐγκωμίαζαν τὸ γράψιμό του! Πάει καλὰ ποὺ δὲν τὸν ἔπαιρναν γιὰ ἀντιγραφέα!

Ξανακοίταξε πάλι τὰ ξεφὰ φύλλα ποὺ στροβιλίζονταν ἔξω καὶ νόμισε πὼς εἶδε μιὰ εἰκόνα τῆς ζωῆς του σ' αὐτὸ τὸ ἀκαθόριστο σύνολο μεγαλείου, μελαγχολίας καὶ θαμποῦ χρυσαφιοῦ. Ναί, αὐτὸ ἦταν ἡ ζωή του: Κάτι λαμπερό, κάτι θαμπό καὶ ἀταδικασμένο σὲ γρήγορο θάνατο...

Ἡ Μίννα ἦταν τώρα εὐχαριστημένη. Εἶχε μιὰ ὡραία κατοικία κι' ὁ Ριχάρδος, μετὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ «Ριέντσι», τοῦ «Ἰπτάμενου Ὁλλανδοῦ» καὶ τοῦ «Ταγχώϋζερ», εἶχε γίνει διευθυντὴς τῆς βασιλικῆς ὀρχήστρας κ' ἦταν σημαντικὸ πρόσωπο στὴν Δρέσδη. Ἡ Μίννα δὲν ἔβλεπε τὴν ἀποθάρρυνση ποὺ ἔπιανε καμμιὰ φορὰ τὸν Ριχάρδο ἤ, ἄν τὴν ἔβλεπε, ἱκανοποιόταν μὲ τὴν ἐξήγηση πὼς ὁ Ριχάρδος ζοῦσε «σ' ἕναν ἄλλο κόσμο» ἀπ' τὸν δικό της. Δὲν φανταζόταν πὼς ὑπῆρχαν ἄλλες ἀνάγκες ἔξω ἀπ' τὶς σωματικές καὶ παρ' ὅλο ποὺ ἦταν ἀφοσιωμένη σ'ζυγος κ' ὁ Ριχάρδος αἰσθανόταν μεγάλη τρυφερότητα γι' αὐτήν, ὁ μουσικὸς διατηροῦσε μέσα του μιὰ μυστικὴ κι' ὀδυνηρὴ λύπη: Ὁ συζυγικὸς τὸν ἔρως εἶχε ἐλάχιστα κοινὰ πράγματα μὲ τὸ πάθος καὶ τὴν πίστη, ποὺ ἦταν τὸ θέμα τῶν μελοδραμάτων του.

Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, κανεὶς δὲν φαινόταν νὰ καταλαβαίνη πὼς βρισκόταν στὰ πρόθυρα τῆς ἀνακαλύψεως μιᾶς καινοῦργιας τέχνης, τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ὀνείρων ἑνὸς Γκλούκ, ἑνὸς Βέμπερ, τῆς μεταβολῆς τῆς ὄπερας ἀπὸ κάτι ἁπλῶς διασκεδαστικό, σὲ μιὰ εὐγενῆ καὶ πλήρη ἔκφραση ἀνθρώπινου πάθους. Ὑπάρχει πικρότερη μοῖρα ἀπὸ κείνην τοῦ καλλιτέχνη, τοῦ ὁποίου ὁ κόσμος ἀρνεῖται ν' ἀκούση τὸ μήνυμα;

Εὐτυχῶς πλησίαζε ἡ ἐποχή ποὺ οἱ καλλιτέχνες θ' ἀπελευθερώνονταν ἀπ' τοὺς αὐλικοὺς, τὶς ὑποκλίσεις, τὶς ἐλεημοσύνες καὶ τὰ διάφορα ἐμπόδια. Στὴ Γαλλία, γιὰ δεύτερη φορὰ μέσα σὲ πενῆντα χρόνια, ὁ λαὸς εἶχε διώξει τοὺς βασιλιάδες, εἶχε ἀνακηρύξει δημοκρατία. Ἡ Αὐστρία ἦταν ταραγμένη, οἱ Τσέχοι ἐπαναστατοῦσαν κι' ἀκόμα καὶ στὴ Δρέσδη ὑπῆρχαν ἄνθρωποι ποὺ ἐργάζονταν μυστικά, ποὺ προετοίμαζαν τὴν καινούργια ἐποχή, τὴν ἐποχή ποὺ ἕνας Ριχάρδος Βάγνερ θἄβρισκε τὴ θέση του.

Ἐκείνη τὴ στιγμή, μιὰ κραυγὴ ἀντήχησε, μιὰ λέξη, ποὺ τὴ σφύριζε μιὰ ἀνθρώπινη φωνή:

—Ριχάρδε!

Ὁ Πάπο, ὁ παπαγάλος, φώναζε τὸ ἀφεντικό του. Ὅταν ἄρχιζε νὰ νυχτώνη κι' ὁ Πάπο ἔκρινε πὼς οἱ ὧρες τῆς ἐργασίας εἶχαν κρατήσει ἀρκετά, ἔβγαζε αὐτὴ τὴ φωνή...

Ὁ Ριχάρδος χαμογέλασε. Ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι μελαγχολικός κι' ἀβέβαιος γιὰ τὸ μέλλον, μὰ εἶχε μερικοὺς λόγους νὰ ἐλπίζη: Εἶχε τὴ στοργὴ τῆς Μίννας καὶ τοῦ Πάπο, τὸν ἐπαναστατικὸ ἀναβρασμὸ ποὺ συγκλόνιζε τὴν Εὐρώπη καὶ μερικές καινούργιες φιλίες, ποὺ ἔρχονταν πρὸς τὸ μέρος του σὰν ἕνα λαμπρὸ φῶς: Ὑπῆρχε λ.χ. αὐτὸς ὁ νεαρὸς Χάνς φὸν Μπύλωφ, σπουδαστὴς τῆς νομικῆς, ποὺ ἤθελε ν' ἀφιερώση τὴ ζωή του στὴ μουσικὴ καὶ εἰδικὰ στὸ Βάγνερ, αὐτὴ ἡ νεαρὴ πιανίστα, ἡ νεώτατη κυρία Λωσσύ, ποὺ εἶχε ἔρθει ἀπ' τὴ Γαλλία γιὰ νὰ τὸν δῆ καὶ νὰ τὸν ἀκούση, κι' ἀκόμα αὐτὴ ἡ ἐκκεντρικὴ πριγκίπισσα τοῦ Σάϋν - Βίττγκενστάϊν, ποὺ εἶχε ἔρθει στὴ Δρέσδη γιὰ ν' ἀκούση τὸν «Ταγχώϋζερ» καὶ ν' ἀναφέρη σχετικὰ στὸν Φράντς Λίστ.

Ὑπῆρχε καὶ ὁ Φράντς Λίστ. Εἶχε περάσει πολὺς καιρὸς ἀπὸ τότε ποὺ ὁ βιρτουόζος εἶχε μπῆ στὸ καμαρίνι τοῦ Γιόζεφ Τίχατσεκ γιὰ νὰ συγχαρῆ τὸν Βάγνερ γιὰ τὸν «Ριέντσι» του κ' εἶχε θαναβγῆ μὲ τὴν Λόλα Μοντέζ. Ἀπὸ τότε, ἡ Λόλα Μοντέζ εἶχε γίνει σχεδὸν βασίλισσα στὸ Μόναχο καὶ τὸ πάθος ποὺ εἶχε νοιώσει γι' αὐτὴν ὁ Λουδοβίκος Α' τῆς Βαυαρίας εἶχε ἀναγκάσει τὸν μονάρχη νὰ παραιτηθῆ. Στὸ Μόναχο εἶχε σημειωθῆ ἀναβρασμός, κ' ἡ ὡραία τυχοδιώκτρια εἶχε φύγει ὅπως ἤρθε, μὲ μυστήριο καὶ θόρυβο...

Στὸ καμαρίνι τοῦ Γιόζεφ Τίχατσεκ, ὁ Βάγνερ δὲν εἶχε νοιώσει παρὰ περιφρόνηση γιὰ τὸν Φράντς Λίστ, μὰ τώρα, ἄρχιζε νὰ τὸν σκέπτεται μὲ ἐκτίμηση. Ἔλεγαν πὼς ὁ βιρτουόζος ἤθελε στὸ ἑξῆς ν' ἀφιερωθῆ στὴ σύνθεση καλύτερης μουσικῆς, στὴ Βαϋμάρη, ὅπου ἡ θέση του εἶχε γίνει μόνιμη.

Ἔλεγαν ἐπίσης ὅτι ἡ πριγκίπισσα τοῦ Σάϋν - Βίττγκενστάϊν, μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ πλούσιες καὶ πιὸ ἐξαιρετικὲς γυναῖκες τῆς Ρωσίας, εἶχε ἐγκαταλείψει τὰ πάντα γιὰ νὰ τὸν ἀκολουθήση κ' εἶχε ἐγκατασταθῆ κ' αὐτὴ στὴ Βαϋμάρη, γιὰ νὰ τὸν περιποιῆται καὶ ν' ἀφιερώση τὴ ζωή της στὴ δική του.

Ἀλλὰ ἡ πιὸ μεγάλη αἰτία ποὺ εἶχε ὁ Βάγνερ νὰ ἐλπίζη ἦταν ἡ πεποίθησή του στὸν ἑαυτό του. Ἦταν μιὰ πεποίθηση τρομακτική, ἐμφύτη. Ὁ Ριχάρδος συνέβαινε συχνὰ ν' ἀμφιβάλλη γιὰ τὸν κόσμο. Ὅμως, δὲν ἀμφέβαλλε ποτέ γιὰ τὸν ἑαυτό του.

Ἦταν τριανταέξη ἐτῶν. Δὲν ἦταν πολὺ ὡραῖος, ἀλλὰ τὸ μικρὸ νευρικὸ σῶμα του ἔδινε μιὰ ἐντύπωση μεγάλης ἐνεργητικότητος καὶ ζωτικότητος. Εἶχε μεγάλο μέτωπο καὶ μεγάλο πηγούνι. Καὶ κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ ξεχάση, ὅταν τὰ εἶχε δῆ μιὰ φορά, αὐτὰ τὰ ὀλοζώντανα μάτια, ποὺ περιεῖχαν κιόλας τὸν κόσμο, ἀλλὰ δὲν ἔπαυαν νὰ στηλώνωνται ἀπάνω του μὲ ἀκόρεστη περιέργεια καὶ διεισδυτικὴ ἀγάπη...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Στὴ Γαλλία, ἡ Δεύτερη Δημοκρατία ἔδωσε στὸν ἑαυτό της ἕναν πρόεδρο, ποὺ δὲν θἄβλεπε τὴν ὥρα νὰ τὴν πνίξη. Στὴ Δρέσδη, ὁ Βάγνερ ἐρωτοτροποῦσε ἐπικίνδυνα μὲ τὰ ἐξτρεμιστικὰ κόμματα, καὶ στὴ Βαϋμάρη, ὁ Φράντς Λίστ ἐτοιμαζόταν νὰ παντρευτῆ. Τὸ 1848 ἦταν μιὰ χρονιὰ ἀνήσυχη καὶ σημαντικὴ γιὰ τὰ ἔθνη καὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ Κοζίμα ἔκανε τὴν πρώτη της μετάληψη τὸ καλοκαίρι τοῦ 1849, χωρὶς νὰ εἶναι μπροστὰ οὔτε ὁ πατέρας της, οὔτε ἡ μητέρα της. Ἦταν ἕντεκα ἐτῶν. Ἡ Κοζίμα κ' ἡ Μπλαντὶν εἶχαν πάψει πιὰ νὰ ρωτοῦν νέα γιὰ τὴ μαμά τους, ἀλλὰ προσεύχονταν κάθε βράδυ γι' αὐτήν. Μιὰ μέρα, ἡ γιαγιὰ τους τοὺς ἀνήγγειλε ὅτι ὁ πατέρας τους θὰ παντρευόταν. Εἶπε πὼς ὁ μπαμπᾶς ἦταν τώρα στὴ Βαϋμάρη, πὼς ὑπῆρχε ἐκεῖ καὶ μιὰ πριγκίπισσα καὶ πὼς οἱ δυὸ τους ἤθελαν νὰ παντρευτοῦν. Ἡ πριγκίπισσα ἤθελε νὰ γνωρίση τὰ παιδιά, γιατὶ θεωροῦσε κιόλας τὸν ἑαυτό της σὰν μητέρα τους. Ἡ γιαγιὰ πρόσθεσε πὼς εἶχε ἕνα κοριτσάκι στὴν ἡλικία τῆς Κοζίμα καὶ πὼς θἄταν ἡ ἀδελφούλα της. Ἡ Κοζίμα ἄκουσε τὴν εἴδηση μὲ φαινομενικὴ ἀδιαφορία, ἀλλὰ στὸ βάθος κάθε ἄλλο παρὰ ἀδιάφορη ἦταν. Δὲν ἔπαυε νὰ σκέπτεται αὐτὴ τὴν καινούργια μητέρα, ποὺ τῆς φαινόταν περιττή, ἀφοῦ εἶχε μιὰ πραγματικὴ μητέρα, ἀλλὰ καὶ ποὺ τῆς ἄναβε τὴ φαντασία, γιατὶ ἦταν πριγκίπισσα... Ὅμως, δὲν ἤθελε ν' ἀσχολῆται μὲ τὶς «ἱστορίες τῶν μεγάλων». Εἶχε πικρὴ πεῖρα γι' αὐτές κ' ἤθελε νὰ κρατήση τὴν καρδιά της ἀλώβητη. Τῆς ἄρεσε ἡ ἱστορία κ' ἡ λογοτεχνία. Ὅπως ἡ μητέρα της, παραμέριζε τὴν ζωὴ τῆς καρδιᾶς καὶ γύρευε παρηγοριὰ στὴ ζωὴ τοῦ πνεύματος.

Στὴ Βαϋμάρη, ἡ πριγκίπισσα Καρολῖνα τοῦ Σάϋν - Βίττγκενστάϊν κρατοῦσε τώρα σταθερὰ στὰ χεράκια της τὴ μοῖρα τοῦ Φράντς Λίστ.

Ἡ πολὺ μεγάλη ἀγάπη της κ' ἡ πολὺ μεγάλη

ζωντάνια της δὲν ἄφηναν στὸν Λίστ οὔτε στιγμὴ ἡσυχίας. Ὁ γάμος, ποὺ ἀπαιτοῦσε τὴν ἄδεια τοῦ Τσάρου, ἦταν πολὺ πιὸ δύσκολος, ἀλίμονο, ἀπ' ὅ,τι εἶχε φαντασθῆ. Ἀλλὰ ὁ Φράντς τὴ λάτρευε καὶ κάτω ἀπ' τὴν ἔμπνευσή της, συνέθετε πολλὴ μουσική. Κάθε φράση τῆς πριγκίπισσας, ἦταν γι' αὐτὸν ἕνα ρητὸ τοῦ Εὐαγγελίου. Ὅταν ἀνέλαβε τὴν ἐκπαίδευση τῶν δυὸ ξανθῶν κοριτσιῶν τῆς Μαρίας ντ' Ἀγκού, εὐχαρίστησε τὸν οὐρανό, σὰν κεραυνοβολημένος ἀπ' τὴ χαρά του. Δὲν σκέφτηκε οὔτε στιγμὴ πὼς τὰ παιδιὰ ὑπῆρχαν γιὰ τὸν ἑαυτό τους, δὲν τἄβλεπε παρὰ σύμφωνα μὲ τὴν ἰδέα ποὺ εἶχε δημιουργήσει γι' αὐτά, σὰν ἕνα εἶδος ἰδεωδῶν πλασμάτων, ποὺ δὲν ἔπρεπε ν' ἀσχολῆται μὲ τὶς ἐπιθυμίες καὶ τὶς ἀπολαύσεις τους.

Ἔτσι, καθωρίστηκε ἡ «καινούργια ζωή» τῆς Μπλαντὶν καὶ τῆς Κοζίμα μὲ τὸν ἀκόλουθο τρόπο: Βρέθηκε στὸ Παρίσι ἕνα διαμέρισμα καὶ βρέθηκε ἐπίσης μιὰ γκουβερνάντα — ἡ κυρία Πατερσί, ποὺ εἶχε ἀναλάβει διαδοχικὰ τὴν ἀνατροφὴ τῆς μαρκησίας ντὲ Φουντρά, τῆς κομίσσης ντὲ Τέρν, τῆς μαρκησίας ντὲ Σαϊντ - Γλὼ καὶ τῆς πριγκίπισσας τοῦ Βαγκράμ.

—Ἄλλη μιὰ μητέρα γιὰ τὰ καημένα τὰ κορι**τσάκια**! φώναξε ἡ γιαγιὰ τῆς Κοζίμα καὶ τῆς Μπλαντίν, ὅταν ὁ γιός της τὴν εἰδοποίησε γιὰ τὴν ἀπόφασή του. Ἔτσι ἦταν ὁ Φράντς: Τὸν ἔπιανε ἐνθουσιασμὸς μπροστὰ στὶς ὡραῖες κυρίες μὲ τοὺς πολλοὺς τίτλους. Ἐδίνε, λοιπόν, στὰ παιδιά του μιὰ τρίτη μητέρα, ποὺ εἶχε ἐκπαιδεύσει πριγκίπισσες καὶ μαρκησίες....

Ἡ κυρία Πατερσί ἔφτασε στὰ τέλη Σεπτεμβρίου. Θἄταν ἕνας μήνας ποὺ ἡ Μπλαντὶν κ' ἡ Κοζίμα εἶχαν μετακομίσει καὶ ζοῦσαν σ' ἕνα καινούργιο σπίτι, στὴν ὁδὸ Καζιμίρ Περιέ, ὑπὸ τὴν διεύθυνση τῆς κυρίας ντὲ Σαϊν - Μάρς, ἀδελφῆς τῆς κυρίας Πατερσί. Οἱ δυὸ μικρές θὰ προτιμοῦσαν, βέβαια, τὴν παλιά τους ζωή, ποὺ ἦταν μοιρασμένη ἀνάμεσα στὴ φιλία πρὸς τὴν κυρία Μπερνάρ καὶ στὴ στοργή τους γιὰ τὴ γιαγιά τους. Τὴν κυρία ντὲ Σαϊν - Μάρς καὶ τὴν κυρία Πατερσί τὶς εἶδαν μὲ ἀδιαφορία. Γιὰ νὰ βοηθήσουν τὶς μικρές νὰ τοὺς ἀναγνωρίσουν ὡς κηδεμόνες τους, οἱ δυὸ ἐρασταὶ τῆς Βαϋμάρης εἶχαν τὴν ἰδιαφυῆ ἰδέα νὰ ἐμπιστευθοῦν στὴν κυρία Πατερσί τὸ καθῆκον νὰ διαφωτίση τὴν Μπλαντὶν σχετικὰ μὲ τὸ «μυστικὸ τῆς γεννήσεώς της». Ἔτσι, ἡ μικρὴ ἔμαθε — ὄχι χωρὶς ἐσωτερικὴ ἀναστάτωση —πὼς ἦταν παιδὶ τοῦ ἔρωτος...

Πλησίαζε πιὰ τὰ δεκαπέντε. Ἡ καρδιά της καὶ τὸ σῶμα της τῆς ἔλεγαν πὼς ἦταν πιὰ γυναίκα, κ' ὅταν συλλογιζόταν ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα, οἱ σκέψεις της πήγαιναν στὴ μητέρα της. Ἀγαποῦσε τὴ μητέρα της, τὴ θαύμαζε, τὴ σεβόταν. Ἀπ' τὰ παιδικά της χρόνια εἶχε ἐπιθυμήσει νὰ τῆς μοιάση καὶ δὲν μποροῦσε νὰ παραδεχτῆ πὼς ἡ μητέρα της εἶχε κάνει ποτέ κάτι τὸ ἀξιοκατάκριτο. Θἄθελε ν' ἀκούση ἀπ' τὸ στόμα τῆς ἴδιας τῆς μητέρας της ὅλη τὴν ἱστορία, νὰ τῆς ἐξηγήση πὼς ἦταν δυνατὸν ἕνας ἔρως ν' ἀναστατώση μιὰ ζωή.

Ἔγραψε στὴ μητέρα της καὶ τῆς πρότεινε μιὰ μυστικὴ συνάντηση — γιατὶ ὁ πατέρας τους τοὺς εἶχε ἀπαγορεύσει νὰ τὴν βλέπουν — ἀλλὰ ἡ Μαρία ντ' Ἀγκοὺ δὲν εἶχε ἔρθει σ' αὐτὸ τὸ ραντεβοῦ κ' ἡ ἀπογοήτευση τῆς νέας ἦταν πολὺ μεγάλη. Τότε μίλησε στὴν Κοζίμα, παρ' ὅλο ποὺ ἡ τελευταία ἦταν παιδί, γιατὶ δὲν εἶχε κανέναν ἄλλο νὰ μιλήση: Ἡ γιαγιὰ δὲν ἀγαποῦσε τὴν μητέρα της, κι' ἄλλωστε, ἦταν πολὺ γριά...

Ἡ Κοζίμα τὴν ἄκουσε χωρὶς νὰ τὴν διακόψη κ' ἔπειτα εἶπε πὼς ὅλ' αὐτὰ δὲν τὴν ἐνδιέφεραν. Σηκώθηκε, πῆγε πρὸς τὸ παράθυρο καὶ κοίταξε τὴ βροχὴ ποὺ ἔπεφτε.

Ἡ Μπλαντὶν πῆγε πρὸς τὸ μέρος της, τὴν ἔπιασε ἀπ' τοὺς ὤμους καὶ τὴν ἀνάγκασε νὰ γυρίση. Τότε παρατήρησε πὼς ἡ μικρὴ ἔκλαιγε. Τὰ δάκρυα κυλοῦσαν στὰ μάγουλά της σὰν τὴν βροχὴ στὰ τζάμια. Ἡ Μπλαντὶν θέλησε νὰ τὴν ἀγκαλιάση, μὰ ἐκείνη τὴν ἔσπρωξε καὶ πῆγε νὰ καθήση, πάντα κλαίγοντας καὶ πάντα βουβή.

—Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ κλαῖς, εἶπε τέλος ἡ Μπλαντίν. Στὸ κάτω - κάτω, δὲν εἶναι τόσο τρομερό! Ἡ κυρία Πατερσί λέει πὼς ἡ ἀγάπη τοῦ πατέρα μας κ' οἱ φροντίδες του γιὰ μᾶς, ἐνισχύουν πολὺ τὴ δύσκολη θέση μας... Ἔχομε τ' ὄνομα τοῦ μπαμπᾶ, κι' ἄν ὁ κόσμος μᾶς δῆ νὰ κάνομε μιὰ ζωὴ τίμια καὶ ἥσυχη, τίποτα δὲν θὰ μᾶς ἐμποδίση νὰ παντρευτοῦμε...

—Νὰ παντρευτοῦμε! ξέσπασε ἡ Κοζίμα. Μπορεῖς νὰ πῆς ἀπὸ μέρους μου στὴν κυρία Πατερσί πὼς, ἐγὼ τουλάχιστον, δὲν πρόκειται νὰ παντρευτῶ ποτέ!

—Αὐτὸ ποὺ λές εἶναι γελοῖο, παρατήρησε ἡ Μπλαντίν. Τὰ κορίτσια ἔχουν γίνει γιὰ νὰ παντρεύωνται!

—Νὰ παντρεύωνται κ' ἔπειτα νὰ ἐγκαταλείπουν τοὺς ἄνδρες τους καὶ νὰ φέρνουν στὸν κόσμο νόθα!

—Τί ξέρεις ἐσὺ ἀπ' αὐτά, Κοζίμα;

Ἡ Μπλαντὶν ἄρχιζε νὰ μετανοῆ, ποὺ εἶχε μιλήσει τόσο πολύ.

—Τὸ ἤξερα πάντα, ἔκανε ἡ Κοζίμα μὲ λυπημένη φωνή. Τὸ ἤξερα πάντα πὼς δὲν εἴμαστε ἐμεῖς σὰν τ' ἄλλα παιδιά. Τοὺς μισῶ!

—Ποιοὺς μισεῖς, Κοζίμα;

—Τὸν μπαμπά, τὴ μαμά, ὅλο τὸν κόσμο... Τοὺς μισῶ, ἐπειδὴ μᾶς τὸκαναν αὐτό! Τοὺς μισῶ ἐπειδὴ μᾶς γέννησαν καὶ μᾶς ἔκαναν νὰ ὑποφέρομε τόσο πολύ...

—Μὰ δὲν ξέρεις τίποτα! εἶπε ἡ Μπλαντίν. Ξέρομε τόσο λίγα πράγματα! Θὰ ἤθελα νὰ ἰδῶ τὴν μαμά καὶ νὰ τὴν ρωτήσω, ἀλλὰ δὲν ἤρθε... Ἡ μαμὰ δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη κάνει κάτι κακό, Κοζίμα. Εἶναι τόσο ὡραία, τόσο κομψή! Οὔτε ὁ μπαμπᾶς, ἄλλωστε... Ἐγὼ δὲν τοὺς μισῶ. Ἁπλῶς δὲν καταλαβαίνω...

—Δὲν χρειάζεται νὰ καταλάβη κανείς, εἶπε ἡ μικρὴ μὲ μιὰ κατηγορηματικότητα ποὺ ξεπερνοῦσε πολὺ τὴν ἡλικία της. Ὑποθέτω πὼς ἄρχιζει κανεὶς νὰ φέρεται ἄσχημα μόλις μεγαλώση! Ὅλοι οἱ μεγάλοι κάνουν κακὰ πράγματα... Ἐγὼ δὲν θὰ παντρευτῶ! Θὰ προσπαθήσω μ' ὅλη μου τὴ δύναμη νὰ μὴν κάνω κακὰ πράγματα. Δὲν θὰ παντρευτῶ καὶ δὲν θ' ἀποκτήσω παιδιά. Ἔτσι, δὲν θὰ κάνω κανέναν νὰ ὑποφέρη...

—Ἐγώ, εἶπε ἡ Μπλαντίν, νομίζω πὼς ποτὲ δὲν ξέρει κανεὶς τί πρόκειται νὰ κάνη. Ἡ μαμὰ ὅταν βρισκόταν στὴν ἡλικία μας δὲν ἤξερε πὼς μιὰ μέρα θὰ ἐγκατέλειπε τὸν ἄνδρα της καὶ πὼς θὰ πήγαινε μὲ τὸν μπαμπὰ καὶ πὼς θὰ γεννιόμαστε ἐμεῖς...

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Μιὰ ἐπιλογὴ ἀπὸ τὰ λίγα ἔργα ποὺ μεχωρίζουν μέσα σὲ ἕνα ἀπίθανο —καὶ μελαγχολικὸ— πληθωρισμὸ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Ζαππείου

Βάσω Κατράκη: «Σύνθεσις», χαρακτικὴ σὲ πέτρα, δρχ. 1.200

Δημήτριος Κοκκινίδης: «Σύνθεσις». Κόλλα, δρχ. 15.000

Κωνσταντῖνος Τσόκλης: «Ὅραμα 2ον». Κόλλα, δρχ. 15.000

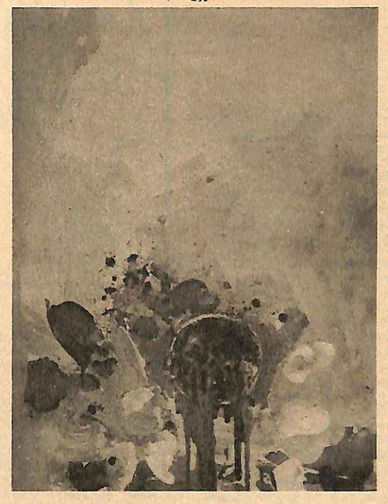

Γιάννης Μιγάδης: «Πυγμαλίων». Κόλλα, δρχ. 1.500

(Φωτ. Καραμανώλης — ΕΛΚΗΝ)

Ὕστερα ἀπὸ τριῶν ἐτῶν ἀναμονή

Η "ΣΤ' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ,, ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΕΙ ΣΑΝ ΣΥΝΟΛΟ

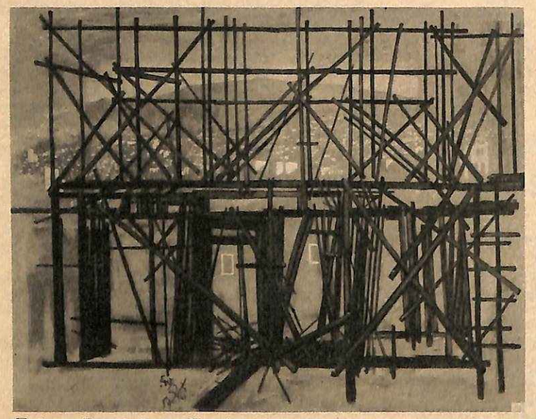

Σπῦρος Βασιλείου: «Χαμένη θεά» Τέμπερα, δρχ. 1.500

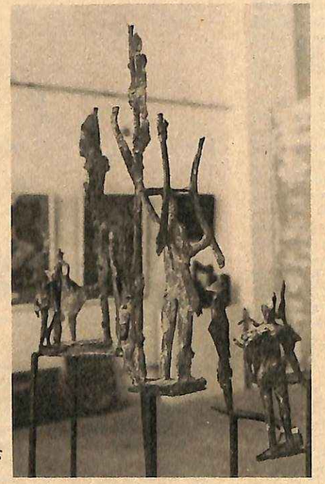

Κώστας Κλουβᾶτος: Τρεῖς ὁμάδες ἔργων, σὲ χυτὸ δρείχαλκο

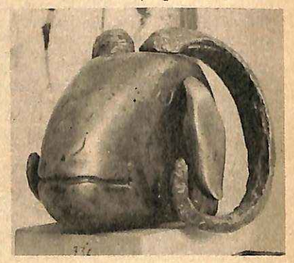

Ἀγλαΐα Λυμπεράκη: «Κεφαλὴ κατοίκας», μπρούντζος

Δημήτριος Κοντός: Χωρὶς τίτλο, Νο 2. Κόλλα, δρχ. 4.000

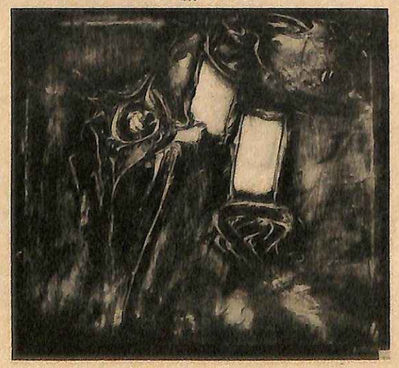

Δημήτριος Μυταρᾶς: «Σύνθεσις μὲ φιγούρα». Κόλλα - ἐλαιογραφία, δρχ. 5.000

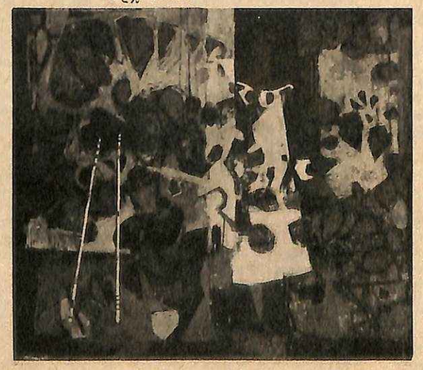

Γιάννης Μαλτέζος: «Σύνθεσις Νο 1». Ἐλαιογραφία, δρχ. 15.000

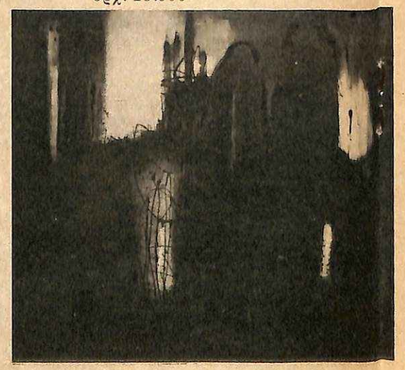

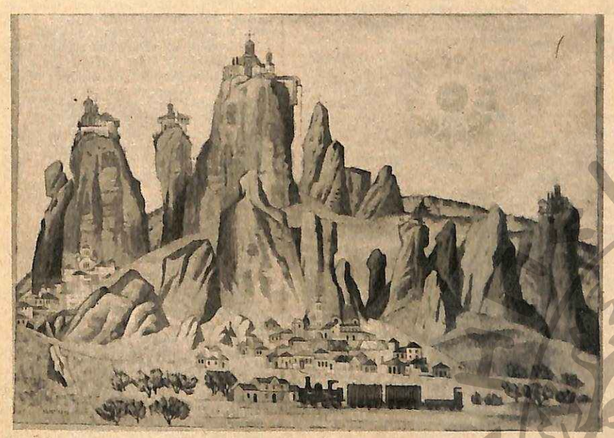

Ἀγήνωρ Ἀστεριάδης: «Μετέωρα». Τέμπερα, δρχ. 60.000

Γιάννης Μυταράκης: «Μετέωρα Νο 2». Ἐλαιογραφία, δρχ. 25.000

Τρία χρόνια εἶχε νὰ γίνῃ ἡ «Πανελλήνιος». Καὶ δικαιολογημένα ἄνοιξε τὶς πύλες της μ' ἐπισημότητα· οἱ Βασιλεῖς τίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους τὰ ἐγκαίνιά της. Μελαγχολική, ὅμως, εἶναι ἡ ἐντύπωση ποὺ ἀφήνει στὸν ἐπισκέπτη, στὸ κοιλό ποὺ πυκνότατο συρρέει γιὰ νὰ δῇ «συγκεντρωμένη τὴν εἰκόνα τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν σήμερα στὴν Ἑλλάδα». Ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς καλλιτεχνῶν· — καὶ μάλιστα καλλιτεχνῶν ποὺ ἔχουν ἐπιδληθῆ γιὰ τὴν καθαρότητα τῆς ἐργασίας τους καὶ τὴν ἐπαγγελματική, στὴν ὡραία ἔννοια τῆς λέξεως, συνείδησή τους — λάμπουν μὲ τὴν ἀπουσία τους. Ἴσως ὅμως αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἀποχὴ νὰ εἶναι κάποια παρηγοριά, ἀφοῦ, σὰν σύνολο ἐπαναλαμδάνομε, ἡ «ΣΤ΄ Πανελλήνιος Ἔκθεσις» ἀπογοητεύει τὸν σύγχρονο ἐπισκέπτη.

Δὲν τῆς λείπει οὔτε ὁ ὄγκος, οὔτε ἡ ποικιλία τῶν ἐκθεμάτων. Ἀντίθετα, τῆς περισσεύουν χωρὶς νὰ δίνουν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πλούτου καὶ τῆς ζωντάνιας. 750 καλλιτέχνες κι' ἀπὸ τοὺς 4 κλάδους (ζωγραφική — γλυπτική — χαρακτική—διακοσμητική) δίνουν τὸ «παρόν» μὲ 1.075 «ἔργα», ἐνῶ, ὅταν πρωτολειτούργησε ὁ θεσμός, τὸ 1938, οἱ ἐκθέτες ἦταν μόνο 187. (Καὶ μάλιστα χωρὶς τὴν ἀποχή, ποὺ φέτος ὑπολογίζεται σὲ 30% περίπου). Ὑπάρχει, λοιπόν — ἀναρωτιέται ὁ φιλλομετρητής τοῦ καταλόγου — ἕνα τόσο πλούσιο καλλιτεχνικὸ ρεῦμα στὴ χώρα μας, ἕνας τέτοιος ἀσυγκράτητος χείμαρρος δημιουργίας, ποὺ φουσκώνει χρό.ο μὲ τὸ χρόνο; Θὰ ἦταν πολλαπλὰ εὐχάριστο τὸ φαινόμενο, ἂν πραγματικὰ ὑπῆρχε. Ἡ ἀλήθεια εἶναι διαφορετική. Στὸ Ζάππειο ἐκτίθενται φέτος «ἔργα» ποὺ μακρανασταίνουν καταδικασμένες ἀπόψεις ἠλιθίων ἐποχῶν· «ἔργα» ποὺ μοιάζουν τυλιγμένα σὲ ἀράχνες (ἂν καὶ φέτος ὁ φωτισμὸς τῶν αἰθουσῶν εἶναι πολὺ πετυχημένος). Ἀλλὰ κ' «ἔργα» δῆθεν ἐπαναστατικά, δῆθεν ἀνήσυχα, ποὺ δὲν ἔχουν τὴν παρομικρὴ αἰσθητικὴ δικαίωση — ἁπλὰ παιχνίδια ἂν μὴ ὑποπτα «τρύκ» κ' εὐτελεῖς ἀπομιμήσεις.

Τόσο ἡ παράδοση (ἡ «Ἀκαδημία») ὅσο καὶ οἱ Νέες Τάσεις (ἡ «νεοτέρονοι») ἐμφανίζονται χωρὶς ἐνθουσιασμό, χωρὶς πίστη στὶς αἰσθητικές τους θέσεις. Βέδαια δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ κανεὶς μεγάλες ἀξιώσεις ἀπὸ τὰ «σαλόν» — συμδαίνει μάλιστα καὶ εἰς Παρισίους νὰ εἶναι πάντα χαμηλὴ ἡ ἀτάθμη αὐτῶν τῶν συγκεντρωτικῶν ἐκθέσεων, ὅπου κ' οἱ συμδιδασμοί κ' οἱ ὑποχωρήσεις ἐν ὀνόματι τῆς δημοκρατικῆς ἀντιπροσωπεύσεως ὅλων τῶν καλλιτεχνῶν μειώνουν τὴν ἐντύπωση ποὺ θὰ προκαλοῦσαν τὰ πνιγμένα ἀπὸ τὸ πλῆθος διαλεχτὰ κομμάτια. Ἀλλὰ σ' ἐμᾶς, φέτος ἀπὸ Ζάππειο, αὐτὴ ἡ δημοκρατικότητα, ἔδωσε εἰσιτήριο ἀκόμη καὶ σὲ ἀποτυχημένες ἀπουσίες καὶ σὲ γλυκεροὺς ἐρασιτεχνισμούς.

Ἔτσι στάθηκε φοδερὰ δύσκολο νὰ διαλεχτοῦν δέκα - δεδδέκα «ἀντιπροσωπευτικὰ ἔργα» γι' αὐτὲς τὶς σελίδες. Αὐτά, ποὺ τελικὰ δημοσιεύονται κ' ἴσως ἄλλα πενήντα ἀκόμη, ποὺ λόγῳ χώρου παραλείπονται, δείχνουν μιὰ καλή, αἰσθητικὰ μετρημένη ὄψη τῆς «Πανελληνίου». Ξεχωρίζουν γιὰ τὴν γνησιότητα, τὴν συνέπεια καὶ τὴν πρωτοτυπία τους, παρ' ὅλο ποὺ ἀνήκουν σὲ διαφορετικὰ μεταξύ τους κλίματα καὶ τεχνοτροπίες, σὲ γνωστοὺς ἢ ἀγνώστους γιὰ τὸ μεγάλο κοινὸ καλλιτέχνες.

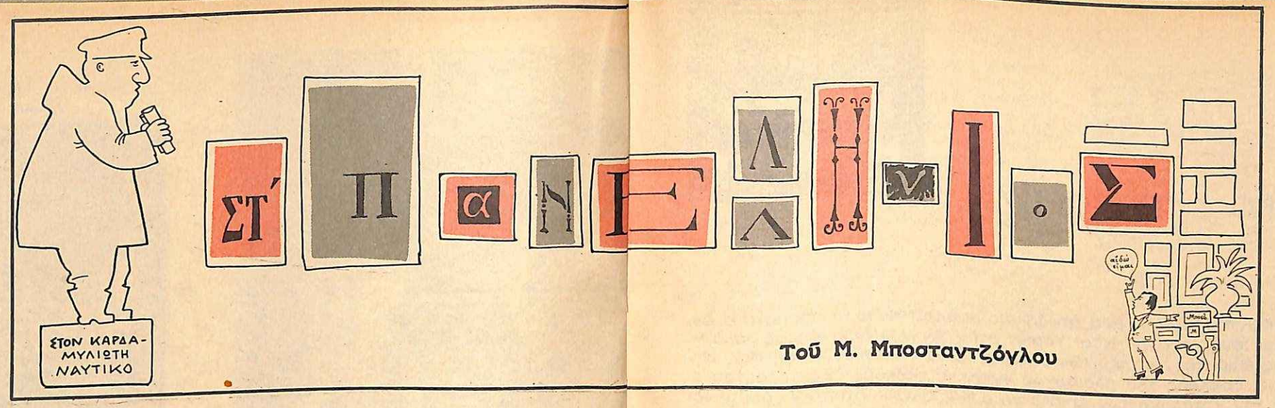

Τοῦ Μ. Μποσταντζόγλου

Αν ὑποτεθῆ ὅτι στὶς δυὸ προηγούμενες σελίδες ἐκαλύφθη ἀπὸ τὴν σοβαρὴ πλευρὰ τὸ «μεγάλο καλλιτεχνικὸ γεγονός» —ὅπως θὰ ἔπρεπε νὰ ἦταν— τῆς Πανελληνίου Ἐκθέσεως, οἱ δυὸ αὐτές σελίδες εἶναι ἀφιερωμένες στὴν εὔθυμη ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος. Κι' ὡς πιὸ ἐνδεδειγμένος νὰ τὸ διαπραγματευθῆ, ἐκπροσωπώντας μάλιστα καὶ τοὺς συναδέλφους του, ποὺ ὑπέστησαν ὁλικὴ ἔκλειψη στὶς αἴθουσες τοῦ Ζαππείου, ἐμφανίζεται ὁ Μέντης Μποσταντζόγλου, ποὺ εἶχε τὴν ἔμπνευση νὰ πάρη συνέντευξη ἀπὸ τόν... ἑαυτό του (μιὰ καὶ θεωρεῖ ὅτι εἶναι ἀπὸ τοὺς παθόντας τοῦ Ζαππείου). Ἡ συνέντευξη Μποσταντζόγλου πρὸς Μπόστ ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΕΡΩΤ. Κύριε Μποσταντζόγλου, νομίζετε ὅτι ὁ θεσμὸς τῶν Πανελληνίων Ἐκθέσεων εἰς τὸ Ζάππειον ὑποβοηθεῖ τὴν καθόλου καλλιτεχνικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας;

ΑΠΑΝ. Μάλιστα. Νομίζω ὅτι ὁ θεσμὸς τῶν Πανελληνίων Ἐκθέσεων εἰς τὸ Ζάππειον ὑποβοηθεῖ τὴν καθόλου καλλιτεχνικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας.

—Γιατί πήρατε μέρος στὴν ΣΤ' Πανελλήνιο, ἐνῶ στὶς προηγούμενες κάνατε «ἀποχή»;

—Διότι μοῦ τὴν «ἔσκασαν».

—Δηλαδὴ σᾶς ἐπίεσαν;

—Δὲν μὲ ἐπίεσαν. Μὲ παρεκάλεσαν νὰ «πλατσιώσω» ἄλλους.

—Θέλετε νὰ πῆτε ὅτι δὲν θὰ παίρνατε μέρος;

—Ἀσφαλῶς. Ὅταν βλέπω τόσους καὶ τόσους νὰ μὴν παίρνουν μέρος, ὅταν λείπη ὁ Σικελιώτης, ὁ Κίτσος Μακρῆς καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλοι, ποὺ κάτι ξέρουν οἱ ἄνθρωποι, τί δουλειὰ ἔχω ἐγὼ νὰ πάω νὰ χωθῶ καὶ νὰ βάλω τὸ κεφάλι μου στὴν καρμανιόλα;

—Ὥστε δὲν θὰ παίρνατε μέρος;

—Ἐπαναλαμβάνω, ὄχι. Ἀπόδειξις ὅτι ἡ πρόσκλησις μοῦ ἔγινε, ἀφοῦ εἶχε περάσει ἡ προθεσμία ὑποβολῆς.

—Σᾶς ἔδωσαν σιωπηρὰ παράταση;

—Μάλιστα. Χατηρικῶς μιὰ ἑβδομάδα.

—Καὶ δεχθήκατε;

—Βεβαίως. Τί εἶμαι; Ἡ Κάλλας γιὰ νὰ μὴ δεχθῶ;

—Ποιὸς σᾶς ἔκανε τὴν πρόταση;

—Ὁ Φωκίων Δημητριάδης τηλεφωνικῶς κι' ὁ Σπύρος Βασιλείου προφορικῶς, οἱ ὁποῖοι καὶ ἄφησαν νὰ ὑπονοηθῆ (πιθανὸν νὰ ἐσφαλα) ὅτι τὰ ἔργα μου θὰ περάσουν ἄνευ ἐμπαμπούλα κρίσεως», διότι κρίσις εἰς «καθιερωμένους» δὲν γίνεται.

—Ποία εἶναι ἡ διαφορὰ «καθιερωμένου» καὶ «μὴ καθιερωμένου»;

—Ὅταν σὲ θαυμάζη ὁ πατέρας σου καὶ ἡ μητέρα σου γιὰ τὰ ἔργα ποὺ φτιάχνεις καὶ σὲ ἐπαινοῦν αἱ ἐξαδέλφαι σου διὰ τὰ χειροτεχνήματά σου, τότε λέγεσαι «μὴ καθιερωμένος». Ὅταν, ὅμως, πλὴν τῶν συγγενῶν σου, σὲ γνωρίζη καὶ ὁ μπακάλης τῆς συνοικίας καὶ ὁ μανάβης καὶ 5 ἄλλα πρόσωπα, τότε εἶσαι «καθιερωμένος». Ἐγὼ ρώτησα καὶ τὸ γαλατᾶ μας καὶ μοῦπε ὅτι μὲ ξέρει. Συνεπῶς μὲ 6 ἀνθρώπους ποὺ ἤξερα, ὀὔτε μποροῦσα νὰ διανοηθῶ ὅτι θὰ μὲ ἀγνοοῦσαν.

'Ο λαμβάνων μέρος εἰς δύο Πανελληνίους...

—Τί ἀκριβῶς σᾶς εἶπε ὁ κ. Δημητριάδης;

—Ὁ κ. Φωκίων μοῦ εἶπε ὅτι καλὸν θὰ εἶναι νὰ λάβω μέρος στὴν φετεινὴ Πανελλήνιο, διότι ὁ λοιπὸν μέρος εἰς δύο Πανελληνίους ἐγγράφεται εἰς τὸ Καλλιτεχνικὸν Ἐπιμελητήριον καὶ τοῦ ἀναθέτουν κρατικὲς δουλειές, κ' ἔτσι ἐκλονίσθην, διότι τὸ ἐνδιαφέρον μου ἀνέκαθεν ἦτο ὁ ταχὺς πλουτισμός.

—Ὥστε ὑπῆρχε περίπτωσις νὰ γίνετε πλούσιος;

—Βεβαίως. Ὅποιος μπαίνει στὸ Ἐπιμελητήριο, σῴζεται.

—Πόσες εἶναι οἱ κρατικὲς δουλειές;

—Μοῦ φαίνεται τρεῖς. Τὰ γραμματόσημα, κάτι λαχεῖα καὶ μακέττες χαρτοσήμων καὶ μιὰ ἄλλη, νομίζω τραπεζογραμμάτια.

—Πόσα εἶναι τὰ μέλη;

—Ἐξοκόσια, ἀλλὰ ἤμουν πολὺ αἰσιόδοξος. Λέω, ἀφοῦ μπορῶ νὰ μπῶ μὲ τόσο μεγάλη εὐκολία στὸ Ἐπιμελητήριο, γιατὶ νὰ μὴ σπρώξω καὶ μόνος μου τὴ δουλειά; Τὸ κακὸ μου θέλει ὁ κ. Δημητριάδης; Ὅλο μπορεῖ καὶ κάποιος ν' ἀρρωστήση, νὰ πεθάνη καὶ νὰ φτιάχνω ἐγὼ τὰ χαρτονομίσματα. Ἂν τ' ἀναλάβω ἐγώ, θὰ βάλω ἀπάνω καὶ ποιήματα:

Δεκάβρικο - θεκάβρικο,
μαζεύεται χιλιάβρικο.
Ὅποις χρήματα ξοδεύει,
εἰς καταστροφὴν ὁδεύει.

—Ποιὸς θὰ τὰ λέη αὐτά;

—Ὁ Γεώργιος Σταύρου ἢ ὁ Σωκράτης. Ἀκόμα δὲν ἔχω ἀποφάσισει. Ἐκτὸς αὐτοῦ, πρέπει νὰ τὸ «χτενίσω». Πάντως θᾶναι γύρω ἀπὸ τὴν ἀποταμίευση καὶ κατὰ τῆς σπατάλης.

—Μὰ ἔτσι θὰ ὑπάρχη φόβος νὰ μὴν κυκλοφοροῦν τὰ λεφτά.

—Ἔχω προνοήσει καὶ γι' αὐτό. Στὰ πεντακοσάρικα καὶ χιλιάρικα τοὺς προτρέπω νὰ τὰ τρῶνε:

«Φᾶτε τα, χλεντῆστε τα,
ὅλα σπαταλῆστε τα.
Ὅστις χρήματα μαζεύει,
εἰς καταστροφὴν ὁδεύει».

—Τί νὰ σᾶς πῶ τότε. Ἀφοῦ ὑπῆρχαν τέτοιες προοπτικὲς, πολὺ καλὰ κάνατε καὶ πήρατε μέρος, ἀναθεωρώντας τὴ στάση σας.

Εὐτυχῶς πέρασαν ὅλοι τῆς Ἐπιτροπῆς

—Ἕνας ἐπὶ πλέον λόγος, ποὺ ἐπέσπευσα τὴν συμμετοχή μου, ἦταν καὶ ἡ πρόσκλησις ποὺ ἔκανε ὁ κ. Δημητριάδης καὶ πρὸς τὸν συνάδελφό μου Μητρόπουλο — τοῦ ὁποίου τὴν ἐργασία ἐκτιμῶ καὶ ἀγαπῶ — καθὼς καὶ σὲ ἄλλους φίλους γελοιογράφους, ὥστε νὰ μὴ φανῆ ὅτι τὸ τομέα τῆς γελοιογραφίας κολύπτει μόνον ὁ Φωκίων Δημητριάδης. Ὁ κ. Φ. Δημητριάδης, μὲ τὴν σεμνότητα ποὺ τὸν χαρακτηρίζει, ἤθελε, ὅπως σᾶς εἶπα καὶ προηγουμένως, κατὰ κάποιον τρόπο νὰ «πλατσιασθῆ».

—Ὁ Μητρόπουλος γιατὶ δὲν ἔδωσε;

—Τί νὰ δώσω ρέ, μοῦ ἀπάντησε. Ἀφοῦ κάθε φορὰ μὲ «κόβουν». Κ' ἐσὺ ποὺ ἔδωσες, τί κατάλαβες; — Μητρόπουλε, τοῦ εἶπα, πῶς μοῦ μιλεῖς ἔτσι εἰς τὸν ἐνικόν; Τὸ παιδὶ τότε συνησθάνθη τὸ λάθος του καὶ μοῦ ὡμίλησε εἰς τὸν πληθυντικόν. — Μὲ συγχωρῆτε, κ. Μποσταντζόγλου, σᾶς ἀπέρριψαν τὰ ἔργα σας, ἤθελα νὰ πῶ. Μπῆκαν μόνο δύο.

—Πόσα εἴχατε ὑποβάλει;

—Ἐδικαιούμην νὰ στείλω 6, διότι ἡ γελοιογραφία ὑπάγεται στὸν τομέα τῆς διακοσμητικῆς. Καθὼς δὲν εἶχα ἑτοιμη ἐργασία καὶ δὲν ἤθελα νὰ στείλω κομμάτια δημοσιευμένα, ξενόχτησα, δούλεψα, βρῆκα ἰδέες καὶ ἑτοίμασα ὁ ἐνθουσιάδης 5. Ἀπ' αὐτά, τὰ 3 ἀπερρίφθησαν. Φοβόμουνα, νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, μήπως ἀπορριφθοῦν καὶ τοῦ κ. Δημητριάδη, διότι ἦτο μέλος τῆς «κριτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸ ρεζιλίκι μας θὰ ἦτο ἄνευ προηγουμένου. Εὐτυχῶς ὁ κ. Φ. Δημητριάδης ἐστάθη τυχερὸς καὶ τοῦ τὰ πέρασαν ὅλα. Νὰ σκεφθῆτε, ὅτι δὲν τοῦ ἀπέρριψαν οὔτε ἕνα. Καὶ ἔτρεμα, διότι τὰ μισὰ τὰ εἶχε ἐξανοδημοσιεύσει. Ἐξ ἴσου τυχεροὶ ἦταν κι' ὁ Πρόεδρος τῆς Κριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Οὐμβέρτος Ἀργυρός, ποὺ πέρασε τρεῖς μεγάλους πίνακες, ἡ σύζυγος τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ κ. Τζένη Ἀργυροῦ, ποὺ πέρασε ἄλλα τρία μὲ τριαντάφυλλα καὶ ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Θωμόπουλος, ποὺ κατώρθωσε κι' αὐτὸς νὰ περάση 3 δικά του, κ' ἔτσι οἱ τρεῖς αὐτοὶ κατώρθωσαν νὰ πιάσουν ἕνα ὁλόκληρο τοῖχο ποὺ θὰ ἔμενε γυμνὸς καὶ θὰ ἦταν πολὺ ἄσχημον.

—Πόσα ἐδικαιοῦντο νὰ περάσουν αὐτοί;

—Τρία.

—Πόσα ἔστειλαν;

—Τρία.

—Ἐπιτυχία 100%. Μπράβο.

—Ἀφοῦ εἴχαμε συγκινηθῆ ὅλοι. Ἐγὼ ἀνατρίχιασα.

—Οἱ ἄλλοι τῆς ἐπιτροπῆς περάσανε;

—Βεβαίως. Ὁ χαράκτης Γιαννουκάκης εἶχε 5 Ἐγχρωμα χαρακτικά. Τὰ πέρασαν ὅλα καὶ τοῦπαν νὰ φέρη κι' ἄλλα, ἀλλὰ ἐφρέθηκε νὰ πάη σπίτι του νὰ κουβαλήση. Ἐπίσης πολὺ τυχερὸς στάθηκε καὶ ὁ κ. Βρασίδας Τσοῦχλος. Κι' αὐτὸς 6 σχέδια εἶχε, τὰ πέρασε ὅλα. Μόνον ὁ ζωγράφος - διακοσμητὴς κ. Ρωμανὸς ἐστάθη ἄτυχος. Δὲν τοῦ πέρασαν κανένα. Ἀντ' αὐτοῦ ἐστάθη τυχερὴ ἡ Χρύσα Ρωμανοῦ, ποὺ πέρασε 6 σχέδια μονοτυπίας στὴν χαρακτικὴ καὶ 3 ἐλαιογραφίες, σύνολον 9 κομμάτια. Θὰ ἔβαζαν καὶ ἄλλα, ἀλλὰ ὁ χῶρος ἦτο περιωρισμένος κ' ἔτσι εἶπε στὸν «κλητῆρα νὰ διώξη τὸ ταξὶ ποὺ περίμενε. Αὐτὰ σᾶς τὰ ἀναφέρω, γιὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι ἡ Κριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀντιμετώπισε ἀφάνταστες δυσκολίες. Ξέρετε τί ἀπογοήτευση δοκιμάζει ἕνας καλλιτέχνης ὅταν φέρνη ἔργα συνέχεια καὶ ξαφνικὰ τοῦ λένε νὰ διώξη τὸ ταξί; Εἶναι σὰν νὰ τρώη μιὰ μαχαιριὰ στὴν κορδιά. Ἂν ἤσσαταν καλλιτέχνης, θὰ μὲ καταλαβαίνατε.

'Η πρόσκληση σὲ γεῦμα ἦταν γιὰ τὴν κουζίνα

—Σᾶς καταλαβαίνω, ἀλλὰ ἀπορῶ γιατὶ στενοχωρηθήκατε ποὺ πέρασα μόνο δύο δικά σας. Κοτζάμ ἀκαδημαϊκοὶ καὶ τρόμαξαν, ὅπως εἴπατε, νὰ περάσουν τρία. Συνεπῶς, καὶ τὰ δύο τὰ δικά σας εἶναι καλὴ ἐπίδοσις. Σημαίνει ὅτι ἔχετε ταλέντο.

—Μὲ τὴν διαφορὰ πῶς τὰ δύο τὰ δικά μου δὲν ἔπιανεν τὸ ἐμβαδὸν οὔτε μιᾶς κορνίζας τῆς κ. Τζένης.

—Ἔχετε παράπονα ἀπὸ τὴν παρουσίασή σας;

—Κανένα. Τὸ δνειρό μου ἦταν πάντα νὰ βρεθῶ ἀνάμεσα σὲ βάζα καὶ ἀφίσσες σκηνικῶν. Ἢ δουλειὰ μου ἔτσι ἀναδείχθη πολύ. Τὸ μόνο μου παράπονο εἶναι ὅτι θὰ μποροῦσε κάποιο μέλος τῆς Κριτικῆς Ἐπιτροπῆς λ.χ. παίρνω στὴν τύχη τὸν κ. Δημητριάδη, νὰ πῆ στὰ ἄλλα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ μὲ βάλουν κοντὰ στοὺς γελοιογράφους, μιὰ καὶ ὡς γελοιογράφο μὲ ἐκάλεσαν. Διότι μὲ προσεκάλεσαν στὸ σπίτι τους, μοῦ εἶπαν «θὰ θυμώσουμε ἂν δὲν ἔρθετε κ' ὅταν πῆγα, μ' ἔστειλαν νὰ φάω στὴν κουζίνα.

—Εἴπατε ὅτι ἀπὸ τὰ 5, ἑνέκριναν 2. Τὰ ἄλλα τρία, μήπως ἦταν κωμικὰ γιὰ Πανελλήνιο;

—Ἀμ κωμικὰ θᾶταν. Τί θᾶταν; Δραματικά; Γελοιογράφο φωνάξατε.

—Μήπως δὲν ὑπῆρχε πράγματι χῶρος;

—Χῶρος ὑπῆρχε, διάθεσις δὲν ὑπῆρχε.

—Μήπως ἐννοεῖτε τὸν κ. Δημητριάδη;

—Ἀμ ποιὸν ἐννοῶ; Τὴν Μαρίκα;

—Ὅ,τι καὶ νὰ μοῦ πῆτε δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω ὅτι ἦταν δάκτυλος Δημητριάδη.

—Δὲν μὲ καταλάβατε. Δὲν εἶπα ὅτι μὲ ἀπέρριψε ὁ κ. Δημητριάδης, ἀλλὰ δὲν ἐπίεσε τοὺς ἄλλους, νὰ τοὺς πῆ: «Βρὲ παιδιά, καλεσμένος μας εἶναι. Μὴ βαρᾶτε. Ἐμεῖς τὸν φωνάξαμε».

—Δηλαδὴ θὰ θέλατε νὰ μιλήση ἔτσι;

—Ἀσφαλῶς, διότι γιὰ νὰ μὴ μιλήση ἔτσι, πρόλαβαν καὶ μιλήσαν ἄλλοι ἔτσι καὶ κρέμασαν τὰ ἔργα τους οἱ ἐρασιτέχνες, ποὺ ἔπρεπε νὰ ἀπακλεισθοῦν διὰ «ροπάλου» καὶ νὰ μείνη ὁ χῶρος ἐλεύθερος γιὰ τοὺς ἐπαγγελματίες. Ἂν δῆ προκοπὴ ἡ Ἑλλάδα στὴν Τέχνη, ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὴν πονᾶνε θὰ τὴ δῆ, κι' ὄχι ἀπὸ τοὺς «χομπίστες».

Ἔτσι ποὺ πάει θὰ γίνη Ἔκθεσις Θεσσαλονίκης...

—Κι' ἂν ὑπάρχουν ταλέντα μέσα στοὺς ἐρασιτέχνες, πῶς θὰ ἀνακαλυφθοῦν;

—Νὰ γοικιάσουν μιὰ αἴθουσα καὶ νὰ κάνουν «κτιμική», διότι ἔτσι ποὺ πάει ἡ Πανελλήνιος, κοντεύει νὰ γίνη Ἔκθεσις Θεσσαλονίκης, ποὺ πουλάει ἀπὸ σφυρίχτρα καὶ κουτάλια καλογέρων σκαλιστὰ μέχρι τρακτὲρ καὶ ποτήρια βακελίτου μὲ τὸν Μπάρκουλη ἀπόξω. Διότι κι' αὐτοὶ ποὺ τὰ φτιάχνουν, τὰ παρουσιάζουν γιὰ Τέχνη μὲ λεπτὸ γοῦστο. Γιὰ νὰ «κρατηθῆ στὸ ὕψος της ἡ Πανελλήνιος, χρειάζεται σκοῦπα, νὰ φύγουν οἱ «μαθήτριες» ποὺ «πλήττουν» καὶ ποὺ γιὰ νὰ ξεσκάσουν πιάνουν τὰ πινέλλα.

—Ἔχετε συγκεκριμένα πράγματα νὰ μοῦ πῆτε;

—Ἀσφαλῶς. Καὶ γιὰ νὰ μὴ μοῦ πῆτε ὅτι τὰ ἀνωτέρω εἶναι «φωτομοντάζ», ἔχω καὶ κατάλογον, κύριε.

—Ὥστε κατὰ τὴν γνώμη σας φαΐνε οἱ ἐρασιτέχνες;

—Ἀσφαλῶς. Πιάνουν πολύτιμο χῶρο, μετὰ δὲν ὑπάρχει διαθέσιμη ἐπιφάνεια γιὰ μᾶς καὶ ὅλη ἡ αὐστηρότης τῶν κριτῶν ξεσπάει στοὺς ἐπαγγελματίες. Καὶ ἔτσι στέλνει 5 ὁ Μποσταντζόγλου καὶ μὲ τὰ ὑπόλοιπα τρία κάνει πυρῆνα γιὰ νὰ σχηματίση μιὰ Πινακοθήκη σπίτι του νὰ τὴν χαίρωνται τὰ παιδιά του, ποὺ φαίνονται καὶ φιλότεχνα. Ὑπολογίζω σὲ τρεῖς δεκαετίες μέσα, μ' αὐτὸν τὸν ρυθμὸ ἀπορρίψεως, νὰ ἀποκτήσω μιὰ ἀξιόλογη συλλογή.

—Ἂν σᾶς ἔλεγαν ὅτι τὰ ἔργα σας θὰ περάσουν ἀπὸ «ἐπιτροπὴ», θὰ τὰ στέλνατε;

—Γιὰ ποιὸ λόγο; Γιὰ νὰ μάθω τὴ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς; Μὲ ρωτᾶτε ἂν παραδέχομαι ἐγὼ τὴν ἐπιτροπή; Ἐγὼ ἀπευθύνομαι στοὺς νέους ἀνθρώπους ἀπὸ 20 χρονῶν μέχρι σαράντα. Οἱ ἄλλοι δὲν ἐνδιαφέρονται, ἀλλ' οὔτε καὶ μ' ἐνδιαφέρουν. Ἐπίσης μὲ παρακολουθοῦν 60ἀρηδες καὶ 70ἀρηδες, ποὺ ἔχουν ψυχὴ ἐφήβου καὶ καρδιὰ νεανική. Τί νὰ καταλάβη ἕνας ἀκαδημαϊκὸς ἀπὸ μένα. Ἂν μὲ καταλάβαινε δὲν θᾶταν ἀκαδημαϊκός. Ἄνθρωπος ποὺ μὲ παρακολουθεῖ, ἀποκλείεται νὰ μπῆ στὴν Ἀκαδημία. Εἶναι τὸ ἀσφαλέστερον «τέστ».

—Γιὰ τὰ ἔργα γενικῶς ἔχετε νὰ μοῦ πῆτε τίποτα;

'Ο Αἰθίοψ πολεμιστὴς καὶ ἄλλα «ἑλληνικὰ»

—Νομίζω ὅτι τὰ ἔργα ἦταν μέσα στὸ πνεῦμα τῆς Πανελληνίου. Εἶναι εὐχάριστο νὰ βλέπη κανεὶς νὰ καταπιάνωνται μὲ θέματα ἑλληνικὰ οἱ καλλιτέχναι μας.

—Μπορεῖτε νὰ μοῦ ἀναφέρετε ἕνα ἔργο "Ἑλληνος καλλιτέχνου ποὺ σᾶς συγκίνησε ἡ ἑλληνικότης του;

—Πρῶτα - πρῶτα ἡ ἐλαιογραφία «Αἰθίοψ πολεμιστής». Ἔχεις τὴν ἐντύπωση ὅτι μυρίζει καὶ θυμάρι.

—Ἄλλα;

—Πολλά. Ὅπως αἴφνης τὸ «Γεφοῦρι τῆς Νυρεμβέργης», τὸ «Dynamisme d' un Paysage», «Ἡ ἐκκλησία τῆς Βενετίας», «Ἡ Παναγία τῶν Παρισίων», «Σηκουάνας», «Ἀραβικὴ Λαϊκὴ Γιορτή», τὸ «Τοτεμικόν», «Ἀραπάκι», «Βρυξέλλες», «Ὀλλανδία», «Παρίσι», «Πὸν - νέφ», «Marge Rug», «Ἀράπικο καφενεῖο», «Σπίτια Παρισιοῦ», «Ἀποψις Ρώμης», «Nature Morte» (ποὺ ἑλληνιστὶ σημαίνει «γνωρίζομεν γαλλικά»), «Isamen», «Παλιὰ Μαδρίτη», «Σάλτα-μπουργκ», «Ἀποψις Φλωρεντίας», «Κῆπος τοῦ Καρλομάγνου», «Ἀφρικανικὴ σύζευξις», «Χαιοὶμισσες», «Ὁ βαρκάρης τοῦ Νείλου», «Ταξίδι στὴν Ἰσπανία», «Ricordo», «Carciojì», «Pes Morente», «Κουένκα Ἰσπανία», «Ἰωάννα ἀπὸ τὴς Φιλιππίνες», καὶ πολλὰ ἄλλα τοπία τῆς Ἑλλάδος.

—Παρατηρῶ ὅτι κυριαρχοῦν τὰ ἀράπικα θέματα.

Νάσερ, Μπὲν Γκουριὸν καὶ ἑλληνικὴ τέχνη

—Μὴ λησμονῆτε ὅτι ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Προέδρου Νάσερ ἐπηρέασε σημαντικῶς τὴν Ἑλληνικὴν Τέχνην. Ἢ ἀφίξις τῆς «Ἑλ. Χουρίγια» ὑπῆρξε σταθμὸς ἀποφασιστικὸς καὶ ὁρόσημον καλλιτεχνικόν. Δὲν θὰ ἤμουν ὑπερβολικὸς ἂν τὴν ἔλεγα «Ἀναγέννησιν». Πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Προέδρου Νάσερ, τὴν προ - νασερικὴν περίοδον τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης, ὁ καλλιτέχνης ἠρκεῖτο εἰς θέματα περιωρισμένης ἐμπνεύσεως, πτωχὰ εἰς σύλληψιν καὶ πενιχρὰ εἰς φαντασίαν. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ὅμως τῆς ἀφίξεώς του εἰς Πασαλιμάνι, ἡ ἀραδικὴ ἐπιμιξία ἔδωσε φτερὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ χρωστῆρος καὶ ἐπηρέασε καὶ τὴν μουσική μας. Ἡ Πανελλήνιος ἐπλουτίσθη μὲ νέον αἷμα καὶ οἱ συνθέτες μᾶς ἔδωσαν μίαν «Σιγκοάλλα» καὶ μίαν «Μαντουμπάλλα» διὰ τὰς ὁποίας τὸ Ἔθνος μας σήμερον εἶναι ὑπερήφανον. Τὸ αὐτὸ θὰ συμβῆ κι' ὅταν ἔρθη ὁ Μπὲν Γκουριόν. Θὰ τὸ ρίξουμε ὅλοι στὰ ἐβραϊϊκα.

—Λέτε νὰ ἔρθη φέτος;

—Δὲν ἀποκλείεται, γιατὶ καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι ἠλεκτρισμένη. Ὁ Μέρτεν, ὁ ἐκνευρισμὸς τοῦ Μινωτῆ μὲ τὸν Σάϋλωκ, ὅλα αὐτὰ προμηνύουν ἐπικειμένην ἀφιξιν. Ἔπειτα καὶ ἡ κυβέρνησις, ποὺ δὲν ἐννοεῖ ν' ἀνοίξη τὸ πουγγί της γιὰ νὰ δώση στοὺς μισθωτοὺς κ' ἐπιμένει στὸ 3%, δείχνει ὅτι τὸ Ἐβραϊκὸν Πνεῦμα εἶναι διάχυτον στὴν ἀτμόσφαιρα καὶ ὅτι ὁ κόσμος εἶναι ὡρίμως διὰ νὰ ὑποδεχθῆ τὸν Μεσσίαν. Στὴν ἑπομένη Πανελλήνιο, νὰ μοῦ τὸ θυμηθῆτε, θὰ ὑπάρχουν «ἀπόψεις Ἱερουσαλήμ» σὲ ἀναλογία 5 Ἱερουσαλήμ, ἕνα ἀραπάκι καὶ 8 Ραββίνοι, ἕνας Αἰθίοψ ἢ ἕνας βαρκάρης τοῦ Νείλου. Τὸ μόνο ποὺ φοβᾶμαι εἶναι μήπως ἔρθη ταυτοχρόνως Μπὲν Γκουριὸν καὶ Νάσερ καὶ πάθουν σύγχυση οἱ καλλιτέχναι μας, ὁπότε μπορεῖ νὰ μᾶς παρουσιάσουν Ραββῖνο νὰ διασχίζη τὸν Νεῖλο ἢ φελλάχο νὰ ταξιδεύη μὲ ἐβραϊκὸ πολεμικό. Οἱ καλλιτέχναι μας εἶναι γιὰ ὅλα ἱκανοί.

—Φαντάζομαι κ' ἐγὼ νὰ βγάλουν τότε ἀριστουργήματα.

Φελλάχοι καὶ Ραββῖνοι ντυμένοι... «Ὄρνιθες»

—Ἀστειεύεσθε; Ἀπὸ Φελλάχο ναύτη ἢ Ραββῖνο ναύτη, ξέρετε τί πράγματα μπορεῖ νὰ βγάλη ὁ Τσαρούχης; Ὄρεξη νάξη καὶ νὰ δρίσκεται σὲ φόρμα. Μπορεῖ νὰ τοὺς ντύση καὶ «Ὄρνιθες». Φαντάζεσαι τὸ Ραββῖνο "Ἐποπα;

—Ὄχι, ἀλλὰ φαντάζομαι πῶς θὰ τὸν ἔβλινε ὁ Σπύρος Βασιλείου.

—Πῶς; Πίσω ἀπὸ κατάρτια;

—Ὄχι.

—Πάνω σὲ γιαπὶ ν' ἀνεβαίνη σκάλες;

—Ὄχι.

—Σὲ βάρκα καὶ νάχη δίπλα Αἰγυπτίκο κανάτι;

—Ὄχι. Δίπλα σὲ ραπτομηχανὴ τοῦ Γιουσουρούμ μὲ μπουκάλια, γραμμόφωνα, καὶ νὰ κρατάη μαύμη ὀμπρέλλα.

—Μπορεῖ νὰ τὸν βάλη νὰ κρατάη καὶ χαρτασὲ καὶ νὰ μιλάη ταυτοχρόνως μὲ φωτογράφο.

—Ἔ, φτάνει. "Επηξε ὁ πίνακας.

—Δὲν εἶσαι καλά. Καὶ τὶς κόρες του, ποῦ τὶς ἀφήνεις;

—Χωρᾶνε ὅλα αὐτὰ σ' ἕναν πίνακα;

—Ἂν χωρᾶνε λέει; Ὁ μπάμπα - Σπύρος μπορεῖ νὰ σοῦ βάλη καὶ τὴ γυναῖκα του, τὶς κόρες του, ὁλόκληρο περιστερῶνα καὶ ὁλόκληρη ἄπαυη τῆς Αἴγινας. Ἀπὸ τὸν ἐρχόμενο μῆνα θὰ φτιάχνη καὶ τ' αὐτοκίνητό του σὲ κάθε πίνακα.

—Σὲ κάθε πίνακα εἴπατε;

—Μάλιστα.

—Κι' ὅταν θὰ φτιάχνη ἐσωτερικὸ σπιτιοῦ;

—Τὸ αὐτοκίνητο θὰ φαίνεται στὸν καθρέφτη ἀπὸ τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο.

—Ἔπίσης ὡραῖα μπορεῖ νὰ τὸν δώση ὁ Μόραλης.

—"Α, ὁ Μόραλης ἔχει πολὺ ταλέντο.

—Τὸν φαντάζομαι ἀνάμεσα σὲ τρία γυμνά. Μιὰ γυμνὴ νὰ κάθεται, μιὰ ὄρθια ν' ἀκουμπάη στὴν καρέκλα καὶ μιὰ τρίτη νὰ φεύγη ἀπὸ τὴν πόρτα κι' ὁ Ἐβραῖος νἄναι στὴ ντουλάπα.

—Μπορεῖ ἐπίσης νὰ τὸν δώση καὶ σὲ σιλουέττα μαύρη μὲ τὰ χέρια ἀνοιχτά, σὰ δερβίση πάνω σὲ θυσσινὶ φόντο ἢ μενεξεδί, καὶ ἀπάνω νὰ γράψη: ὁ ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ καὶ ἡ ΝΑΝΑ ΜΟΥΣΧΟΥΡΗ παρουσιάζουν τὸν Τσιφούτη μου. Μπορεῖ νὰ ἐμπνευσθῆ ἐπίσης ὁ Μάνος Χατζιδάκις καὶ νὰ γράψη τίποτα γιὰ τὸν Ἰορδάνη ποταμό. Πῶς τὸν λέν, πῶς τὸν λὲν τὸν ποταμό, Ἰορδάνη; Καὶ φαντάσου ἀφηρημένος ὁ Ἰορδάνης νὰ ἀπαντάη «Ἰλισό».

Κατ' ἀρχὴν θὰ τὸν ἔκανα νὰ κρατάη μιὰ κιθάρα

—Εἶμαι περίεργος νὰ μάθω πῶς θὰ δούλευε τὸ θέμα τοῦ Ἐβραίου ὁ Σικελιώτης.

—"Α, εἶναι ἁπλό. Πρῶτα - πρῶτα θᾶναβε μιὰ φωτιά.

—Νὰ λυώση χρώματα;

—Ὄχι, νὰ βάλη τηγάνι καὶ φτιάξη 12 αὐγὰ νὰ ἐμπνευσθῆ.

—Ὡραῖα, τἄφαγε τ' αὐγά. Μετὰ τί κάνει;

—Μετὰ παίρνει τὸ τηγάνι καὶ σπάει ἄλλα δώδεκα.

—Μὰ ἀφοῦ ἐνεπνεύσθη...

—Ἄλλο ἡ ἐμπνευσις κι' ἄλλο ἡ ἐργασία. Αὐτὰ τὰ 12 θὰ τὸν βοηθήσουν νὰ στηλωθῆ στὰ πόδια του καὶ νὰ προχωρήση. Μετά...

—Κατάλαβα. Σπάει ἄλλα δώδεκα.

—Ὄχι ἀκόμα. Μετὰ σχεδιάζει τὸν Ἐβραῖο σὰν πουλὶ καὶ τοῦ βάζει φτεροῦγες νὰ πετάη πάνω ἀπὸ τρίψη. Τώρα σπάει τὰ αὐγά...

—Μὲ τόσο ἀργὸ ρυθμό; Γιατί;

—Εἶναι ἴσαμε νὰ ζεσταθῆ. Ὅταν, ὅμως, δουλεύη πυρετωδῶς, μὲ τὸ ἕνα χέρι ζωγραφίζει καὶ μὲ τ' ἄλλο σπάει αὐγά.

—Καλὰ καὶ πῶς τὰ καθαρίζει;

—Ἔχει ἕνα μικρὸ μὲ τρία τάλληρα τὴν ἡμέρα καὶ τὸν βοηθᾶει. «Καθάριζε καὶ δίνε», φωνάζει συνέχεια...

—Ἔτσι δουλεύει ὁ Σικελιώτης;

—Ἔτσι. Μόνο τὸ μεσημεράκι πέφτει καμμιὰ ὡρίτσα καὶ τὸν παίρνει.

—Καταλαβαίνω ὅτι τὰς κούρασα καὶ γι' αὐτὸ θὰ σᾶς ὑποβάλω μιὰ τελευταία ἐρώτηση. Ἐσεῖς πῶς θὰ τὸν φτιάχνατε;

—Νὰ σᾶς πῶ. Κατ' ἀρχὴν θὰ τὸν ἔκανα νὰ κρατάη κιθάρα. Ἀριστερά, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, θὰ ὑπῆρχε ὡραῖον βάζον μὲ ἄνθη. Ἀπάνω στὰ ἄνθη βάζουμε πουλὶ — ἂν φυσικὰ μᾶς παίρνη — ὁπότε, κι' ἂν δὲν μᾶς παίρνη, φτιάχνουμε μικρότερο τὸ βάζο ἴσαμε νὰ χωρέση τὸ πουλί. Τὰ ἄνθη καὶ τὸ πουλὶ συμβολίζουν ὅτι ὁ Ἐβραῖος αὐτὸς ἔχει καλὴ καρδιὰ καὶ εἶναι αἰσθηματίας. Στὴ δεξιὰ μεριὰ ὑπάρχει σπίτι διώροφο μὲ μπαλκόνι, ὅπου κάποια κόρη μὲ ὡραῖα μακρυὰ μαλλιὰ

Τοῦ
Κάρτερ Ντίκσον

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Ο ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΤΑΞΙ-ΔΕΥΕ ΜΑΖΥ

Τὸ «Ἐντουάρντικ», ἕνα ἀτμόπλοιο ποὺ μεταφέρει λιπάσματα κ' ἐντομοκτόνα ἀπὸ τὴν Νέα Ὑόρκη στὴν Ἀγγλία, ξεκινάει μὲ πολὺ λίγους ἐπιβάτες μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ δημοσιογράφος Μὰξ Μάθιους, ἀδελφὸς τοῦ πλοιάρχου Φρανσις Μάθιους. Ἐξετάζοντας ὅμως τὸν κατάλογο τῶν ἐπιβατῶν, ὁ Μὰξ βλέπει ὅτι ἦταν γραμμένοι μόνον ὀχτὼ κι ὄχι ἐννέα, ὅπως τοῦ εἶχε πῆ ὁ ἀστυνομικὸς Λάθροπ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐξεμυστερεύθη ὅτι «καταδιώκει ἕνα δολοφόνο». Μεταξὺ τῶν ἐπιβατῶν εἶναι καὶ δυὸ γυναῖκες, ἡ δὶς Βαλερὶ Τσάτφορντ καὶ ἡ μυστηριώδης κυρία Ἐστέλλα Ζία Μπεΰ, ἀμερικανικῆς καταγωγῆς, ποὺ ὁ πρῶτος ἄνδρας της ἦταν Ἄγγλος καὶ ὁ δεύτερος, ἀπὸ τὸν ὁποῖο χώρισε ἐπίσης, μέλος τῆς τουρκικῆς πρεσβείας τοῦ Λονδίνου. Ὁ Μὰξ μαθαίνει ἀπὸ τὸν ἀδελφό του, τὸν πλοίαρχο, ὅτι ὁ καταζητούμενος ἀπὸ τὸν Λάθροπ εἶναι κάποιος Κάρλο Φενέλλι, ποὺ ἔκανε ἕξη ἐγκλήματα στὴν Ἀμερικὴ καὶ τοῦ ὁποίου ἐπιδιώκεται ἡ ἔκδοση ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴ κυβέρνηση.

4

Ο πλοίαρχος Μάθιους δὲν ἀποκρίθηκε τίποτα κι' ἀρκέσθηκε νὰ κάνη μιὰ ἀόριστη χειρονομία, σὰ νἆθελε νὰ διώξη αὐτὴ τὴν ἐνοχλητικὴ ἐρώτηση.

Ἀλλὰ ὁ Μὰξ ἐπέμεινε:

—Φράνκ, ὅλ' αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχουν κάποια σχέση! Ἂν αὐτὴ ἡ γυναίκα σκοτώθηκε τώρα, δὲν εἶναι ἀσφαλῶς ἁπλὴ σύμπτωση. Ἡ ἱστορία τοῦ τρελλοῦ δὲν μὲ ἱκανοποιεῖ κι' αὐτὰ τὰ δακτυλικὰ ἀποτυπώματα μοῦ φαίνονται ὅλο καὶ περισσότερο ὕποπτα...

—Μά, Θεέ μου, ὑπάρχουν αὐτὰ τὰ ἀποτυπώματα, τὰ βλέπεις καὶ μόνος σου! Λοιπόν, γιατὶ σοῦ φαίνονται ὕποπτα;

—Δὲν ξέρω...

—Κ' ἔπειτα, ἀφοῦ, παρὰ τὶς συμβουλές μου, τὰ πήγαινες τόσο καλὰ μ' αὐτὴ τὴ γυναῖκα, μήπως μπορεῖς νὰ μοῦ πῆς γιατὶ τὴ σκότωσαν;

—Ὄχι, δὲν ἔχω καμμιὰ ἰδέα!

—Λοιπόν, ἀφησέ με νὰ ἐνεργήσω ὅπως νομίζω γιὰ νὰ πιάσω τὸ δολοφόνο... Θὰ πᾶς νὰ βρῆς τὸν κύριο Λάθροπ καὶ θὰ τοῦ πῆς νὰ ἔρθη ἀμέσως ἐδῶ. Ὅσο πιὸ γρήγορα ἀρχίσουμε νὰ ἐνεργοῦμε, τόσο τὸ καλύτερο... Στὸ ἀναμεταξύ, ἐγὼ θὰ πάω νὰ ρωτήσω τὸν καμαρότο. Μπορεῖ νὰ εἶδε κανέναν νὰ μπαίνη ἢ νὰ βγαίνη ἀπ' τὴν καμπίνα. Νομίζω ἐπίσης ὅτι θὰ ἦταν καλὸ νὰ ρωτήσω τὴν καμαριέρα ποὺ περιποιόταν τὴν κυρία Ζία Μπεΰ. Βέβαια, αὐτές οἱ ἀνακρίσεις εἶναι κάπως περιττές, ἀφοῦ ἔχομε στὴ διάθεσή μας τὰ δακτυλικὰ ἀποτυπώματα, ἀλλὰ ἀναρωτιέμαι...

Τὸ βλέμμα τοῦ πλοιάρχου στράφηκε πρὸς τὸ δεξιὸ κρεβατάκι, ὅπου βρίσκονταν ἡ ἀνοιχτὴ τσάντα τῆς κυρίας Ζία Μπεΰ καὶ τὸ γούνινο παλτό της. Ὁ Μὰξ πρόσεξε πάλι τὶς τρεῖς μικρὲς κόκκινες κηλίδες, ποὺ βρισκόντουσαν πάνω στὸ λευκὸ πάπλωμα. Τὸ κρεβατάκι ἀπεῖχε πολὺ ἀπ' τὴν τουαλέττα, γιὰ νὰ πηδήση τὸ αἷμα ὥς ἐκεῖ.

—...μήπως τῆς ἔκλεψαν τίποτα, εἶπε ὁ πλοίαρχος Μάθιους, ἀποτελειώνοντας τὴ φράση του.

—Τὸ ἴδιο ἀκριβῶς ἀναρωτιόμουν κ' ἐγώ, εἶπε ὁ Μάξ.

—Γιατί;

—Γιατί, ὅλο τὸ βράδυ, δὲν ἔπαψε οὔτε στιγμὴ νὰ σφίγγη τὴν τσάντα της πάνω στὸ στῆθος της...

Κι' ἄλλες εἰκόνες ἦρθαν ξαφνικὰ στὸ νοῦ τοῦ δημοσιογράφου.

—Νομίζω μάλιστα πὼς δὲν τὴν εἶδα οὔτε στιγμὴ χωρὶς μιὰ τσάντα, ποὺ νὰ τὴν κρατᾶ μὲ μεγάλη προσοχή... Καὶ πάντα αὐτὴ ἡ τσάντα ἦταν φουσκωμένη, σὰ νὰ τῆς χρησίμευε γιὰ νὰ μεταφέρη κάτι ὀγκῶδες...

Κ' οἱ δυὸ μαζὺ πλησίασαν στὸ κρεβατάκι ὅπου βρισκόταν ἡ τσάντα. Ὁ πλοίαρχος τὴν πῆρε καὶ τὴν ἀναποδογύρισε. Πάνω στὸ πάπλωμα χύθηκαν ἕνα σωρὸ μικροπράγματα: Ἕνα ἄλλο κοκκινάδι τῶν χειλιῶν, μιὰ πουδριέρα, ἕνα μάτσο κλειδιά, μερικὰ χαρτονομίσματα καὶ κέρματα, μιὰ χτένα, κάτι γραμματόσημα... Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ τράβηξε κυρίως τὴν προσοχὴ τῶν δυὸ ἀνδρῶν ἦταν κάτι μεγαλύτερο, ποὺ εἶχε πέσει ἀπ' τὴν τσάντα μαζὺ μὲ τ' ἄλλα μικροπράγματα. Κοιτάχτηκαν μεταξύ τους κατάπληκτοι.

Αὐτὸ ποὺ ἡ Ἐστέλλα Ζία Μπεΰ φαινόταν νὰ κρατᾶ πάντα μαζὺ της μὲ τόση προσοχὴ καὶ ποὺ φούσκωνε τόσο τὴν τσάντα της ἦταν ἕνα μελανοδοχεῖο!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Ὅταν ἕνα κοινὸ μελανοδοχεῖο, σὰν κι' αὐτὰ ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ προμηθευτῆ σ' ἕνα ὁποιοδήποτε χαρτοπωλεῖο. Τὸ μπουκαλάκι ἦταν γεμᾶτο καὶ δὲν φαινόταν νὰ ἔχη ἀνοιχθῆ. Οἱ δυὸ ἀδελφοὶ τὸ ἐξήτασαν μὲ προσοχὴ κ' ἔπειτα ἔχυσαν λίγο ἀπ' τὸ περιεχόμενό του μέσα στὸν νιπτῆρα. Οὔτε τὸ μπουκάλι, οὔτε τὸ μελάνι ἔκρυβαν τὸ παραμικρὸ μυστικό.

Ἡ ὥρα ἦταν τώρα δέκα καὶ εἰκοσιπέντε. Ὁ ἀέρας κ' ἡ τρικυμία εἶχαν κάπως κοπάσει. Τὸ πλοῖο χόρευε ἀκόμη λιγάκι, ἀλλὰ πολὺ πιὸ σιγὰ καὶ μέσα σὲ τόσο ἀπόλυτη σιωπή, ὥστε ἦταν τὸ ἴδιο καταθλιπτικὴ μὲ τὸν δαιμονιώδη θόρυβο ποὺ γινόταν πρὶν ἀπὸ μισὴ ὥρα, Αὐτὴ ἡ σχετικὴ σιωπὴ βοήθησε, ὅμως, τὸν Μὰξ νὰ βρῆ εἴκολα τὸν Λάθροπ. Αὐτὸς ὁ τελευταῖος ἔπαιζε πιάνο μέσα στὸ μεγάλο σαλόνι.

Βλέποντας τὸν Μὰξ τὸν ρώτησε, ἐξακολουθώντας νὰ παίζη:

—Βοηθῆστε με νὰ λύσω μιὰ διαφορὰ ποὺ ἔχω μὲ τὸν Χοῦπερ: Ξέρετε ἂν οἱ Γάλλοι ἀξιωματικοὶ φοροῦν πάντα καπέλλο, ἀκόμη κι' ὅταν δὲν βρίσκωνται ἔξω; Ξέρω ὅτι οἱ ἀστυνομικοὶ τὸ κάνουν αὐτὸ καὶ καμμιὰ φορὰ ἐπίσης κ' οἱ Ἑβραῖοι... Ἀλλὰ οἱ Γάλλοι ἀξιωματικοί; Ἐγὼ ἔχω μιὰ θεωρία γι' αὐτὸν τὸν Μπετουάν. Εἶναι ἕνα φάντασμα πού...

—Θέλετε νἄρθετε ἀμέσως στὴν καμπίνα Β - 37; τὸν διέκοψε ὁ δημοσιογράφος. Κάποιος σκότωσε τὴν κυρία Ζία Μπεΰ.

Τὰ χέρια τοῦ Λάθροπ ἔμειναν ἀκίνητα πάνω στὰ πλῆκτρα κι' ὅταν γύρισε τὸ κεφάλι του, ὁ λαιμὸς του ζάρωσε κι' αὐτὸ τὸν ἔκανε νὰ φανῆ ξαφνικὰ τόσο γέρος, ὅσο καὶ τὰ λευκὰ μαλλιά του, ποὺ ἦταν μὲ φροντίδα χτενισμένα.

—Ὥστε, λοιπόν, αὐτὸ τὸ ρίξιμο τοῦ μαχαιριοῦ στὸ διάδρομο ἔκρυβε πράγματι κάτι;

—Ἔτσι φαίνεται, γιατὶ τῆς ἔκοψαν τὸ λαιμό... Ἀλλά, ὥς τώρα, δὲν μπορέσαμε νὰ βροῦμε κανένα ὅπλο. Ὁ πλοίαρχος σᾶς περιμένει...

—Ἐμένα; Μὰ γιατί; Τί μπορῶ νὰ κάνω ἐγώ; Δὲν ἔχω κιόλας ἀρκετοὺς μπελάδες στὸ κεφάλι μου;

—Σᾶς θέλει γι' αὐτὸ ποὺ εἴπατε σήμερα τὸ πρωΐ... Δὲν εἴπατε ὅτι εἴστε εἰδικὸς στὰ δακτυλικὰ ἀποτυπώματα;

—Ναί... Μήπως ἀνακαλύψατε δακτυλικὰ ἀποτυπώματα; Τότε τὸ πρᾶγμα διαφέρει... Αὐτὸ μ' ἐνδιαφέρει!

—Κύριε Λάθροπ, θἄθελα νὰ σᾶς κάνω μιὰ ἐρώτηση, ποὺ πρόκειται ἴσως νὰ σᾶς φανῆ κουτή... Εἶναι δυνατὸν νὰ μιμηθῆ κανεὶς ἕνα δακτυλικὸ ἀποτύπωμα;

—Ὄχι, ἀποκρίθηκε ὁ Λάθροπ, ἔπειτα ἀπὸ κάποιο δισταγμό.

—Εἶστε ἐντελῶς βέβαιος; Στ' ἀστυνομικὰ μυθιστορήματα κατασκευάζουν καμμιὰ φορὰ δακτυλικὰ ἀποτυπώματα, γιὰ νὰ ἐνοχοποιήσουν ἀθῶους...

—Τὸ ξέρω, ναί, ἀλλὰ θὰ σᾶς πῶ ποιὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια: Βέβαια, εἶναι δυνατὸν ν' ἀπομιμηθῆ κανεὶς ἕνα δακτυλικὸ ἀποτύπωμα καὶ μάλιστα πολὺ καλά. Πάντως αὐτὴ ἡ ἀπομίμηση δὲν ἔχει καμμιὰ πιθανότητα νὰ ξεγελάση ἕναν ἐμπειρογνώμονα, χωρὶς νὰ λογαριάσωμε ὅτι ἕνα τέτιο ἀποτύπωμα δὲν θ' ἄντεχε σὲ χημικὴ ἀνάλυση. Ἀλλὰ γιατὶ μοῦ κάνετε αὐτὴ τὴν ἐρώτηση;

Ο Μὰξ τοῦ εἶπε μέ λίγα λόγια πῶς εἶχαν τὰ πράγματα καὶ κατέληξε:

—Ἀλλὰ νὰ τὰ κρατήσετε ὅλ' αὐτὰ γιὰ τὸν ἑαυτό σας, ἔ; Ὅσο πιὸ λίγοι τὸ μάθουν τόσο τὸ καλύτερο! Λοιπόν...

—Σιωπή! ἔκανε ὁ Λάθροπ, δείχνοντάς του κάτι μὲ τὸ δάχτυλό του.

Γυρίζοντας ὁ Μὰξ ἀνακάλυψε τὸν κύριο Χοῦπερ ἀπ' τὸ Μπρίστολ, κοιμισμένο σὲ μιὰ ἀπ' τὶς μεγάλες πολυθρόνες, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα στὴν κοιλιά του καὶ τὸ πηγούνι μισοχωμένο στὰ πέτα τοῦ σμόκιν του.

—Μὴν ὑψώνετε τὴ φωνή σας... Ὁ δυστυχισμένος ὁ γέρος δὲν αἰσθανόταν πολὺ καλὰ κι' ἀποκοιμήθηκε ἐκεῖ... Σᾶς ἔχω πῆ ὅτι ὁ γιὸς του ἦταν σοβαρὰ ἄρρωστος; Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ πηγαίνει στὴν Ἀγγλία... Φυσικά, στὴ θέση του μοῦ φαίνεται πὼς θὰ εἶχα πάρει τὸ ἀεροπλάνο... Ἀλλὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ τρομοκρατοῦνται καὶ στὴν ἰδέα μόνο πὼς θὰ κάνουν ἕνα ἀεροπορικὸ ταξίδι...

—Θέλετε νὰ πᾶτε στὴν καμπίνα Β - 37;

—Φυσικά. Ἀφοῦ μπορῶ νὰ φανῶ χρήσιμος... Θἄρθετε καὶ σεῖς μαζύ μου;

—Ὄχι... Πρέπει πρῶτα νὰ πάω νὰ βρῶ τὸν ἀστυνομικὸ τοῦ πλοίου, γιὰ νὰ εἰδοποιήση τὸν φωτογράφο... Θὰ σᾶς συναντήσω ἔπειτα... Τί σκέπτεσθε γιὰ ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία;

—Μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ συμφωνήσω κ' ἐγὼ μὲ τὴ γνώμη τοῦ ἀδελφοῦ σας, ἀποκρίθηκε ὁ Λάθροπ καθὼς σηκωνόταν ἀπ' τὸ πιάνο. Θὰ πρόκειται γιὰ κανέναν παράφρονα κ' ἀσφαλῶς θὰ τὸν ἀνακαλύψωμε. Θὰ πρέπει νὰ ἐρωτηθοῦν ὅλοι: «Ποῦ εἴσαστε τὴν τάδε ἀκριβῶς στιγμή;»...

—Αὐτὸ δὲν θὰ εἶναι ἀταραίτητο, ἀν ἔχωμε τὰ δακτυλικὰ ἀποτυπώματα τοῦ δολοφόνου, παρατήρησε ὁ Μάξ.

—Ὄχι, ἀσφαλῶς... Κι' αὐτὸ θὰ εἶναι πολὺ πιὸ καλύτερο γιατί, ὅσον ἀφορᾶ ἐμένα, θὰ δυσκολευόμουν πολὺ ν' ἀπαντήσω σ' αὐτὴ τὴν ἐρώτηση μὲ ἀκρίβεια. Τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ καιροῦ μου τὸ πέρασα πάνω στὴ γέφυρα καὶ τὸ μοναδικὸ πρόσωπο μὲ τὸ ὁποῖο ἀντάλλαξα μερικὲς λέξεις — στὴν ἀρχὴ τῆς βραδυᾶς — ἦταν ἐκείνη ἡ νέα ποὺ ἦταν ἀδιάθετη καὶ ποὺ ὁ καμαρότος μοῦ εἶπε ὅτι ὀνομάζεται Τσάτφορντ...

—Ἐκεῖνο τὸ παγόβουνο μὲ τὴν ἄσπρη γούνα;

—Παγόβουνο; ξαφνιάστηκε ὁ Λάθροπ. Τότε λοιπὸν εἶναι ἕνα πολὺ χαριτωμένο παγόβουνο... Δὲν μιλήσαμε πολλὴ ὥρα μαζύ, ἀλλὰ μοῦ ἔδωσε τὴν ἐντύπωση ὅτι εἶναι μιὰ πολὺ χαριτωμένη καὶ καθὼς πρέπει νέα...

—Πέστε καλύτερα μιὰ στρίγγλα!

Πρὸς μεγάλη ἔκπληξη τοῦ Λάθροπ, ὁ Μάξ εἶχε φωνάξει αὐτὴ τὴ λέξη. Θὰ δυσκολευόταν ὅμως πολὺ νὰ ἐξηγήση τί ἦταν ἐκεῖνο ποὺ τὸν ἔκανε ν' ἀντιδράση μ' αὐτὸ τὸν τρόπο. Ἴσως νὰ ἐξωτερίκευε ἔτσι ὅλη τὴν πικρία ποὺ εἶχε συγκεντρωθῆ μέσα του καὶ ποὺ εἶχε ἄλλα αἴτια, ἐκτὸς ἀπ' τὴ σύντομη συνάντηση μὲ τὴ δεσποινίδα Τσάτφορντ...

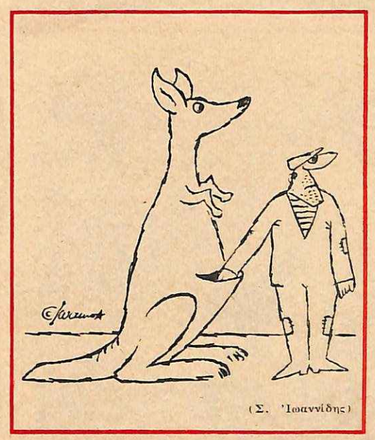

—Καλά - καλά, ἔκανε ὁ Λάθροπ. Δὲν ξέρω τί μπορεῖτε νὰ ἔχετε ἐναντίον αὐτῆς τῆς δυστυχισμένης νέας, ἀλλὰ δὲν ἐπιμένω καὶ πηγαίνω νὰ συναντήσω τὸν ἀδελφό σας.

Μέσα στὸ ἀνελκυστῆρα, ποὺ τὸν ὡδηγοῦσε πρὸς τὴν τρίτη γέφυρα, ὅπου βρισκόταν τὸ γραφεῖο τοῦ Γκρίσγουολντ, ὁ Μὰξ ξανασκέφτηκε μὲ περιέργεια τὴν ἔκφραση ποὺ εἶχε χρησιμοποιήσει ὁ Λάθροπ: «Αὐτὴ ἡ δυστυχισμένη νέα»...

Στὸ γραφεῖο τοῦ ἀστυνομικοῦ τοῦ πλοίου δὲν ὑπῆρχε παρὰ ὁ γραμματεύς του μόνο, ποὺ κάπνιζε μπροστὰ σ' ἕνα σωρὸ ἀπὸ διαβατήρια καὶ ἄλλα ἔντυπα. Ὁ νεαρός ἔσπευσε ἀμέσως νὰ πληροφορήση τὸν Μάξ:

—Ἂν δὲν εἶναι στὸ μεγάλο σαλόνι ἢ στὸ καπνιστήριο, θὰ τὸν βρῆτε ἴσως στὴν καμπίνα τοῦ κυρίου Κένγουωρθυ... Εἶναι ἡ καμπίνα Β - 70 στὴν ἀριστερὴ πλευρὰ τοῦ πλοίου.

Καὶ πραγματικά, σ' αὐτὸ τὸ τελευταῖο μέρος ὁ Μάξ ἀνακάλυψε τὸν Γκρίσγουολντ, ποὺ τὸ βροντῶδες γέλιο του ἀκολουθεῖτο ἀπὸ μιὰ πιὸ ἀδύνατη φωνή. Ὅταν ὁ δημοσιογράφος χτύπησε τὴν πόρτα τῆς καμπίνας, ἡ ἀδύνατη φωνὴ εἶπε σχεδὸν θυμωμένα:

—Ἂν εἶναι ὁ Γουάλσινχαμ νὰ μ' ἀφήση ἥσυχο! Δὲν θέλω βραστὰ αὐγά, δὲν μπορῶ πιὰ οὔτε νὰ τὰ δῶ μπροστὰ στὰ μάτια μου! Σοῦ δίνω τὸ λόγο μου, Γουάλσινχαμα, πώς, ἂν μοῦ φέρης ἔστω κ' ἕνα αὐγὸ βραστὸ μέσα στὴν καμπίνα μου, θὰ σοῦ σπάσω τὰ μοῦτρα!

Ὁ Μὰξ ἄνοιξε τὴν πόρτα. Ὁ κύριος Γκρίσγουολντ, ὁ ἀστυνομικὸς τοῦ πλοίου, καθόταν σὲ μιὰ πολυθρόνα κοντὰ στὸ κρεβάτι. Χαρούμενος τύπος, μὲ γυαλιά, κάπνιζε μὲ ἀπόλαυση ἕνα πούρο:

—Περάστε, λοιπόν, εἶπε μ' ἐγκαρδιότητα. Μὴ δίνετε προσοχὴ στὸν κύριο Κένγουωρθυ, εἶναι λιγάκι ἀδιάθετος.

—Ἀδιάθετος; εἶπε μὲ ἀγανάκτηση ὁ Τζέρομ Κένγουωρθυ. Ἡ λέξη εἶναι πολὺ ἀδύνατη: Εἶμαι ἐτοιμοθάνατος! Σᾶς ζητῶ συγγνώμη, πρόσθεσε ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Μάξ, ἀλλὰ νόμιζα πὼς ἦταν ὁ Γουάλσινχαμ, ὁ καμαρότος μου. Εἶναι πεπεισμένος ὅτι μιὰ θεραπεία μὲ βραστὰ αὐγὰ μπορεῖ νὰ θεραπεύση τὰ πάντα, ἀπ' τὴν ἁπλῆ δυσπεψία ὥς τὴν χολέρα! Μὴν ἀφήνετε τὴν πόρτα ἀνοιχτή, περᾶστε μέσα καὶ κοιτάξτε με ποὺ θὰ παραδίδω τὸ πνεῦμα...

Ο Μὰξ ἔμαθε ἀργότερα ὅτι ὁ Γκρίσγουολντ τρελλαινόταν νὰ πειράζη τὸν Τζέρομ Κένγουωρθυ, ἀλλ' αὐτὸ δὲν σημαινε πὼς ὁ νέος δὲν ἦταν ἄρρωστος. Ἐδῶ κ' εἰκοσιτέσσερις ὧρες, τὸ στομάχι του ἀρνιόταν νὰ κρατήση καὶ τὴν παραμικρὴ τροφή. Ἦταν ἕνας ἀδύνατος νέος, πανύψηλος, ποὺ ἡ χλωμάδα του καὶ τὰ τραθηγμένα χαρακτηριστικά του ὠφείλοντο ἐν μέρει μόνο στὴν ἀδιαθεσία του. Τὰ ξανθὰ μαλλιά του ἔπεφταν στὸ μέτωπό του καὶ φοροῦσε κάτι ὀρθογώνια γυαλιὰ ποὺ τοῦ ἔδιναν ἕνα δασκαλίστικο ὕφος. Ἀλλὰ τὰ μάτια του καὶ τὸ στόμα του, ἀκόμη καὶ στὴν κατάσταση ποὺ βρισκόταν, ἄφηναν νὰ μαντέψη κανεὶς ὅτι ἦταν προικισμένος μ' ἕνα δυνατὸ αἴσθημα χιοῦμορ.

Ὁ Γκρίσγουολντ φύσηξε τὸν καπνὸ τοῦ πούρου του πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἀρρώστου.

—Ὦ, Γκρίσγουολντ, εἰλικρινά σοῦ λέω... Δὲν μπορῶ νὰ ὑποφέρω αὐτὸ τὸν καπνό!

Τὸ χαμόγελο τοῦ Γκρίσγουολντ ἔσβησε ἀπ' τὸ πρόσωπό του:

—Ἀλήθεια, δὲν ἀστειεύεσθε;

—Σᾶς εἶπα ὅτι πεθαίνω! ἀποκρίθηκε ὁ Κένγουωρθυ, μὲ ὕφος ποὺ ἔδειχνε ὅτι ἔλεγε τὴν ἀλήθεια... Προσπάθησα νὰ σηκωθῶ πρὶν ἀπὸ λίγα λεπτά κ' ἔπεσα κάτω. Ἦταν τὴ στιγμὴ ποὺ κάνατε ἐκεῖνο τὸ γελοῖο ἀστεῖο!

—Δὲν ἔκανα κανένα ἀστεῖο.

Ὁ Κένγουωρθυ ἀκούμπησε τὸ κεφάλι του στὸ μαξιλάρι του καὶ εἶπε κλείνοντας τὰ μάτια:

—Γκρίσγουολντ, συμφωνῶ ὅτι ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ θέλετε νὰ μοῦ πληρώσετε μὲ τὸ ἴδιο νόμισμα ἐκεῖνα ποὺ σᾶς ἔκανα στὸ ταξίδι τοῦ Αὐγούστου... Ἀλλὰ ὄχι τώρα, ἔλεος! Περιμένετε νὰ συνέλθω λιγάκι. Αἰσθάνομαι τόσο χάλια!

Ἔπειτα θυμήθηκε ξαφνικὰ τὸν ἐπισκέπτη του καὶ πρόσθεσε:

—Ὦ, σᾶς ζητῶ συγγνώμη. Τί θέλετε, ἀλήθεια;

—Λυπᾶμαι πολὺ ποὺ σᾶς ἐνοχλῶ, ἀποκρίθηκε ὁ δημοσιογράφος, ἀλλὰ γυρεύα τὸν κύριο Γκρίσγουολντ. Τὸν ζητᾶει ὁ πλοίαρχος.

—Ἐμένα; ἔκανε ὁ Γκρίσγουολντ καὶ σηκώθηκε. Γιὰ ποιὸ ζήτημα;

—Δὲν ξέρω, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι πρόκειται γιὰ κάτι σημαντικό. Μπορεῖτε νἄρθετε τώρα ἀμέσως;

—Κάποιος θἄκψψε πάλι τὸ λαιμό του, παρατήρησε ὁ Γκρίσγουολντ μ' εὔθυμο ὕφος. Ἐμπρός, πηγαίνομε...

Ἔριξε τὴ στάχτη τοῦ πούρου του σ' ἕνα σταχτοδοχεῖο καὶ στράφηκε γιὰ τελευταία φορὰ πρὸς τὸν Κένγουωρθυ, γιὰ νὰ τοῦ πῆ:

—Σᾶς λέω ἀλήθεια, Κένγουωρθυ, εἶμαι ἐντελῶς ἀθῶος! Τί ἀστεῖο νομίζετε ὅτι σᾶς ἔκανα;

—Ἀκοῦστε, φίλε μου, ἂν δὲν ἤσαστε σεῖς, τότε ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἐδῶ ποὺ θεροῦν πνευματῶδες νὰ περιμένουν τὴ στιγμὴ ποὺ αὐτὸ τὸ σαπιοκάραβο χορεύει ἀπελπιστικά, γιὰ νὰ φορέσουν τὴν ἀντιασφυξιογόνο μάσκα τους καὶ νὰ περάσουν ἀπότομα τὸ κεφάλι τους ἀπ' τὴ μισάνοιχτη πόρτα μου....

—Μὲ ἀντιασφυξιογόνο μάσκα; φώναξε ὁ ἀστυνομικὸς κατάπληκτος.

—Ναί, τὸν βεβαίωσε ὁ Κένγουωρθυ μὲ μιὰ ἐκφραστικὴ χειρονομία. Δὲν ἔχω δῆ ποτέ μου πιὸ φρικιαστικὸ δραμα ἀπὸ τότε ποὺ μ' ἔπιασε ἡ κρίση τοῦ «ντελίριουμ τρέμενς» στὸ Μαϊάμι! Ὅσο θυμᾶμαι ἐκεῖνο τὸ οὐρυγὸς μὲ τὰ γυάλινα μάτια, ποὺ ἦταν γυρισμένα πρὸς τὸ μέρος μου! Κι' ὅταν μίλησα, ὁ τύπος ποὺ τὴν φοροῦσε οὔτε κἂν κουνήθηκε...

—Κένγουωρθυ, σᾶς δίνω τὸ λόγο τῆς τιμῆς μου ὅτι δὲν ἤμουν ἐγὼ πού...

—Σᾶς πιστεύω, Γκρίσγουολντ, ἀλλά... Ὅταν ταξιδεύω μ' αὐτὸ τὸ παλιοκάραβο διαλέγω πάντα ἐπίτηδες αὐτὴ τὴν καμπίνα, ποὺ εἶναι ἀπέναντι στοὺς νιπτῆρες... Ρίξτε μου τὴ ρόμπα μου καὶ φύγετε... Σ' ἕνα λεπτὸ δὲν θὰ εἶμαι πιὰ σὲ θέση νά...

→

Ὁ δολοφόνος ταξίδευε μαζύ

Ὁ Γκρίσγουολντ παρέσυρε τὸν Μάξ ἔξω ἀπ' τὴν καμπίνα καὶ ξανάκλεισε τὴν πόρτα λέγοντας:

—Ἀμίμητος τύπος αὐτὸς ὁ Κένγουωρθυ! Ὁ Γουάλσινχαμ κ' ἐγὼ τρελλαινόμαστε νὰ τὸν ;χωμε στὸ πλοῖο!

—Ἀλλὰ φαινόταν νὰ λέη τὴν ἀλήθεια ὅταν μίλησε γιὰ τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴ μάσκα, παρατήρησε ὁ Μάξ.

—Ὤ! εἶναι τέτιος ἠθοποιός, ὥστε μαζύ του δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ εἶναι ποτὲ βέβαιος γιὰ τίποτα! Σᾶς τυχαίνει νὰ διαβάζετε ἀστυνομικὰ μυθιστορήματα;

—Ναί, ἀρκετὰ συχνά.

Ὁ Γκρίσγουολντ γέλασε:

—Τὴν τελευταία φορὰ ποὺ ταξίδεψε μαζύ μας εἶπα στὸν Κένγουωρθυ: «Ἂν ποτὲ ἔχετε τὴν ἐπιθυμία νὰ δηλητηριάσετε κάποιον, νὰ τὸ κάνετε πάνω σ' ἕνα πλοῖο! Περιμένετε ὥσπου ν' ἀρχίση τὸ πρόσωπο αὐτὸ νὰ ὑποφέρη ἀπὸ ναυτία κ' ἔπειτα τοῦ δίνετε τὸ δηλητήριο. Θὰ πηγαίνη ὅλο καὶ χειρότερα, ἀλλὰ ὁ γιατρός θ' ἀρκεστῆ νὰ χαμογελάση καὶ νὰ τοῦ δώση κάποια δίαιτα, ἔτσι ὥστε τὸ πρόσωπο αὐτὸ θὰ πεθάνη πρὶν προφθάση κανεὶς νὰ ὑποψιαστῆ τὴν κατάστασή του!». Ἔπρεπε νὰ τὸν βλέπατε ὅταν τοῦ τὸ εἶπα αὐτό: Εἶχε γίνει καταπράσινος! Καὶ φαίνεται πὼς θὰ τὸ θυμήθηκε ὅταν ὁ καμαρότος τοῦ πρότεινε αὐτὴ τὴ δίαιτα μὲ τὰ βραστὰ αὐγά!

Ὁ Γκρίσγουολντ ἔβαλε τὰ γέλια κ' ἔπειτα, ἀπότομα, φάνηκε νὰ θυμήθηκε πὼς μιλοῦσε μὲ τὸν ἀδελφὸ τοῦ πλοιάρχου κ' ἔσπευσε νὰ πῆ:

—Δὲν πρέπει νὰ νομίσετε ὅτι...

—Καὶ βέβαια, ὄχι!

—Ἀλήθεια, γιατὶ μὲ ζητάει ὁ πλοίαρχος; Δέν θέλατε νὰ τὸ πῆτε μπροστὰ στὸν Κένγουωρθυ;

Ὁ Μάξ τοῦ ἐξήγησε τί εἶχε συμβῆ κι' ὁ Γκρίσγουολντ ἔγινε ἀμέσως σοβαρός.

—Ἔχω στὸ γραφεῖο μου ἕναν κύλινδρο μὲ μελάνι καὶ θὰ μπορέσωμε, μὲ τὴ βοήθειά του, νὰ ξεσηκώσωμε τ' ἀποτυπώματα πάνω στὰ χαρτόνια ποὺ χρησιμοποιοῦμε γιὰ νὰ σημειώνουμε τὶς θέσεις... Ὁ φωτογράφος ἔχει ἐπίσης ὅλο τὸ ἀπαιτούμενο ὑλικό. Πέστε στὸν πλοίαρχο ὅτι θὰ εἴμαστε ἐκεῖ σὲ πέντε λεπτά.

Ὁ Γκρίσγουολντ ἐξαφανίστηκε βιαστικά, ἀφήνοντας τὸν Μάξ μπροστὰ στὴν κεντρικὴ σκάλα τῆς δεύτερης γέφυρας. Ἀπέναντι σ' αὐτὴ τὴ σκάλα, τὸ κατάστημα τοῦ πλοίου καὶ τὸ κουρεῖο ἦταν τώρα κλειστά. Ὁ Μάξ καθυστέρησε μιὰ στιγμὴ γιὰ νὰ κοιτάξη τοὺς χαρτοκοπτῆρες, τὶς κοῦκλες, τὶς τσάντες καὶ τ' ἄλλα ἀναμνηστικὰ, ποὺ ἦταν ἀραδιασμένα στὴ βιτρῖνα. Ἀναπήδησε ὅταν κάποιος τοῦ ἀκούμπησε τὸ χέρι πάνω στὸν ὦμο του.

—Καλησπέρα, εἶπε ὁ δρ Ρέτζιναλτ Ἄρτσερ. Τὸ κατάστημα σᾶς ἐνδιαφέρει; Στοιχηματίζω ὅτι θὰ σκέπτεσθε νὰ κάνετε ἕνα δῶρο σὲ καμμιὰ κυρία, δὲν εἶν' ἔτσι;

—Ναί.

Ὁ γιατρὸς θὰ πρέπει ν' ἀνέβηκε ἀπ' τὴ σκάλα. Φοροῦσε ἕνα χοντρὸ μπουρνούζι. Τ' ἀραιὰ μαλλιά του ἀνασηκώνονταν σὲ ὑγρές τοῦφες κ' ἔτριβε τὸ λαιμό του μὲ μιὰ πετσέτα. Τὰ πόδια του ἦταν γυμνὰ μέσα στὶς παντόφλες του, ἀλλὰ κρατοῦσε εὐσυνείδητα μαζύ του τὸ σωσίβιό του καὶ τὴν ἀντιασφυξιογόνο μάσκα του.

—Εἶχα πάει νὰ κολυμπήσω λιγάκι στὴν πισῖνα, ἐξήγησε. Ξέρετε ποῦ εἶναι; Κάτω, στὴν πέμπτη γέφυρα. Θεέ μου! Εἶναι κιόλας ἔντεκα παρὰ τέταρτο... Θὰ πρέπει νὰ ἔμεινα ἐκεῖ πάνω ἀπὸ μιὰ ὥρα!

—Ἦταν εὐχάριστα;

—Θαυμάσια!

Χαρούμενος ὁ γιατρὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ σκουπίζη τὸ κεφάλι του.

—Στὴν ἀρχὴ τὸ νερὸ ἦταν λιγάκι ταραγμένο, ἀλλ' αὐτὸ δὲν κράτησε πολύ. Τὸ πλοῖο ξανάγινε σταθερό... Ἀ! Αἰσθάνομαι ἄλλος ἄνθρωπος τώρα... Τίποτα δὲν ἀξίζει ὅσο λίγη ἄσκηση κ' ἔπειτα ἕνα καλὸ ντούς... Αἰσθάνομαι πώς ἀπόψε θὰ κοιμηθῶ περίφημα!

Ὁ Μάξ θὰ ἤθελε πολὺ νὰ μποροῦσε νὰ πῆ τὸ ἴδιο. Ἀλλὰ τὸ ὅραμα τῆς Ἐστέλλας Ζία Μπέϋ πεσμένης στὴν τουαλέττα...

—Ἐκτὸς ἂν ξαναρχίση πάλι κανεὶς νὰ ρίχνη μαχαίρια στὸ διάδρομό σας, ἔ;

—Ὤ! ἐλπίζω πώς ὄχι...

Μιλώντας ὁ γιατρὸς κοίταξε γύρω του:

—Ἀλλ' αὐτὴ εἶνα ἡ δεύτερη γέφυρα, δὲν εἶν' ἔτσι;

—Ναί.

—Τότε ἀνέβηκα ἕνα πάτωμα παραπάνω. Ἡ καμπίνα μου εἶναι στὴν τρίτη γέφυρα... Εἶναι κουτό, ὑπάρχουν στιγμὲς ποὺ δὲν προσέχω τίποτα... (Ἔκρυψε ἕνα χασμουρητό). Εἶναι καιρὸς νὰ πάω νὰ κοιμηθῶ. Ἡ μέρα μου ἦταν ἀρκετὰ γεμάτη. Θὰ σᾶς δῶ αὔριο... Καληνύχτα!

—Καληνύχτα.

Τὰ κουνήματα τοῦ πλοίου ἦταν τώρα σχεδὸν ἀνυπαρκτα καὶ δὲν συνωδεύονταν πιὰ ἀπὸ κείνους τοὺς ἀδύνατους νυχτερινοὺς θορύβους. Κάνοντας μεταβολή, ὁ Μάξ ἀκολούθησε τὸ διάδρομο ποὺ ὡδηγοῦσε στὴν καμπίνα του.

—Πίσω ἀπ' τὴν κλειστὴ πόρτα τῆς καμπίνας Β - 37 ἀκούγονταν πνιγμένες φωνές. Μπροστὰ στὴν καμπίνα, ἕνας καμαρότος καὶ μιὰ καμαριέρα, μὲ τρομοκρατημένο ὕφος, ἔκαναν πὼς δὲν ἄκουγαν τίποτα.

—Εἶμαι ἀποκαμωμένος, σκέφτηκε ὁ Μάξ. Ὁ Γκρίσγουολντ μὲ τὸ φωτογράφο θὰ ἔρθουν ὅπου νάναι. Ἔκανα ὅ,τι μποροῦσα, πρὸς τὸ παρόν. Μπορῶ, λοιπόν, νὰ μπῶ λίγα λεπτὰ στὴν καμπίνα μου... Αὐτὸ θὰ μὲ ξεκουράση.

Τὸ κρεβατάκι του, μὲ καθαρὰ σεντόνια, εἶχε ἑτοιμαστῆ γιὰ τὴ νύχτα. Ὁ Μάξ κάθησε ἀπάνω σπρώχνοντας τὸ σωσίβιο ποὺ ἦταν ἀκουμπισμένο ἐκεῖ καὶ στηρίζοντας τὸ μπαστούνι του στὴν ντουλάπα.

Δὲν εἶχε ἀκούσει τὸν Γκρίσγουολντ νὰ φτάνη, οὔτε καὶ τὸν φωτογράφο. Μποροῦσε λοιπὸν νὰ ξεκουραστῆ λιγάκι περιμένοντάς τους...

Ὁ δημοσιογράφος ξάπλωσε πάνω στὸ κρεβατάκι καὶ τριάντα δευτερόλεπτα ἀργότερα εἶχε κιόλας ἀποκοιμηθῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Ὧρα μᾶς ἐγαταλείψατε!

Ἐνστικτωδῶς, ὁ Μάξ ἀνακάθησε πάνω στὸ κρεβάτι του, ἐνῶ προσπαθοῦσε νὰ διώξη ἀπὸ πάνω του τὴν πυκνὴ ὁμίχλη τοῦ ὕπνου. Αἰσθανόταν ξεκούραστος κι' ἀναζωογονημένος. Ὄρθιος κοντὰ στὸ κρεβάτι του, ὁ Λάθροπ τὸν κοίταζε δίνοντάς του ἕνα λεπτὸ χαρτονάκι:

—Ὑπογράψτε στὸ ἀπάνω μέρος αὐτῆς τῆς κάρτας. Ἔπειτα θὰ χρησιμοποιήσωμε ἐκεῖνο τὸν κύλινδρο μὲ τὸ μελάνι γιὰ νὰ σᾶς πάρωμε τὰ δακτυλικὰ ἀποτυπώματα. Ὁ ἀδελφός σας ἤθελε νὰ σᾶς ἀφήσωμε νὰ κοιμηθῆτε, ἀλλ' ἀφοῦ ἐγὼ εἶμαι ἀναγκασμένος ν' ἀγρυπνήσω γιὰ νὰ κάνω αὐτὴ τὴ δουλειά, δὲν βλέπω γιὰ ποιὸ λόγο νὰ κοιμοῦνται οἱ ἄλλοι!

— Τί ὥρα εἶναι;

—Δυὸ τὸ πρωΐ.

—Μόνο; Ἀ! καλά, εἶχα φοβηθῆ πὼς...

—Ὤ! Δὲν χάσατε τίποτα σπουδαῖο... Λέγαμε ἀσήμαντα πράγματα! Δὲν τὸ λέω αὐτὸ γιὰ νὰ σᾶς προσβάλω, ἀλλ' ἀπ' ὅλους τοὺς πεισματάρηδες ποὺ γνωρίζω ὁ ἀδελφός σας κι' ὁ γιατρός του κρατοῦν τὰ σκῆπτρα!

—Πήρατε τ' ἀποτυπώματα ὅλων;

—Δὲν ξέρω. Ὁ ἀστυνομικός τοῦ πλοίου κι' ὁ ὑποπλοίαρχος ἔφυγαν, πρὶν ἀπὸ τρεῖς ὧρες, μὲ τὸν ἄλλο κύλινδρο — τὸν καλύτερο ἀπ' τοὺς δυό, φυσικά — καὶ μὲ κάρτες. Δὲν τοὺς ξαναείδαμε ἀπὸ τότε, ἀλλὰ θὰ πρέπει ἀσφαλῶς νὰ ἔχουν τελειώσει. Εἶχαν ἐντολὴ νὰ πάρουν τ' ἀποτυπώματα ὅλων τῶν ἐπιβατῶν ποὺ θὰ ἦταν ἀκόμη ξυπνοί. Γιὰ ὅσους θὰ ἐκοιμόντουσαν, θὰ ἔπρεπε νὰ περιμένουν ὥς τὸ πρωΐ. Ἀκόμα καὶ σὲ περίπτωση δολοφονίας, ὁ ἐπιβάτης παραμένει βασιλιάς... Ἰδιαίτερα στὰ πλοῖα ποὺ βρίσκει κανεὶς περισσότερες ἄδειες καμπίνες παρὰ ὥραῖα κορίτσια... Ἡ μεγάλη δυσκολία θὰ εἶναι μὲ τὸ πλήρωμα. Τοὺς λένε γιὰ δικαιολογία, πὼς τὸ Ναυαρχεῖο ἔδωσε ἐντολὴ νὰ πάρουν τὰ δακτυλικὰ ἀποτυπώματα ὅλων, πρὶν ἀπ' τὴν ἄφιξη τοῦ πλοίου στὴν Ἀγγλία. Κ' ἐπειδὴ γίνονται πολλὰ παράξενα ἀπ' τὶς διοικητικὲς ὑπηρεσίες ὅλο τὸ χρόνο, αὐτὸ δὲν θὰ τοὺς φανῆ πιὸ παράξενο ἀπὸ τ' ἄλλα...

Ὁ Μάξ αἰσθανόταν τώρα πλήρη πνευματικὴ διαύγεια κ' ἦταν ἐντελῶς κύριος τῶν νεύρων του.

—Ὁ πλοίαρχος, ὁ γιατρὸς κ' ἐγώ, ἐξακολούθησε ὁ Λάθροπ, ἐνῶ ἔπαιρνε μ' ἐπιδεξιότητα τὰ δακτυλικὰ ἀποτυπώματα τοῦ Μάξ, ἀναρωτιόμαστε τί γινήκατε, κ' ἔπειτα σᾶς ἀνακαλύψαμε κοιμισμένο στὸ κρεβάτι σας. Τελείωσα κιόλας... Αὔριο, πρόκειται νὰ μελετήσω διακόσια ἢ τρακόσια δακτυλικὰ ἀποτυπώματα! Καταλαβαίνετε τί δουλειὰ εἶναι αὐτή; Τέλος πάντων... Τὸ προτιμῶ αὐτό, παρὰ νὰ ἤμουν ὁ ἄνθρωπος ποὺ σκότωσε τὴν κυρία ἀπέναντι... Ἀμφιβάλλω ἂν θὰ δῆ ὡραῖα ὄνειρα. Ὠρεβοὺάρ γι' αὔριο, Μάθιους!

Ὁ Μάξ ξανάκλεισε τὴν πόρτα πίσω ἀπ' τὸν Λάθροπ, ἔπειτα γδύθηκε μὲ ἀργές κινήσεις, καὶ φόρεσε μιὰ ρόμπα. Ἐκεῖνο ποὺ τοῦ χρειαζόταν τώρα, ἦταν ἕνα ξεστὸ ντούς, ποὺ θὰ τὸν βοηθοῦσε νὰ ξανακοιμηθῆ... Ὁ δημοσιογράφος ἄνοιξε, λοιπόν, τὴν πόρτα τοῦ μπάνιου καὶ βρέθηκε πρόσωπο μὲ πρόσωπο μὲ τὴν δεσποινίδα Βαλερὶ Τσάτφορντ.

—Καθισμένη στὴν ἄκρη τῆς μπανιέρας, κοίταζε τὸν δημοσιογράφο καὶ φαινόταν τώρα πολὺ λιγώτερο περήφανη. Φοροῦσε ἕνα δραδυνὸ γκρίζο φόρεμα καὶ μιὰ σειρὰ μαργαριτάρια γύρω ἀπ' τὸ λαιμό της. Ἡ ἄσπρη γούνα της ἦταν σωριασμένη στὸ πάτωμα. Τὰ μάτια της, ποὺ εἶχαν τὸ ἴδιο γκρὶ χρῶμα μὲ τὸ φόρεμά της, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴ λάμψη τῶν μαργαριταριῶν της, κοιτοῦσαν τὸν Μάξ μ' ἕνα εἶδος σκυθρωπῆς προκλήσεως.

—Πόση ὥρα εἶστε ἐδῶ; φώναξε ὁ δημοσιογράφος μόλις συνήλθε ἀπ' τὴν ἔκπληξή του.

—Ἀπ' τὶς δέκα.

—Τί!...

—Πῶς θέλατε νὰ φύγω; Ὑπῆρχε πάντα κάποιος μπροστὰ στὴν πόρτα τῆς καμπίνας σας! Κ' εἶστε τέσσερις ὧρες καθισμένη μέσα στὸ μπάνιο μου;

—Ναί. Καὶ τώρα, μ' ἀφήνετε νὰ περάσω γιὰ νὰ βγῶ ἀπ' αὐτὸ τὸ φοικτὸ μέρος;

Μολονότι αὐτὸ δὲν ἦταν καθόλου εὐγενικό, ὁ Μάξ ἔβαλε τὰ γέλια. Παραμέρισε, ἐνῶ ἐκείνη μάζευε ἀπὸ κάτω τὴ γούνα, καὶ τὴ ρώτησε:

—Μὰ τί γυρεύατε μέσα στὸ μπάνιο μου; Δὲν μπορούσατε....

—Σᾶς παρακαλῶ! Μὴ λέτε ἀπρέπειες!

—Σᾶς ζητῶ συγγνώμη... Φαίνεστε ἀποκαμωμένη... Αὐτὸ ὀφείλεται στὸ ὅτι μείνατε τόση ὥρα καθισμένη στὴν ἄκρη τῆς μπανιέρας... Καθῆστε μιὰ στιγμὴ σ' αὐτὴ τὴν πολυθρόνα...

—Εὐχαριστῶ. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν καθόμουν καθόλου ἀναπαυτικὰ...

Τώρα ποὺ τὴν ἔβλεπε ἀπὸ κοντά, ὁ Μάξ ἀναθεωροῦσε τὴν πρώτη ἐντύπωση ποὺ τοῦ εἶχε δημιουργήσει ἡ νέα. Ὄχι μόνο εἶχε μιὰ ἐξαιρετικὰ δροσερὴ ἐπιδερμίδα, ἀλλὰ τὰ καστανὰ μαλλιά της, ποὺ γινόταν σγουρὰ στὸ μέτωπό της, τὴν ἔκαναν νὰ φαίνεται ἀκόμη πιὸ νέα κι' ἀπ' τὴν ἡλικία της, ποὺ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι παραπάνω ἀπὸ εἰκοσιδύο μὲ εἰκοσιτριῶν χρονῶν. Ἦταν πραγματικὰ ὡραία καὶ θ' ἀρκοῦσε κάποια ζωντάνια στὸ πρόσωπό της, γιὰ νὰ γίνη ἐντελῶς γοητευτική.

—Ὁ πλοίαρχος ἑνὸς πλοίου, ποὺ βρίσκεται στ' ἀνοιχτὰ τῆς θάλασσας, εἶναι πανίσχυρος, δὲν συμφωνεῖτε;

Σαστισμένος ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀπροσδόκητη ἐρώτηση, ὁ Μάξ τραύλισε:

—Πῶς εἰπατε;

—Θέλω νὰ πῶ: Ὅλοι πάνω στὸ πλοῖο πρέπει νὰ ὑπακούουν σ' αὐτὸν, δὲν εἶν' ἔτσι; Ἀκόμη κι' ἂν διατάξη νὰ βάλουν κάποιον στὰ σίδερα ἢ κ' ἐγὼ δὲν ξέρω ποῦ, ἔ;

—Πολὺ φοβᾶμαι ὅτι συγχέετε τὸν πλοίαρχο Μάθιους τοῦ «Ἐντουάρντικ», μὲ τὸν Κάπταιν Μπλάντ! Ἀλλὰ ἐξακολουθῆστε, σᾶς παρακαλῶ.

—Μοῦ εἶπαν ὅτι εἶσθε ἀδελφός τοῦ πλοιάρχου.

«Ἐσύ, μικρή μου, σκέφτηκε ὁ Μάξ, ἑτοιμάζεσαι νὰ μοῦ ζητήσης κάτι... καὶ θὰ χαρῶ πολὺ νὰ σοῦ τὸ ἀρνηθῶ».

—Ποιὸς σᾶς τὸ εἶπε αὐτό; ρώτησε δυνατά.

—Νο... νομίζω πὼς ἦταν ὁ κύριος Λάθροπ ποὺ μοῦ τὸ εἶπε, ὁ ἄνθρωπος ποὺ μιλούσατε μαζύ του πρὶν ἀπὸ λίγα λεπτά... Θὰ πρέπει, λοιπόν, νἄχετε μεγάλη ἐπιροὴ ἀπάνω του...

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

"ΑΛΕΚΤΩΡ"

...ΑΠΟ ΜΙΚΡΟΝ ΜΑΘΑΙΝΕΙΣ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
(Ἑλληνικὴ παροιμία)

—Οἱ καλύτερες σοκολάτες εἶναι ΕΒΓΑ

Στὴν ἐποχή μας, τὰ παιδιὰ ξέρουν νὰ διακρίνουν τὰ πράγματα. Δὲν ἔχουν καθόλου ἄδικον ὅταν ὑποστηρίζουν, ὅτι οἱ σοκολάτες ΕΒΓΑ εἶναι οἱ καλύτερες, διότι οἱ σοκολάτες ΕΒΓΑ παρασκευάζονται ἀπὸ τοὺς καλύτερους τύπους κακάο εἰς τὰ τελειότερα μηχανήματα, ποὺ πρώτη ἡ ΕΒΓΑ εἰσήγαγε στὴν Ἑλλάδα καὶ ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν παρακολούθησιν ἑνὸς ἐπιτελείου ἐπιστημόνων. Ἡ πρωτοπορειακὴ στὸν τόπο μας Βιομηχανία ΕΒΓΑ, μὲ τὴν μοναδικὴ πολυετῆ πεῖραν της καὶ τὸν κολοσιαῖον τεχνικὸν ἐξοπλισμόν της, προσφέρει στὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν τὴν πιὸ ἀγνή, τὴν πιὸ προσεγμένη, τὴν πιὸ νόστιμη σοκολάτα... τὴν ΣΟΚΟΛΑΤΑ ΕΒΓΑ!

ΣΟΚΟΛΑΤΑ ΕΒΓΑ

Δὲν εἶναι ἡ μόνη, ἀλλὰ... εἶναι ἡ καλύτερη!

«Τὴν χρησιμοποιῶ χρόνια. Ἀπὸ τὰ νιάτα μου ξέρω καὶ ἐκτιμῶ τὴν NIVEA. Μ' αὐτὴν "μεγάλωσαν" καὶ τὰ παιδιά μου, γι' αὐτὸ ποτὲ δὲν εἶχαν ἐρεθισμοὺς στὸ δέρμα τους». Ἡ κρέμα NIVEA εἶναι ἡ μόνη ποὺ περιέχει τὴν θαυματουργὴ οὐσία Εὐσερίτ. Εἰσδύει στὰ κύτταρα, τρέφει, ἀναζωογονεῖ τὸ δέρμα καὶ τὸ διατηρεῖ πάντοτε τρυφερό, λεῖο, δροσερό.

Τί καλὴ πού εἶναι ἡ κρέμα NIVEA

NIVEA Creme

Εὐτυχῶς ὑπάρχει ἡ NIVEA!

Μάθε το ἀπὸ τώρα...

...τὰ καλὰ σεντόνια εἶναι
ΠΕΙΡΑΪΚΗΣ - ΠΑΤΡΑΪΚΗΣ

ΒΙΚΤΩΡΙΑ: φίνο, λεπτό, ἀντοχῆς Σεντόνι ὑψηλῆς ποιότητος.
ΙΡΛΑΝΔΑ: Στερεό, πολυτελὲς πάντα χιονάτο.
Νο 120: Γερό, λευκὸ ἢ σὲ εὐχάριστους ἀνεξίτηλους χρωματισμούς.
ΧΑΣΕΔΕΣ Νο 333
ΠΕΡΚΑΛΙΑ Νο 33

Αὐτὸ τὸ σῆμα ἐγγυᾶται ὅτι ἀγοράζετε γνήσιον ὕφασμα ΠΕΙΡΑΪΚΗΣ - ΠΑΤΡΑΪΚΗΣ

Μὲ ὅ,τι βάζει ὁ νοῦς σὲ βαμβακερὰ ὑφάσματα, ἡ

ΠΕΙΡΑΪΚΗ - ΠΑΤΡΑΪΚΗ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΒΑΜΒΑΚΟΣ Α.Ε.

ντύνει, στολίζει, νοικοκυρεύει!

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ ΣΤΗΝ... ΓΚΑΝΑ!

ΑΠΙΘΑΝΟΥ ΦΑΙΔΡΟΤΗΤΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΑ ΔΕΛΤΑΡΙΑ ΕΜΦΑΝΙΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΑΦΡΙΚΑΝΟΥΣ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

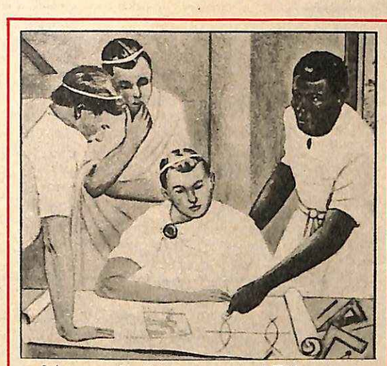

Ἀφρικανὸς διδάσκει τοὺς Ἕλληνες...

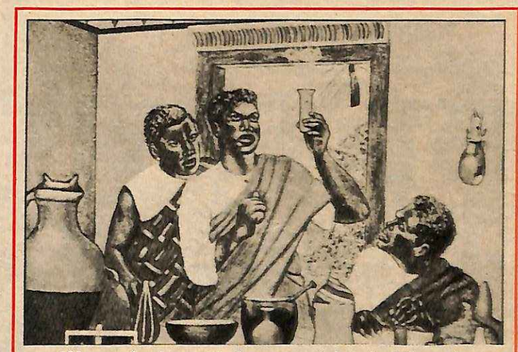

Ἡ χημεία ἀνακαλύφθηκε κι αὐτὴ στὴν Ἀφρικὴ

«Ἂν δὲν ἔχετε ἱστορία, φτιάχτε την. Φαίνεται ὅτι ἡ Γκάνα ἀπεφάσισε νὰ ἐφαρμόση τὸ δόγμα αὐτό. Πρὶν ἀπὸ μερικὲς ἑβδομάδες, στὴν Ἄκκρα, τὴν πρωτεύουσα τοῦ νεοσυστάτου ἀφρικανικοῦ κράτους, κυκλοφόρησε μιὰ σειρὰ «κάρτ - ποστάλ», ὅπου εἰκονίζονται οἱ Ἀφρικανοὶ νὰ διδάσκουν ἀνάγνωση στοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες καὶ νὰ «ἀνακαλύπτουν» τὶς βασικὲς ἐπιστῆμες —τὰ μαθηματικά, τὴν χημεία καὶ τὴν ἰατρική! Οἱ ἀνακαλύψεις αὐτές, ἰσχυρίζονται οἱ ἡγέτες τῆς νέας χώρας, ἔγιναν ἀπὸ τοὺς μαύρους ὑπηκόους τῶν ἀφρικανικῶν βασιλείων, ποὺ ἄνθισαν στὶς αὐτοκρατορίες τῆς Γκάνα καὶ τῶν Μαλί, ἀπὸ τὸ 600 ὡς τὸ 1.200 μ.Χ. Ἀλλὰ οἱ σοβαρώτεροι λόγιοι τῆς Γκάνα φαίνεται ὅτι μᾶλλον θλίψη παρὰ ὑπερηφάνεια ἔνοιωσαν ἀπὸ τὰ «κάρτ - ποστάλ». Νὰ πῶς σχολίασε μελαγχολικὰ ὅλα αὐτὰ τὰ πρωτεῖα κάποιος σοβαρὸς διανοούμενος: «Τώρα γράφομε τὴν πραγματικὴ ἱστορία μας — στ' ἀλήθεια πολὺ περήφανη — μὲ τὸ νὰ ἐμφανιζώμαστε ὡς γελοῖοι».

Στὴν ἴδια ἤπειρο γεννήθηκε καὶ ἡ ἰατρική

Ἀφρικανικὴ ἡ προέλευση τοῦ ἀλφαβήτου

Ἀφρικανὸς καὶ ὁ ἐφευρέτης τῆς στενογραφίας

(Φωτ. Β. Καραμανώλη — ΕΛΚΗΝ)

ΜΕ ΤΗΝ ΛΟΡΕΛΛΑ ΝΤΕ ΛΟΥΚΑ ΣΤΗΝ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΗ» ΘΑ...

...ΕΜΦΑΝΙΣΘΗ Ο ΓΝΩΣΤΟΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΣΠ. ΦΩΚΑΣ

Μιὰ κοπέλλα ποὺ ἀγαπάει μὲ ἀγνότητα καὶ θυσιάζεται — αὐτὸς εἶναι ὁ ρόλος ποὺ ἑρμηνεύει ἡ νεαρὴ Ἰταλίδα πρωταγωνίστρια τῆς ἑλληνικῆς ταινίας. Ἡ Λορέλλα συνδυάζει μὲ θαυμαστὸ τρόπο νειάτα, ὀμορφιὰ καὶ ταλέντο.

Η «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΗ» ΤΗΣ ΛΟΡΕΛΛΑΣ

Η ΝΕΑΡΗ ΙΤΑΛΙΔΑ ΣΤΑΡ ΓΥΡΙΖΕΙ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΜΙΑ ΤΑΙΝΙΑ ΠΟΥ ΓΙ' ΑΥΤΗΝ ΜΟΙΑΖΕΙ Μ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Ὑστερα ἀπὸ ἐξαντλητικὴ δουλειὰ 5 χρόνων στὰ στούντιο τῆς Εὐρώπης, ἡ πιὸ νέα πρωταγωνίστρια τῆς Ἰταλίας, ἡ Λορέλλα ντὲ Λούκα, ἕνα ὄμορφο κορίτσι μόλις εἴκοσι χρονῶν, ἦρθε νὰ γυρίση τὴν 33η ταινία της στὴν Ἑλλάδα. Ἡ πρόταση αὐτὴ ἔμοιαζε περισσότερο μὲ πρόσκληση γιὰ διακοπές. Ἡ νεαρὴ Ἰταλίδα μὲ τὸ γοητευτικὸ πρόσωπο καὶ τοὺς ἁπλοὺς τρόπους προσαρμόστηκε ἀμέσως, ἐνθουσιάστηκε ἀπὸ τὶς ὀμορφιὲς τῆς χώρας μας καὶ τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς, ἀγάπησε τὸ ρόλο της στὴν «Ἀπολύτρωση», κινεῖται ἄνετα στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας καὶ διασκεδάζει σὰν παιδὶ μὲ τὶς καινούργιες συντροφιές της.

Ὅταν ἀποφασίστηκε νὰ γυριστῆ ἡ «Ἀπολύτρωση» ἀναζητήθηκαν δυὸ ξένοι πρωταγωνισταί. Μεταξὺ τοῦ Πιὲρ Βανέκ, τοῦ Μωρὶς Ρονέ, τοῦ Ζεράρ Μπλαίν καὶ ἄλλων γνωστῶν ἠθοποιῶν προκρίθηκε ὁ Σπῦρος Φωκᾶς, ὄχι μόνο γιατὶ εἶναι ἕνας Ἕλληνας μὲ διεθνῆ φήμη, ἀλλὰ καὶ γιατὶ ἡ πρόσφατη βράβευσή του στὸ Φεστιβὰλ τοῦ Λοκάρνο ἀποτελεῖ μιὰ ἐγγύηση τῆς καλλιτεχνικῆς του ἀξίας. Τὸ πρόβλημα ὅμως ἦταν πολὺ δύσκολο στὴν ἐκλογὴ τῆς ἡρωΐδας. Ἔπρεπε νὰ συνδυάζη τὴν ὡριμότητα μιᾶς δοκιμασμένης νέας γυναίκας μὲ τὴν παρθενικότητα ἑνὸς ἄβγαλτου κοριτσιοῦ. Ἡ ἐπιλογὴ σταμάτησε στὴ Λορέλλα ντὲ Λούκα, τὸ «πιὸ ὄμορφο κορίτσι τῆς Εὐρώπης», ὅπως τὴν λένε στὴν Ἰταλία. Αἰθέρια, φίνα, μὲ κοριτσίστικη ἀφέλεια καὶ μιὰ ἐξαϋλωμένη μελαγχολία, ἡ νεαρὴ ἠθοποιὸς κρίθηκε ἡ πιὸ κατάλληλη γιὰ νὰ ἑρμηνεύση στὴν «Ἀπολύτρωση» μιὰ εὐγενικὴ κοπέλλα ποὺ ἀγαπᾶ μὲ ἀγνότητα καὶ θυσιάζεται.

ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΜΕ ΤΟΝ ΦΕΛΛΙΝΙ

Ἡ Λορέλλα γεννήθηκε στὴ Φλωρεντία τὸ 1940 καὶ παρουσιάσθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ὀθόνη σὲ ἡλικία 14 χρονῶν παίζοντας στὸν «Μπιντόνε» τοῦ Φελλίνι. Ἡ παρουσία της ἐκείνη ἔκανε αἴσθηση. Ἄρχισαν νὰ τὴν ζητοῦν οἱ πιὸ ἐκλεκτοὶ Ἰταλοὶ σκηνοθέτες καὶ σὲ λίγα χρόνια ἔγινε ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἐμπορικὰ ὀνόματα. Γύρισε ἀκόμα καὶ τὸ ἔργο «Λορέλλα», ποὺ τὸ τραγούδι του χάλασε κόσμο σὲ ὅλη τὴν Ἰταλία. Ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τὶς ταινίες τῆς ντὲ Λούκα δὲν προεβλήθησαν ἐδῶ, παρὰ δυὸ - τρεῖς. Τὸν περασμένο χειμῶνα τὴν εἴδαμε σὲ δυὸ παλιά της ἔργα, στὸ «Πίσω ἀπ' τὰ κλειστὰ παράθυρα» μὲ τὸν Βιττόριο ντὲ Σίκα καὶ στὶς «Διακοπές στὸ Πόρτο Φίνο», μὲ τὴν Μισέλ Μοργκάν καὶ τὸν Μαστρογιάννη.

ΦΩΚΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΗ

Ἡ «Ἀπολύτρωση», ποὺ τὸ γύρισμά της τελειώνει τὶς ἡμέρες αὐτές, βασίζεται στὸ ὁμώνυμο βιβλίο τοῦ καθηγητοῦ κ. Γερ. Πατρονικόλα. Τὸ σενάριο ὀφείλεται στὴν δυάδα Κ. Ἀσημακόπουλου - Ν. Μάτσα. Τὸ θέμα ἀναφέρεται στὴν ἱστορία ἑνὸς ἰδεολόγου γιατροῦ, ποὺ ἀπὸ τὰ παιδικά του χρόνια βάζει σκοπὸ στὴ ζωή του ν' ἀγωνισθῆ γιὰ νὰ σώση ἀπὸ τὶς ἐπιδημίες μακρινὰ ξεχασμένα χωριά. Μιὰ εὐγενικὴ γυναικεία μορφὴ τὸν ἐμπνέει καὶ τὸν ἐμψυχώνει, ὁ νέος γιατρὸς ζῆ τὸ ὄνειρο μιᾶς παράφορης ἀγάπης, ἀλλὰ τὴν ὥρα ποὺ ἀρχίζει τὸ κοινωνικό του ἔργο ἔρχεται ἡ δοκιμασία. Ἡ Λορέλλα ντὲ Λούκα πραγματοποιεῖ, ὅπως λένε ὅσοι εἶδαν δοκιμαστικές προβολές, μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες ἑρμηνεῖες της, μαζὶ μὲ τὸν Σπῦρο Φωκᾶ, ποὺ ὑποδύεται τὸν γιατρό. Δίπλα τους, ἡ Μιράντα Μυράτ, ἡ Ἑλένη Ζαφειρίου, ὁ Ἀνδρέας Φιλιππίδης καὶ ἄλλοι, ποὺ δημιουργοῦν ἕνα λαμπρὸ σύνολο, στὴν ταινία ποὺ σκηνοθετεῖ ὁ Κώστας Ἀνδρίτσος, μὲ ὀπερατὲρ τὸν Ἰταλὸ Τζ. Μαϊολέττι («Ἱστορία μιᾶς μοναχῆς», «Ἀποχαιρετισμὸς τῶν ὅπλων») καὶ τὸν Ἕλληνα Τάκη Καλατζῆ.

Ἂν καὶ ἔγιναν πολλὲς προτάσεις στὴν Λορέλλα, γιὰ νὰ παίξη καὶ σὲ ἄλλες ἑλληνικές ταινίες, οἱ ἀνειλημμένες ὑποχρεώσεις της τὴν ἀνάγκασαν ν' ἀρνηθῆ, γιατὶ θὰ πρωταγωνιστήση σ' ἕνα γαλλικὸ φίλμ ποὺ θ' ἀρχίση σύντομα νὰ γυρίζεται στὸ Παρίσι.

—Θὰ ξανάρθω τοῦ χρόνου, ὑπόσχεται. Σὲ κάποια ἑλληνικὴ ταινία θὰ παίξω πάλι.

Στὸ μεταξύ, γιὰ νὰ μὴν ξεχνᾶ τὴν Ἑλλάδα, ἀγόρασε δίσκους μὲ ἑλληνικὰ τραγούδια, ποὺ τ' ἀγάπησε πολύ. ■■■

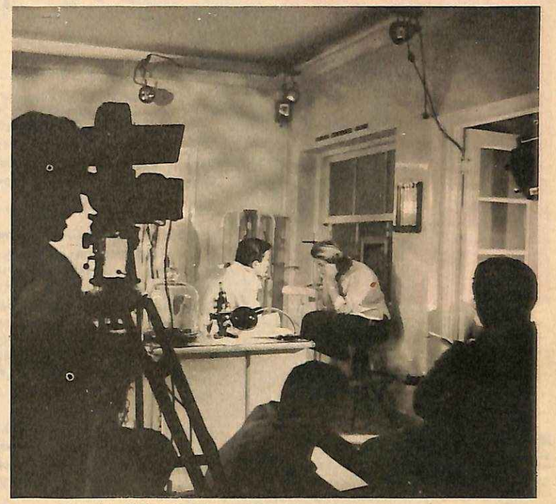

ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ ΣΕ ΙΑΤΡΕΙΑ, ΑΠΟ ΤΟ «ΓΥΡΙΣΜΑ» ΤΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ

Μιὰ δοκιμασμένη γυναίκα
μὲ πρόσωπο ἄβγαλτου κοριτσιοῦ —
ἡ ἡρωΐδα τοῦ φίλμ

ΣΤΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ. ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΚΥΛΟ

Ἐδῶ κι' Ἐκεῖ

■■ Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ κρασιοῦ στὴ Γερμανία εἶναι φέτος τόσο μεγάλη, ὥστε γιὰ τὴν ἀποθήκευσή του θὰ χρησιμοποιοῦνται ἀκόμη καὶ οἱ δεξαμενὲς τῶν πάρκων.

■■ ΕΝΑ γεωπονικὸ θαῦμα ἔγινε στὸ σοβιετικὸ κολχόζ Ρουτί,α. Μιὰ μηλιὰ παράγει 42 διαφορετικὰ εἴδη μήλων. Καὶ δικαίως ὠνομάσθηκε «μηλιὰ - κῆπος».

■■ Η ΚΑΘΟΛΙΚΗ Ἐκκλησία σχηματίσε Ἕνα καινούργιο μοναστικὸ τάγμα: Τὸ τάγμα τῶν «Ἀδελφῶν Φυλακισμένων». Οἱ νεοφώτιστοι μοναχοὶ τοῦ τάγματος αὐτοῦ πρέπει νὰ περάσουν ἕνα χρόνο στὴ φυλακή. Σκοπὸς τοῦ τάγματος εἶναι ἡ παροχὴ βοηθείας στοὺς φυλακισμένους.

■■ ΣΤΟ Ἀνατολικὸ Βερολῖνο οἱ κομμουνιστικὲς ἀρχὲς ἀπηγόρευσαν στὰ ἀγγελτήρια κηδειῶν τὴν φράση: «Ὁ Ὕψιστος ἐκάλεσε πλησίον του...».

ΜΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ἐμφανίζεται τὸν τελευταῖο καιρό, σὲ διάφορες εὐρωπαϊκὲς χῶρες, τὸ ἑλληνικὸ χορευτικὸ «Τρίο Μάρας». Τὸ νέο ἑλληνικὸ τρίο παρουσιάζει κλασικούς, σύγχρονους καὶ προπαντὸς ἑλληνικοὺς χορούς. ↓

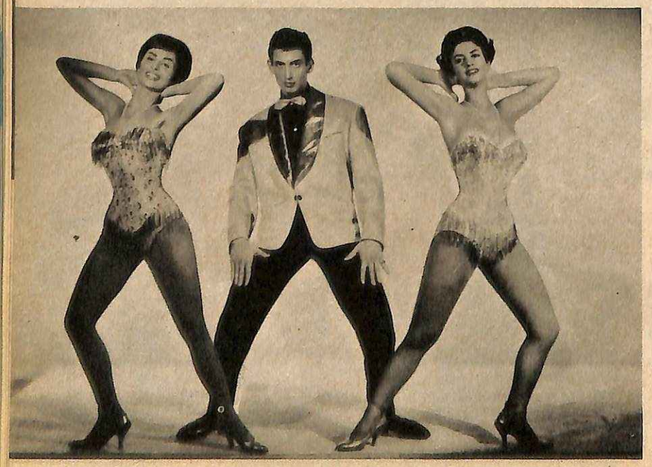

ΦΛΥΑΡΙΕΣ

Ἡ Χειμῶνα... ἐπιθυμοῦν πλέον ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι. Ὅσο κι ἂν ἀγαπᾶ κανεὶς τὴν λιακάδα καὶ τὴν ζέστη, ἔρχεται μιὰ στιγμὴ ποὺ ἐπιβάλλεται ἡ ἀνάγκη τῆς ἀλλαγῆς, καὶ τὸ κρύο καὶ ἡ βροχὴ καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἰδίως λίγο καθαρὸ βορειαδάκι νὰ διώξη τὴν κουρασμένη ζέστη...

Ἡ Φεστιβάλ... οἱ κινηματογράφοι τὸν Νοέμβριο. Τουλάχιστον 30 φίλμ πρώτης ποιότητος θὰ περάσουν ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς κινηματογράφους καὶ ἔρχεται καὶ τὸ «Ποτὲ τὴν Κυριακή», μέγας διεθνὴς θριαμβευτής, ποὺ θὰ βρῆ τὸ δυσκολώτερο κοινὸν στὰς Ἀθήνας, ἀπ' ὅπου ξεκίνησε πέρυσι τὸν Μάϊο γιὰ τὴν μεγάλη περιπέτεια. Ἀστεία λεπτομέρεια: Τὸ «Ποτὲ τὴν Κυριακή» ἀγοράσθηκε ἀπὸ τὸ Ἰσραὴλ καὶ μετωνομάσθη «Ποτὲ... τὰς ἐργασίμους ἡμέρας»...

Ἡ Διάδημα... τῆς Παυλίνας Μποργκέζε, ἀδελφῆς τοῦ Ναπολέοντος, ἀγοράζει ὁ Κάρλο Πόντι γιὰ νὰ χαρίση στὴν Σοφία Λῶρεν καὶ νὰ τὴν παρηγορήση γιὰ τὴν κλοπὴ τῶν κοσμημάτων της...

Ἡ Μπριλλάντια καὶ διαμάντια... συγκεντρώνει ὁ Σάχης, γιὰ νὰ σχηματίσουν κόσμημα ποὺ θὰ μονταρισθῆ στὴν Γαλλία, δῶρον στὴν τυχερὴ Φαράχ...

Ἡ Δωρεὰν ἤ... σχεδὸν δωρεὰν διαφήμισε, κατὰ τρόπον πρωτότυπο, τὸ τσίρκο του ἕνας διευθυντής του στὴν καρδιὰ τοῦ Λονδίνου. Ἁπλούστατα, ἕνας σοφὸς ἐλέφας, ὁ Μπούρμα, ὡδηγήθηκε στὴν γειτονιὰ τοῦ «Μαϊϋφαιρ» καὶ ἐκεῖ τοποθετήθηκε σὰν νὰ ἦταν αὐτοκίνητο σὲ μιὰ τοποθεσία, ὅπου ἐπιτρέπεται τὸ ὀλιγόλεπτο παρκάρισμα. Ἡ ἀστυνομία βρέθηκε πρὸ διλήμματος, πρῶτον γιατὶ δὲν ἤξερε ἂν ἀπαγορεύεται νὰ παρκάρης ἐλέφαντα καὶ δεύτερον γιατὶ δὲν εἶχε κανένα μέσον νὰ τὸν πείση νὰ φύγη. Ὅταν πέρασε τὸ τέταρτο, ἐπεβλήθη πρόστιμο, τὸ ὁποῖον ἐπλήρωσε εὐχαρίστως ὁ συνοδός του. Τὸ ἀστεῖο κράτησε μισὴ ὥρα, φωτογραφήθηκε ἀπὸ τοὺς πάντας καὶ τελικῶς ὁ ἐλέφας, πειθαρχικῶς, ὅταν ἔλαβε τὴν διαταγὴ τοῦ ὁδηγοῦ του... ἔβαλε μπροστὰ καὶ ἔφυγε...

Ἡ Ἀπομνημονεύματα...παριζιάνικης ζωῆς ἑτοιμάζει ὁ Ἔρνεστ Χεμινγουαίη. Προσωπικὲς ἐντυπώσεις, προπολεμικὲς καὶ μεταπολεμικές, ποὺ ἀναμένονται μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον. Ὁ τίτλος «My Paris skech book»...

Ἡ Σιρικίτ, Τσιρανάνα, Ροζαορελῖνα... Τὰ ὀνόματα αὐτὰ φτερουγίζουν αὐτὲς τὶς ἡμέρες ἐπάνω ἀπὸ τὴν γαλλικὴ πρωτεύουσα καὶ συνδυάζονται μὲ ἐκπληκτικὴ ἐξωτικὴ κομψότητα. Πρώτη εἶναι ἡ γνωστὴ μικροκαμωμένη βασίλισσα τοῦ Σιάμ, ἡ ἄλλη εἶναι ἡ σύζυγος τοῦ προέδρου τῆς Μαδαγασκάρης, ἡ τρίτη εἶναι ἡ «Μὶς Μαδαγασκάρη», λεπτόκορμη, κατάμαυρη, γελαστὴ καὶ νεωτάτη κούκλα...

Ἡ 250.000... Ἄγγλοι μύωπες ἐγκατέλειψαν τὰ γυαλιὰ καὶ φοροῦν τώρα τὰ περίφημα μικροσκοπικὰ «κοντάκτ», ἀπὸ πλαστικὴ ὕλη, ποὺ ἀκουμποῦν ἀθέατα ἐπάνω στὴν κόρη τῶν ματιῶν. Στὴν Ἑλλάδα ἐπίσης μερικοὶ τὰ φοροῦν, ἀρχίζοντας ἀπὸ ὑψηλότατα πρόσωπα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Βασιλεύς, ἡ Βασίλισσα καὶ ὁ Διάδοχος. Ἀκόμα δὲν ἐφαρμόζονται στὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ παραγγελία, ἀγορὰ καὶ ἐξοικείωσις χρειάζονται ταξιδάκι...

Ἡ Ἐπίσημοι...δικοί μας δὲν ἐμφανίζονται εὐχαρίστως μὲ σκύλους. Ὁ κόσμος, ὁ πολὺς (περιέργως πως...), βρίσκει ὅτι τὸ θέαμα στερεῖται σοβαρότητος. Γι' αὐτὸ οἱ περισσότεροι εἶναι κρυπτοϊδιοκτῆται σκύλων. Τρία «Μπασσὲ» ἢ «Τέκελ» ὡραιότατα συγκατοικοῦν μὲ τὸν πρόεδρο τῆς κυβερνήσεως καὶ δυὸ κατάμαυρα «Κανίς» μὲ τὸν κ. Ἠλ. Τσιριμῶκο, γιὰ νὰ ἀναφέρουμε μερικά...

ΗΗΗ

■■ ΣΤΟ Λονδῖνο, ὁ Τόμας Τζήνς, 43 ἐτῶν, πῆρε διαζύγιο ἀπ' τὴ γυναῖκα του Μαίρη, 46 ἐτῶν. Ὁ λόγος: ὁ Τόμας τῆς εἶχε σπάσει τὰ ἀκουστικὰ βαρηκοΐας καὶ δὲ μποροῦσε ν' ἀκούη τὰ κουτσομπολιὰ τῆς γειτονιάς.

■■ Ο ΕΒΡΑΪΚΟΣ πληθυσμὸς σ' ὅλο τὸν κόσμο εἶναι σήμερα 11.900.000 ἄτομα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα 14% ζοῦν στὸ Ἰσραήλ. Πρὶν ἀπὸ 75 χρόνια μόνο ἕνα ποσοστὸ 0,3% τοῦ ἑβραϊκοῦ πληθυσμοῦ κατοικοῦσε στὴν Παλαιστίνη, ἐνῶ ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν Ἑβραίων δὲν ἐφθανε παρὰ μονάχα τὰ 7.700.000 ψυχές. Τὸ 1940 ὑπῆρχαν στὸν κόσμο ὁλόκληρο 17.000.000 Ἑβραῖοι, ἀλλά, ὅπως εἶναι γνωστό, 6.000.000 ἐξαφανίστηκαν κατὰ τοὺς χιτλερικοὺς διωγμούς.

■■ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ πιστεύου ὅτι, χάρις στοὺς τεχνητοὺς δορυφόρους, θὰ μποροῦν νὰ προβλέπουν τὸν καιρὸ μὲ πολὺ μεγαλύτερη ἀκρίβεια. Ἐπειδὴ οἱ τεχνητοὶ δορυφόροι δέχονται τὴν ἄμεση ἐπίδραση τῶν ἀκτίνων Χ ποὺ ἐκπέμπει ὁ ἥλιος καὶ ποὺ συνήθως συγκατοῦνται ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα, θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ πρόβλεψη τῶν ἡλιακῶν ἐκρήξεων καὶ συνεπῶς καὶ ἡ ἐκτίμηση τῶν ἐπιδράσεών τους ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας.

■■ ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ κτηνίατροι δὲν παραλείπουν τίποτε γιὰ τὴν ἄνεση τῶν «ἀρρώστων» τους. Δίνουν χαπάκια καταπραϋντικὰ στὰ σκυλάκια ποὺ ὑποφέρουν, τὰ χειρουργοῦν γιὰ καταρράκτη καί, πολὺ συχνά, τὰ βάζουν νὰ φοροῦν γυαλάκια ἀπὸ πλαστικὴ ὕλη.

■■ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΕΣ οἱ Ἀμερικανίδες! Τουλάχιστον γιὰ ὅ,τι ἀφορᾶ τὶς ἀνέσεις. Τί δὲν ἐφευρίσκουν οἱ ἄνδρες γιὰ χάρη τους! Τελευταία ἀνακάλυψη: Τὸ φόρεμα - καλοριφέρ, τοῦ ὁποίου ἡ φόδρα περιέχει ἕνα χημικὸ προϊὸν ποὺ ἐκπέμπει θερμότητα μόλις ἡ γύρω θερμοκρασία κατέβη κάτω ἀπ' τοὺς 18 βαθμούς.

■■ Η ΚΙΜ Νόβακ ἔμεινε τρεῖς νύχτες σ' ἕνα μεγάλο ξενοδοχεῖο τοῦ Λὸς Ἄντζελες. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ξενοδοχείου πωλεῖ τώρα γραβάτες φτιαγμένες ἀπὸ τὰ σεντόνια τῆς Κὶμ Νόβακ. Γίνονται ἀνάρπαστες.

■■ ΕΝΑ ἐργοστάσιο στὴν Οὐάσιγκτων κατεσκεύασε μιὰ ἠλεκτρικὴ συσκευή, χάρις στὴν ὁποία μπορεῖ κανεὶς ν' ἀλλάζη τὰ δακτυλικά του ἀποτυπώματα, κατὰ βούληση.

■■ Ο ΦΟΒΟΣ τῆς ἀκτινενεργείας εἶναι ἀστήρικτος, ἀνεκοίνωσε ὁ Καναδὸς καθηγητὴς τῆς ἀκτινολογίας δρ Σέριγκ. Ὁ δρ Σέριγκ ὑποστηρίζει ὅτι τὰ τρόφιμα δὲν ἀπορροφοῦν ἀκτῖνες καὶ ὅτι εἶναι ἀβλαβῆ, ἐάν τὰ καθαρίζωμε καλὰ ἀπὸ τὴν σκόνη ποὺ τὰ «αἰλύπτει καὶ ἡ ὁποία ἀπορροφᾶ πραγματικὰ τὶς ἐπιβλαβεῖς ἀκτῖνες.

■■ ΤΟ ΤΑΓΚΟ θὰ εἶναι ὁ χορὸς τῆς μέσας τὸν φετεινὸ χειμῶνα. Σ' αὐτὸ τὸ συμπέρασμα κατέληξε ἕνα «δημοψήφισμα», ποὺ ὠργάνωσε τὸ γνωστὸ Ἰνστιτοῦτο Γκάλλοπ. Ὁ χορὸς αὐτὸς παρήκμασε, γιατὶ ἐθεωρεῖτο πολὺ «σέξυ», ἀλλὰ γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο θὰ θριαμβεύση ἐφέτος.

ΤΙ ΛΕΝΕ:

Ὁ ἄνδρας ἀρχίζει ἀγαπώντας τὸν ἔρωτα καὶ τελειώνει ἀγαπώντας τὴ γυναῖκα. Ἡ γυναίκα ἀρχίζει ἀγαπώντας τὸν ἄνδρα καὶ τελειώνει ἀγαπώντας τὸν ἔρωτα.
Ρεμὺ ντὲ Γκουρμόν

Ὁ δεύτερος γάμος εἶναι θρίαμβος τῆς ἐλπίδος ἐπὶ τῆς πείρας.
Ντρ. Τζόνσον

Ὁ τρίτος γάμος εἶναι θρίαμβος τῆς θλακείας ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω.
Ἄγνωστος

Ἄκουσα νὰ λένε ὅτι τὸ μυστικὸ τῆς καλῆς ὑγείας εἶναι νὰ τρώγη κανεὶς κρεμμύδια, ἀλλὰ ποτὲ δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τρώγη κανεὶς κρεμμύδια καὶ νὰ κρύψη τὸ μυστικό.
Σὲρ Τόμας Μούρ

● Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ἑνὸς ἐπαρχιακοῦ ξενοδοχείου γκρινιάζει δλόενα τὸ προσωπικὸ ὅτι μὲ τὴ στάση του διώχνει τοὺς πελάτες. Μιὰ μέρα ἀκούει τὸ θυρωρὸ νὰ λέη σ' ἕναν κύριο:

—Ὄχι, δὲν ἔχουμε.

Θυμωμένος τρέχει καὶ τὸν προφταίνει:

—Βεβαίως καὶ ἔχομε, κύριε, λέει στὸν πελάτη, περάστε.

Ἐν τούτοις ὁ πελάτης φεύγει τρομαγμένος. Τότε ὁ θυρωρὸς γυρίζει καὶ λέει στὸν διευθυντή του γελώντας:

—Μὲ ρώτησε ἂν ἔχομε κοριούς...

● —ΜΑ δὲν μοῦ λές, ρωτάει ἡ φιλεύσπλαχνη κυρία τὸν ζητιάνο τῆς γειτονιάς της, ὡς χθές σοῦ ἔλειπε τὸ δεξὶ πόδι, πῶς σήμερα θλέπω νὰ σοῦ λείπη τὸ ἀριστερό;

—Τὶ νὰ γίνη, κυρία μου, ἀπαντᾶ ἐκεῖνος, πρέπει νὰ λυώσω καὶ τὸ ἄλλο παπούτσι τοῦ ζευγαριοῦ ποὺ μοῦ χαρίσατε.

● —ΤΙ ΚΑΝΕΙΣ στὸ σχολεῖο, Πετράκη;

—Περιμένω νὰ σχολάσωμε.

● ΚΑΠΟΤΕ φώναξαν ἕνα μαιευτῆρα νὰ παρασταθῆ στὴν γέννα μιᾶς βασίλισσας.

—Πρέπει νὰ θεωρῆτε τὸν ἑαυτό σας εὐτυχῆ, τοῦ λέει ὁ βασιλιάς, γιατὶ αὐτὸ θὰ σᾶς κάνη διάσημο.

—Ὦ, μεγαλειότατε, ἀπάντησε στωικὰ ὁ γιατρός, ἂν δὲν ἤμουν διάσημος, δὲν θὰ μὲ φωνάζατε σήμερα ἐδῶ.

● ΕΡΩΤΗΣΑΝ μιὰ μητέρα:

—Ποιὰ εἶναι ἡ μεγαλύτερη μέρα τοῦ χρόνου;

—Ἡ παραμονὴ τῆς ἡμέρας ποὺ ἀνοίγουν τὰ σχολεῖα!

● ΕΝΑΣ φίλος ἀναγγέλλει στὸν στενώτερο φίλο του ὅτι ἀποφάσισε νὰ παντρευτῆ μιὰ νεαρὴ χήρα.

Ὁ φίλος εἶχε ἀντιρρήσεις:

—Ἡ καρδιὰ μιᾶς χήρας — εἶπε— μοιάζει μὲ ἕνα ἐπιπλωμένο δισμέρισμα, ποὺ βρίσκει κανεὶς πάντα κάτι ποὺ ἀνήκει στὸν προηγούμενο ἐνοικιαστή.

● ΔΥΟ ἄγνωστοι μεταξύ τους κύριοι ποὺ συναντήθηκαν τυχαῖα περπατοῦν μαζὶ στὸν ἐξοχικὸ δρόμο. Ξαφνικὰ ἕνα τεράστιο καμιόνι περνᾶ δίπλα τους μὲ ξέφρενη ταχύτητα.

—Θαυμάσιο! λέει ὁ ἕνας.

—Σᾶς ἀρέσουν τόσο τὰ σπόρ;

—Ὄχι... Ἀλλὰ εἶμαι χειρουργός.

ΚΡΑΓΙΟΝ

Zinnia

- Δημιουργήθηκε γιὰ τὴν κομψὴ γυναῖκα... ποὺ ξέρει πόσο ἀξίζουν δυὸ ὤμορφα χείλη.
- Ἴσως θὰ θελήσετε ν' ἀποκτήσετε καὶ σεῖς αὐτὴ τὴν πνοὴ τῆς κομψότητος. Τὸ κραγιὸν ZINNIA μὲ τὴν λιπαρή του ἀπαλότητα δὲν στεγνώνει τὰ χείλη καὶ τοὺς δίνει μιὰ βελούδινη γοητεία.
- Τὸ κραγιὸν ZINNIA χαρίζει χείλη ἐκφραστικά, γοητευτικά, προκλητικά.

ΜΕΙΚ - ΑΠ

Zinnia

- Ἕνα ἄριστο συμπλήρωμα τῆς γυναικείας ὠμορφιᾶς στοὺς πιὸ ὡραίους βελούδινους χρωματισμοὺς ποὺ προσδίδουν στὸ δέρμα μιὰ ξεχωριστὴ γοητεία καὶ ἀνταύγεια.
- Δέρμα Φωτεινό, νεανικό, βελούδινο γιὰ ὅλη τὴν ἡμέρα.

ΚΟΥΣΕΝΤΟΣ

ΤΟ «ΡΟΚ» ΤΟΝ ΕΚΑΝΕ ΔΙΑΣΗΜΟ

ΜΕ ΠΥΡΑΥΛΙΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΕΦΤΑΣΕ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ Ο ΝΕΑΡΟΣ ΑΓΓΛΟΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ ΚΛΙΦ ΡΙΤΣΑΡ

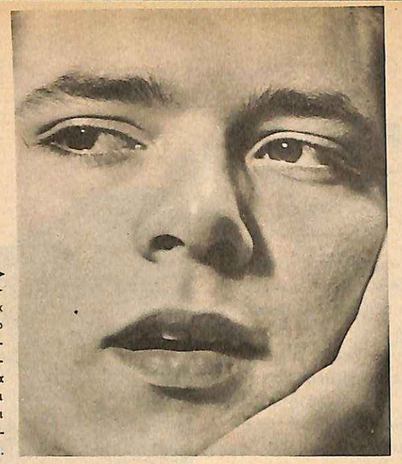

ΕΙΔΩΛΟ τῆς νέας γενιᾶς ἔγινε ἀπὸ τὴ μιὰ μέρα στὴν ἄλλη ὁ Κλὶφ Ρίτσαρ. Ἡ νεανικὴ φυσιογνωμία εἶναι πασιγνωστη σὲ ἑκατομμύρια ἀνήλικους θαυμαστές, γιατὶ ὁ Κλὶφ ἐμφανίζεται συχνὰ –καὶ μὲ ἀδρὴ ἀμοιβὴ– στὴν Τηλεόραση.

Σ τὴν ἐποχή μας, τίποτε δὲν ἀναδεικνύει περισσότερο καὶ γρηγορώτερα ἕναν ἄνθρωπο, ὅσο... οἱ μοντέρνοι χοροί καὶ τὰ μοντέρνα τραγούδια! Χτυπητὸ παράδειγμα ἡ περίπτωση τοῦ Κλὶφ Ρίτσαρ, ποὺ εἶναι μόλις 20 ἐτῶν καί, ἐνῶ πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ ἦταν ὑπάλληλος μὲ ἑβδομαδιαῖο μισθὸ πέντε λιρῶν (425 περίπου δραχμῶν), εἶναι σήμερα «ἀστὴρ» τοῦ ρὸκ - ἔντ - ρόλ, μὲ ἑβδομαδιαῖο εἰσόδημα 1.000 λιρῶν (85.000 περίπου δραχμῶν). Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ τακτικό του εἰσόδημα. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτό, ὅμως, πρέπει νὰ ὑπολογισθοῦν καὶ οἱ ἀμοιβὲς ἀπὸ κινηματογραφικὲς ταινίες πού, ἂν καὶ ἔκτακτες, δὲν εἶναι λιγώτερο ἐνδιαφέρουσες.

Δὲν χρειάσθηκαν περισσότεροι ἀπὸ 12 μῆνες γιὰ νὰ φθάση ὁ Κλὶφ Ρίτσαρ ἀπὸ τὴν ἀφάνεια στὴν κορυφὴ τῆς δημοσιότητος, μὲ «πυραυλικὴ» ταχύτητα. Ἡ δύναμη ποὺ τὸν ἀνέβασε ἦταν ἡ «ροκεντρολικὴ» δίψα τῆς νέας γενεᾶς. Χορευτὴς καὶ τραγουδιστὴς συγχρόνως, ἐξασφάλισε τὴ μεγάλη φήμη μὲ τὸν δίσκο «Ζωντανὴ κούκλα» καὶ τὴν στερέωσε μὲ τὴν ἐμφάνισή του στὴν ταινία «Βαρειὰ κατηγορία». Ἀπὸ τότε ὅλοι οἱ δρόμοι ἄνοιξαν μπροστά του καὶ τὸν ὡδήγησαν συγχρόνως στὰ μεγάλα νυκτερινὰ κέντρα, στὴν τηλεόραση, στὸν κινηματογράφο.

Τὸ Χόλλυγουντ θέλησε νὰ τὸν κρατήση ἀποκλειστικά. Ὅμως ὁ Κλὶφ προτιμᾶ νὰ ζῆ πάντα μὲ τοὺς γονεῖς του, σ' ἕνα μικρὸ σπιτάκι τοῦ Τσέσουντ, λίγα μίλια μακρυὰ ἀπὸ τὸ Λονδῖνο. Σοβαρὸς καὶ μετρημένος στοὺς τρόπους τους δὲν δίνει καθόλου τὴν ἐντύπωση ὅτι ἡ ἐπιτυχία του στηρίζεται σὲ ἕνα ἔξαλλο χορό καὶ σὲ ἕνα ἀνάλογο τραγούδι. Λατρεύει τὴ μητέρα του καὶ τὴν βοηθεῖ στὸ νοικοκυριό. Εὐγνωμονεῖ ὅλους ἐκείνους ποὺ τὸν βοήθησαν νὰ ἀνεβῆ τόσο γρήγορα, ἀλλὰ δὲν θέλει νὰ στηρίξη ὅλη του τὴν καρριέρα στὴν πρόσκαιρη ἐπιτυχία ἑνὸς χοροῦ. Θέλει νὰ σπουδάση ἠθοποιΐα καὶ νὰ γίνη σωστὸς ἠθοποιός. Ἐλπίζει ὅτι θὰ τὸ κατορθώση.

■■■

(Φωτ. Camera Press)

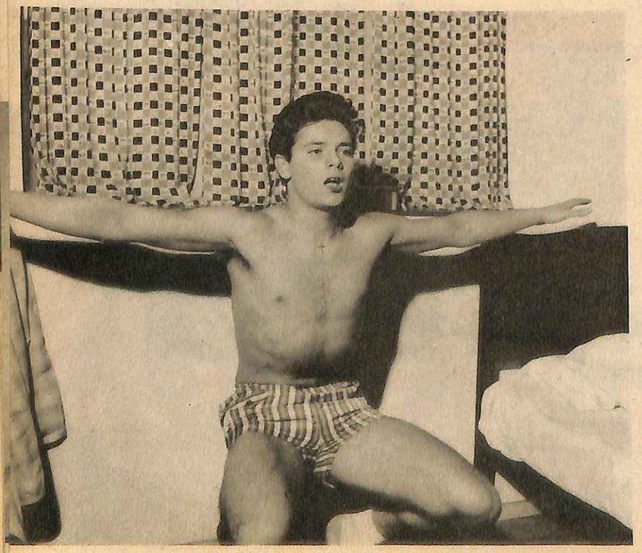

Η ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ παίζει πρωταρχικὸ ρόλο σ' ἕνα καλλιτέχνη ὅπως ὁ Κλὶφ, ποὺ βασίζει τὴν ἐπιτυχία του στὶς ἔξαλλες κινήσεις, καθὼς καὶ στὰ διάφορα πηδήματα τοῦ «ρὸκ-ἔντ-ρόλ»

ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ νὰ μὴ σφυρίζη χαρούμενος, ξεκινώντας πρωΐ-πρωΐ γιὰ τὸ στούντιο; 85.000 δρχ. ἑβδομαδιαῖα πληρώνεται ἡ «δουλειά» του.

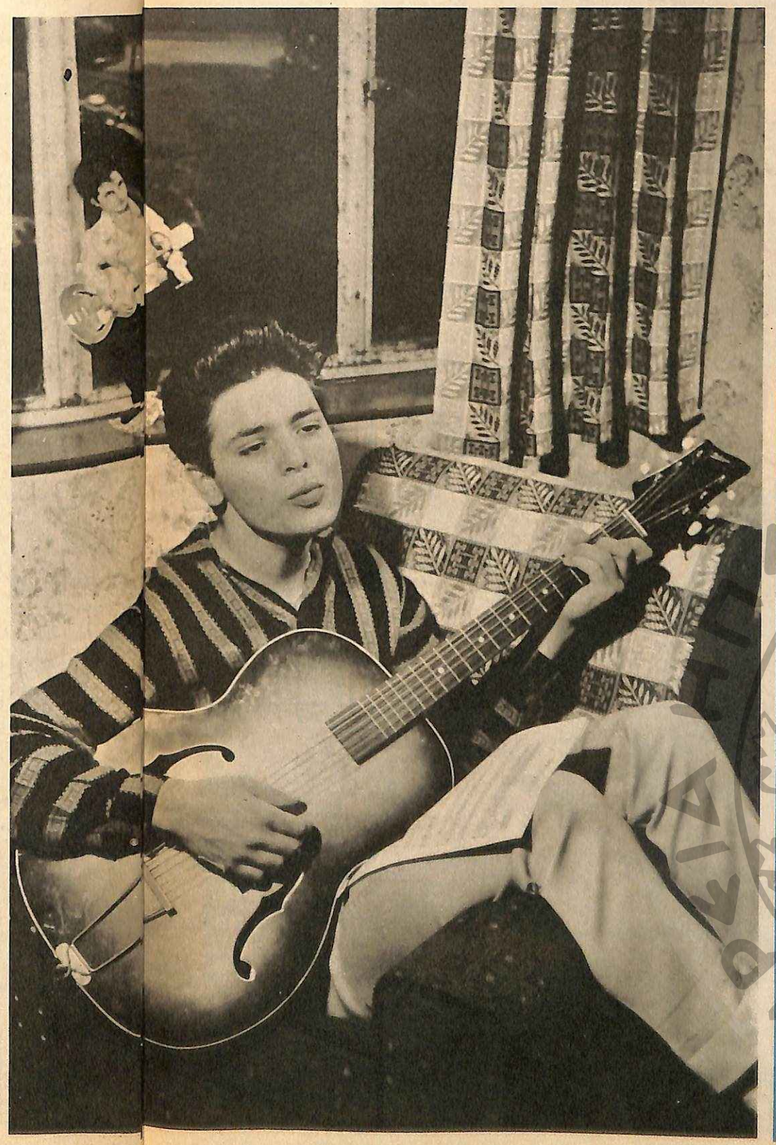

ΑΛΛΗ ΜΙΑ ΠΡΟΒΑ μὲ τὴν κιθάρα. Ἐξαντλημένος ἀπὸ τὶς ἀδιάκοπες ἐπαναλήψεις, ὁ νεαρὸς τραγουδιστής, δὲν ἐννοεῖ ὡστόσο νὰ σταματήση. Αὔριο θὰ ἐγγράψη δίσκο.

SCHERK

GP100

Στρώνει θαυμάσια...

..καὶ ἀφομοιώνεται μὲ τὸ δέρμα δίδοντας ἔτσι χάρι στὸ πρόσωπο. Ἡ πούδρα Μύστικουμ ΣΕΡΚ, λεπτὴ σὰν ἀχνός, σὲ μοντέρνους χρωματισμοὺς καὶ ὡραῖα ἀρωματισμένη, εὐχαριστεῖ τὶς γυναῖκες ποὺ τὴν χρησιμοποιοῦν.

Μεγάλο κουτί Δρχ. 32
Μικρὸ » » 20

Πούδρα Mysticum Scherk

ΑΠΟΚΛ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
ΑΔΕΛΦΟΙ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗ Α.Ε
ΑΘΗΝΑΙ - ΝΙΚΗΣ 9
ΤΗΛ. 25-739

"ΗΧΩ"

ΠΛΕΝΕΙ – ΞΕΒΓΑΖΕΙ – ΣΤΕΓΝΩΝΕΙ

HOOVER

Το ἀδοδοκιμώτερο θρυλικό στον κόσμο!

HOOVERMATIC

Σ' ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΝΑ HOOVERMATIC ΚΑΘΕ 30"

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΠΟΥ ΧΑΘΗΚΕ

Μεγάλος ὁ Μητρόπουλος. Καὶ σὰν καλλιτέχνης. Καὶ σὰν μαέστρος. Καὶ σὰν Ἕλληνας. Κι' ὅμως, ἔπρεπε νὰ πεθάνη γιὰ νὰ τοῦ τὸ ἀναγνωρίσουν μερικοὶ αὐτὸ τὸ τελευταῖο, δηλαδή, ὅτι ἔτρεφε πάντοτε ἀληθινὴ καὶ ἀκατάλυτη ἀγάπη γιὰ τὸν τόπο του. Βέβαια, ἴσως νὰ ὑπῆρξαν ὡρισμένες ἐποχὲς, ποὺ ὁ Δημήτρης Μητρόπουλος ἀφωσιώθηκε μ' ἀπεριόριστο φανατισμὸ στὴν δουλειά του κι' ἀποκλειστικὰ μέσα στὰ πλαίσια τοῦ διεθνοῦς ἐπιπέδου, εἰς τὸ ὁποῖον, ἐδῶ καὶ χρόνια, τὸν εἶχε τοποθετήσει τὸ καταπληκτικὰ δυναμικὸ ταλέντο του καὶ ἡ ἀπέραντη μουσικὴ ἰδιοφυΐα του. Ἐν τούτοις, οὐδέποτε ἐξέχασε τὸν τόπο του καὶ ποτὲ δὲν ἐλησμόνησε, ὄχι μόνο τὴν καταγωγή του, ἀλλὰ καὶ κάθε τι ἀπὸ τὴν ἐδῶ ζωή του, τὰ πρῶτα καλλιτεχνικὰ βήματά του καὶ τοὺς συνεχεῖς ἀγῶνες του στὴν σφαίρα τῆς Τέχνης. Θυμάμαι, σὰν καὶ τώρα, τὸ θράδυ τοῦ Σεπτεμβρίου 1958, ποὺ διηύθυνε τὴν Φιλαρμονικὴ τῆς Βιέννης στὸ Ὠδεῖον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, μέσα στὰ πλαίσια τοῦ Φεστιβὰλ Ἀθηνῶν. Ἡ ἀνθρωποθάλασσα ποὺ πλημμύριζε τὶς κερκίδες τοῦ ἀρχαίου θεάτρου τὸν εἶχε κυριολεκτικὰ ἀποθεώσει. Παραλήρημα ἐνθουσιασμοῦ καὶ θαυμασμοῦ ἀτελείωτο. Χειροκροτήματα καὶ «μπράβο» ἐπὶ 10 λεπτὰ τῆς ὥρας. Καὶ κατόπιν, στὰ «παρασκήνια», ἐπιδρομὴ ἐπισήμων καὶ ἀνθρώπων τῆς Τέχνης. Ἐκεῖνος, μ' ἕνα γλυκὸ χαμόγελο, ποὺ φώτιζε τὴν ἀξέχαστη φυσιογνωμία του, δεχότανε ἁπλᾶ καὶ γεμᾶτος μετριοφροσύνη τὰ συγχαρητήρια τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν καλλιτεχνῶν, ποὺ διατελοῦσαν γοη-

«-Πηγαίνεις στὴν Ἑλλάδα, πόσο σὲ ζηλεύω!..» ἔλεγε ὁ μεγάλος μαέστρος, πάντα νοσταλγός

Στὸ ἐπόμενο τεῦχος:
Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
Ἀνέκδοτες φωτογραφίες καὶ ἀδημοσίευτα περιστατικὰ ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ μεγάλου μαέστρου.

τευμένοι κάτω ἀπὸ τὴν μαγεία τῆς μπαγκέττας του. Ὅταν, λοιπόν, ἔφθασε ἡ σειρά μου, τὸ πρόσωπό του ἔλαμψε ζωηρότερα. Καὶ –τὸ θυμᾶμαι σὰν καὶ τώρα– ἔσκυψε καὶ μοῦ εἶπε γρήγορα στ' αὐτί:

—Σᾶς εὐχαριστῶ ποὺ γίνατε αἰτία νὰ διευθύνω πάλι στὴν Ἀθήνα μας...

Τὰ εὐχαριστήρια ἀπευθύνονταν στὸν διευθυντὴ τοῦ Φεστιβὰλ Ἀθηνῶν, ἰδιότητα ποὺ εἶχε στὰ 1957 ὁ γράφων καὶ πού, βάσει ἀκριβῶς αὐτῆς, εἶχε κλείσει στὴν Φλωρεντία τὴ συμφωνία γιὰ νὰ ἔλθη ὁ Μητρόπουλος τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1958 νὰ διευθύνη ἐδῶ τὴν Φιλαρμονικὴ τῆς Βιέννης. Ἀλλά, καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχε αὐτὴ ἡ προσωπικὴ ἐντύπωση, ὑπάρχει μιὰ ἄλλη ἔγκυρη μαρτυρία γιὰ τὰ αἰσθήματα ποὺ ἔτρεφε ὁ Μητρόπουλος γιὰ τὴν πόλη στὴν ὁποία εἶχε γεννηθῆ. Εἶναι ἡ μαρτυρία τῆς Κατίνας Παξινοῦ.

Τὸ ἔργο του «Βεατρίκη»

Ἡ διαπρεπὴς τραγωδὸς εἶχε πολυετῆ στενὸ φιλικὸ δεσμὸ μὲ τὸν μεγάλο καλλιτέχνη ποὺ χάσαμε. Μάλιστα, στὰ 1920, συνεργάσθηκε ἐδῶ μαζύ του στὸ ἀνέβασμα τοῦ ἔργου του «Βεατρίκη». Τὸ μουσικὸ ἐκεῖνο δρᾶμα παίχτηκε μὲ τὸν Μαρσὶκ διευθυντὴ τῆς ὀρχήστρας καί, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Παξινοῦ, εἶχαν συμπράξει στὴν παρουσίασή του ἡ Τριάντη καὶ ὁ Τριανταφύλλου. Ἀλλὰ καὶ ἀργότερα ὁ Μητρόπουλος εἶχε συνεργασθῆ μὲ τὴν Παξινοῦ. Ἔγραψε τὴ μουσικὴ στὴν «Ἠλέκτρα», ποὺ ἀνέβασε στὰ 1936 ὁ Ροντήρης, μὲ ἐκείνην ὡς Ἠλέκτρα. Ὁ ἴδιος διηύθυνε τότε καὶ τὴν ὀρχήστρα. Φυσικά, ὅλο τὸν καιρὸ τῆς προετοιμασίας καὶ τῶν δοκιμῶν, ἡ συνεργασία τους ὑπῆρξε στενὴ καὶ ἡ Κατίνα Παξινοῦ –μοῦ τὸ ἔλεγε δακρυσμένη, τὴν ἐπομένη τῆς ἀναγγελίας τοῦ θανάτου τοῦ μαέστρου– θυμᾶται τί σκληρὸς κοινὸς καλλιτεχνικὸς μόχθος χρειάσθηκε ὅταν γραφόταν καὶ δοκιμαζόταν ὁ θρῆνος τῆς Ἠλέκτρας. Ὁ Μητρόπουλος ἔφυγε κατόπιν καὶ πῆγε στὴν Ἀμερική. Στὰ 1940, ὅταν ἔγινε ὁ πόλεμος, ἐκείνη βρέθηκε στὸ Λονδῖνο καὶ κάποτε ἔφυγε γιὰ τὴ Νέα Ὑόρκη. Στὸ δρόμο, ὅμως, τὸ καράβι τορπιλλίσθηκε καὶ ἔφθασε σὲ δραματικὴ κατάσταση στὴν Ἀμερική. Τὴν ἐπομένη, ὁ Μητρόπουλος –ποὺ ἦταν τότε στὴν Μινεάπολη καὶ διηύθυνε τὴν Συμφωνικὴ τῆς πόλεως– τὴν πῆρε στὸ τηλέφωνο καὶ τὴν μεθεπομένη, χωρὶς ἐκείνη νὰ τοῦ ζητήση τίποτε, ἔφθασε στὰ χέρια της ἕνα τσέκ ἀπὸ τέσσερις χιλιάδες δολλάρια. Καὶ δὲν ἔπαψε, ἔστω καὶ γιὰ μιὰ στιγμή, νὰ ἐνδιαφέρεται γι' αὐτήν. Πέρασε πολὺς καιρός, ὁ πόλεμος τελείωσε καὶ ἡ Παξινοῦ ἑτοιμάστηκε μιὰ ἡμέρα νὰ φύγη. Τὸν συνήντησε γιὰ νὰ τὸν ἀποχαιρετήση. Ἐκεῖνος τότε, μὲ δακρυσμένα μάτια, τῆς εἶπε:

—Πᾶς στὴν Ἑλλάδα;.. Πόσο σὲ ζηλεύω...

Εἶχε τεράστια μνήμη

Ἡ Κατίνα Παξινοῦ προσθέτει ὅτι, ἂν καὶ τόσα χρόνια μακρυὰ ἀπὸ τὸν τόπο του, ἔτρεφε πάντα ἀδυναμία στὸ κάθε τι τὸ ἑλληνικό. Ἀκόμα καὶ στὰ θέματα τῆς κουζίνας καὶ τὶς διάφορες λιχουδιὲς τῆς Ἀθήνας. Ἔτσι, ὄχι λίγες φορές, στὴν Ἀμερικὴ ἡ Κατίνα Παξινοῦ τοῦ θύμιζε μὲ τὴν μαγειρική της παλιὲς γαστρονομικὲς ἀδυναμίες του. Τίποτε δὲν εἶχε ξεχάσει καὶ τίποτε δὲν εἶχε ἀπαρνηθῆ. Ἄλλωστε –γενικώτερα καὶ γιὰ νὰ ἐπανέλθουμε στὰ καλλιτεχνικὰ ἐνδιαφέροντα– ὁ Δημήτρης Μητρόπουλος εἶχε τεράστια μνήμη. Διηύθυνε ἔργα ὁλόκληρα ἀπ' ἔξω, χωρὶς νὰ καταβάλη ξεχωριστὸ κόπο καὶ ἰδιαίτερη προσπάθεια. Στὰ 1942 –τὸ γεγονὸς τὸ ὀφείλω κι αὐτὸ στὴν Παξινοῦ– ὁ ἀλησμόνητος ἀρχιμουσικὸς εἶχε νὰ διευθύνη ἕνα καινούργιο ἔργο. Ἐκτὸς ἕδρας. Μέσα, λοιπόν, στὸ τραῖνο, κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ταξιδιοῦ του πρὸς τὴν πόλη ὅπου τὸν εἶχαν καλέσει, μέσα σὲ μιὰ καὶ μόνη νύχτα, ἔμαθε ἀπ' ἔξω ὁλόκληρο τὸ ἔργο ποὺ θὰ διηύθυνε. Καὶ ἦταν ἡ ἐκτέλεση ἐκείνη ἕνας μεγάλος, ἕνας πραγματικὸς θρίαμβος.

Οἱ εἰδικὲς προτιμήσεις του

Ποιές, ὅμως, ἦταν οἱ εἰδικὲς προτιμήσεις του στὸ κεφάλαιο τῶν συνθετῶν ποὺ διηύθυνε; Μὲ βάση πάντοτε τὰ στοιχεῖα ποὺ ὀφείλω στὴν κορυφαία τραγωδὸ –καὶ τὰ ἐμπιστεύομαι ἰδιαίτερα γιατὶ εἶναι προϊὸν ἑνὸς συνδέσμου ποὺ τῆς ἔχει ἐπιτρέψει νὰ ἔχη μορφώσει μιὰ σαφῆ γνώμη–, ὁ ἀλησμόνητος μαέστρος προτιμοῦσε βασικὰ τὸν Βέρντι. Λάτρευε ἐπίσης τὸν Μπετόβεν καὶ τὸν Βάγκνερ, χωρὶς ὅμως νὰ ἀποκλείη τοὺς μοντέρνους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τὸν προσείλκυε ἰδιαίτερα ὁ Μάλερ. «Ἡ τέχνη, ἔλεγε, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κλειστὴ καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ μουσικὴ νὰ εἶναι φέουδο μονάχα τῶν κλασικῶν καὶ τῶν μεγάλων». Στὸ κεφάλαιο αὐτὸ ἔδωσε ἔμπρακτη ἀπόδειξη παρουσιάζοντας, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, στὴ Νέα Ὑόρκη, μὲ τὴν Φιλαρμονική της, ἕνα ἔργο νέου Ἕλληνος συνθέτου, τοῦ Σισιλιάνου, ποὺ τώρα εἶναι ἐδῶ διευθυντὴς τοῦ μουσικοῦ τμήματος τοῦ Ε.Ι.Ρ. καὶ ποὺ ἔχει γνωρίσει καὶ πολλὲς ἄλλες ἐπιτυχίες μετὰ τὸ ἐπίσημο βάπτισμα ποὺ πῆρε ἀπὸ τὸν Μητρόπουλο.

Στοργὴ πρὸς τοὺς συνεργάτες

Ἀλλὰ δὲν εἶχε στοργὴ μονάχα γιὰ τοὺς νέους. Λογάριαζε πάντοτε τοὺς συνεργάτες του καὶ δὲν ἐννοοῦσε –ἰδιαίτερα στὸ θέατρο– νὰ εἰσπράττη μονάχα γιὰ λογαριασμό του τὶς ἐκδηλώσεις τοῦ κοινοῦ. Θὰ θυμίσω πάλι κάτι προσωπικό, γιατὶ εἶναι ὁμολογουμένως πολὺ χαρακτηριστικό. Ἦταν ἕνα βράδυ, τὶς πρῶτες ἡμέρες τοῦ Ἰουνίου 1957, στὴν Φλωρεντία. Ὁ Μητρόπουλος, στὴν ἐκεῖ Ὄπερα –ἕνα μεγάλο θέατρο μὲ 4.500 θέσεις– διηύθυνε τὸν «Ἐρνάνη» τοῦ Βέρντι. Ἤμουν ἀνάμεσα στοὺς ἀπειράριθμους θεατὰς τοῦ τεράστιου ἐκείνου λυρικοῦ θεάτρου. Ὅλη ἡ ἀνθρωποθάλασσα τῶν Ἰταλῶν φίλων τοῦ μελοδράματος χαιρόταν μ' ἔκδηλη αἰσθητικὴ ἀγαλλίαση τὴν παράσταση καὶ σὲ κάθε πράξη καταχειροκροτοῦσε τοὺς ἐκτελεστάς, στοὺς ὁποίους συγκαταλέγονταν ὁ διάσημος τενόρος Ντὲλ Μόνακο καὶ μαζύ του ἄλλοι κορυφαῖοι τῆς ὄπερας. Ἀλλ' ὁ Μητρόπουλος ἦταν τὸ ἐπίκεντρο τοῦ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος. Ὅταν τελείωσε ἡ τρίτη πράξη, ἐπὶ 10 λεπτὰ τῆς ὥρας οἱ χιλιάδες τῶν θεατῶν ἐπευφημοῦσαν μ' ἀπερίγραπτο ἐνθουσιασμὸ τὸν μεγάλο Ἕλληνα μαέστρο, ὁ ὁποῖος –καὶ αὐτὸ ἦταν ἐκεῖνο ποὺ μοῦ ἔκανε ζωηρότατη ἐντύπωση– δὲν ἐννοοῦσε νὰ βγῆ ποτὲ μόνος του στὴ σκηνή νὰ χαιρετίση. Ὅταν, διαδοχικά, παρουσίασε μαζύ του ὅλα τὰ βασικὰ μελοδραματικὰ στελέχη τῆς ἑρμηνείας, στὸ τέλος μπῆκε στὰ παρασκήνια καὶ ξαναβγῆκε φέροντας αὐτὴ τὴ φορὰ τὸν διευθυντὴ τῆς χορωδίας.

«Μοῦ φθάνουν τὰ χειροκροτήματα»

Καὶ δὲν θὰ ξεχάσω ἀκόμη ὅτι, ὅταν, τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ, τὸν εἶδα, μιλήσαμε καὶ συμφωνήσαμε νὰ ἔλθη τὸν ἄλλο χρόνο στὴν Ἀθήνα καὶ νὰ διευθύνη –ὅπως εἴπαμε καὶ στὴν ἀρχὴ– τὴν Φιλαρμονικὴ τῆς Βιέννης, ὁ καλλιτέχνης, τοῦ ὁποίου θρηνοῦμε τώρα τὴν ἀπώλεια, δὲν θέλησε νὰ συζητήση γιὰ χρήματα. Ὅταν ἔθεσα τὸ ζήτημα, μοῦ εἶπε ἁπλά:

—Γιὰ τὴν Ἀθήνα, μοῦ φθάνουν τὰ χειροκροτήματα...

Ὅταν, ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνες, τοῦ ἀπεστάλη ἀπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ Φεστιβὰλ Ἀθηνῶν νὰ ὑπογράψη τὸ σχετικὸ συμβόλαιο καὶ τοῦ ζητήθηκε νὰ σημειώση ὁπωσδήποτε ἕνα ποσὸν ὡς ἀμοιβή, γιὰ λόγους αὐστηρῶς νομικοῦ τύπου, ὁ Δημήτρης Μητρόπουλος ἔγραψε ἕνα ἀριθμὸ δολλαρίων ποὺ δὲν δέχεται νὰ πάρη σήμερα οὔτε ἕνας τετάρτης τάξεως μαέστρος...

Συγκινητικὸ θέαμα

Ἀλλ' ἐὰν συγκινοῦν αὐτὰ τὰ αἰσθήματα καὶ οἱ σκέψεις τοῦ Μητρόπουλου, δὲν ἦταν ὀλιγώτερο συγκινητικὸ τὸ θέαμα τοῦ ἀνώνυμου πλήθους ποὺ παρακολούθησε μ' ἀληθινὰ ἄπειρη εὐλάβεια τὴν ἐκδήλωση ποὺ ἔγινε τὴν περασμένη Κυριακὴ στὸ Ὠδεῖο Ἡρώδου. Τὴν πλειοψηφία τῆς ἀσφυκτικῆς ἐκείνης συγκεντρώσεως, ἀποτελοῦσαν νέοι καὶ νέες καὶ ἡ πλειονότης των ἦταν φανερὸ ὅτι δὲν προήρχετο ἀπὸ ἐκείνους ποὺ παρακολουθοῦν ἀπὸ snobismo τὶς ἐκδηλώσεις τῆς μουσικῆς ζωῆς. Ἦταν κάτι ποὺ ἔρχεται νὰ πιστοποιήση τὸ πόσο μεγάλη καὶ πόση εὐρεῖα ἀπήχηση εἶχε ὁ ἔξοχος καλλιτέχνης, ποὺ γύρισε στὴν πατρίδα ἁπλὴ πιὰ σποδός. Μιὰ σποδός, ὅμως, μὲ τὴν σφραγῖδα τῆς δόξας.

ΑΧ. ΜΑΜΑΚΗΣ

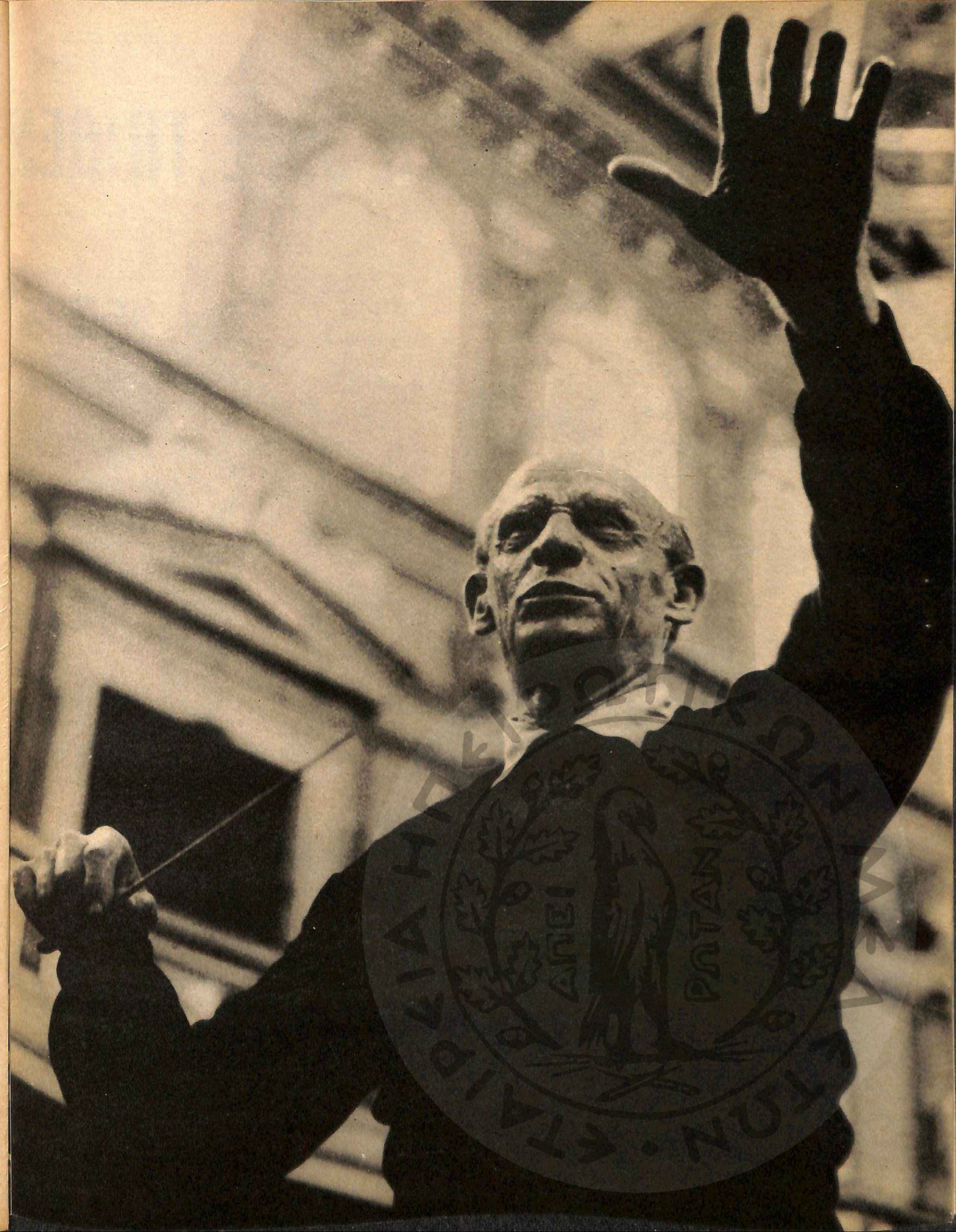

Η ΣΥΜΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΠΗΡΕ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ

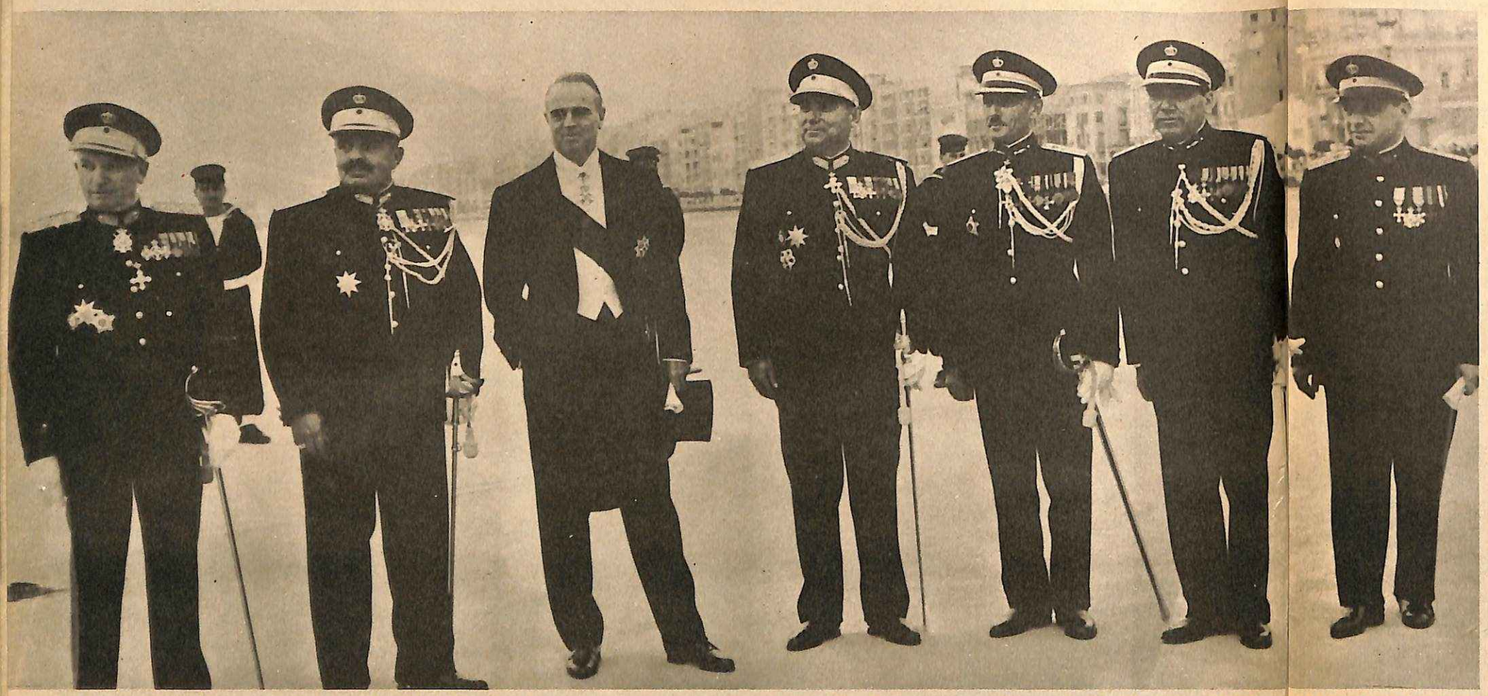

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ κ. Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ, ΠΕΡΙΣΤΟΙΧΙΖΟΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΑΝΩΤΑΤΟΥΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ, ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΠΑΡΕΛΑΣΕΩΣ

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΟΙ ΠΑΡΗΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΗΤΙΚΗ ΠΑΡΕΛΑΣΗ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Συμπρωτεύουσα. Τίτλος ποὺ ἀποκτᾶ διαρκῶς μεγαλύτερο. ἀληθινὰ οὐσιαστικὸ περιεχόμενο. Ἡ Θεσσαλονίκη —ποὺ ἡ ἐνδημικὴ νεοελληνικὴ ἀθηνολατρεία συχνὰ τὴν ἔφερνε μειωμένη— βρέθηκε ξανά, μὲ τὸν πρόσφατο ἐθνικὸ ἑορτασμό, στὴ θέση ποὺ πραγματικὰ τῆς ἀξίζει — στὸ ἐπίκεντρο τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς.

Ἡ παρουσία τῶν Βασιλέων, τοῦ διαδόχου, τῶν πριγκιπισσῶν, τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν ὑπουργῶν προσέδωσε μιὰ λαμπρότητα στὸν τριήμερο πανηγυρισμό. Διπλῆ ἐπέτειος: 48 χρόνια ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς πόλεως, 20 χρόνια ἀπὸ τὸ «Ὄχι». Ὀρθὴ ἡ ἀπόφαση τοῦ συνδυασμοῦ. Δυὸ ἔνδοξες ἡμερομηνίες τοῦ παρελθόντος, τιμώμενες στὴν πολιτεία τοῦ μέλλοντος.

Μέγα πλῆθος εἶχε συρρεύσει ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς πόλεως καὶ εἶχε κατακλύσει τὰ πεζοδρόμια τῶν κεντρικῶν λεωφόρων, ἀπ' ὅπου θὰ περνοῦσε ἡ ἐπίσημη πομπή. Ἡ ἀτμάκατος τοῦ «Πολεμιστοῦ» ἀπεβίβασε τοὺς Βασιλεῖς, τὸν διάδοχο Κωνσταντῖνο, τὶς πριγκίπισσες Σοφία καὶ Εἰρήνη καὶ τὸν πρίγκιπα Μιχαὴλ τῆς Ἑλλάδος στὸ κρηπίδωμα τοῦ Λευκοῦ Πύργου.

Κατὰ μῆκος τῆς διαδρομῆς τῶν 3 χιλιομέτρων, μέχρι τὸν ναὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ὅπου ἔγινε ἡ δοξολογία, οἱ Θεσσαλονικεῖς ἐπευφημοῦσαν μὲ ἐνθουσιασμό. Τὸ βράδυ δόθηκε στὸ Κυβερνεῖο («Εἰκόνες»), τεῦχος 251) μεγάλη δεξίωση ἀπὸ τὸν ὑπουργὸ Βορείου Ἑλλάδος.

Στὸν ἑορτασμὸ τοῦ «Ὄχι», ποὺ ἀκολούθησε τὶς ἑορτὲς τῆς ἀπελευθερώσεως, παρευρέθη καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων τοῦ ΝΑΤΟ, πτέραρχος Νόρσταντ, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἐπεθεώρησε διάφορα τμήματα καὶ ἔφθασε μὲ ἐλικόπτερο ὡς τὴν μεθόριο, ἔκανε μιὰ σημαντικώτατη δήλωση: «Ἡ συντελεσθεῖσα πρόοδος εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς Ἑλλάδος ἐγγίζει τὰ ὅρια τοῦ θαύματος».

→

ΔΕΞΙΩΣΗ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤ. ΛΕΣΧΗ: ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ ΜΕ ΑΝΩΤΑΤΟΥΣ ΗΓΗΤΟΡΑΣ..

...Ο ΠΤΕΡΑΡΧΟΣ ΚΑΙ Η Κα ΝΟΡΣΤΑΝΤ ΑΝΑΧΩΡΟΥΝ

ΕΧΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗ ΣΥΖΥΓΟ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ, ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΠΑΡΗΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝ ΑΠΟ ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΟ ΤΗΝ ΠΑΡΕΛΑΣΗ

Η ΣΥΜΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΠΗΡΕ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ

ΣΤΟΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟ ΤΡΙΗΜΕΡΟ ΕΟΡΤΑΣΜΟ ΟΙ ΕΠΙΣΗΜΟΤΗΤΕΣ, Η ΚΟΣΜΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ Η ΛΑΪΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΔΩΣΑΝ ΕΝΑ ΠΡΩΤΟΦΑΝΗ ΤΟΝΟ ΘΕΡΜΟΤΗΤΟΣ

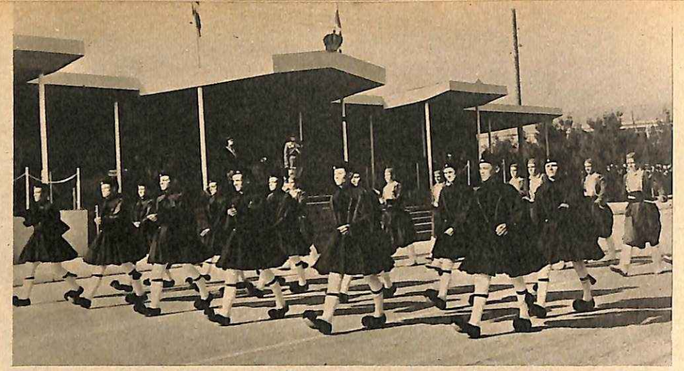

ΠΡΟ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΠΑΡΕΛΑΥΝΟΥΝ ΜΑΘΗΤΑΙ ΜΕ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ..

...ΣΤΟΛΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΜΕ ΦΟΥΣΤΑΝΕΛΛΕΣ. ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝ ΤΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ...

...ΤΜΗΜΑΤΑ. Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΖΙΚΟΥ ΗΤΑΝ ΑΨΟΓΗ, ΟΠΩΣ ΚΑΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΟΠΛΩΝ

(Φωτ. Ἡνωμ. φωτορεπόρτες καὶ Πρακτορεῖον Ἑλληνικοῦ καὶ Ξένου Τύπου)

Μ' ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟ χαιρέτισαν οἱ μυριάδες τῶν Θεσσαλονικέων τὴ διέλευση τῶν συγχρόνων ὅπλων, μὲ τὰ ὁποῖα πλουτίσθηκαν οἱ ἔνοπλες δυνάμεις. Δεξιά: Τηλεκατευθυνόμενοι πύραυλοι τύπου «Τίμιος Τζών». Ἄκρο δεξιά: Βαρέα ἅρματα μάχης.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΟΥ «ΟΧΙ» ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ. ΜΑΘΗΤΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΚΑΙ...

...ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ ΠΑΡΕΛΑΥΝΟΥΝ ΕΜΠΡΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ

Ἀνάμεσα στὶς δυὸ ἐπετείους, τὸ ἀπόγευμα τῆς 27ης, ἔγιναν μὲ κάθε ἐπισημότητα τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου μεγάλου Καυταντζογλείου Σταδίου («Εἰκόνες», τεῦχος 263). Τὴν ἴδια ἡμέρα ἔγινε ἐνώπιον τοῦ διαδόχου Κωνσταντίνου ἡ παρέλαση τῶν μαθητῶν, τῶν προσκόπων καὶ τῶν ὀργανώσεων.

Ἐπιβλητικὴ ἦταν ἡ στρατιωτικὴ παρέλαση ποὺ ἔγινε τὸ πρωὶ τῆς 28ης, στὸ χῶρο τοῦ Λευκοῦ Πύργου. Μυριάδες λαοῦ ἐπευφήμησαν μ' ἐνθουσιασμὸ τὰ πεζοπόρα τμήματα, τὰ ἅρματα μάχης, τὰ παντὸς διαμετρήματος πυροβόλα, τὰ τηλεκατευθυνόμενα βλήματα, τὰ μηχανοκίνητα, ποὺ διῆλθαν πρὸ τῶν Βασιλέων καὶ τῶν ἐπισήμων. «Εἶμαι ἐξαιρετικὰ ὑπερήφανος διότι τοιαῦται δυνάμεις εἶναι ἐντεταγμέναι εἰς τὸν ΝΑΤΟ», δήλωσε ὁ πτέραρχος Νόρστανντ. «Παρηκολουθήσαμεν τὴν παρέλασιν ἑνὸς ἐκ τῶν καλυτέρων στρατῶν τοῦ κόσμου», εἶπε στοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τύπου ὁ ἀρχηγὸς τῆς αἰθιοπικῆς στρατιωτικῆς ἀποστολῆς, ταξίαρχος Γειμπρελούα.

Τὸ ἀπόγευμα, ὁ Βασιλεὺς Παῦλος ἀπεκάλυψε ἀναμνηστικὴ πλάκα στὴν αἴθουσα τοῦ Παπαφείου Ὀρφανοτροφείου, ὅπου, στὶς 5 Μαρτίου 1913, ἐξέπνευσε ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Α', μετὰ τὴν δολοφονικὴ ἐπίθεση. Παράλληλα, μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἑορτῶν, ἔγινε ἡ θεμελίωση νέων ἔργων, ποὺ θὰ χαρίσουν νέα ζωὴ στὴ μεγαλόπολη τοῦ Θερμαϊκοῦ. Θεμελιώθηκε νέος προσφυγικὸς οἰκισμός, 1.200 κατοικιῶν, ποὺ θὰ εἶναι ἕτοιμος στὶς ἀρχὲς τοῦ 1962. Θεμελιώθηκαν ἐπίσης οἱ νέες μόνιμες ἐγκαταστάσεις τοῦ Ναυτικοῦ Ὁμίλου Θεσσαλονίκης, στὸ Μικρὸ Καραμπουρνάκι.

Τὸ ἑορταστικὸ τρίημερο ἔκλεισε μὲ τὸ γεῦμα ποὺ παρέθεσε πρὸς τιμὴν τῶν Βασιλέων, στὶς αἴθουσες τῆς Στρατιωτικῆς Λέσχης, ὁ Δῆμος Θεσσαλονίκης, τὸ ὄφραδυ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου. Μετὰ τὸ γεῦμα ἐπηκολούθησε δεξίωση, στὴν ὁποία ἡ «κοσμικὴ συμπρωτεύουσα» ἔδωσε ἕνα ὡραῖο «παρών».

Ὁ σκοπὸς τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ διασκεδαστικοῦ αὐτοῦ ἀτομικοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁμαδικοῦ παιχνιδιοῦ, εἶναι νὰ ἐπιτύχῃ κανεὶς ὅσο τὸ δυνατὸν μεγαλύτερη βαθμολογία στὸ σχηματισμὸ λέξεων.

Ἀρχίσετε λοιπὸν ἀπὸ ὁποιαδήποτε γραμμὴ θέλετε καὶ προχωρήσετε ἀπὸ τὸ τετράγωνο αὐτὸ σὲ ὁποιοδήποτε γειτονικὸ πάντοτε, τετράγωνο ὁριζοντίως, καθέτως ἢ διαγωνίως, προσπαθώντας νὰ διαβάσετε τὴν μεγαλύτερη λέξι ποὺ μπορεῖτε νὰ βρῆτε.

Σημειώσετε τώρα τὴ λέξι, ποὺ βρήκατε καὶ σβήσετε στὰ τετράγωνα τὰ γράμματα ποὺ μεταχειρισθήκατε.

Ψάξετε τώρα γιὰ μιὰν ἄλλη λέξι καὶ συνεχίσετε ἕως ὅτου δὲν μπορεῖται νὰ βρῆτε ἄλλες.

Ν	Ψ	Ι	Σ	Κ	Α
Ε	Α	Ν	Ι	Ο	Π
Χ	Κ	Ι	Δ	Μ	Υ
Η	Σ	Α	Ρ	Η	Τ
Ι	Μ	Β	Ε	Ρ	Α
Ν	Ο	Ι	Β	Ο	Π

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΚΑΙ ΖΙΓΚ-ΖΑΓΚ

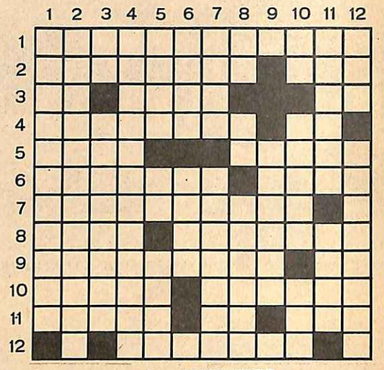

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

Γιὰ κάθε λέξι τῶν δύο γραμμάτων μετρήσετε 1 βαθμό.

Γιὰ κάθε λέξι τῶν 3 γραμμάτων μετρήσετε 3 βαθμούς.

Γιὰ κάθε λέξι τῶν 4 γραμμάτων μετρήσετε 5 βαθμούς.

Γιὰ κάθε λέξι τῶν 5 γραμμάτων μετρήσετε 7 βαθμούς.

Γιὰ κάθε λέξι τῶν 6 γραμμάτων μετρήσετε 9 βαθμούς.

Γιὰ κάθε λέξι τῶν 7 γραμμάτων μετρήσετε 11 βαθμούς.

Καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, προσθέτοντας δύο πάντοτε βαθμοὺς γιὰ κάθε πρόσθετο γράμμα.

Προσθέσετε τώρα τὸ σύνολο τῶν βαθμῶν ποὺ μπορέσατε νὰ πετύχετε.

Βαθμοὶ ἀπὸ 1-29 βαθμολογοῦνται μὲ «ΜΕΤΡΙΑ».

Βαθμοὶ ἀπὸ 30-35 βαθμολογοῦνται μὲ «ΑΡΚΕΤΑ ΚΑΛΑ».

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Διὰ τὴν μαλθακότητά του περιώνυμος βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων.
2. Ἡ κάτοικος μιᾶς τῶν μεγαλυτέρων Κυκλάδων, ἐνάρθρως — Ἀριθμὸς, ὀπτικῶς.
3. Νότα — Ὑπονοεῖ καὶ τὴν πάλην — Βγαίνει ἀπὸ τὸ διαπασῶν.
4. Κοινότατον ἀρτυματικὸν φυτὸν εἰς τὴν καθαρεύουσαν — Ἔργον τοῦ Ζολᾶ.
5. Ἡ ἀρχὴ μιᾶς τῶν ἐντολῶν — Μὲ τὸ σχῆμα, εἶδος, συγγενής.
6. Αὐτὰ ἀντικαθιστοῦν τὰ κουδούνια σὲ παμπάλαια σπίτια, ἀντιστρόφως (γενική) — Πρόσωπον τοῦ ἔργου τοῦ Σαίξπηρ: «Μεσοκαιλοκαιριάτικη νύχτα φαντασίας».
7. Παπᾶς ἢ μοναχὸς πρέπει νὰ εἶναι (ἐνάρθ.).
8. Τέτια κάλτσα θέλει καί... ἀνάλογη γάμπα — Πρὸς τὴν φῶκη ὁμοιάζον ζῶον (αἰτ.).
9. Βασίλισσα τῆς Αἰγύπτου, σύζυγος τοῦ Ραμσῆ Β', μήτηρ τοῦ Μενεφθᾶ — Βυζαντινὴ νότα.
10. Δίπλα, σούρα (ἀντιστρ.) — Ἀττικὸν νόμισμα καὶ μονὰς βάρους.
11. Πλαστοί, κίβδηλοι, ψεύτικοι — Διεθνῶς καταληπτὸν ὄχι — Γερμανὸς φιλόσοφος, μελετητὴς τοῦ Πλάτωνος (1778 - 1841).
12. Ἡ γενικὴ μέλους μιᾶς διεθνοῦς ὀργανώσεως (ἀντιστρ.).

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Σχετικὴ μὲ τὴν παραγωγὴ μετάξης λέξις (αἰτ.).
2. Εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀστέρων.
3. Αἰγύπτιος θεός — Τὸ ἐπίθετον τοῦ διασήμου Ἱσπανοῦ συγγραφέως ποὺ ἔγραψε τὰ «Καταραμένα Χρώματα».
4. Μιὰ πλησίον τῆς ὁδοῦ Σταδίου ὁδός, ἀλλὰ καὶ γνωστὴ ἀπὸ τὸν Ἀγῶνα ρουμανικὴ πόλις.
5. Αἰτιατικὴ ἑνὸς οἰκοσίτου ζώου — 170 — Τὸ ἐμπόριόν του διώκεται διεθνῶς (δημοτ.).
6. Πολλοὺς καὶ μεγαλοπρεπεῖς εἶχεν ἡ Νινευΐ (γεν.) — Χαϊδευτικὸν γυναικείου ὀνόματος μέ... δύο ὠμέγα (ἀντιστρ.).
7. Συνοδεύει λατινικὲς ἡμερομηνίες — Γνωστὸς εἰς τὰς Ἀθήνας Ἄγγλος διπλωμάτης, ἐνάρθρως (ἀντιστρ.).
8. Ἡ κλητικὴ ἑνὸς λογίου... προφερόμενα μαζύ — Ἡ γενέτειρα τοῦ Ἀλφόνσου Ντωντέ, ἠχητικῶς — Μὴ εὐθύς, στρεβλός.
9. Γνωστὴ ἀπὸ τὰ κρασιά της πορτογαλικὴ πόλις.
10. Κινεζικὸν νόμισμα — Ὑποδιαίρεσις ἀνατολίτικου νομίσματος — Μιὰ θαυμάστρια τοῦ Βύρωνος.
11. Μὲ αὐτὴν ὑπονοοῦμεν τὸν πλανήτην μας, ἀντιστρόφως (αἰτ. δημοτ.) — Αὐτὸ χρειάζεται ἐξαγνισμόν.
12. Ναυτικὸν κέλευσμα — Ἀμερικανικὴς προελεύσεως χαρτοπαίγνιον, ἐνάρθρως.

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΥΠΕΡΟΧΗ ΜΠΥΡΑ!

Ἀπὸ σήμερα στὴ διάθεσί σας

- Ἡ καινούργια μπύρα ΜΑΜΟΣ εἶναι ἡ καλύτερη μπύρα ποὺ κυκλοφόρησε ποτὲ στὴν Ἑλλάδα.
- Ἀπ' τὴν πρώτη γουλιὰ τὸ λεπτό της ἄρωμα καὶ ἡ ἐξαιρετική γεῦσι της θὰ σᾶς κατακτήσουν.
- Ἡ μπύρα ΜΑΜΟΣ εἶναι τὸ πιὸ εὐχάριστο ὀρεκτικὸ καὶ τὸ πιὸ ὑγιεινὸ ποτὸ γιὰ νὰ πίνετε μὲ τὸ φαγητό σας. Ἀπολαύστε την σήμερα.

ΜΑΜΟΣ

Ἡ καλύτερη Ἑλληνική μπύρα

ΤΙ ΛΕΝΕ Τ'ΑΣΤΡΑ

Γιὰ τὴν ἑβδομάδα ἀπὸ 11 ἕως 17 Νοεμβρίου 1960

ΚΡΙΟΣ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 21 Μαρτίου-20 Ἀπριλίου

Μὲ τὸν τρόπο ποὺ σκέπτεσθε κινδυνεύετε νὰ παρεξηγηθῆτε ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ σᾶς ἐνδιαφέρει πολὺ ἡ γνώμη τους καὶ οἱ ἀποφάσεις τους. Κουράγιο. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Τετάρτη, ἀριθμὸς 9.

ΤΑΥΡΟΣ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 21 Ἀπριλίου-21 Μαΐου

Μὴ μεταβάλλετε ὡρισμένες συμπτώσεις σέ σκέψεις τῶν μελῶν τοῦ οἰκογενειακοῦσας περιβάλλοντος. Ἡ καλωσύνη σας θὰ φέρη ἀποδοτικώτερα ἀποτελέσματα. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Πέμπτη, ἀριθ. 3.

ΔΙΔΥΜΟΙ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 22 Μαΐου - 21 Ἰουνίου

Ἔχετε ἐκνευρισθῆ πολὺ ἀπὸ τὴν μαχητικότητα ὡρισμένων ἀντιπάλων σας καὶ δὲν μπορεῖτε νὰ συγκρατήσετε τὸν ἑαυτό σας καὶ νὰ καθορίσετε τακτική. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Σάββατο, ἀριθμὸς 6.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 22 Ἰουν.-22 Ἰουλίου

Θὰ διαφωνήσετε μὲ κάποιο φιλικό σας πρόσωπο καὶ θὰ βρεθῆτε σέ ἀδιέξοδο. Μὴν τὸ παίρνετε κατάκαρδα. Ἡ ζωὴ δὲν εἶναι πάντοτε ρόδινη. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Δευτέρα, ἀριθμὸς 2.

ΛΕΩΝ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 23 Ἰουλίου-22 Αὐγούστου

Ἡ τάση ποὺ ἔχετε νὰ δίνετε μιὰ νότα ὑπερβολῆς σὲ κάθε σας συζήτηση, θὰ σᾶς κάνη νὰ πέσετε πολὺ στὰ μάτια ἀνθρώπων ποὺ συνεργάζονται μαζύ σας. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Κυριακή, ἀριθμὸς 6.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 23 Αὐγ.-22 Σ)ρίου

Θὰ σᾶς ἐπιτεθοῦν τὴ στιγμὴ ποὺ δὲν τοὺς περιμένατε καὶ θὰ σᾶς αἰφνιδιάσουν πολύ. Διατηρῆστε τὴν ψυχραιμία σας γιὰ νὰ ἀποφύγετε τὴν καταστροφή. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Τετάρτη, ἀριθμὸς 9.

ΖΥΓΟΣ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 23 Σ)αβρίου-22 Ὀκτωβ.

Ἡ ἀφέλειά σας σᾶς ἔχει φέρει στὸ σημεῖο ποὺ βρίσκεσθε τώρα. Δὲν πρέπει νὰ πιστεύη κανεὶς στὶς ὑποσχέσεις τῶν ἄλλων, ἰδίως ὅταν δὲν τοὺς ξέρη. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Τρίτη ἀριθμὸς 2.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 23 Ὀκτ.-22 Ν)ρίου

Τὰ ὄνειρά σας θὰ ἀκρωμισθοῦν μπροστὰ στὴν ἀδιαφορία ἑνὸς προσώπου ποὺ σᾶς συνδέει μαζύ του ἕνας αἰσθηματικὸς δεσμός. Δεῖξτε κατανόηση. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Παρασκευή, ἀριθμὸς 7.

ΤΟΞΟΤΗΣ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 23 Ν)ρίου-22 Δ)ρίου

Τὸ καλὸ ἀντιμείβεται πάντοτε ἔστω καὶ ἂν ἔλθη καθυστερημένα. Πρέπει νὰ εἶστε εὐχαριστημένος ποὺ δὲν βγήκατε περισσότερο χαμένος ἀπ' αὐτὴ τὴν περιπέτεια. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Δευτέρα, ἀριθ. 1

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 22 Δ)ρίου-19 Ἰαν.

Ἔχετε ὅλο τὸν καιρὸ νὰ σκεφθῆτε πολὺ ποὶν ἀποφασίσετε τὶς δυναμικὲς καὶ αἰφνιδιαστικές σας λύσεις, ποὺ θ' ἀλλάξουν ὁλόκληρη τὴ ζωή σας. Συγκεντρωθῆτε. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Πέμπτη, ἀρ. 4.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 20 Ἰαν.-18 Φ)ρίου

Περάσατε τὸ σκαλοπάτι τοῦ πειραματισμοῦ καὶ τώρα πρέπει νὰ θέσετε σ' ἐφαρμογή, ὅλα τὰ σχέδια ποὺ θὰ καρποφορήσουν μόνο μὲ διπλωματικοὺς χειρισμούς. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Τρίτη, ἀριθ. 8.

ΙΧΘΥΕΣ. Γιὰ ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 19 Φ)ρίου-20 Μαρτίου

Σιγουρευθῆτε προηγουμένως γιὰ τὶς πιθανότητες ἐπιτυχίας πρὶν τὰ παίξετε ὅλα γιὰ ὅλα. Μπορεῖ νὰ χάσετε τὸ παιχνίδι ἀπὸ μιὰ μικρὴ λεπτομέρεια. Προσέξτε. Εὐνοϊκὴ ἡμέρα: Σάββατο, ἀριθ 5.

Ποιές διαφορές

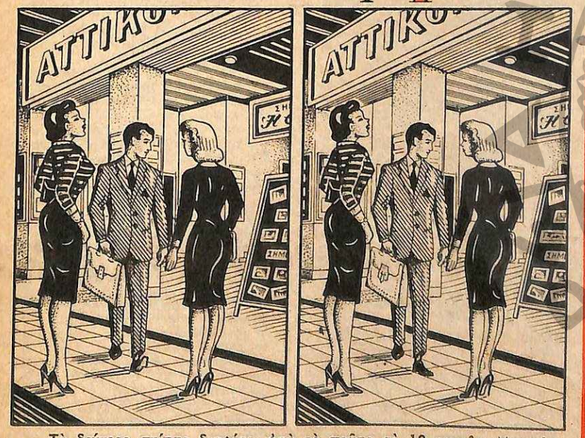

Τὸ δεύτερο σκίτσο διαφέρει ἀπὸ τὸ πρῶτο σὲ 10 σημεῖα. Μπορεῖτε νὰ τὰ βρῆτε;

Λύσεις σελ. 82

Ἡ πιὸ εὐπρόσδεκτη φιλική χειρονομία

Δὲν ἀρκεῖ νὰ προσφέρετε ἕναν καφέ, πρέπει νὰ εἶναι καὶ καλὸς — καὶ ὁ καλὸς καφὲς κρίνεται στὸ φλυτζάνι. Γι' αὐτὸ προτιμῆστε τὸ ΝΕΣΚΑΦΕ, ποὺ ἔχει σταθερὴ ποιότητα, ὑπέροχο ἄρωμα καὶ ἀσύγκριτη γεῦσι.

Γιὰ τοὺς φίλους ποὺ θὰ σᾶς ἐπισκεφθοῦν, τί καλλίτερο ἀπὸ ἕνα φλυτζάνι Νεσκαφέ.

Σημειῶστε ὅτι κάθε κουταλιὰ Νεσκαφὲ ἰσοδυναμεῖ μὲ 43 κόκκους καφέ!

NESCAFÉ *τὸ πιὸ περιζήτητο στὸν κόσμο*

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤ/ΠΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Α. ΔΡΙΤΣΑΣ & ΥΙΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ: ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 18 - ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: ΑΚΤΗ ΜΙΑΟΥΛΗ 3 - ΤΗΛ. 27.033

Ἡ Ἀγίων σὲ χώρα τῶν δαυμάδων

Σκεφθήκατε ποτὲ πῶς μπορεῖτε νὰ κοιμηθῆτε λευκὴ καὶ νὰ ξυπνήσετε μαύρη; Κι ὅμως εἶναι πολὺ εὔκολο νὰ τὸ ἐπιτύχετε. Καὶ θὰ μοῦ πῆτε: Γιατί νὰ μαυρίσω τώρα τὸν χειμῶνα; Γιατὶ μιὰ γυναίκα

ποὺ θέλει νὰ εἶναι ἀληθινὰ κομψὴ δὲν μπορεῖ νὰ χαρῆ τὶς χειμωνιάτικες χορευτικὲς συγκεντρώσεις μ' ἕνα ὁλόλευκο ντεκολτέ. Ξέρω ὅτι ἐκείνη τὴ βραδυὰ προσπαθεῖτε νὰ πασαλειφθῆτε μὲ φὸν ντὲ τὲν σκουρότερο, γιὰ νὰ μὴν ἔχετε τὴν ἀντιαισθητικὴ λευκότητα. Ἀλλὰ μὴ ξεχνᾶτε καὶ τὸ ἀποτύπωμα τῆς πούδρας στὸ ντεκολτὲ τοῦ φορέματος καὶ στὸ σακκάκι τοῦ καβαλλιέρου. Καὶ γιατί νὰ μὴ χαρῆτε τὶς κοσμικές σας ἐμφανίσεις τώρα τὸ χειμῶνα ξένοιαστα, ἀφοῦ μπορεῖτε ν' ἀποκτήσετε σ' ὁλόκληρο τὸ σῶμα ἕνα ὁμοιόχρωμο μπρούντζινο χρῶμα, ὅσο σκοῦρο ἐπιθυμεῖτε; Τὸ Tan - O - Tan θὰ εἰσχωρήση ὁλόκληρη τὴ νύκτα στοὺς πόρους τοῦ δέρματος καὶ τὸ πρωΐ θὰ ἐχετε πάρει μιὰ ζεστὴ ἡλιοκαμένη ὄψη. Ἄλλωστε, δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶτε πὼς στὴν Κεντρικὴ Εὐρώπη, τὰ χειμερινὰ σπόρ, ποὺ συγκεντρώνουν πάντοτε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν κομψῶν γυναικῶν, μαυρίζουν τὸ πρόσωπο ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὰ καλοκαιρινὰ μπάνια. Μαυρίσετε, λοιπόν, ὅσο θέλετε σὲ μιὰ βραδυὰ μὲ τὸ Tan - O - Tan, ποὺ θὰ δώση στὴν ἐπιδερμίδα σας τὴν μπρούντζινη γοητεία μιᾶς κρεολῆς ὁμορφιᾶς.

Ἐρετε τί εἶναι τὸ πλεκτό; Τὸ πιὸ πρακτικὸ ντύσιμο τῆς σύγχρονης γυναίκας. Μά, θὰ μοῦ πῆτε, δὲν μᾶς λὲς καὶ τίποτε καινούργιο. Κι ὅμως μὴ βιάζεσθε νὰ ἐγάλετε συμπεράσματα. Γιατὶ τὸ πλεκτὸ ποὺ ξέρετε εἶναι, βέβαια, πρακτικό, ἀλλὰ ἀρκετὰ ἀκριβό. Τί εἶναι σήμερα ἑκατὸν πενήντα καὶ διακόσιες δραχμές. Χρήματα ποὺ μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήση κανεὶς σὲ χίλιες - δυὸ μεριές, ἂν τοῦ περισσεύουν. Καὶ μπορεῖτε νὰ κάνετε οἰκονομία τὰ μισὰ λεπτά, ἂν γίνετε καὶ σεῖς μιὰ ἀπὸ τὶς πολυάριθμες θιασώτριες τοῦ Viscolan. Καὶ τί εἶναι τὸ Viscolan; Μιὰ καταπληκτική, πάμφθηνη καινοτομία τῆς Τρικόζα, τοῦ πιὸ ἀγαπημένου πλεκτομάγαζου τῆς Ἀθήνας. Χαριτωμένο, κομψό, γοητευτικό, τὸ καινούργιο πλεκτό, ποὺ δὲν προκαλεῖ ἐφίδρωση κάτω ἀπὸ τὶς μασχάλες, ἔχει συνθέσει τὶς κομψότερες δημιουργίες τοῦ Παρισιοῦ καὶ τοῦ Μιλάνου. Μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ θερμὲς φίλες τοῦ Viscolan εἶναι καὶ ἡ δημοφιλὴς πρωταγωνίστρια τοῦ θεάτρου «Μπουρνέλλη» Νάντια Χωραφᾶ, ποὺ ἀφήνει ἑποχὴ κάθε βράδυ μὲ τὸν μπριόζικο ρόλο της στὸ «Διὰ λόγους τιμῆς», μαζὶ μὲ τὸν Μίμη Φωτόπουλο. Τὸ μπλουζάκι, ποὺ φοράει στὴ φωτογραφία μας τὸ ἀστέρι αὐτὸ τοῦ θεάτρου, τοῦ κινηματογράφου καὶ τοῦ ραδιοφώνου, εἶναι Viscolan καὶ κοστίζει μόνο 85 δραχμές. Μὴ νομίζετε πὼς πρόκειται γιὰ λάθος. Τὸ μπλουζάκι αὐτό, μὲ τὸ τρουνὰ κὰρ μανίκι, τὸν φαρδὺ γιακὰ καὶ τὸ φιογκάκι, ἔχει ὅλη τὴ γοητεία ἑνὸς καλοφτιαγμένου πλεκτοῦ. Ἀλήθεια, ὅμως, θυμηθήκατε νὰ στείλετε στὴν Τρικόζα, τὴς ὁδοῦ Ἑρμοῦ 6 καὶ Πατησίων 141 στὴν Ἀθήνα καὶ τῆς ὁδοῦ Μητροπόλεως 51 στὴ Θεσσα-

λονίκη, τὴν ἀπάντησή σας στὸ ἐρώτημα: «Γιατί προτιμῶ τὰ πλεκτὰ Viscolan»; Κάθε Παρασκευὴ βραδεύεται ἡ καλύτερη ἀπάντηση, μὲ δυὸ εἰσιτήρια γιὰ τὶς δυὸ καλύτερες θέσεις τῆς βραδινῆς παραστάσεως τοῦ Σαββάτου τοῦ θεάτρου τῆς ἐκλογῆς σας.

Τὸ σπιτικὸ δὲν μένει ἀνεπηρέαστο ἀπὸ τὴν ἀνανεωτικὴ πνοὴ ποὺ χαρακτηρίζει τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο. Θέλει καινούργιες ἰδέες, μικρὲς ἀλλαγές, πρωτότυπες ἐμπνεύσεις. Δὲν παίζει ρόλο ἂν εἶναι ἕνα νέο σπίτι ἢ ἕνα παλιὸ νοικοκυριό. Πάντοτε ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα τῆς ἀνανεώσεως, τῆς συμπληρώσεως, τῆς ἀλλαγῆς. Ἐκεῖνη ἡ γωνιὰ τοῦ σαλονιοῦ μοιάζει νὰ θέλη κάτι γιὰ νὰ πάρη προσωπικότητα. Μιὰ λαμπαντὲρ θὰ μπορέση νὰ τῆς δώση τὴν μοντέρνα πρόσχαρη νότα. Ἀλλὰ καὶ ἡ κρεβατοκάμαρα ἢ τὸ χὼλ χρειάζονται ἕνα γοητευτικὸ μονόνωτο, ποὺ θὰ μᾶς ἀπομακρύνη ἀπὸ τὸ βαρετὸ πιὰ φαναράκι ἢ τὴν πλαφονιέρα ποὺ θυμίζει... ἰπτάμενο δίσκο! Ἀλλὰ μήπως καὶ ὁ φωτισμὸς στὶς μοντέρνες πολυκατοικίες δὲν ἔχει περιορισθῆ στὶς ἀπλίκες; Τὰ πολύφωτα καὶ τοὺς πολυελαίους, προσγειωμένα φυσικὰ στὰ σύγχρονα γοῦστα, τὰ βρίσκει κανεὶς σὲ πιὸ κλασικὴ ἐπίπλωση ἢ σὲ μεγάλα λίβιγκ ρούμ. Μὴν ἑτοιμάζεσθε ὅμως νὰ μοῦ ἐξομολογηθῆτε πὼς βαρεθήκατε τοὺς πολυελαίους. Θὰ τὸ πῆτε γιατὶ δὲν μπορέσατε νὰ βρῆτε τίποτε διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ κρεμαστὰ κρύσταλλα τῆς ἐποχῆς τῶν γιαγιάδων μας. Κι ὅμως μέσα στὴν καρδιὰ τῆς Ἀθήνας μπορεῖτε νὰ χαρῆτε ὅλη τὴ λαμπερὴ ὁμορφιὰ μιᾶς μοναδικῆς συλλογῆς μοντέρνων φωτιστικῶν, τῶν φημισμένων γερμανικῶν ἐργοστασίων Kaiser Leuchten. Τὰ μεγάλα καταστήματα Ἀγαλιώτη, τῆς ὁδοῦ Σταδίου 19 - 21 καὶ 31, συγκεντρώνουν τὴν πλουσιώτερη ποικιλία, τὰ ὡραιότερα σχέδια σὲ ἀπλίκες, λαμπαντὲρ, πολύφωτα, μονόφωτα καὶ πολυελαίους, στὶς πιὸ προσιτὲς τιμές. Μοντέρνα, ἁπλά, χαρούμενα, εἶναι ἑτοιμα νὰ προσφέρουν τὴν ὁμορφιά τους στὴν ὁλοκλήρωση τοῦ σπιτικοῦ σας.

Πόσο ξεκουράζει καὶ ὁμορφαίνει ἕνα μασσάζ... Ἡ Βιβὴ Συκιώτη, ποὺ ἔχει σπουδάσει εἰδικὰ τοπικὸ ἀδυνάτισμα στὶς Βρυξέλλες, στὴ Βιέννη καὶ στὸ Παρίσι, καὶ δέχεται στὴν ὁδὸ Κανάρη 4, πιστεύει πὼς κάθε γυναίκα μπορεῖ νὰ ἔχη ὡραῖο σῶμα, ἂν διαθέση μερικὲς ὧρες τῆς ἑβδομάδος σὲ μιὰ ἐπιστημονικὴ θεραπεία μασσάζ, ποὺ ἀναζωογονεῖ κυριολεκτικὰ τὰ κύτταρα καὶ ξαναδίνει στὸ δέρμα τοῦ κορμιοῦ τῆς τὴ νεανικὴ σφριγηλότητα καὶ εὐκινησία. Γιατὶ τὸ μασσὰζ δὲν εἶναι μόνο ἕνα μέσον ἐναντίον τῆς παχυσαρκίας, ἀλλὰ κ' ἕνας μοναδικὸς τρόπος νὰ ξεκουρασθῆτε καὶ νὰ ἀποκτήσετε ἐνεργητικότητα.

Μιὰ ἐξωτικὴ ὁμορφιὰ γεμάτη μυστικισμὸ καὶ γοητεία βρίσκει κανεὶς στοὺς κάκτους. Τὰ ἀγκαθωτά τους κλωνάρια, ποὺ ἄλλοτε ἔχουν ἑκατομμύρια αἰ χμηρὲς βελόνες κι ἄλλοτε ξεχωρίζουν γιὰ τὰ λεῖα περίεργα φύλλα τους, θυμίζουν τὶς μακρινὲς ἐρήμους τοῦ Μεξικοῦ, μὲ τὶς φλογερὲς γυναίκες καὶ τοὺς δυναμικοὺς ἄνδρες. Λένε πὼς στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια οἱ ἐρυθρόδερμοι λάτρευαν τοὺς κάκτους σὰν θεούς. Καὶ δὲν εἶχαν ἄδικο. Μὲ τὰ περίεργα σχήματα ποὺ ἔχουν θυμίζουν πολλὲς φορὲς ἀνθρώπινο σῶμα γυρμένο ἀπὸ τὸ σφυροκόπημα τοῦ ἀνέμου ἢ ἀτίθασο ἥρωα ποὺ στέκεται ἀτρόμητος στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου. Ὁ ἄγριος ὅμως κάκτος τῆς ἐρήμου ἔχει ἐκπολιτισθῆ. Στὴν Ὁλλανδία, στὴ χώρα τῶν λουλουδιῶν, κατώρθωσαν νὰ τὸν ἐξημερώσουν καὶ νὰ τοῦ δώσουν τὴ μορφὴ ἑνὸς ἀληθινὰ καλλωπιστικοῦ φυτοῦ, ποὺ εὐδοκιμεῖ μέσα στὸ σπίτι. Εἶναι ἕνα γοητευτικὸ φυτό, ποὺ ἀντιδρᾶ σ' ὅλες τὶς καιρικὲς συνθῆκες, χωρὶς νὰ κινδυνεύη νὰ χάση τὴν ὁμορφιά του ἀπὸ τὴ ζέστη τοῦ καλοριφέρ. Μερικοὶ μάλιστα κάκτοι κάνουν κ' ἕνα ἐξαιρετικὰ ὄμορφο λουλούδι, ποὺ χαίρεται κανεὶς νὰ τὸ βλέπη. Κι ἂν θέλετε ν' ἀποκτήσετε καὶ σεῖς μιὰ ὄμορφη γωνιὰ ἀπὸ κάκτους, θὰ βρῆτε στοῦ Ἀγαλιώτη, τῆς ὁδοῦ Χρ. Λαδᾶ 9α, τὴν ὡραιότερη συλλογὴ τῶν ὁλλανδικῶν κάκτων ποὺ ἔχετε φαντασθῆ.

Ἐχετε προσέξει πόσο εὔκολα μαραίνεται ἕνα λεπτὸ λουλούδι, ἂν δὲν τοῦ δώσετε καθημερινὰ τὴν ἀπαραίτητη ποσότητα νεροῦ; Ὅσο κι ἂν τὸ περιποιηθῆτε μετά, δὲν θὰ μπορέση νὰ ξαναπάρη τὴν πρώτη του δροσιὰ καὶ γοητεία. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸ γυναικεῖο δέρμα. Ἡ ἀμέλεια ποὺ χαρακτηρίζει ὡρισμένες ὁμόφυλές μας, ἰδίως ἐκεῖνες ποὺ ἔχουν ντελικάτη ἐπιδερμίδα, εἶναι –χωρὶς ὑπερβολὴ– καταστρεπτική. Καὶ πολλὲς γυναῖκες παραπονοῦνται πὼς τὸ δέρμα τους εἶναι τόσο λεπτό, ὥστε τὰ καλλυντικὰ δὲν μποροῦν νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἐμφάνιση τῆς ρυτίδας, παρὰ τὴν καθημερινή τους χρησιμοποίηση. Ἀλλά, φίλες μου, θὰ ξέρετε πὼς ἀκόμη καὶ τὰ μεγαλύτερα ἐργοστάσια τοῦ κόσμου, ὅταν φτιάχνουν τὰ καλλυντικά τους, ἔχουν ὑπ' ὄψη τους ἕνα ὡρισμένο μόνο τύπο ἐπιδερμίδος. Καὶ ποτέ, φυσικά, τὴν ὑπερβολικὰ ντελικάτη. Νὰ ὅμως ποὺ κάποιος φρόντισε καὶ γιὰ σᾶς. Ἡ Χάρριετ Χούμπαρτ Ἄγιερ σᾶς προσφέρει τώρα τὰ μοναδικὰ καλλυντικά, ποὺ ἔχουν σὰν βάση τους τὸ χαμομήλι καὶ ἔχουν μελετηθῆ εἰδικὰ γιὰ τὰ ντελικάτα δέρματα καὶ γιὰ τὶς ταλαιπωρημένες ἀπὸ καλλυντικὰ ἢ ὑπερκόπωση ἐπιδερμίδες. Νοιώθετε τὸ δέρμα σας νὰ τραβάει; Δώστε του τὴ δροσιὰ καὶ τὴ φρεσκάδα ἑνὸς ἀντιριλάτικου τριαντάφυλλου, μὲ τὸ γαλάκτωμα καὶ τὴ λοσιὸν Σπέσιαλ τῆς Ἄγιερ, μὲ τὶς δυὸ της κρέμες γιὰ τὴν ἡμέρα καὶ τὴ νύκτα, καὶ τὴ βάση της γιὰ τὰ χείλη ποὺ τοὺς προσδίδει μιὰ βελούδινη ἀπαλότητα.

Φαντασθῆτε ὅλη τὴν ἀνατολίτικη χλιδὴ τῶν παραμυθιῶν. Μέσα σὲ φανταχτερὰ μετάξια, σὲ αἰθέριες λεπτὲς γάζες, σὲ χρυσοποίκιλτα ὑφάσματα, ποὺ θ' ἄφηναν ἐκστατικὴ καὶ τὴν πιὸ δύσκολη πριγκιποπούλα, βρίσκει κανεὶς τὴν πολύχρωμη αὐτὴ γοητευτικὴ παλέττα, γεμάτη φωτεινότητα καὶ ζωντάνια. Εἶναι ἕνας ἀληθινὸς παράδεισος χρώματος, συνθέσεως, φαντασίας. Μιὰ γοητευτικὴ νότα γούστου, ποὺ ξεπηδᾶ ἀπὸ κάθε τόπι, ἀπὸ κάθε ράφι, ἀπὸ κάθε βιτρίνα. Εἶναι ὁ παραμυθένιος κόσμος στὴ ρεαλιστική του πραγματοποίηση. Θ' ἀγγίξετε σὰν ὑπνωτισμένη ἀπὸ τὴν ὁμορφιά της τὴν ὑπέροχη στόφα, τὸ ἁπαλὸ βελοῦδο, τὸ φανταχτερὸ σατέν, τὸ διακοσμητικὸ γκομπλέν, τὸ μοντέρνο μάλλινο μονόχρωμο. Θέλετε ὁμορφες κουρτίνες; Τὸ παλιὸ ἀθηναϊκὸ κατάστημα Σπηλιωπούλου, στὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ 25, σᾶς προσφέρει, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ συνηθισμένα στόρ, τὶς Teredrape, ποὺ εἶναι πιὸ κρουστὲς καὶ πιὸ ἀνθεκτικὲς ἀπὸ τὶς τερυλέν, ἢ ἀκόμη καὶ ὡραῖες ἀποχρώσεις σὲ σατὲν ραιγιὸν καὶ σὲ ζωϊκὸ ταφτᾶ. Γιὰ τὴν ταπετσαρία τοῦ σαλονιοῦ σας, καινούργιες στόφες, μὲ ὑφασμένα ἢ ἀνάγλυφα σχέδια, βελοῦδα μεταξωτά, μάλλινα ἢ λινά, γκομπλὲν καὶ πολλὰ μονόχρωμα βαμβακερὰ ἢ μάλλινα γιὰ μοντέρνες ἐπιπλώσεις. Μὲ λίγα μέτρα ὕφασμα μπορεῖτε νὰ δώσετε μιὰ ἀνανεωτικὴ πνοὴ στὸ σπιτικό σας. Μιὰ πνοὴ ποὺ θὰ τὸ κάνη ἀκόμη πιὸ ἀγαπητό.

Θυμνάζετε τὸ κορμί σας... ὑπεστήριζαν οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας Κι ὅλοι οἱ πολιτισμένοι λαοὶ τῆς ἐποχῆς μας δὲν ἔπαψαν νὰ πιστεύουν στὴν ἀρχὴ αὐτή. Θέλετε νὰ νοιώσετε καὶ σεῖς τὴ θαυματουργὴ ἐπίδραση τῆς γυμναστικῆς; Πάρετε ἕνα Adams Trainer, τὴ μοναδικὴ γαλλικὴ συσκευὴ γυμναστικῆς δωματίου, ποὺ ὑπάρχει ἀποκλειστικὰ στὸ κατάστημα Γ. Περδικάρης, τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας 61, καὶ μ' ἐλάχιστα χρήματα ἐξασφαλίζει σ' ὁλόκληρη τὴν οἰκογένεια τὶς ἀπαραίτητες γιὰ τὴν ὑγεία γυμναστικὲς ἀσκήσεις.

Ἀν τὸ μαγιγιάρισμά σας δὲν διατηρήται κι ἀλλάζη ἀπόχρωση ἔπειτα ἀπὸ λίγες ὧρες, μοῦ ἔλεγε σὲ μιὰ συμβουλευτικὴ τὴν κουβεντούλα ἡ ἐκλεκτὴ αἰσθητικὸς καὶ καλή μας φίλη κ. Λίλυ, στὸ Ἰνστιτοῦτο τῆς τῆς ὁδοῦ Ἀμερικῆς 15, δὲν φταῖνε τὰ καλλυντικὰ ποὺ χρησιμοποιήσατε, ἀλλὰ τὸ δέρμα σας ποὺ χρειάζεται περιποίηση. Προσέξετε ἂν τὸ φὸν ντὲ τὲν μπαίνη στοὺς πόρους. Τότε ἡ ἐπιδερμίδα σας εἶναι ἐρεθισμένη. Μιὰ μικρὴ ἀποχὴ ἀπὸ τὸ μακιγιάρισμα καὶ λίγη ἰδιαίτερη περιποίηση καὶ τὸ δέρμα σας θὰ ξαναγίνη νεανικὸ καὶ φρέσκο.

Ὅλες οἱ χρυσαφὲς ἀποχρώσεις τῆς φθινοπωρινῆς ἡμέρας θαρρεῖ κανεὶς πὼς ἐπηνεύσαν τὴν δημιουργό. Θέλησε νὰ δώση τὴν πινελιὰ τῆς χρυσοκόκκινης γοητείας, ἡ ὁποία ἔρχεται σὲ τόση ἀντίθεση μὲ τοὺς καφετιοὺς κορμοὺς τῶν δένδρων. Μὴ νομίζετε πὼς πρόκειται γιὰ κανένα ζωγραφικὸ πίνακα μοντέρνου καλλιτέχνη. Εἶναι τὰ καινούργια κραγιὸν τῆς περίφημης Ἕλσας Σκιαπαρέλλι, ποὺ ἀπὸ χρόνια μᾶς ξαφνιάζει μὲ τὶς καινούργιες ἐπιτυχημένες δημιουργίες της. Ἀληθινὸ φθινοπωρινὸ ὄνειρο τὸ Νο 69 πάει πολὺ στὶς ξανθές, καὶ μὲ τὶς καφετιὲς καὶ πορτοκαλιές του ἀποχρώσεις ταιριάζει μὲ τὰ λαδὶ φορέματα, ποὺ εἶναι τόσο τῆς μόδας γιὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1960. Στὶς καστανὲς πηγαίνει περισσότερο τὸ Νο 68 πού, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ καφὲ καὶ τὸ πορτοκαλί, ἔχει καὶ μιὰ ρὸζ ἀνταύγεια, ἐνῶ τὸ Νο 67, ἕνας πολὺ ἁπαλὸς συνδυασμὸς ρὸζ καὶ καφέ, εἶναι μοναδικὸ γιὰ τὶς νεαρὲς κοπέλλες. Ἀλλὰ τὸ καφὲ δὲν εἶναι τὸ μόνο χρῶμα τῆς μόδας. Σχεδὸν Ἰσάξιο ἔρχεται καὶ τὸ μαῦ σὲ ὅλες του τὶς ἀποχρώσεις. Ἂν τὸ παλτό, τὸ φόρεμά ἢ τὸ ταγιὲρ σας εἶναι μαῦ ἢ εἶσθε μελαχροινή, τότε πρέπει νὰ πάρετε τὸ Νο 70 τῆς Σκιαπαρέλλι, ποὺ ἔχει ἕνα ζεστὸ, γοητευτικὸ, μοντέρνο φούξια.

Μιὰ πνοὴ νεανικότητος καὶ φαντασίας ἔχει καταλάβει τὸ Παρίσι. Ὅλη ἐκείνη τὴ σοβαρότητα τῶν τελευταίων χρόνων τὴν ἀπέβαλε μέσα σὲ μιὰ βραδυά. Πᾶνε οἱ κλασικὲς γραμμὲς καὶ οἱ ψυχρὲς εὐθεῖες, ποὺ μετέβαλλαν τὴ γυναῖκα σὲ ἄψυχη κούκλα. Τώρα τὴ βρίσκουμε ζωηρή, εὐκίνητη, γεμάτη

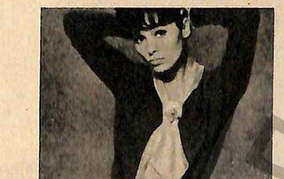

Τὸ μπλουζάκι αὐτὸ εἶναι σ' ἕνα τόνο μπλὲ μαῦ καὶ παίρνει μιὰ ξεχωριστὴ γοητεία μὲ τὴν προσθήκη μιᾶς μεταξωτῆς γραβάτας σὲ ἀπόχρωση πάρμας. Τὸ κόσμημα μὲ τυρκουάζ δίνει μιὰ ἀκόμη περισσότερο φανταιζὶ νότα στὸ σύνολο, ἐνῶ ἄλλοτε μπορεῖ νὰ δένη σκέπη ἢ περασμένη μέσα σ' ἕνα μενταγιόν.

ζωντάνια καὶ αὐτοπεποίθηση. Ξαναγυρίζουμε στὴν μπόεμικη ἐποχὴ τῶν μαμάδων μας, ποὺ ἤξεραν νὰ ὑπογραμμίσουν τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὴ θηλυκότητα. Καί, φυσικά, αὐτὸ τὸ κῦμα τῆς φαντασίας δὲν ἄφησε ἀνεπηρέαστο τὸ κλασικὸ μπλουζάκι, ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ γίνεται βαρετὸ στὸ καθημερινό μας ντύσιμο. Ἔτσι, γιὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1960, τὰ πλεκτὰ τοῦ Παπαγιάννη, τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ 47, παίρνουν καινούργια προσωπικότητα καὶ φρεσκάδα μὲ τὶς χαριτωμένες γραβάτες ἀπὸ μεταξωτὸ ὕφασμα. Τὸ κλασικὸ μπλουζάκι, μὲ μακρὺ ἢ κοντὸ μανίκι, ἀπὸ Σέτλαντ μπτέζ, γίνεται πρόσχαρο μὲ μιὰ καφὲ ἢ «κόκκινο λάχανο» γραβάτα. Ἂν προτιμᾶτε ὅμως τὰ γαλλικὰ Κρυλόρ, θὰ τὰ βρῆτε στοὺς πιὸ ζεστοὺς ἁπαλοὺς χρωματισμούς. Καὶ τὰ μάλλινα λαμέ, ὅμως, σύνολα ἔχουν μιὰ ξεχωριστὴ χάρη γιὰ τὸ ἀπογευματινό σας ντύσιμο, ὅπως ἕνα μαῦ μὲ λαμέ κλωστή, ποὺ θὰ εἶναι ὡραιότατο μὲ μιὰ μαύρη φούστα. Κ' ἐρχόμαστε στὰ χαριτωμένα Βιμπρίλ καὶ στὶς δημιουργίες τοῦ καταστήματος Παπαγιάννη, ποὺ θυμίζουν, ὅπως ἕνα καφὲ μπλουζάκι, πουκάμισο μὲ τρουνὰ κὰρ μανίκι καὶ ὁλοκληρώνονται ἀπὸ ζέρσεϋ φούστες μὲ ἀποτέλεσμα νὰ γίνωνται νόστιμα φορεματάκια. Ἀλλὰ τὰ πρωτεῖα τὰ ἔχει ἀναμφισβήτητα ἡ Λουΐζα Σπανιόλι, μὲ τοὺς καταπληκτικοὺς συνδυασμοὺς μαλλιοῦ καὶ κεντήματος ἢ ἀζοὺρ ἀπὸ πλεκτό. Μπλουζάκια, ποὺ ἔχουν ὅλη τὴ φαντασία καὶ τὴ φινέτσα τῆς Ἰταλίδος δημιουργοῦ, μποροῦν μὲ τὴν ξεχωριστή τους γαρνιτούρα νὰ γίνουν τὸ ἀγαπημένο ροῦχο ἀκόμη καὶ τῆς πιὸ δύσκολης κομψῆς γυναίκας. Ἀλλά, ὅ,τι κι ἂν διαλέξετε ἀπὸ τὴ συλλογὴ Παπαγιάννη, τὸ κλασικὸ μπλουζάκι μὲ τὴν φανταιζὶ μεταξωτὴ γραβάτα. ποὺ ἄλλοτε δένεται τελεῖως ἀνδρικὰ κι ἄλλοτε στηρίζεται ἐπάνω σὲ μιὰ μικρὴ καρφίτσα, θὰ εἶναι τὸ πιὸ πρακτικὸ καὶ χαριτωμένο ντύσιμο γιὰ μέσα ἀπὸ τὸ παλτό, γιὰ τὸ γραφεῖο, γιὰ τὸν κινηματογράφο. γιὰ τὴν ταβερνούλα.

Πῶς βλέπετε τὴ μόδα τοῦ 1960; Πρὶν ὁλοκληρώσετε τὴ γνώμη σας γιὰ τὶς καινοτομίες τοῦ Παρισιοῦ, ρίξτε μιὰ ματιὰ στὶς καλόγουστες βιτρῖνες τοῦ κρυσταλλινου μαγαζιοῦ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ 48, στὴν «Ἀμαζόνα», ποὺ φέρνει πάντοτε τὸ πρόσχαρο μήνυμα τῆς γαλλικῆς μόδας. Χαριτωμένα ταγιεράκια, ὄμορφες φούστες γιὰ τὸ πρωΐ καὶ τὸ ἀπόγευμα, μπλουζάκια, παλτά, ἐσώρουχα καὶ πολλὲς πρωτότυπες ἰδέες σὲ ἀξεσουὰρ καὶ διάφορα ἄλλα γυναικεῖα εἴδη θὰ σᾶς ἐνθουσιάσουν.

Καλὴ εἶναι καὶ ἡ σιλουέττα. Ἀλλὰ τὸ συναίσθημα τῆς πείνας, ποὺ ἔθωσε τόσο ζωντανὰ στὸ ὁμώνυμο ἀριστούργημά του ὁ Κνοῦτ Χάμσουν, δὲν σ' ἀφήνει εὔκολα νὰ τὴν χαρῆς. Γιατὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς ἡ δίαιτα εἶναι φοβερὸ πρᾶγμα. Καὶ σὰν νὰ μὴν ἐφτανε αὐτό, ὅταν κάνουμε δίαιτα, τότε μᾶς ἔρχονται διαρκὰς στὸ νοῦ λουκούλλει ἀγεύματα, μελέδες καὶ λαχταριστὰ ἐδέσματα. Μιὰ αἰώνια ἀνθρώπινη ἀδυναμία. Ὅτι μᾶς ἀπαγορευθῆ, ἀποκτᾶ μιὰ ξεχωριστὴ θελκτικότητα. Ἀλλὰ νὰ ποῦ μπορεῖτε νὰ κάνετε τὴ δίαιτά σας χωρὶς νὰ πεινάσετε καθόλου. Τὸ περίφημο παρασκεύασμα τῆς καναδικῆς βιομηχανίας, τὸ φημισμένο Canalac σᾶς ἐξασφαλίζει μιὰ μοναδικὴ δίαιτα, δίνοντας συγχρόνως στὸν ὀργανισμό σας τὶς ἀπαραίτητες θερμίδες μὲ πρωτεΐνες, βιταμίνες B καὶ D, φώσφορο καὶ ἀσβέστιο. Ἔτσι, μὲ τὸ καταπληκτικὸ αὐτὸ γάλα, ποὺ εἶναι σθηνότερο καὶ πιὸ εὔπεπτο ἀπὸ τὸ νωπό, ἀλλὰ δὲν περιέχει λιπαρὲς οὐσίες, μπορεῖτε νὰ διατηρήσετε τὴν ὁμορφιά σας, ἀναζωογονώντας συγχρόνως τὸν ὀργανισμό σας. Ἡ στιγμιαία του παρασκευή σᾶς ἐξασφαλίζει ἕνα εὔκολο καὶ ἀποτελεσματικὸ τρόπο γιὰ ν' ἀντιμετωπίσετε τὴν παχυσαρκία καὶ γιὰ νὰ διατηρήσετε τὴ νεανική σας γραμμὴ καὶ τὴν φρεσκάδα τῆς ἐπιδερμίδος σας.

Πόσο ζηλεύουμε καμμιὰ φορὰ τὶς γυναῖκες ποὺ ἔχουν μακρὺὰ νύχια. Δίνουν τόση γοητεία καὶ ὡραιότητα στὸ χέρι. Καὶ ξέρετε γιατὶ τὸ κατορθώνουν; Γιατὶ φροντίζουν προσεκτικὰ γιὰ τὴ συντήρησή τους. Τὸ μοναδικὸ ἀμερικανικὸ παρασκεύασμα Amazing δὲν κάνει μόνο θαύματα στὰ σπασμένα νύχια. Μὲ μιὰ περιποίηση, ἀπὸ ὧς τρεῖς φορὲς τὴν ἑβδομάδα, κατορθώνει ν' ἀντιμετωπίζη νικηφόρα ὅλες τὶς ἀντιξοότητες ποὺ προσπαθοῦν νὰ ἐπηρεάσουν καταστρεπτικὰ τὰ νύχια. Καὶ τὸ κυριώτερο ἀπ' ὅλα εἶναι πὼς ἡ προληπτικὴ αὐτὴ θεραπεία δὲν μᾶς ὑποχρεώνει νὰ ξεδαφοῦμε τὰ νύχια μας. Ὅπως εἶναι βαμμένα, θὰ τὰ δουτήσετε στὴ διάλυση τοῦ Amazing μὲ νερὸ καὶ θ' ἀποκτήσετε τὰ πιὸ γερὰ κι ὄμορφα νύχια.

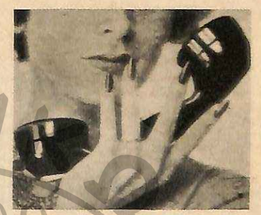

Μιὰ γοητευτικὴ παρέλαση ἀπὸ τὶς ὡραιότερες γοῦνες μᾶς ἔδειξε ὁ οἶκος Σιστοβάρη τῆς ὁδοῦ Βουλῆς 14 τὴν περασμένη Δευτέρα τὸ ἀπόγευμα, στὸ ξενοδοχεῖο τῆς «Μεγάλης Βρεταννίας». Ἕνα ἀληθινὸ ὅραμα ἀπὸ λαμπερὰ δέρματα ποὺ κάνουν ἀκόμη καὶ τὴν πιὸ σκληρόκαρδη γυναῖκα νὰ συγκινηθῆ καὶ νὰ μείνη ἐκστατικὴ μπροστὰ στὴν ἐξέλιξη τῆς ἐπεξεργασίας τῶν γυναρικῶν, ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ βασιλεύουν στὶς μεγαλύτερες πρωτεύουσες τοῦ κόσμου. Ἀκόμη καὶ τὸ δύσκολο Παρίσι παραδέχεται τὴν ἐπικράτησή τους. Ἀλλὰ θὰ τὰ ποῦμε ἐκτενέστερα, μιὰ καὶ δὲν μᾶς παίρνει ὁ χῶρος, τὴν ἐρχόμενη ἑβδομάδα...

Ἡ Ἀγίων

Γνωστὴ στοὺς ἀναγνῶστες τῶν «Εἰκόνων» ἡ τέως κόμισσα καὶ ἐκ νέου ἠθοποιὸς φαίνεται ἐνθουσιασμένη ἀπὸ τὴ ζωή της στὰ στούντιο κι' ἀπτόητη γιὰ τὶς φῆμες ποὺ τὴν ἐμπλέκουν στὰ δίχτυα τοῦ Βαντίμ...

ΕΝΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΣ περίπατος στὴν φημισμένη Μονμάρτρη, προτοῦ ἡ Ἔλσα ἀρχίση τὸ γύρισμα τοῦ νέου γαλλικοῦ φίλμ της στὴ Βουλώνη.

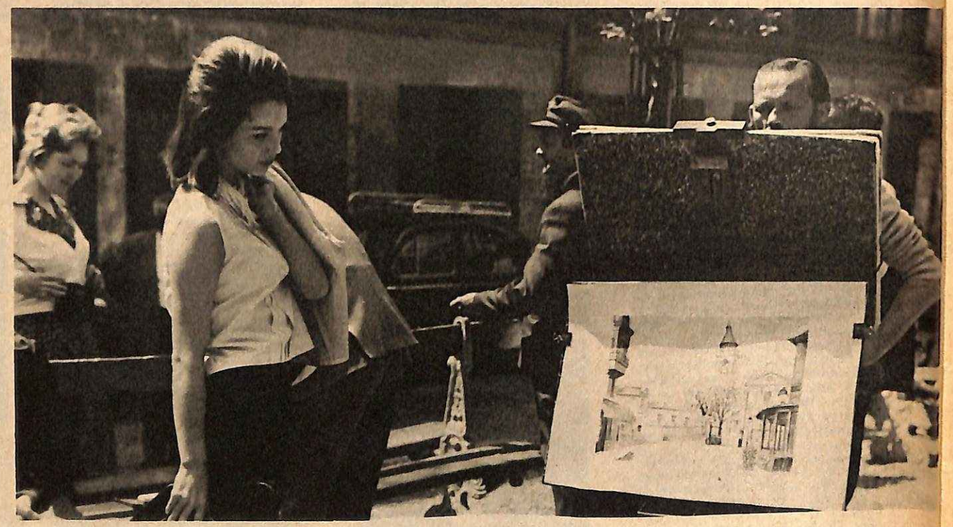

ΟΙ ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ καλλιτέχνες –μιὰ ἀπὸ τὶς ὡραιότερες γραφικότητες τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης– τράβηξαν τὴν προσοχὴ τῆς Ἔλσας, ποὺ τὰ πρῶτα βήματα τῆς σταδιοδρομίας της τὰ εἶχε κάνει σὰν μοντέλο.

«ΙΣΤΟΡΙΚΟ Μουσεῖο» κερίνων ὁμοιωμάτων. Ἡ ἐπιγραφὴ ἔξω ἀπὸ ἕνα «καφὲ» λαϊκῆς συνοικίας κίνησε τὸ ἐνδιαφέρον τῆς φιλοπερίεργης σταρ

Ο ΓΡΑΦΙΚΟΣ «κλοσὰρ» δὲν ἔδειξε νὰ συγκινῆται ἀπὸ τὴν γειτνίαση μὲ τὴν γοητευτικὴ Ἰταλίδα.

Η ΕΛΣΑ ΜΑΡΤΙΝΕΛΛΙ ΧΑΙΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Ἀμαζόνα γιὰ τὸ φίλμ — ξένοιαστη τουρίστρια στὶς ἐλεύθερες ὧρες

Υστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια ἡσυχης οἰκογενειακῆς ζωῆς, ἡ κόμισσα Ἔλσα Μαντινέλλι - Σκότι, ἀποφάσισε νὰ ἐγκαταλείψη τὰ πλούτη καὶ τοὺς τίτλους της καὶ νὰ ξαναγίνη ἡ Ἔλσα Μαρτινέλλι. Μὲ τὴν διαφορὰ πὼς αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ «τρομερὸ παιδί» τῆς Ἰταλικῆς «ἀριστοκρατίας» θὰ ἄρχιζε τὴν καινούργια σταδιοδρομία της ὄχι σὰν «στάρ», ἀλλὰ σὰν ἠθοποιός.

Τὸ σύνθημα τὸ ἔδωσε ὁ Βαντίμ καὶ ὁ γαλλικὸς κινηματογράφος ἐκμεταλλεύτηκε τὴν εὐκαιρία. Μετὰ τὴν τελευταία ταινία τοῦ Βαντίμ: «Αἷμα καὶ ρόδο», ὁ σκηνοθέτης Ἀντρὲ Χουνεμπέλ πῆγε τὴν Ἔλσα στὸ Παρίσι γιὰ νὰ γυρίση κοντὰ στὸν Ζὰν Μαρραὶ καὶ τὸν Μπουρβὶλ τὸν «Λοχαγό», τὸ ἱστορικό, ἐπικὸ ρομάντσο τοῦ Μισὲλ Ζεβακό.

Στὸ Παρίσι ἡ Ἔλσα προσαρμόστηκε ἀπόλυτα στὶς ἀπαιτήσεις τῆς νέας της ταινίας καὶ ἔμαθε νὰ ἱππεύη σὰν ἀμαζόνα ἀτθαστα ἄλογα στὸ δάσος τῆς Βουλώνης. Παράλληλα, ὅμως, ὅταν τῆς τὸ ἐπέτρεπαν οἱ ἐπαγγελματικὲς ἀσχολίες της, γινόταν ξένοιαστη τουρίστρια, ποὺ τριγύριζε ἀπὸ τὰ γραφικὰ δρομάκια τῆς Μονμάρτρης καὶ τὸ Καρτιὲ Λατέν, ὡς τὶς μεγάλες λεωφόρους τοῦ Σαὶν Ἐλυζὲ ἢ τοῦ Σαὶν Ὀνορέ. Φυσικά, ὅπως κάθε κομψὴ γυναίκα, δὲν παρέλειψε νὰ ἐπισκεφθῆ καὶ τὸν οἶκο μόδας τῆς μαντὰμ Σανέλ καὶ τὸ κομμωτήριο τῆς Καρίτα, ἀπ' ὅπου βγῆκε τέλεια Παριζιάνα.

Ταξιδεύετε μέ τό ἀβύμκριτον

Υ/Π „Ὀλυμπία„

23.000 ΤΟΝΝΩΝ - ΤΑΧΥΤΗΤΟΣ 21 ΜΙΛΙΩΝ

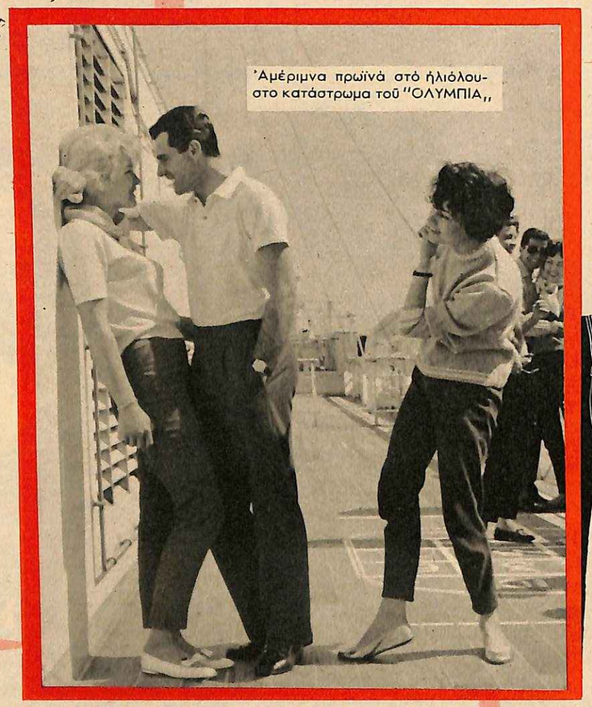

Τό Ὑπερωκεάνιον "ΟΛΥΜΠΙΑ,, προσφέρει σέ ὅλους ἀνεξαιρέτως τούς ἐπιβάτας του πρωτοφανεῖς ἀνέσεις καὶ πολυτέλειαν.

GREEK LINE

Ἀπευθυνθῆτε εἰς τὸν ταξιδιωτικὸν πράκτορα τῆς προτιμήσεώς σας
ΓΕΝ. ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΑΦΟΙ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ (ΕΛΛΑΣ) Α.Ε.

Ἐδῶ κι' Ἐκεῖ

● —**ΜΠΑΜΠΑ**, τὰ λιοντάρια πηγαίνουν στὸν Παράδεισο;
—Ὄχι, παιδί μου.
—Οἱ Ἱεραπόστολοι πηγαίνουν;
—Καὶ βέβαια πηγαίνουν.
—Καὶ τί γίνεται ἕνας Ἱεραπόστολος, ποὺ τὸν ἔχει φάει ἕνα λιοντάρι;
—...

● **Ο ΣΥΖΥΓΟΣ** ἐπιστρέφει στὸ σπίτι ἔξω φρενῶν:
—Τὰ ξέρω ὅλα, φωνάζει. Μὲ ἀπατᾶς μὲ ἕνα.. πρωταθλητὴ τοῦ τέννις...
—Πρωταθλητή, εἶπες; Ὑπερβάλλεις...

● **Ο ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ**: Παρακαλῶ νὰ δικασθῶ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.
Ὁ πρόεδρος: Οἱ ἀποκαλύψεις ποὺ πράκειται νὰ κάνετε εἶναι, λοιπόν, πολὺ σκανδαλιστικές;
Ὁ κατηγορούμενος: Καθόλου. Ἀλλὰ εἶμαι συναχωμένος...

● **ΕΝΑΣ** καινουργιοφερμένος σὲ πολυκατοικία εἶναι ἔξω φρενῶν:
—Αὐτοὶ οἱ θυρωροὶ εἶναι ἀνυπόφοροι. Ἀπὸ μπροστὰ σὲ χαϊδεύουν στὴν πλάτη καὶ ἀπὸ πίσω σὲ φτύνουν στὸ πρόσωπο!...

● **ΜΕΓΑΛΗ** θαλασσοταραχή, τὸ πλοῖο κουνιέται πολύ, οἱ ἐπιβάτες εἶναι ξαπλωμένοι στὶς κουκέττες τους, ὠχροὶ καὶ ἐξαντλημένοι ἀπὸ τὸν ἐμετό. Ἕνας μόνο ἐπιβάτης προσπαθεῖ νὰ βγάλη πέρα τὸ ταξίδι παλληκαρίσια.
Κατὰ τὸ μεσημέρι τὸν πλησιάζει ὁ καμαρότος:
—Ποῦ προτιμᾶτε νὰ σᾶς σερβίρω τὸ φαγητό; Στὴν τραπεζαρία ἢ στὸ κατάστρωμα;
—Δὲν τὸ δίνετε, καλύτερα, ἀπ' εὐθείας στὰ ψάρια;

● —**ΕΙΔΑ** μιὰ ὡραία γραβάτα γιὰ σένα, ἀλλὰ δὲν μπόρεσα νὰ σοῦ τὴν πάρω...
—Γιατί;
—Γιατὶ ὁ πωλητὴς δὲν ξεκολλοῦσε ἀπὸ κοντά της...

● **ΣΚΗΝΗ** στὴ Σκωτία: Μιὰ βάρκα ἀναποδογύρισε, ὁ Σκῶτος ποὺ ἦταν μέσα βρίσκεται στὴ θάλασσα, ἕνας ἄλλος πέφτει νὰ τὸν σώση καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλὲς προσπάθειες καταφέρνει νὰ τὸν φέρη στὴν ἀκτὴ νεκρὸ πιά.
—Πνίγηκες; τὸν ρωτοῦν.
—Σίγουρα εἶναι νεκρός. Ἔψαξα ὅλες του τὶς τσέπες καὶ δὲν κουνήθηκε...

● **ΕΝΑ** μικρὸ κοριτσάκι κρατᾶ τὴν μισοκατεστραμμένη κούκλα του στὸ χέρι καὶ πλησιάζει ἕνα παιδικὸ καρροτσάκι, ὅπου μιὰ νεαρὴ μαμὰ προσπαθεῖ νὰ κοιμήση τὸ μωρό της.
—Ὤ! κυρία, τί ὡραία κούκλα ποὺ ἔχετε. Καὶ πόσο εἶναι;
—Εἶναι μόλις ἑνὸς χρόνου, λέει χαμογελαστὴ ἡ μαμά.
—Περίεργο, κυρία. Φαίνεται ὅτι προσέχετε τὴν κούκλα σας περισσότερο ἀπὸ μένα. Ἐγὼ τὴν ἔχω μόλις 4 μῆνες καὶ χάλασε κιόλας...

ΕΡΕΥΝΑΙ ἐπὶ ἰδιωτικῶν ἐμπιστευτικῶν ὑποθέσεων ἐν Ἑλλάδι καὶ τῷ ἐξωτερικῷ, (γάμων, διαζυγίου, ἐξαφανίσεων, κληρονομιῶν κ.λ.π.). Ἐπιτηρήσεις ἀνηλίκων. Ἀναζητήσεις ἀντικειμένων ὑπὸ κατάσχεσιν. Γραφεῖον Πληροφοριῶν «ΤΡΑΝΣ - ΜΠΑΚΑΝΣ», Ἐλ. Βενιζέλου 15, Ἀθῆναι. Τηλ. 25-194 (3-6 μ.μ. 673-658), ἔτος ἱδρύσεως 1933.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

—Ἐκκίνησις ἐκ στάσεως ἢ σταθμεύσεως

Κατ' ἀρχὴν ἡ στάσις καὶ ἡ σταθμευσις τῶν ὀχημάτων ἐπιτρέπεται εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς ὁδοῦ καὶ πλησίον τοῦ ρείθρου τοῦ πεζοδρομίου, ἐφ' ὅσον βεβαίως δὲν ὑπάρχει ἀπαγόρευσις. Στοὺς δρόμους μονοδικῆς κατευθύνσεως μὲ τρεῖς τουλάχιστον λωρίδες κυκλοφορίας, δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ στάσις ἢ σταθμευσις καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς ὁδοῦ.

Ὅταν θέλετε νὰ ξεκινήσετε ἐκ στάσεως ἢ σταθμεύσεως ἢ θέλετε νὰ μπῆτε στὴν παραπλεύρως σας λωρίδα κυκλοφορίας, πρέπει νὰ βεβαιωθῆτε ὅτι μπορεῖτε νὰ τὸ κάνετε αὐτὸ μὲ ἀσφάλεια, χωρὶς νὰ ἀνακόψετε τὴν κυκλοφορία τῶν ὀχημάτων τῆς λωρίδος αὐτῆς ὁφοῦ δώσετε καὶ τὸ ἀνάλογο σῆμα.

Κάθε ἀνιχμαλία ἢ ἀτύχημα κατὰ τὴν ἔξοδο στὴν ἄλλη λωρίδα, βαρύνει σᾶς, ἐκτὸς τὰ ἤδη ὑπάρχοντα ἐπὶ τῆς λωρίδος ὀχήματα ἔχουν προτεραιότητα.

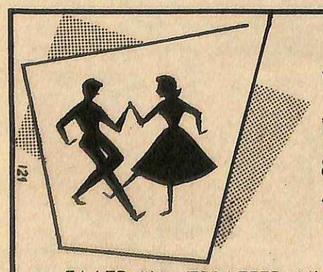

Ἀπὸ τὶς **Σπέτσες** τὸ BLUEBERRY-HILL ἔρχεται στὴν **Ἀθήνα** γιὰ τὸν χειμῶνα.

ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΠΕΡΑΣΕΤΕ ΜΙΑ ΑΞΕΧΑΣΤΗ ΒΡΑΔΥΑ

blueberry hill

ΣΤΟ ΤΕΡΜΑ ΠΑΤΗΣΙΩΝ

ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ ΡΟΥΡ
(ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ)
Ἐὰν χρησιμοποιῆτε στερεὸν καύσιμον ἀγοράσετε καὶ σεῖς
ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΝ ΡΟΥΡ
Εἶναι ὁ καλύτερος καὶ οἰκονομικώτερος.
ΕΙΣΑΓΩΓΕΥΣ: ΛΟΥΚ. ΠΑΠΑΡΙΔΗΣ
Ἀθῆναι, Ἀμερικῆς 15, Τηλ. 615-941.

Ναί! Τὰ ἀρώματα ταιριάζουν μὲ τὰ χρώματα...

Διαλέξτε μὲ προσοχὴ τὸ ἄρωμά σας.
Εἶναι ἡ ἔκφρασις τῆς προσωπικότητός σας.

Λεϊλά ▸ ἡ λοσιὸν γιὰ μαῦρα μαλλιά, σκούρα ἐπιδερμίδα, βαθύχρωμα ματία.

Λιατρίς ▸ ἡ διακριτική, φίνα λοσιὸν τῆς ξανθῆς ὁμορφιᾶς.

Μανόλια ▸ ἡ λοσιὸν γιὰ τὸ σταρένιο δέρμα καὶ τὰ καστανὰ μαλλιά...

Μυρτώ ▸ ἡ κολώνια γιὰ ὅλους τοὺς τύπους τῆς γυναικείας ὁμορφιᾶς.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ
Π. Α. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΩΝ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ-ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
Ι. Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΝΑΡΗ 20 - ΚΟΛΩΝΑΚΙ

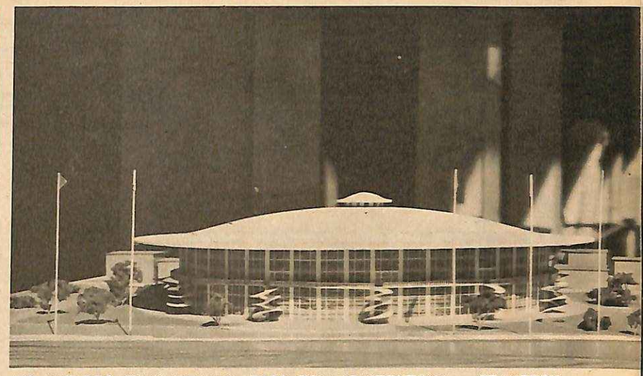

ΤΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ, ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ κ. ΤΖΑΝΕΤΟΥ

ΜΕΓΑΡΟ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τὶς μέρες ποὺ ἡ Θεσσαλονίκη ἀποκτοῦσε τὸ νέο μεγάλο στάδιό της, τὸ Καυταντζόγλειο Ἐθνικὸ Στάδιο (τεῦχος 263), παράλληλα θεμελίωνε ἕνα καινούργιο ἔργο, πάλι γιὰ λογαριασμὸ τῆς ἀθλούμενης νεολαίας: Τὸ «Μέγαρο τοῦ Ἀθλητισμοῦ», τὸ κλειστὸ γυμναστήριο, τὸ πρῶτο τοῦ εἴδους του στὴν Ἑλλάδα.

Τὸ νέο κλειστὸ γυμναστήριο, ποὺ μπορεῖ νὰ παραδοθῆ μὲ τὰ ὁμοιά του τοῦ ἐξωτερικοῦ, δημοπρατήθηκε ἤδη καὶ προβλέπεται ὅτι θὰ εἶναι ἕτοιμο τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1961. Ἡ δαπάνη θὰ καλυφθῆ ἀπὸ τὴν Γενικὴ Γραμματεία Ἀθλητισμοῦ καὶ θὰ φθάση τὰ 22 ἑκατομμύρια δραχμές.

Τὸ «Μέγαρο Ἀθλητισμοῦ» τῆς μακεδονικῆς πρωτευούσης θὰ περιλαμβάνη κατ' ἀρχὴν 6.000 θέσεις καθημένων γιὰ τὴν περίπτωση τελέσεως ἀγώνων μπάσκετ - μπώλ, ποὺ θὰ αὐξάνονται σὲ 7.500 ὅταν θὰ γίνονται συναντήσεις πάλης καὶ πυγμαχίας. Τὸ κυκλικὸ αὐτὸ μέγαρο, μὲ τὰ κοχλιοειδῆ ἐξωτερικὰ κλιμακοστάσια γιὰ τὴν ἐξοικονόμηση χώρου, δημιουργεῖ, ὅπως φαίνεται ἀπ' τὴν μακέττα, ἰδιαίτερη αἰσθητικὴ ἐντύπωση, τόσο μὲ τὸν ὄγκο του, ὅσο καὶ μὲ τὴ γραμμή του.

Τὸ κτίριο πρόκειται ν' ἀνεγερθῆ μέσα στὸν σημερινὸ χῶρο τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης καὶ θὰ περιλαμβάνη αἴθουσα ἐιφασκίας, αἴθουσα ἄρσεως βαρῶν καὶ πάλης, αἴθουσα κωπηλασίας μὲ τέσσερις δεξαμενές, ἀποδυτήρια, κυλικεῖα καὶ εἰδικοὺς βοηθητικοὺς χώρους. Ἐπίσης θὰ περιλαμβάνη αἴθουσα γυμναστικῆς, αἴθουσα μπάσκετ - μπώλ, αἴθουσα μασάζ, θαλάμους πρώτων βοηθειῶν, ξενῶνες καὶ ἄλλες ἐγκαταστάσεις. Μιὰ μεγάλη αἴθουσα συγκεντρώσεων, στὴν ὁποία θὰ γίνωνται ἐπίσης ἐκθέσεις, θεατρικὲς παραστάσεις καὶ κινηματογραφικὲς προβολές, καθὼς καὶ ἕνα ἀμφιθέατρο, θὰ συμπληρώνουν τὸ «Μέγαρο Ἀθλητισμοῦ».

Γιὰ νὰ ἔχη ὁ ἀναγνώστης ἕνα μέτρο συγκρίσεως γιὰ τὸ νέο κλειστὸ γυμναστήριο, ποὺ θὰ ἀποκτήση σ' ἕνα χρόνο ἡ Θεσσαλονίκη, πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι στὴν Ρώμη ὑπάρχουν σήμερα δύο κλειστὰ γυμναστήρια. Τὸ μικρότερο ἀπὸ αὐτὰ ἔχει διάμετρο 60 μέτρων καὶ θέσεις γιὰ 2.500 θεατάς, ἐνῶ τὸ μεγαλύτερο μπορεῖ νὰ στεγάση 20.000 θεατάς. Ἡ διάμετρός του φθάνει τὰ 100 μέτρα. Στὴν περίπτωση τοῦ δικοῦ μας κλειστοῦ γυμναστηρίου μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἔγινε ἐξαιρετικὰ ἐπωφελῆς χρησιμοποίηση τοῦ ὑπάρχοντος χώρου. Σ' ἕνα κτίριο μὲ διάμετρο 75 μέτρων θὰ ὑπάρχουν θέσεις γιὰ 6.000 θεατάς καὶ θὰ περιληφθοῦν πολυάριθμες αἴθουσες καὶ βοηθητικοὶ χῶροι.

■ ■ ■

Ἡ ΑΣΚΗΣΗ ΔΕΝ ΘΑ ΔΙΑΚΟΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ

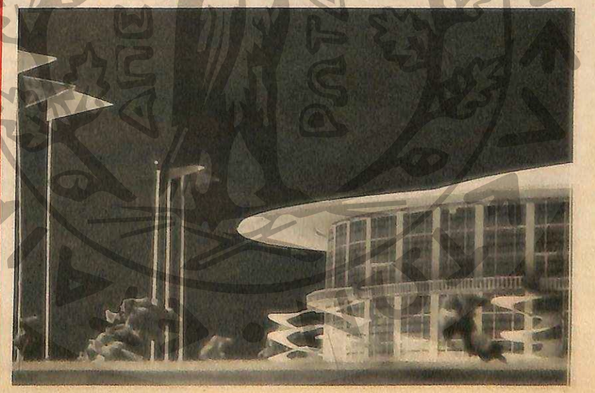

Ρίπ Κίρμπυ

11

Ὁ καλὸς καὶ πιστὸς Ντέσμοντ πείθει τὸν Ρὶπ Κίρμπυ νὰ φύγουν γιὰ διακοπὲς στὸ Οὐέστ. Στὸ βάθος τῆς καρδιάς του τρέφει ἕνα τρελλὸ ὄνειρο, ν' ἀνακαλύψη οὐράνιο καὶ νὰ γίνη ἑκατομμυριοῦχος. Γι' αὐτὸ ἐφοδιάζεται μ' ἕνα μετρητὴ Γκάϊγκερκερ, ποὺ θὰ τοῦ ὑποδείξη τὸ θησαυρό. Γιὰ κακή του τύχη, ἕνα ζεῦγος ἀπατεώνων, οἱ Νάς, ποὺ μόλις ἔχουν κληρονομήσει ἕνα τρισάθλιο κτηματάκι στὴν ἴδια περιοχή, «ἀλατίζουν» τὴ γῆ τους μὲ ραδιενεργὲς πέτρες καὶ πείθουν τὸν Ντέσμοντ ὅτι ἀνακάλυψε οὐράνιο. Τοῦ πουλᾶνε τὸ κτῆμα σὲ ὑπέρογκη τιμή, παίρνοντάς του τὶς οἰκονομίες ὅλης του τῆς ζωῆς, καὶ φεύγουν.

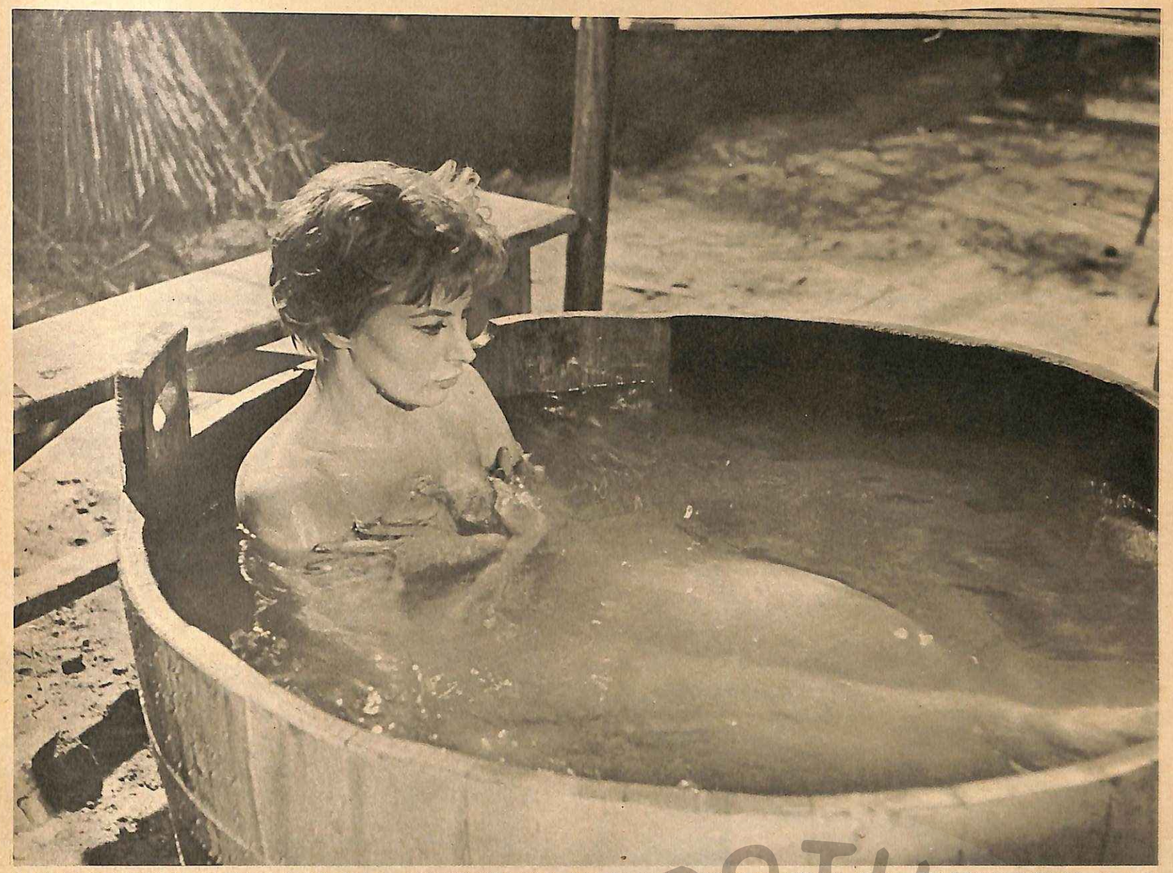

Η ΕΡΗΜΟΣ ΦΛΕΓΕΤΑΙ. ΦΛΕΓΕΤΑΙ ΟΜΩΣ ΚΑΙ Ο «ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΤΙΚΟΣ» ΑΠΟ ΤΗ ΖΗΛΕΙΑ ΟΤΑΝ Η ΜΑΓΚΑΛΙ ΚΑΝΗ ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΙΣΤΙΚΟ ΜΠΑΝΙΟ

(Φωτ. Len Sirman)

Η ΣΑΧΑΡΑ ΦΛΕΓΕΤΑΙ

ΚΑΙ Η ΜΑΓΚΑΛΙ ΝΟΕΛ ΔΡΟΣΙΖΕΤΑΙ Μ' ΕΝΑ ΜΠΑΝΙΟ ΣΕ... ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ

«Η Σαχάρα καίει», εἶναι ὁ τίτλος τῆς ταινίας ποὺ γυρίζει τώρα στὸ Παρίσι ὁ νέος σκηνοθέτης τῆς «νουβὲλ βὰγκ» Μισὲλ Γκὰστ («Θὰ πάω νὰ φτύσω στοὺς τάφους σας»), μὲ πρωταγωνιστὰς τὸν Ζὰν Σερβαί, τὸν Πὼλ Γκὲρς καὶ τὴν Μαγκαλὶ Νοέλ. Ἡ ταινία ἐξιστορεῖ τὶς περιπέτειες ἑνὸς ζεύγους ἀρραβωνιασμένων στὴν Σαχάρα, ὅπου ἡ Μαγκαλὶ καταφεύγει σὲ διάφορα τεχνάσματα γιὰ νὰ προκαλέση τὴν ζήλεια τοῦ κινηματογραφικοῦ μνηστήρα της. Ἕνα ἀπ' αὐτὰ εἶναι καὶ τὸ δημόσιο λουτρὸ στὸ μέσον τῆς ἐρήμου, μέσα σὲ μιὰ πετρελαιοπηγή. Στὴν πραγματικότητα, γιὰ νὰ γυρισθῆ ἡ σκηνὴ στὸ στούντιο τῆς Βουλώνης, ἡ Μαγκαλὶ ὑποχρεώθηκε νὰ περάση ὁλόκληρο ἕνα ἀπόγευμά της σὲ μιὰ μπανιέρα. ■■■

ΕΙΔΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ — ΕΚΡΗΚΤΙΚΟΙ ΡΟΛΟΙ ΣΕ ΦΙΛΜ «ΣΕΞΥ»

ΤΟ ΓΥΡΙΣΜΑ τῆς σκηνῆς τοῦ μπάνιου κράτησε στὸ στούντιο ἕνα ὁλόκληρο ἀπόγευμα. Βγαίνοντας κουρασμένη ἀπὸ τὸν κάδο, ἡ Μαγκαλὶ δήλωσε: «Πάω στὸ σπίτι νὰ κάνω ἕνα ζεστὸ ντούς».

Ἀλλᾶ φορέματα γαρνιρισμένα μὲ γούνα, ἐπιδεξιωμένη ἀφέλεια σὰ μαλλιά, μακρὰ κολλιὲ καὶ ἄλογο μακιγιὰζ σκιτσάρουν τὴν σιλουέττα τῆς σημερινῆς γυναίκας

Βραδινὴ τουαλέττα τοῦ Ζὰν Ντεσσέ, ἀπὸ σατὲν κεντημένο μὲ κόκκινα καὶ πράσινα λουλούδια. Χαρακτηριστικὴ ἡ στενὴ γραμμή της, μὲ δυὸ φύλλα ποὺ ξεκινοῦν ἀπὸ τὸ μπούστο καὶ ἀνοίγουν μέχρι κάτω, σὰν νὰ εἶναι πέπλο. →

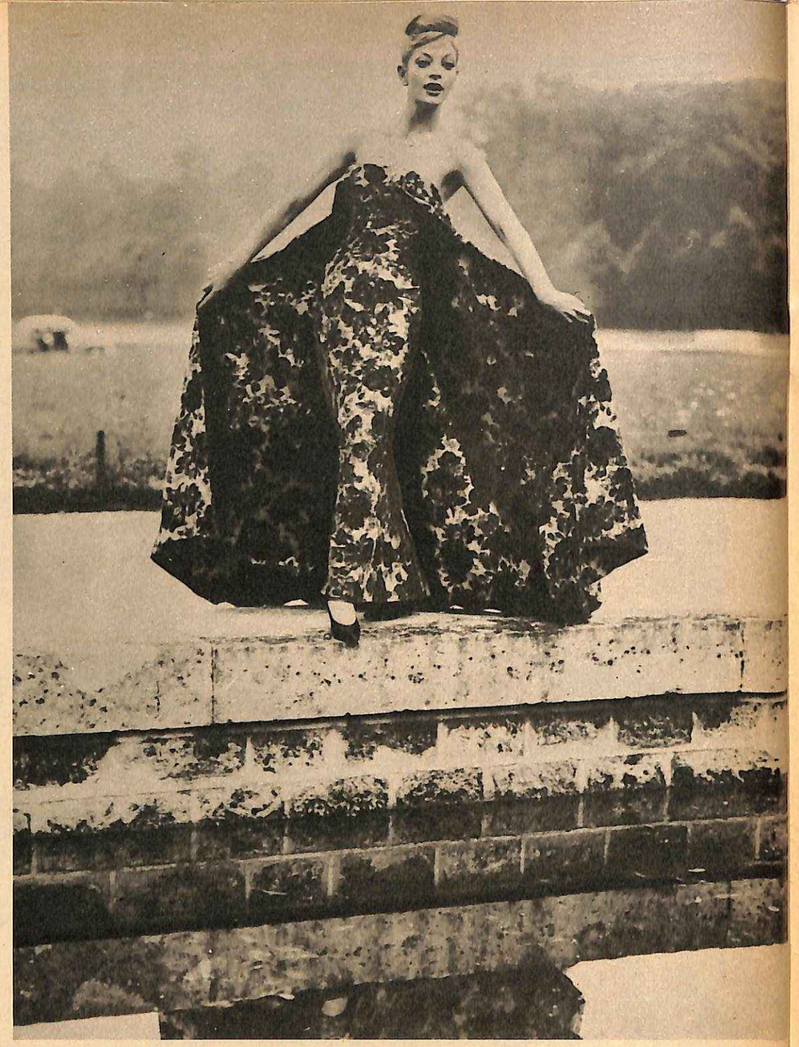

Κομψὸ καὶ ἄνετο σύνολο γιὰ μετὰ τὸ σκί, δημιουργία τοῦ οἴκου Τικτινέ. Παντελόνι ἀπὸ μαῦρο σατὲν κεντημένο μὲ λαμὲ κλωστὴ καὶ σουέτερ ἀπὸ ζέρσεϋ γκρί. ↓

1920-25: ἡ γοητεία τῆς ἐποχῆς στὴν μόδα τοῦ 1961

Πιστὸς στὴν παράδοσή του, ὁ Ζὰν Ντεσσὲ συμπληρώνει πάντοτε τὴ συλλογή του μὲ μιὰ βραδινὴ τουαλέττα ἀπὸ ντραπαριστὴ μουσελίνα, σὲ στὺλ ἑλληνικῆς χλαμύδας. Τὸ σύνολό της συμπληρώνεται μὲ ἕνα παλτὸ ἀπὸ βελοῦδο. →

Πρωτότυπο καὶ ἁπλὸ ἀπογευματινὸ φόρεμα, τοῦ Ζὰν Ντεσσέ, ἀπὸ «πρὲνς ντὲ Γκάλ», σὲ στενὴ γραμμή. Συμπληρώνεται μὲ χαριτωμένο καπελλάκι τῆς Πωλέτ. ↓

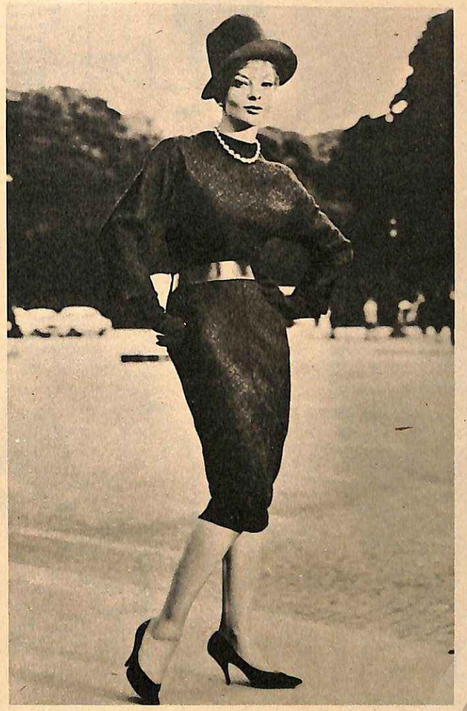

Τὰ τουίντ, γαρνιρισμένα μὲ γούνα, ἀποτελοῦν τὴ βάση τῆς ἐφετινῆς μόδας. Παλτὸ τοῦ οἴκου «Ἑρμὲς» καὶ καπέλλο σὲ μιὰ ἰδιότυπη γραμμή, τοῦ Ζὰν Σὰρλ Μποσσὼ ↓

Μιὰ ἀκόμη ἐμφάνιση σπόρ, τοῦ οἴκου «Σωμπέρ». Τρουὰ - κὰρ ζακέττα ἀπὸ γούνα ἀγριόγατας, σὲ ἴσια γραμμή, γαρνιρισμένη μὲ μιὰ καφὲ μάλλινη τρέσσα. Ἡ τόκα εἶναι ἀπὸ γούνα μονόχρωμη. ↓

Ζεστή, βολική, ἄνετη ἡ καινούργια μόδα ξαναδίνει στὴν σημερινὴ γυναῖκα τὴ μυστηριώδη γοητεία τῆς ξέγνοιαστης ἐποχῆς τοῦ 1920 - 25. Γοῦνες καὶ πλεκτά, βαμβακερὰ λαχούρια καὶ κάθε εἴδους καὶ φόρμας καπέλλα, ἀποτελοῦν τὶς πρῶτες ὕλες κάθε κομψῆς γκαρνταρόμπας. Ὡστόσο ὑπάρχουν καὶ οἱ... ὀπισθοδρομικοὶ στὸ συνδικᾶτο τῆς παρισινῆς ὤτ - κουτύρ, ποὺ ἐπιμένουν νὰ ἀκολουθοῦν τὴ δική τους γραμμή. Ἀνάμεσά τους ἡ Σανέλ, μὲ τὰ πατροπαράδοτα πιὰ ταγιέρ της, καὶ ὁ Ζὰν Ντεσσέ, στὶς βραδινὲς τουαλέττες. Τὰ σατὲν καὶ οἱ μουσελῖνες θὰ ὑπογραμμίσουν καὶ ἐφέτος τὶς ρομαντικὲς καὶ ἀρχαϊκὲς δημιουργίες τοῦ Ἑλληνογάλλου «μαὶτρ», ἐνῶ τὰ βελούδινα μαντώ, σὲ ζεστὰ νευρικὰ χρώματα, θὰ συμπληρώνουν τὶς βραδινὲς ἐμφανίσεις.

ἔχει τόσα προσόντα...

πού τό καθιστοῦν...

Olympic

...ἀνώτερο ὅλων τῶν πλυντηρίων

Servis

COMBINATION

Τό ἠλεκτρικό πλυντήριο **SERVIS Combination** προσδίδει ὁμορφιά στό σπίτι μέ τήν ἄψογη ἐμφάνισί του. Συγκεντρώνει περισσότερα προσόντα ἀπό κάθε ἄλλο πλυντήριο.

Βράζει τό νερό, πλένει, ξεβγάζει, στίβει καί στεγνώνει τά ροῦχα.

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ **Μ. & Ι. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ Α.Ε.**

ΑΘΗΝΑΙ: ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ 8 - ΤΗΛ. 30-053 — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: ΤΣΙΜΙΣΚΗ 29 - ΤΗΛ. 75-366

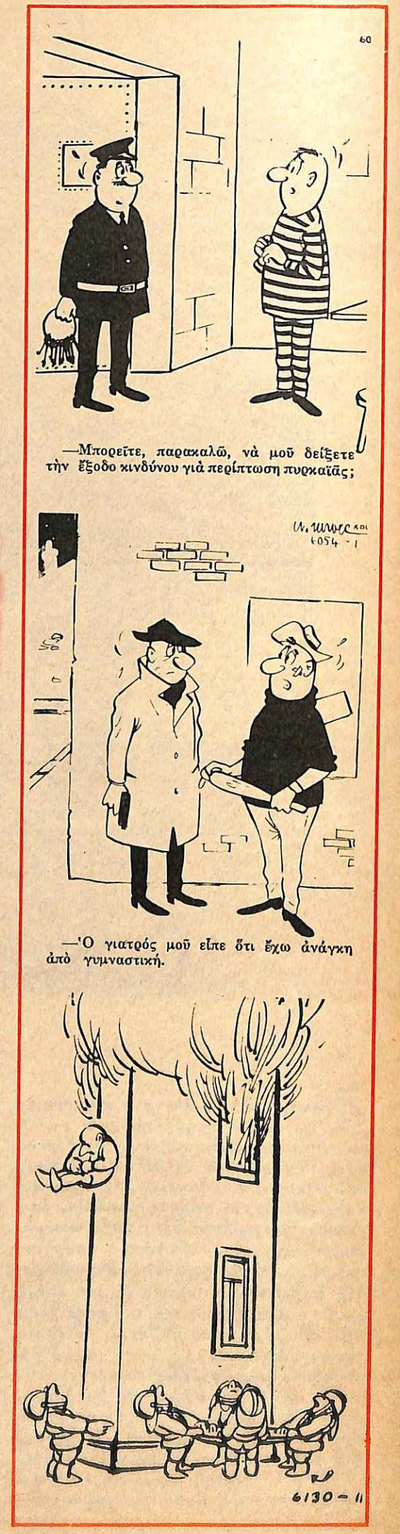

Μπορεῖτε νά προσφέρετε στόν ἑαυτό σας ἕνα "γνήσιο"

maidenform

πού δίδει τήν νεανική γραμμή

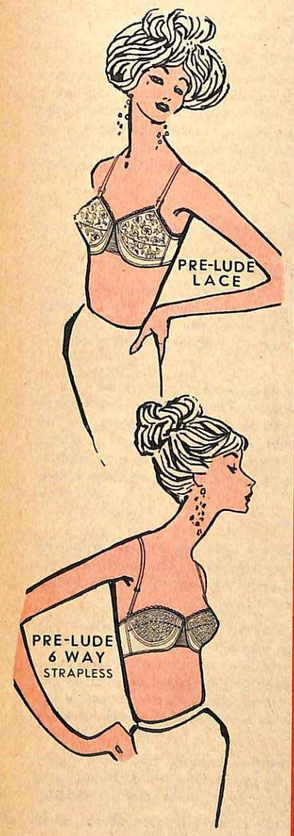

maidenform

MADE IN U.S.A.

ΠΩΛΗΣΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗ - ΧΟΝΔΡΙΚΗ

delta

ΦΩΚΙΩΝΟΣ 13

Waldorf

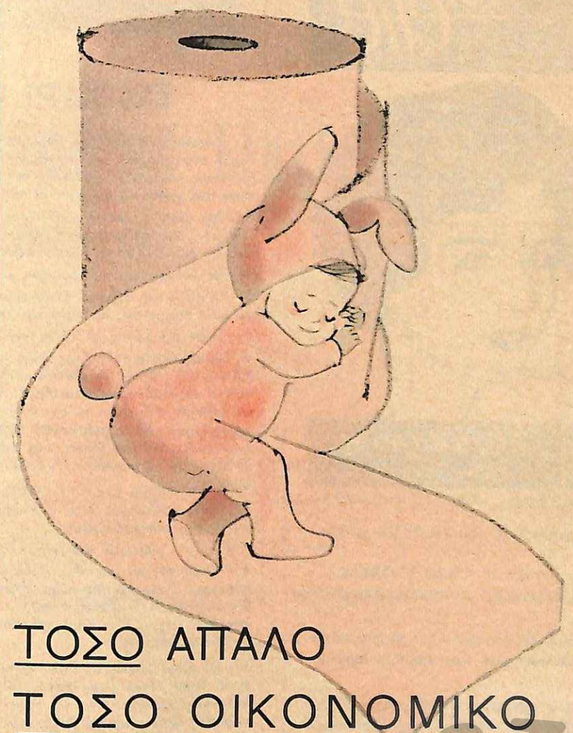

ΤΟΣΟ ΑΠΑΛΟ ΤΟΣΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ

ΤΟ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΧΑΡΤΙ ΤΟΥΑΛΕΤΑΣ WALDORF

(Τό γνωστό ἐν Ἑλλάδι "Βάλντορφ")

Ἕνα νέο εἶδος ἀπαλότητος στά χαρτιά τουαλέτας.

Χάρις εἰς τήν εἰδικήν ἐπεξεργασίαν του, κατά τήν ἀποκλειστικήν μέθοδον «Air-Puffed» τῆς ἑταιρίας Scott, τό χαρτί τουαλέτας Waldorf εἶναι καταπληκτικά ἀπαλό, λεπτό καί συνδυάζει τεραστίαν ἀπορροφητικότητα καί ἀντοχήν.

Σέ τέσσαρες ἀπαλούς χρωματισμούς: κίτρινο, ρόζ, λευκό καί θαλασσί.

Μεγάλη οἰκονομία.

650 κομμάτια σέ κάθε ρόλον.

"WALDORF" ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ

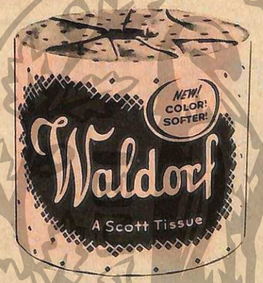

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τό κατάστημα γυναικείων ὑποδημάτων ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΥΡΙΔΗ, Κανάρη 10, πλουτισθέν μέ ὅ,τι νέον ἔχει νά ἐπιδείξῃ ἡ Εὐρωπαϊκή Μόδα, μετεφέρθη, λόγῳ κατεδαφίσεως, εἰς τό Νέον Μοντέρνο καί Πολυτελές κατάστημά του, ἔναντι ἐπί τῆς αὐτῆς ὁδοῦ Κανάρη 13.

Δίαιτα ἤ ὄχι;

ΑΔΥΝΑΤΙΣΤΕ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΠΕΘΑΙΝΕΤΕ ΤΗΣ ΠΕΙΝΑΣ

«Ὄχι αὐστηρή δίαιτα πιά», συμβουλεύουν οἱ Γερμανοί εἰδικοί. Ἐάν θέλετε νά ἐλαττώσετε τό βάρος σας ἤ νά διατηρήσετε κομψή τή σιλουέττα σας, δέν χρειάζεται πιά νά ὑποβάλλεσθε σέ μιά ἀτέλειωτη βασανιστική δίαιτα. Ἡ διαρκής «στέρησις» καί τά ἀτέλειωτα «μή» κάνουν τή ζωή μαρτύριο, ἀφαιροῦν κάθε χαρά της καί συγχρόνως ὀνομομεύουν οὐσιαστικώτερα τήν ὑγεία.

Ἀναιμία, σωματική, ψυχική καί νευρική κατάπτωσις, ἕνα διαρκές αἴσθημα κοπώσεως, μελαγχολία, βέρμα μαραμένο, ἰδού μερικές ἀπό τίς πιό συνήθεις συνέπειες τῆς κούρας ἀδυνατίσματος.

Πρέπει, λοιπόν, νά διακινδυνεύσετε ὅλ' αὐτά χάριν τῆς κομψότητος; Ὄχι· διότι εὐτυχῶς τρώγοντας ἀπ' ὅλα μέ μέτρο καί πίνοντας κάθε πρωί ἕνα φλυτζάνι ζεστό «Τσάϊ Ρίχτερ» μπορεῖτε νά ἀδυνατίσετε ἐντελῶς ἀκίνδυνα, ὅσο θέλετε. Μέ τό «Τσάϊ Ρίχτερ» ὄχι μόνον ἐλαττώνεται τό βάρος, ἀλλά τό σῶμα αἰσθάνεται καλύτερα. Ὅλα τά ὄργανα λειτουργοῦν ὅπως πρέπει. Οἱ πονοκέφαλοι, τά νεῦρα, ἡ κόπωσις, ἡ ἀθυμία ἐξαφανίζονται θαυμαστῶν καί τό βέρμα ξαναβρίσκει τήν βρισιά του.

Τό «Τσάϊ Ρίχτερ» εἶναι ἀγνό φυτικό παρασκεύασμα, δοκιμασμένο ἐδῶ καί 50 χρόνια, πού ἔχει τήν καταπληκτική ἰδιότητα ν' ἀποβάλλῃ τό περιττό βάρος τοῦ σώματος, διατηρώντας συγχρόνως τόν ὀργανισμό σέ μιά κανονική, ἰσορροπημένη λειτουργία. Ἀρχίστε ἀπό σήμερα νά πίνετε κάθε πρωί ἕνα φλυτζάνι ζεστό «Τσάϊ Ρίχτερ» καί σύντομα θά διαπιστώσετε τά εὐεργετικά του ἀποτελέσματα.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Σ' ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

"Οχι πειά ἄσπρα μαλλιά...

Colorelle

Θλιμμένη
ἡ νεότης της φεύγει

Χαρούμενη
τὰ νειάτα ξαναγύρισαν

ΜΙΑ ΝΕΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Της L' ORÉAL - PARIS

Τὸ Colorelle ἐξαφανίζει τὶς πρῶτες ἄσπρες τρίχες...

Colorelle εἶναι τὸ νέο χρωμοσαμπουάν ποὺ ἐπεβλήθη σ' ὅλο τὸν Κόσμο.

Προϊὸν τοῦ Παγκοσμίου φήμης Γαλλικοῦ Οἴκου **L' ORÉAL** εἶναι μοναδικὸ γιὰ τὸν νέο καὶ πολὺ ἁπλὸ τρόπο χρωματισμοῦ τῶν μαλλιῶν.

Τὸ **Colorelle** μὲ τὴν ἐξαιρετικὴ διαφάνεια τῶν ἀποχρώσεών του, δίνει φωτεινότητα στὰ μαλλιά σας καὶ χαρίζει ὡραία ἔκφραση στὸ πρόσωπό σας.

Τὸ **Colorelle** εἶναι αὐτὸ ποὺ χρειάζεται μιὰ γυναῖκα τῆς ἐποχῆς μας γιὰ νὰ ἀνταποκριθῆ στὶς ἀπαιτήσεις τῆς σημερινῆς ζωῆς.

Μὲ ἕνα ἁπλὸ λούσιμο τὸ **Colorelle** σᾶς δίνει σὲ δέκα λεπτὰ τὸ φυσικὸ χρῶμα τῶν μαλλιῶν σας ἢ μιὰ ἀπόχρωση ποὺ προτιμᾶτε.

Δοκιμάσετε μία φορὰ καὶ δὰ ἐνδουσιασθῆτε

Colorelle **τὸ Μοντέρνο Παριζιάνικο Χρωμοσαμπουάν.**

ADAMS-TRAINER

ΟΡΓΑΝΟ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ

Δέκα λεπτὰ τὴν ἡμέρα σὲ λίγο διάστημα. Ἀποκτᾶτε νεανική φόρμα, σῶμα γεμᾶτο ὑγεία καὶ αἰσθάνεσθε εὐεξία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΡΔΙΚΑΡΗΣ

Ἀκαδημίας 61 - παραπλεύρως Λυρικῆς Σκηνῆς - Τηλ. 612.567

Ἡ Ζωή μας

ΕΝΔΕΚΑΤΗ ΕΝΔΕΚΑΤΟΥ...

◆ Τυχαῖα τὸ πρόσεξα κ' ἐγώ, καθὼς κοίταγα τὸ «καλαντάρι τῶν ὀδυνηρῶν συγγραφικῶν μου ὑποχρεώσεων: τοῦτο τὸ ἀπόσταγμα τῆς ἀπελπισμένης σοφίας θὰ φτάση ὣς ἐσᾶς στὴν πιὸ ὄμορφη, στὴν πιὸ «σίκ», στὴν πιὸ ραφινάτη ἡμερομηνία τῆς χρονιᾶς.

◆ Δὲν ξέρω τί λέει ὁ κ. Σπῦρος Μαρκεζίνης, μὲ κεῖνα τὰ περίφημα ἐννιάρια του, μὰ γιὰ τὸν γράφοντα δὲν ὑπάρχει ὡραιότερος ἀριθμὸς ἀπὸ τὸ ἕνδεκα. Ἢ τὸ ἑκατὸν ἕνδεκα ἢ τὸ χίλια ἑκατὸν ἕνδεκα...

◆ Ἡ αὐθυπαρξία τῆς μονάδος στὸ διηνεκές.

◆ Ἀθροίζεται, βέβαια, ἀναποφεύκτως καὶ μετὰ κόπου αὐτὸ τὸ ἕ ν α, μὰ οὔτε διαιρεῖται, καθὼς γνωρίζετε, οὔτε πολλαπλασιάζεται.

◆ Κάθε νέα μονὰς σ' αὐτὸν τὸν κόσμο γεννιέται ἀφ' ἑαυτῆς!

◆ Εἶναι ὡραία πυξὶς τῆς ζωῆς, αὐτὸ τὸ ἕνδεκα: Τὰ ἑνδεκαπρόσωπα δεῖπνα, π.χ., εἶναι τὸ ἰδανικὸ κάθε ἀσκητικοῦ Ποολύτου σ' ὡρισμένα σωστὰ εὐρωπαϊκὰ πανεπιστήμια. Μὲ τὴν προϋπόθεση ὁ οἰκοδεσπότης νὰ κάθεται στὴ μέση κι ὄχι στὴν κεφαλὴ τοῦ τραπεζιοῦ, ὥστε νἄχη ἀντικρύ του τὸν ἀναπεπταμένο ὁρίζοντα τοῦ Μηδενός, διακεκοσμημένο ἑκατέρωθεν ἀπὸ δύο θήλεα γένη. Δοκιμάστε το σ' ἕνα πρόχειρο σχεδιάγραμμα γιὰ νὰ πεισθῆτε.

◆ Ἀλλὰ μήπως καὶ στὴν ποίηση;

◆ Ἑνδεκασύλλαβος ἦταν ὁ ἀγαπημένος στίχος τοῦ Σολωμοῦ, ὁ δαντικός, ὁ σουπερμπίσιμους:

«Δροσιὰ στὰ σωθικὰ τὰ μαραμένα...».

◆ Εἶναι φυσικό, λοιπόν, νὰ ἐνοχλῆ αὐτὸ τὸ ἕνδεκα τοὺς χύδην Φιλισταίους. Ἑνδεκάχορδη λύρα πῆγε σὲ κεῖνους τοὺς χοντροκέφαλους Σπαρτιάτες ὁ Τιμόθεος ὁ Μιλήσιος, κι αὐτοὶ τὸν ἐξώρισαν γιατὶ ἦταν, λέει, ἐκείνη ἡ χορδὴ ἡ ἑνδεκάτη κάπως... παραπανιστὴ καὶ εὐνοοῦσε τὴν ἀπειθαρχία!

◆ Μ' ἄλλα λόγια, καὶ μὴν κοροϊδευώμαστε, ἦταν κάτι κ α ι ν ο ύ ρ γ ι ο. Κάθε «ἕνα» εἶναι πάντα καινούργιο. Τὴν στιγμὴ ποὺ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος χάραξε κεῖνη τὴν πρώτη κάθετο γραμμὴ (σίγουρα γιὰ νὰ μαρκάρη κάποιο κέρδος ἢ κάποια θανή), ἄρχισε τὸ Σύμπαν νὰ ἐξατομικεύεται. Τὸ ἴδιο, φυσικά, δὲν κέρδισε τίποτε, μὰ ὁ ἄνθρωπος κέρδισε πολλά καί, κ υ ρ ί ω ς, τὴν ἀνεξαρτησία του ἀπ' τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους...

◆ Καπετὰν Ἕνας;

◆ Ναί, γιατί ὄχι; Ἀρκεῖ νὰ ἔχη κάποιο «μόντους ὀπεράντι» καὶ νὰ ξέρη νὰ συνεργάζεται μὲ τὶς ἄλλες περιοδεύουσες Ὀντότητες τῆς μικρῆς αὐτῆς ζωῆς. Ἀκόμα καὶ τοῦ Πιέτρο Ἀρετίνο τὸ μεγάλο ὄνειρο ἦταν, μὴ τὸ λησμονοῦμε, νὰ γίνη Καρδινάλιος...

◆ Ἂν καμμιὰ φορὰ χρησιμοποιῶ ἐπίθετα λιγάκι ὑποτιμητικὰ γιὰ τούτη τὴν πολιτεία (καὶ τὸ κακὸ εἶναι πὼς οἱ νέες μου φίλες τῆς Θεσσαλονίκης, ποὺ μὲ διαβάζουνε, λησμονοῦνε νὰ κάνουνε τὴν διάκριση ἀνάμεσα Λυκαβηττὸ καὶ Σέϊχ Σού, καθὼς μοῦ ἀναφέρει διὰ κοινῶν μυστικῶν διαύλων ὁ κ. Σκουτέρης), ἂν λοιπὸν ἐξοργίζωμαι μὲ τούτη τὴν σαφῶς ὑποανάπτυκτον Ἀθήνα τοῦ 1960, εἶναι ἀκριβῶς γιατὶ ποτὲ δὲν σέβεται τὸν Ἕναν.

◆ Ἔχω ἀκούσει ἀμέτρητα παράπονα ἀπὸ γνωστές μου ξένες περιηγήτριες, ποὺ τοὺς στάθηκε ἀδύνατον νὰ χαροῦν τὴν μοναξιά τους, εἴτε σὲ κέντρο, εἴτε σὲ καφενεῖο, εἴτε σὲ ζαχαροπλαστεῖο, εἴτε στὴν πλάζ.

◆ Καὶ τί νὰ πῆ κανεὶς γιὰ κεῖνη τὴν παντελῆ σχεδὸν ἀδυναμία νὰ βρῆ μονὸ δωμάτιο, ἂν δὲν τὸ πληρώση γιὰ διπλό;

◆ Καὶ πῶς νὰ μὴ θυμηθῆ καὶ τὶς βλακώδεις ἐκεῖνες καὶ ἠλίθιες ἐρωτήσεις φίλων καὶ γνωστῶν, ποὺ τοὺς συναντᾶς πάνω σὲ ἕνα ποστάλι τῆς γενναίας μας θερινῆς ἀναπήρου ἀκτοπλοΐας; «Μόνος εἶσαι;». Οὔτε λίγο, οὔτε πολύ, σὰ νᾶσαι ἄρρωστος καὶ νὰ χρειάζεσαι πρῶτες βοήθειες.

◆ Δι' ὅ καί, ἀντὶ τῆς Μιᾶς, ἐφευρέθη ἡ Ἑνδεκάτη. Ἀντὶ τοῦ Ἕνα, τὰ δύο Ἕνα. Οἱ ἀναγκαστικοί μας συνοδοιπόροι τῆς καθημερινῆς ἀθηναϊκῆς ταλαιπωρίας ἔχουν τοὐλάχιστον μάθει νὰ σέβωνται ἢ νὰ ἀνέχωνται δυὸ μοναξιές, περισσότερο ἀπὸ μιά, καὶ νὰ τὶς ἀφήνουν ἥσυχες στὴν περιθωριακὴ πορεία τους ἔξω ἀπ' τὴν ἀγέλη.

◆ Τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ;

Index

Αἱ ὁμολογίαι τοῦ Δανείου παρέχουν:
- Τόκον 5% ἀφορολόγητον
- Δικαίωμα συμμετοχῆς εἰς 23 κληρώσεις, ποὺ θὰ δώσουν κέρδη 94.000.000 δραχμάς συνολικῶς.
- Τέλος εἰσπράττετε καὶ τὰ χρήματά σας.

ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ 750.000.000 ΔΡΧ

ΠΡΟΕΓΓΡΑΦΑΙ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑΙ

εἰς ὅλα τὰ κεντρικὰ καταστήματα καὶ εἰς ὅλα τὰ ἐπαρχιακὰ ὑποκαταστήματα τῶν ἐν Ἑλλάδι Τραπεζῶν, εἰς τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον καὶ τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΗΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΔΡΑΧΜΑΙ 150 ἢ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 5

- **Τόκος 5% ἀφορολόγητος καὶ ἀμετάβλητος ἐπὶ 12 ἔτη.**
- **Ἀφορολόγητον ἐντελῶς τὸ εἰσόδημα ἀπὸ τόκους καὶ λαχνούς. Αἱ ὁμολογίαι ἐξαιροῦνται τοῦ φόρου κληρονομιῶν καὶ μεταβιβάσεως.**
- **Ρήτρα δολλαρίου διὰ τοὺς λαχνοὺς καὶ τὰς ὁμολογίας, κατὰ τὴν ἐξόφλησιν.**
- **Πρώτη κλήρωσις: 1η Ἰουνίου 1961, μὲ λαχνούς:**

1	τῶν	2.000.000	δραχμῶν
2	»	1.000.000	»
2	»	500.000	»
4	»	250.000	»
10	»	25.000	»
200	»	10.000	»
100	»	5.000	»

- **Δευτέρα κλήρωσις: 1η Δεκεμβρίου 1961 μὲ λαχνοὺς 2.500.000 δραχμῶν συνολικῶς.**

ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΑΣΦΑΛΟΥΣ & ΕΠΩΦΕΛΟΥΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΩΣ

ΕΠΩΦΕΛΗΘΗΤΕ. – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Τὸ παρὸν δημοσιεύεται κατόπιν ἐγγράφου ἐντολῆς

ΦΙΝΤΕΛ ΚΑΣΤΡΟ

Συνέχεια ἀπὸ σελ. 31

ζης τοῦ Καναδᾶ καὶ τῆς Τραπέζης τῆς Νέας Σκωτίας. Ἡ ἐθνικοποίηση τῶν ἀκινήτων, τά ὁποῖα παραχωροῦνται στοὺς μισθωτάς. Ἡ μονιμοποίηση τῶν «προσωρινῶν» (ἔτσι εἶχαν χαρακτηριστῆ) δημεύσεων τῶν ξένων περιουσιῶν, κατὰ τὸ σοβιετικὸ πρότυπο.

Ἀλλὰ τά μέτρα αὐτά δὲν λύνουν τὸ πρόβλημα. Ἁπλῶς ἐπιτείνουν τὸ χάος. Οἱ ἐλλείψεις, οἱ περιορισμοὶ καὶ ἡ γραφειοκρατικὴ κακοδιοίκηση μετέβαλαν μέσα σὲ λίγους μῆνες τὴν ὄψη τῆς Ἀβάνας. Ἡ «πιὸ εὔθυμη πόλη τοῦ δυτικοῦ ἡμισφαιρίου» ἔγινε ἀγνώριστη. Οἱ δρόμοι ἀρχίζουν καὶ μένουν σκοτεινοὶ γιατὶ δὲν ὑπάρχουν λαμπτῆρες ν' ἀντικατασταθοῦν ὅσοι καίγονται. Τά ξενοδοχεῖα εἶναι ἔρημα. Στά παντοπωλεῖα τά ράφια εἶναι ἄδεια καὶ οἱ νοικοκυρὲς σχηματίζουν ἀτέλειωτες οὐρές. Ἀδέξιοι κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι χάνουν 15 ἑκατομ. δολλάρια τὸ μῆνα ἀπὸ τὴ διαχείριση ἐπιχειρήσεων, ποὺ κάποτε ἀνθοῦσαν. Ὅσοι ἐπιχειρηματίες ἐλέγχουν ἀκόμα τὶς ἐπιχειρήσεις τους ἀδυνατοῦν νὰ ἀντικαταστήσουν τά ἀποθέματά τους. Ὑποχρεωμένοι νὰ διατηροῦν ὅλους τοὺς ἐργάτες καὶ νὰ πληρώνουν τοὺς παλιοὺς μισθοὺς παρακαλοῦν νὰ ἐπείμβῃ ἡ «ἐθνικοποίηση» γιὰ νὰ τοὺς γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδο. Ἀντίθετα ἡ κυβέρνηση, ὅποτε κρίνῃ σκόπιμο, περικόπτει τοὺς μισθοὺς μέχρι 50%. Ἀποτέλεσμα: Πρὶν μερικὲς ἑβδομάδες, οἱ 300 ὑπάλληλοι ἑνὸς μεγάλου καταστήματος τῆς Ἀβάνας ἐρωτήθηκαν ἂν ἐπιθυμοῦν τὴν ἐθνικοποίησή. Τά 98% ἀπήντησαν ὄχι.

Ἀλλὰ τὸ οἰκονομικὸ ἀδιέξοδο καὶ ἡ γενικώτερη δυσαρέσκεια γιὰ τὸν φιλοκομμουνιστικὸ προσανατολισμὸ τοῦ Κάστρο ὡδήγησαν καὶ σὲ ἀνοικτὴ ἀνταρσία. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐθνοφρουρὰ συνέλαβε τελευταῖα 200 ἀντάρτες στὴ Σάντα Κλάρα, ὑπάρχουν στὴν ἴδια περιοχὴ κατανεμημένοι σὲ μικρὲς ὁμάδες 500 - 800 ἄνδρες, ποὺ διεξάγουν συστηματικὸ κλεφτοπόλεμο. Ὑπάρχουν ἀκόμα 30.000 περίπου ἐξόριστοι συγκεντρωμένοι στὰ Ἐναντι τῆς Κούβας ἀμερικανικὰ παράλια. Ἀπὸ τὶς δέκα περίπου δογανώσεις ἀντιστάσεως σπουδαιότερη φαίνεται ὅτι εἶναι τὸ Λαϊκὸ Ἐπαναστατικὸ Κίνημα, ποὺ κατευθύνεται ἀπὸ τὸν Μανόλο Ραίϋ, τέως ὑπουργὸ Δημοσίων Ἔργων τοῦ Κάστρο, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὶς 23 Αὐγούστου κρύβεται μέσα στὴν Ἀβάνα. Ὁ Ραίϋ σχεδίασε προσφάτως μιὰ ἀριστοτεχνικὴ ἀπόδραση κρατουμένων ἀπὸ τὶς φυλακὲς τῆς Ἀβάνας.

Χαρακτηριστικὴ τῆς μεταστροφῆς τῶν πνευμάτων τῶν ὑποστηρικτῶν τοῦ Κάστρο εἶναι ἡ σύλληψη τοῦ ταγματάρχου Οὐίλλιαμ Μόργκαν, μὲ τὴν κατηγορία ὅτι ἔστελνε ὅπλα στοὺς ἀντάρτες τῆς Σιέρρα Ἐσκαμπραϊύ. Ὁ Μόργκαν ἦταν ἀπὸ τοὺς πρώτους συμπολεμιστὲς τοῦ Φιντελίτο καὶ πέρυσι μὲ ἕνα κινηματογραφικῆς ὑφῆς ἐγχείρημα εἶχε παγιδεύσει πολλοὺς Δομινικανοὺς εἰσβολεῖς.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΚΑΛΛΟΝΗΣ "ΤΑΝΙΑ"

Ἡ κυρία ΤΑΝΙΑ ΔΕΛΗΒΟΡΡΙΑ, ἐπιστρέψασα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐπανέλαβε τάς ἐργασίας της ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου, εἰς τὸ νέον Ἰνστιτοῦτον της, Λουκιανοῦ καὶ Σπευσίππου 23. — Τηλέφ. 77-663.

ΛΥΣΕΙΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ: 1. ΣΑΡΔΑΝΑΠΑΛΟΣ. 2. Η «ΠΑΡΙΑΝΗ» — ΙΙΙ (111). 3. ΡΕ — ΑΓΩΝ — ΛΑ. 4. ΟΡΙΓΑΝΟΝ — ΓΗ. 5. ΤΙΜΑ — ΜΟΡΦΗ. 6. ΡΟΠΤΡΩΝ — ΠΟΥΚ. 7. Ο «ΡΑΣΟΦΟΡΟΣ». 8. ΦΙΝΑ — ΩΤΑΡΙΑΝ. 9. ΙΣΙΝΟΦΡΙΤ — ΓΑ. 10. ΠΙΕΤΑ — ΟΒΟΛΟΣ. 11. ΝΟΘΟΙ — ΝΟ — ΑΣΤ. 12. ΜΑΣΟΝΟΥ.

ΚΑΘΕΤΩΣ: 1. ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΑΝ. 2. ΑΠΕΡΙΟΡΙΣΤΟΣ. 3. ΡΑ — ΙΜΠΑΝΙΕΘ. 4. ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ. 5. ΑΙΓΑ — ΡΟ' — ΟΠΙΟ. 6. ΝΑΩΝ — ΦΩΦΩ. 7. ΑΝΝΟ — Ο «ΝΟΡΤΟΝ». 8. ΠΗ (ποιητά) — ΝΜ (Νίμη) — ΡΑΙΒΟΣ. 9. ΟΠΟΡΤΟ. 10. ΛΙ — ΓΡΟΣΙ — ΛΑΜ. 11. ΥΦΗΛΙΟ — ΑΓΟΣ. 12. ΣΙΑ — Η «ΚΑΝΑΣΤΑ».

Ὁ εἰδικὸς συνεργάτης μας ἐπέτυχε μὲ τὸν συνδυασμὸν τῶν λέξεων: ΑΚΙΣ — ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ — ΒΕΡΜΟΥΤ — ΙΨΕΝ, σύνολον 40 βαθμῶν.

1. Τὸ πρόσωπο τῆς κοπέλλας μὲ τὰ μαῦρα εἶναι γυρισμένο, ὥστε νὰ φαίνεται προφίλ. 2. Τῆς ἴδιας ἡ φούστα εἶναι κολλητὴ στὰ γόνατα. 3. Τῆς κοπέλλας ἀριστερὰ τὸ στῆθος εἶναι λιγώτερο προτεταμένο. 4. Τῆς ἴδιας διαφέρει τὸ μπροστινὸ παπούτσι. 5. Ἡ τσάντα τοῦ ἄνδρα ἔχει διαφορετικὴ «κλεῖδωνιά». 6. Τοῦ ἴδιου τὸ παπούτσι τοῦ ἀριστεροῦ ποδιοῦ πατάει ὁλόκληρο στὸ πεζοδρόμιο. 7. Στὸ κέντρο τοῦ δεξιοῦ φορητοῦ ταμπλὼ οἱ δυὸ φωτογραφίες ἔχουν ἑνωθῆ σὲ μιά. 8. Στὴν ὁροφὴ τοῦ φουαγιὲ καὶ στὸ μαῦρο τμῆμα ἡ δεξιὰ λευκὴ γραμμὴ δὲν ὑπάρχει. 9. Στὴ μετόπη καὶ στὴ λέξη «ΑΤΤΙΚΟΝ» τὸ γράμμα «Κ» ἔχει ἑνωμένα τὰ πλαϊνά του μπαστούνια. 10. Πίσω ἀπ' τὴν ἀριστερὴ κοπέλλα στὸ μαῦρο ταμπλὼ τοῦ τοίχου, στὸ ἐπάνω μέρος ὑπάρχει μιὰ ἐπὶ πλέον φωτογραφία.

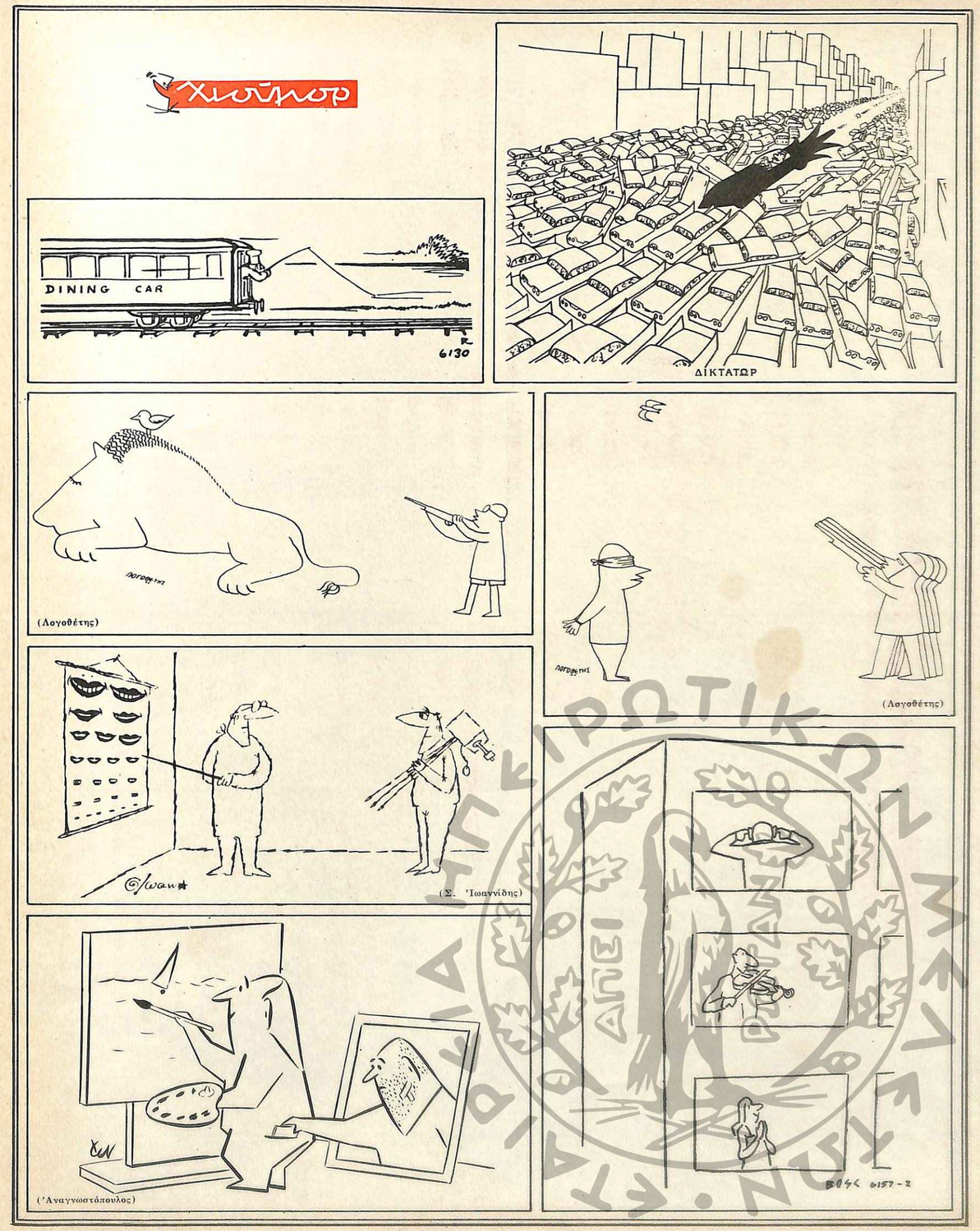

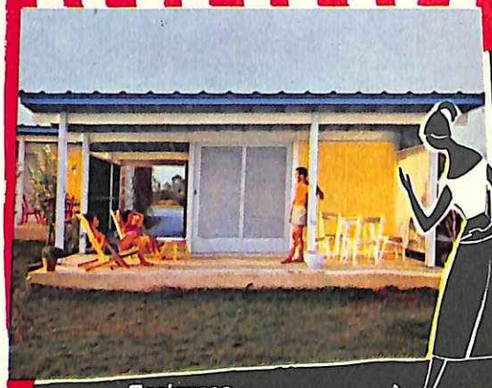

Περίπτερο

Ἐσωτερικὸ περιπτέρου

Η ΑΚΤΗ **ΑΣΤΗΡ**

ΓΛΥΦΑΔΑΣ

σ' ἕνα γοητευτικὸ περιβάλλον σᾶς προσφέρει:

ΤΗΝ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗ ΔΙΑΜΟΝΗ
ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΑΝΕΣΕΙΣ

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΛΟΥΤΡΑ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ
ΣΠΟΡ	ΤΑΒΕΡΝΑ "ΑΣΤΕΡΙΑ,,
ΓΗΠΕΔΑ ΤΕΝΝΙΣ ΚΑΙ ΓΚΟΛΦ	SNACK BAR
ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ - ΧΟΡΟΣ

100 ὑπέρκομψα περίπτερα μὲ ἕνα δωμάτιο δύο κλινῶν, εἰδικὴ σκεπαστὴ βεράντα, ζεστὸ καὶ κρύο νερό, τηλέφωνο, θέρμανση, ἰδιαίτερα ἀτομικὰ λουτρά, χῶρο σταθμεύσεως αὐτοκινήτων καὶ πλῆθος ἄλλων ἀνέσεων σ' ἕνα ἐλκυστικὸ σύνολο προσφέρονται γιὰ τὴν πιὸ εὐχάριστη διαμονὴ χειμῶνα καὶ καλοκαῖρι.

Σὲ ἀπόσταση λίγων χιλιομέτρων
ἀπὸ τὴν Ἀθήνα

ΑΚΤΗ **ΑΣΤΗΡ**

Ταβέρνα « ΑΣΤΕΡΙΑ »

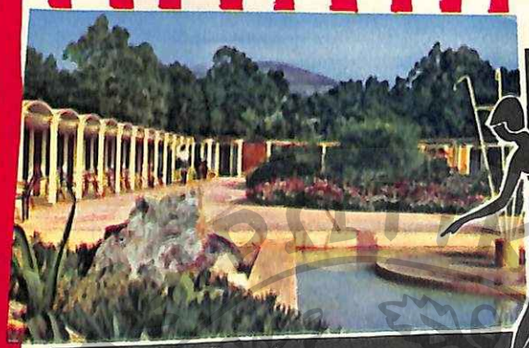

Καμπίνες λουομένων

Ἀκτὴ "ΑΣΤΗΡ"

ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ ΛΕΠΙΩΤΙΔΕΛΚΑ Α.Ε.